

Euroopa Liidu Teataja

L 201

Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

55. aastakäik

27. juuli 2012

Sisukord

I Seadusandlikud aktid

MÄÄRUSED

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 648/2012, 4. juuli 2012, börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta ⁽¹⁾ 1
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 649/2012, 4. juuli 2012, ohtlike kemikaalide ekspordi ja impordi kohta ⁽¹⁾ 60
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 650/2012, 4. juuli 2012, mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning otsuste tunnustamist ja täitmist, ametlike dokumentide vastuvõtmist ja täitmist pärimisasjades ning Euroopa pärimistunnistuse loomist 107
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 651/2012, 4. juuli 2012, euromüntide emiteerimise kohta 135

Parandused

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2010. aasta määruse (EL) nr 1235/2010 (millega muudetakse inimintervishoigus kasutatavate ravimite ohutuse järelevalve osas määrust (EÜ) nr 726/2004, milles sätestatakse ühenduse kord inim- ja veterinaarravimite lubade andmise ja järelevalve kohta ning millega asutatakse Euroopa Ravimiamet, ning määrust (EÜ) nr 1394/2007 uude ravimite kohta) parandus (ELT L 348, 31.12.2010) 138

Hind: 7 EUR

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

ET

Aktid, mille pealkiri on trükitud harilikus trükikirjas, käsitlevad põllumajandusküsimuste igapäevast korraldust ning nende kehtivusaeg on üldjuhul piiratud.

Kõigi ülejäänud aktide pealkirjad on trükitud poolpaksus kirjas ja nende ette on märgitud tärn.

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 648/2012,

4. juuli 2012,

börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

tööandjapensionide sektori ning üks väärtpaberiturusektori jaoks), ning soovitati luua Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu.

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust ⁽¹⁾,võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽²⁾,toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni taotlusel avaldati 25. veebruaril 2009 Jacques de Larosièrre'i juhitud kõrgetasemelise rühma aruanne, milles järeldati, et tulevaste finantskriiside ohu ja nende võimaliku mõju vähendamiseks tuleb tõhustada liidu finantssektori järelevalveraamistikku, ning soovitati nimetatud sektori järelevalve struktuuri ulatuslikult reformida, sealhulgas soovitati luua Euroopa finantsjärelevalveasutuste süsteem, kuhu kuuluvad kolm Euroopa järelevalveasutust (üks pangandussektori, üks kindlustussektori ja

- (2) Komisjon tegi 4. märtsi 2009. aasta teatises „Euroopa majanduse elavdamine” ettepaneku tugevdada liidu finantsteenuste õigusraamistikku. Komisjon hindas 3. juuli 2009. aasta teatises „Tuletisinstrumentide tõhusate, turvaliste ja nõuetekohaste turgude tagamine” tuletisinstrumentide rolli finantskriisis ning 20. oktoobri 2009. aasta teatises „Tuletisinstrumentide tõhusate, turvaliste ja usaldusväärsete turgude tagamine: edasised poliitikameetmed” esitas komisjon meetmed, mida ta kavatseb võtta tuletisinstrumentidega seotud riskide vähendamiseks.

- (3) Komisjon võttis 23. septembril 2009 vastu kolm määruse ettepanekut, millega luuakse Euroopa finantsjärelevalve süsteem ja sealhulgas kolm Euroopa järelevalveasutust, et aidata järjepidevalt kohaldada liidu õigust ning kehtestada kvaliteetsed ühtsed õigusalsed ja järelevalvestandardid ning tavad. Euroopa järelevalveasutusteks on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1093/2010 ⁽⁴⁾ asutatud Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve) (edaspidi „Pangandusjärelevalve”), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1094/2010 ⁽⁵⁾ asutatud Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve) (edaspidi „Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve”) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1095/2010 ⁽⁶⁾ asutatud Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve) (edaspidi „Väärtpaberiturujärelevalve”). Euroopa järelevalveasutustel on oluline roll finantssektori stabiilsuse kindlustamisel. Seetõttu on tähtis jätkuvalt tagada, et nende asutuste töö arendamine oleks oluline poliitiline prioriteet ja nende käsutuses oleksid piisavad vahendid.

⁽¹⁾ ELT C 57, 23.2.2011, lk 1.

⁽²⁾ ELT C 54, 19.2.2011, lk 44.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 29. märtsi 2012. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta otsus.

⁽⁴⁾ ELT L 331, 15.12.2010, lk 12.

⁽⁵⁾ ELT L 331, 15.12.2010, lk 48.

⁽⁶⁾ ELT L 331, 15.12.2010, lk 84.

- (4) Börsivälised tuletislingud ei ole läbipaistvad, kuna need on eraviisiliselt läbiräägitavad lepingud ning neid käsitlev teave on tavaliselt kättesaadav ainult lepinguosalistele. Nad moodustavad keerulise vastastikuse sõltumise võrgustiku, mistõttu võib olla keeruline määrata kindlaks nendega seotud riski laadi ja ulatust. Finantskriis on näidanud, et kõnealused tegurid suurendavad turupingete ajal ebakindlust ja seetõttu kujutavad endast ohtu finantsstabiilsusele. Käesolev määrus kehtestab tingimused selliste riskide maandamiseks ja tuletislingute läbipaistvuse suurendamiseks.
- (5) 26. septembri 2009. aasta tippkohtumisel Pittsburghis leppisid G20 juhid kokku, et kõik standarditud börsivälised tuletislingud tuleks kliirida keskse vastaspoollega 2012. aasta lõpuks ning et börsivälised tuletislingute kohta tuleks andmed saata kauplemisteabehoidlatele. G20 juhid kinnitasid 2010. aasta juunis Torontos veel kord oma lubadusi, samuti lubasid nad kiirendada rangete meetmete rakendamist, et suurendada börsivälised tuletislingute läbipaistvust ja regulatiivset järelevalvet rahvusvaheliselt ühtsel ja mittediskrimineerival viisil.
- (6) Komisjon teostab järelevalvet ning püüab tagada, et liidu rahvusvahelised partnerid täidavad nimetatud lubadusi sarnasel viisil. Komisjon peaks tegema koostööd kolmandate riikide ametiasutustega, otsimaks vastastikku toetavaid lahendusi, et tagada käesoleva määruse ja kolmandates riikides kehtestatud nõuete vaheline sidusus ning vältida nii nende võimalikku kattumist. Komisjon, keda abistab Väärtpaberiturujärelevalve, peaks teostama järelevalvet ning koostama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruandeid käesolevas määruses sätestatud põhimõtete rahvusvahelise kohaldamise kohta. Selleks et vältida võimalikke dubleerivaid või määrusega vastuolus olevaid nõudeid, võib komisjon võtta vastu otsuseid, millega määratakse kindlaks kolmandate riikide materiaalõiguse, järelevalve ja riikliku sunni samaväärsus, kui on täidetud teatavad tingimused. Selliste otsuste aluseks olev hinnang ei peaks piirama kolmandas riigis asutatud ja Väärtpaberiturujärelevalve poolt tunnustatud keskse vastaspoolle õigust osutada kliirimisteenuseid liidus asutatud kliirivate liikmetele või kauplemiskohtadele, kuna tunnustamisotsus peaks olema sellest hinnangust sõltumatu. Sarnaselt ei tohiks samaväärsust kinnitav otsus ega hinnang piirata kolmandas riigis asutatud ja Väärtpaberiturujärelevalve poolt tunnustatud kauplemisteabehoidla õigust osutada teenuseid liidus asutatud üksustele.
- (7) Seoses kolmandate riikide keskste vastaspoolte tunnustamisega ning kooskõlas WTO asutamislepingust, sealhulgas teenuskaubanduse üldlepingust tulenevate liidu rahvusvaheliste kohustustega tuleks otsused kolmanda riigi õiguskorra liidu õiguskorraga samaväärsuse kohta vastu võtta üksnes juhul, kui asjaomase kolmanda riigi õiguskorraga nähakse ette toimiv samaväärne süsteem välismaise õiguskorra kohaselt tegevusloa saanud keskste vastaspoolte tunnustamiseks, kooskõlas G20 poolt 2009. aasta septembris kehtestatud üldiste regulatiivsete eesmärkide ning standarditega suurendada tuletisinstrumentide turgude läbipaistvust, leevendada süsteemset riski ja pakkuda kaitset turu kuritarvitamise vastu. Sellist süsteemi tuleks käsitada samaväärsena, kui see tagab, et kohaldatava õiguskorra sisuline tulemus on sarnane liidu nõuetele, ning seda tuleks käsitada toimivana, kui nimetatud eeskirju kohaldatakse ühetaoliselt.
- (8) Võttes arvesse tuletisinstrumentide turgude omadusi ja keskste vastaspoolte toimimist, on siinkohal asjakohane ja vajalik kontrollida välismaiste õiguskordade tegelikku samaväärsust G20 eesmärkide ja standardite täitmisel, et suurendada tuletisinstrumentide turgude läbipaistvust, leevendada süsteemset riski ja pakkuda kaitset turu kuritarvitamise vastu. Keskste vastaspoolte eriomane seisund nõuab, et kolmandaid riike käsitlevad sätted oleksid organiseeritud ja toimiksid kooskõlas kõnealustele turu infrastruktuuri üksustele eriomase korraga. Seepärast ei saa eespool kirjeldatud lähenemisviisi käsitada pretsedendina muude õigusaktide puhul.
- (9) Euroopa Ülemkogu nõustus oma 2. detsembri 2009. aasta järeldustes sellega, et vaja on oluliselt vähendada vastaspoolle krediitrisiki ning et oluline on parandada tuletistehingute läbipaistvust, tõhusust ja terviklikkust. Euroopa Parlamendi 15. juuni 2010. aasta resolutsioon „Tuletisinstrumentide turud: edasised poliitikameetmed“ toetati börsivälised tuletislingute kohustuslikku kliirimist ja teatamist.
- (10) Väärtpaberiturujärelevalve peaks tegutsema käesoleva määruse reguleerimisalas, tagades finantsturgude stabiilsuse eriolukordades ning selle, et liikmesriikide järelevalveasutused kohaldavad liidu eeskirju ühetaoliselt, ning lahendades nendevahelisi erimeelsusi. Samuti on tema ülesanne töötada välja regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite eelnõud ning tal on oluline roll kesksetele vastaspooltele ja kauplemisteabehoidlate tegevusloa andmisel ja nende jälgimisel.
- (11) Üks peamisi ülesandeid, mida täidab Euroopa Keskpangade Süsteem (edaspidi „EKPS“), on maksesüsteemide tõrgeteta toimimise edendamine. Seoses sellega teostavad EKPSi liikmed järelevalvet, tagades efektiivsed ja usaldusväärsed kliiringu- ja maksesüsteemid, sealhulgas kesksed vastaspoole. EKPSi liikmed on seega tihedalt kaasatud kesksetele vastaspooltele tegevusloade andmisel ja nende tegevuse jälgimisel, kolmandate riikide keskste vastaspoolte tunnustamise ja koostalitluskokkulepete heakskiitmise. Peale selle on nad tihedalt kaasatud regulatiivsete tehniliste standardite ning suuniste ja soovitusete koostamisse. Käesolev määrus ei piira Euroopa Keskpanga (edaspidi „EKP“) ja riikide keskpankade ülesannet tagada

efektiivsed ja usaldusväärsed kliiringu- ja maksesüsteemid liidu piires ja teiste riikidega. Seepärast peaksid Väärtpaberiturujärelevalve ja EKPS tegema asjaomaste tehniliste standardite eelnõude koostamisel tihedat koostööd, et vältida paralleelsete reeglite loomist. Samuti on EKP ja riikide keskpankade juurdepääs teabele otsustava tähtsusega nende selliste ülesannete täitmiseks, mis on seotud kliiringu- ja maksesüsteemide järelevalvega ning emitteeriva keskpanga ülesannetega.

- (12) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/39/EÜ (finantsinstrumentide turgude kohta) ⁽¹⁾ I lisa C jaos punktides 4 kuni 10 sätestatud börsiväliselt kaubeldavate tuletislepingute jaoks on vaja ühtseid eeskirju.
- (13) Stiimulid kesksete vastaspoolte kasutamise suurendamiseks ei ole osutunud piisavaks, et tagada standardsete börsiväliste tuletislepingute tegelik keskne kliirimine. Seepärast on vaja kohustuslikuks muuta keskseks kliirimiseks sobivate börsiväliste tuletislepingute kliirimine keskse vastaspoollega.
- (14) On tõenäoline, et liikmesriigid võtavad vastu erinevaid siseriiklikke meetmeid, mis võivad takistada siseturu sujuvat toimimist ning kahjustada turuosalisi ja finantsstabiilsust. Kliiringukohustust on vaja liidus rakendada ühetaoliselt, et tagada investorite kõrgetasemeline kaitse ja luua turuosalistele võrdsed konkurentsitingimused.
- (15) Selleks et kliiringukohustus vähendaks süsteemset riski, on vaja menetlust, määramaks milliseid börsiväliste tuletislepingute liike tuleks kliirida. Menetlus peaks võtma arvesse asjaolu, et mitte kõik keskse vastaspoollega kliiritavad börsivälised tuletislepingud ei vasta keskse vastaspoollega kohustusliku kliirimise nõuetele.
- (16) Käesolev määrus sätestab kriteeriumid, mille alusel otsustatakse, kas börsiväliste tuletislepingute eri liikide suhtes tuleks kohaldada kliiringukohustust või mitte. Vastavalt käesolevale määrusele peaks komisjon Väärtpaberiturujärelevalve koostatud regulatiivse tehnilise standardi eelnõu põhjal otsustama, kas börsiväliste tuletislepingute liigi suhtes tuleb kohaldada kliiringukohustust ning mis kuupäevast kliiringukohustus jõustub, sealhulgas vajaduse korral selliste lepingute järkjärguline rakendamine ja minimaalse lunastamise tähtaja sätestamine, mis on sõlmitud või mida on uuendatud enne kliiringukohustuse

jõustumise kuupäeva. Kliiringukohustuse järkjärguline kohaldamine võiks toimuda kliiringukohustusega turuosaliste tüüpide järgi. Selle üle otsustamisel, milliste börsiväliste tuletislepingute liikide suhtes tuleb kohaldada kliiringukohustust, peaks Väärtpaberiturujärelevalve võtma arvesse selliste börsiväliste tuletislepingute eripära, mis on sõlmitud tagatud võlakirjade emitentidega või tagatud võlakirjade tagatiste kogumitega.

- (17) Selleks et määrata, milliste börsiväliste tuletislepingute liikide suhtes tuleks kohaldada kliiringukohustust, peaks Väärtpaberiturujärelevalve pöörama nõuetekohast tähelepanu ka muudele asjakohastele kaalutlustele, eelkõige asjaomaseid börsiväliste tuletislepingute liike kasutavate vastaspoolte omavahelisele seotusele, vastaspoole krediidiriski tasemele avalduvale mõjule, ning samuti edendama võrdsete konkurentsitingimuste loomist siseturul, nagu on osutatud määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 1 lõike 5 punktis d.
- (18) Kui Väärtpaberiturujärelevalve on kindlaks teinud, et börsiväline tuletistoode on standardne ja sobib kliirimiseks, kuid ükski keskne vastaspool ei soovi seda toodet kliirida, peaks Väärtpaberiturujärelevalve uurima selle põhjust.
- (19) Selleks et määrata, milliste börsiväliste tuletislepingute liikide suhtes tuleks kohaldada kliiringukohustust, tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta asjaomase börsivälise tuletislepingu liigi eripära. Mõne börsivälise tuletislepingu liigi puhul võib peamine tehingurisk seisneda arveldusrisks, mida käsitletakse eraldi infrastruktuurimeetmete kaudu ning mille puhul võidakse eristada börsiväliste tuletislepingute teatavaid liike (nagu näiteks valuuta ostumüügi tehingud) muudest liikidest. Keskse vastaspoollega kliirimine maandab konkreetset vastaspoole krediidiriski ja see ei pruugi olla parimaks arveldusrisi käsitlemise viisiks. Selliste lepingute suhtes kehtiv kord peaks eelkõige tuginema eelnevale rahvusvahelisele lähenemisele ja asjaomase infrastruktuuri vastastikusele tunnustamisele.
- (20) Kui börsivälise tuletislepingu liigile hakkab kehtima kliiringukohustus, tuleks seda kohustust määruse ühetaoliselt ja ühtseks kohaldamiseks ning turuosalistele võrdsete võimaluste tagamiseks kohaldada ka kõikide börsiväliste tuletislepingute liikide suhtes, mis on sõlmitud keskse vastaspoolele kliiringukohustuse eesmärgil tegevusloa andmise teate Väärtpaberiturujärelevalve poolt kättesaamise kuupäeval ja pärast seda, kuid enne kliiringukohustuse jõustumise kuupäeva, tingimusel et kõnealuste lepingute lunastamise tähtaeg on pikem komisjoni määratud minimaalsest tähtjast.

⁽¹⁾ ELT L 145, 30.4.2004, lk 1.

- (21) Selleks et määrata, kas mingi börsivälise tuletislepingu liigi suhtes tuleb kohaldada kliiringunõudeid, peaks Väärtpaberiturujärelevalve püüdma vähendada süsteemset riski. Sealhulgas tuleks hindamisel arvesse võtta selliseid tegureid nagu lepingutingimuste ja tegevustingimuste standardimise määr, asjaomase börsivälise tuletislepingu liigi maht ja likviidsus ning asjaomase börsivälise tuletislepingu liigi osas õiglase, usaldusväärse ja üldiselt vastuvõetava hinnateabe kättesaadavus.
- (22) Börsivälise tuletislepingu kliirimisel peab mõlemal poolel olema kliirimiskohustus ning nad peavad olema sellega nõus. Erandid kliiringukohustusest peaksid olema piiratud, kuna need vähendaksid kohustuse tõhusust ja keske vastaspoollega kliirimisest saadavat kasu ning võivad viia õigusnormide erinevuste ärakasutamisele (õiguslik arbitraaz) turuosaliste gruppide vahel.
- (23) Selleks et tugevdada finantsstabiilsust liidus, võib osutada vajalikuks allutada kliirimis- ja riskimaandamismeetoditega seotud kohustustele ka kolmandates riikides asutatud üksuste vahelised tehingud, kui asjaomastel tehingutel on otsene, märkimisväärne ja prognoositav mõju liidus või kui sellised kohustused on vajalikud või asjakohased selleks, et vältida kõrvalekaldumist käesoleva määruse sätetest.
- (24) Börsivälise tuletislepingutega, mida ei peeta sobivaks keske vastaspoollega kliirimiseks, kaasneb vastaspoole krediidiriski vähendamiseks peaks turuosalistel, kellel on kliiringukohustus, olema riskijuhtimise kord, milles nõutakse tagatiste õigeaegset, täpset ja asjakohaselt eristatud vahetamist. Koostades regulatiivsete tehniliste standardite eelnõusid, mis täpsustavad riskijuhtimise korda, peaks Väärtpaberiturujärelevalve võtma arvesse standardeid kehtestavate rahvusvaheliste organisatsioonide ettepanekuid selliste tuletisinstrumentide tagatisvaranõuete kohta, mida ei kliirita keskselt. Koostades regulatiivsete tehniliste standardite eelnõusid, mis täpsustavad tagatiste täpseks ja asjakohaseks vahetamiseks nõutava süsteemi, et juhtida kliirimata tehingutega seotud riske, peaks Väärtpaberiturujärelevalve võtma nõuetekohaselt arvesse takistusi, millega tagatud võlakirjade emitendid või tagatiste kogumid mitmes liidu jurisdiktsioonis tagatiste andmisel kokku puutuvad. Väärtpaberiturujärelevalve peaks võtma arvesse ka tõsiasja, et tagatud võlakirjade emitentide vastaspooltele antavad eelnõud tagatud võlakirjade emitendi varade suhtes pakuvad samaväärset kaitset vastaspoole krediidiriski vastu.
- (25) Eeskirju, mis käsitlevad börsivälise tuletislepingute kliirimist, tuletistehingute alast aruandlust ja selliste börsivälise tuletislepingute riskimaandamismeetodeid, mida ei kliirita keske vastaspoollega, tuleks kohaldada finantssektori vastaspoolte, nimelt kooskõlas direktiiviga 2004/39/EÜ tegevusloa saanud investeerimisühingute, kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta direktiiviga 2006/48/EÜ (krediitiasutuste asutamise ja tegevuse kohta) ⁽¹⁾ tegevusloa saanud krediidiasutuste, kooskõlas 24. juuli 1973. aasta esimese nõukogu direktiiviga 73/239/EMÜ (otsekindlustustegevuse, välja arvatud elukindlustustegevuse alustamise ja jätkamisega seotud õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta) ⁽²⁾ tegevusloa saanud kindlustusseltside [edaspidi kindlustusandjad], kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. novembri 2002. aasta direktiiviga 2002/83/EÜ (elukindlustuse kohta) ⁽³⁾ tegevusloa saanud elukindlustusseltside [edaspidi elukindlustusandjad], kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2005. aasta direktiiviga 2005/68/EÜ (mis käsitleb edasikindlustust) ⁽⁴⁾ tegevusloa saanud edasikindlustusseltside [edaspidi edasikindlustusandjad] ning, kui see on asjakohane, nende valitsejate, kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiviga 2009/65/EÜ (vabalt võrandataavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta) ⁽⁵⁾ tegevusloa saanud vabalt võrandataavatesse väärtpaberites ühiseks investeeringuks loodud ettevõtjate (eurofondid) ja nende valitsejate, kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. juuni 2003. aasta direktiiviga 2003/41/EÜ (tööstajapensioni kogumisasutuste tegevuse ja järelevalve kohta) ⁽⁶⁾ tegevusloa saanud tööstajapensioni kogumisasutuste ning kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiviga 2011/61/EL (alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate kohta) ⁽⁷⁾ tegevusloa saanud või registreeritud alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate hallatavate alternatiivsete investeerimisfondide suhtes.
- (26) Pensioniskeeme haldavad üksused, mille põhieesmärk on pakkuda alates pensionile jäämise hetkest hüvitisi, mida makstakse tavaliselt elu lõpuni tehtavate väljamaksete kujul, ent ka ajutiselt tehtavate väljamaksete või ühekordse väljamakse vormis, viivad enda valduses olevad sularahakogused reeglina miinimumini, et maksimeerida oma tõhusust ja kindlustusvõtjate tulu. Kui sellised üksused peaksid börsiväliseid tuletislepinguid keskselt kliirima, oleks selle tagajärjeks see, et märkimisväärne osa nende varadest hoitaks sularahas, mis võimaldaks neil täita keskte vastaspoolte võimendustagatise nõudeid. Selleks et vältida selliste nõuete tõenäolist negatiivset mõju tulevaste pensionäride pensionihüvitistele, ei tuleks kliiringukohustust kohaldada pensioniskeemide suhtes seni, kuni kesksed vastaspoolled on kõnealuse

⁽¹⁾ ELT L 177, 30.6.2006, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 228, 16.8.1973, lk 3.

⁽³⁾ EÜT L 345, 19.12.2002, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 323, 9.12.2005, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT L 302, 17.11.2009, lk 32.

⁽⁶⁾ ELT L 235, 23.9.2003, lk 10.

⁽⁷⁾ ELT L 174, 1.7.2011, lk 1.

probleemi lahendamiseks töötanud välja tehnilise lahenduse sularaha mittesisaldava tagatise üleandmiseks hinnakõikumise riskiga seoses antava tagatisena. Selles tehnilises lahenduses tuleks arvesse võtta pensioniskeemide erilist rolli ning vältida olulisi ebasoodsaid mõjusid pensionäridele. Üleminekuperioodil tuleks kohaldada pensioniskeemi maksevõimega otseselt seotud investeerimisriskide vähendamise eesmärgil sõlmitud börsiväliste tuletislepingute suhtes mitte üksnes aruandluskohustust, vaid ka kahepoolseid tagatise nõudeid. Lõppeesmärgiks jääb siiski keskne kliirimine, niipea kui see on võimalik.

(27) On oluline tagada, et erikohtlemise osaliseks saavad üksnes asjakohased üksused ja pensioniskeemid, ning võtta lisaks arvesse pensionisüsteemide erinevusi üle liidu, kehtestades seejuures kõigile pensioniskeemidele võrdsed tingimused. Seetõttu tuleks ajutist erandit kohaldada direktiivi 2003/41/EÜ kohaselt registreeritud tööandjapensioni kogumisasutuste suhtes, sealhulgas iga tegevusloa saanud üksuses suhtes, kes vastutavad kõnealuste asutuste juhtimise eest ja tegutsevad nende nimel, nagu on osutatud kõnealuse direktiivi artikli 2 lõikes 1, ning juriidiliste isikute suhtes, kes on asutatud selliste asutuste poolt investeringute tegemise eesmärgil ja kes tegutsevad üksnes selliste asutuste huvides, ning direktiivi 2003/41/EÜ artiklis 3 osutatud asutuste tööandjapensioni kogumisega seotud tegevuse suhtes.

(28) Ajutist erandit tuleks samuti kohaldada elukindlustusandjate tööandjapensioni kogumisega seotud tegevuse suhtes, tingimusel et kogu vara ja kõiki kohustusi hoitakse ja hallatakse ning korraldatakse eraldi ning neid ei ole võimalik üle kanda. Seda peaks samuti kohaldama kõigi teiste tegevusloa saanud ning järelevalvele alluvate üksnes siseriiklikult tegutsevate üksuste või selliste skeemide suhtes, mida pakutakse peamiselt ühe liikmesriigi territooriumil, eeldusel et neid mõlemat tunnustatakse siseriikliku õiguse kohaselt ning nende peamine eesmärk on sissetuleku maksmine pensionieas. Käesolevas põhjenduses osutatud üksuste ja skeemide puhul peaks otsuse tegema asjaomane pädev asutus ning sidususe tagamiseks, võimalike ebakõlade kõrvaldamiseks ja mis tahes kuritarvitamise vältimiseks peaks arvamuse esitama Väärt-paberiturujärelevalve pärast Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvega konsulteerimist. Siia hulka võivad kuuluda üksused ja skeemid, mis ei ole tingimata seotud tööandjapensioni programmiga, kuid mille põhieesmärk on sissetuleku võimaldamine pensionieas kohustusliku või vabatahtliku kogumispensioni kaudu. Näideteks võivad olla juriidilised isikud, kes riigisestse õigusnormide kohaselt valitsevad rahastatud pensionifonde, tingimusel et nad investeerivad ettevaatuspõhimõtte kohaselt, ning muu hulgas elukindlustusandjate pakutavad pensioniskeemid, millega üksikisikud liituvad otse. Sellegipoolest ei tohiks asjaomane erand pensioniskeemide puhul, millega üksikisikud liituvad otse, hõlmata börsiväliseid

tuletislepinguid, mis seonduvad kindlustusandja teiste elukindlustustoodetega, mille põhieesmärk ei ole sissetuleku võimaldamine pensionieas.

Samuti võib tuua näidetena direktiiviga 2002/83/EÜ hõlmatud kindlustusandjate pensionikogumisega seotud tegevuse, tingimusel et kogu sellisele tegevusele vastav vara kantakse eriregistrisse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2001. aasta direktiivi 2001/17/EÜ (kindlustusseltside saneerimise ja likvideerimise kohta) ⁽¹⁾ lisaga, ning kindlustusandjate pakutavad tööandjapensioniskeemid, mis põhinevad kollektiivlepingutel. Samuti tuleks käesoleva määruse kohaldamisel käsitada pensioniskeemina asutusi, mis on loodud selleks, et pakkuda pensioniskeemiga ühinenutele hüvitisi skeemi maksejõuetuse korral.

(29) Vajaduse korral kohaldatakse finantssektori vastaspoolte suhtes kehtivaid eeskirju ka finantssektoriväliste vastaspoolte suhtes. On teada, et finantssektorivälised vastaspoolad kasutavad börsiväliseid tuletislepinguid, et katta ärisiske, mis on otseselt seotud nende äritegevuse või finantseerimistegevusega. Selle kindlaksmääramisel, kas finantssektorivälise vastaspoole suhtes peaks kohaldama kliiringukohustust, tuleks vaadelda börsivälise tuletislepingute kasutamise eesmärki ning vastaspoole asjaomaste instrumentide positsiooni suurust. Selleks et tagada finantssektoriväliste asutustele võimalus esitada oma seisukohad kliirimiskünniste küsimuses, peaks Väärt-paberiturujärelevalve korraldama asjaomaste regulatiivsete tehniliste standardite koostamisel avaliku arutelu, tagades finantssektorivälise asutuste osalemise. Samuti peaks Väärt-paberiturujärelevalve konsulteerima kõigi asjaomaste asutustega (nt Energeetikasektori Reguleerivate Asutuste Koostööametiga), et tagada vastava sektori eripära täielik arvessevõtmine. Peale selle peaks komisjon hindama hiljemalt 17. augustiks 2015 finantssektorivälise ettevõtete börsivälise tuletislepingutega tehtud tehingute süsteemset olulisust eri sektorites, sealhulgas energiasektoris.

(30) Selle kindlaksmääramisel, kas börsiväline tuletisleping vähendab finantssektorivälise vastaspoole äritegevuse ja finantseerimistegevusega otseselt seotud riske, tuleks võtta nõuetekohaselt arvesse asjaomase finantssektorivälise vastaspoole üldisi riskide maandamise ja vähendamise strateegiaid. Eelkõige tuleks pöörata tähelepanu sellele, kas börsiväline tuletisleping on majanduslikult asjakohane vahend finantssektorivälise vastaspoole tegevuse ja

⁽¹⁾ EÜT L 110, 20.4.2001, lk 28.

juhtimisega seotud riskide vähendamiseks, kui riskid seonduvad intressimäärade, valuutakursside, inflatsioonimäärade või kaubahindade kõikumisega.

- (31) Kliirimiskünnis on kõigi finantssektoriväliste vastaspoolte jaoks väga oluline suurus. Kliirimiskünnise määramisel tuleks võtta arvesse netopositsioonide ja riskipositsioonide summa süsteemset olulisust vastaspoolte ja börsiväliste tuletislepingute liikide kaupa. Seejuures tuleks teha vajalikke pingutusi finantssektoriväliste vastaspoolte poolt nende tavapärase äritegevuse raames kasutatavate riskimaandamismeetodite tunnustamiseks.
- (32) EKPSi liikmed ja muud samu ülesandeid täitvad liikmesriikide ametiasutused, samuti teised liidu ametiasutused, kelle ülesanne on riigivõla haldamine või kes on kaasatud riigivõla haldamisse, ning Bank for International Settlements (Rahvusvaheliste Arvelduste Pank) tuleks arvata käesoleva määruse reguleerimisalast välja, et vältida piirangute seadmist nende volitustele täita üldhuvi ülesandeid.
- (33) Kuna kõigil turuosalistel, kellel on kliiringukohustus, ei ole võimalik saada keskse vastaspoolte kliirivaks liikmeks, peaks neil olema võimalik saada juurdepääs kesksetele vastaspooltele klientidena või kaudsete klientidena, eeldusel et täidetud on teatavad tingimused.
- (34) Kliiringukohustuse kehtestamine koos menetlusega, millega määratakse kindlaks, milliseid keskseid vastaspooli võib seoses selle kohustusega kasutada, võib tekitada soovimatuid konkurentsihäireid börsiväliste tuletislepingute turul. Näiteks võib keskne vastaspool keelduda teatavates kauplemiskohtades tehtud tehingute kliirimisest, kuna keskse vastaspoolte omanik on konkureeriv kauplemiskoht. Selleks et vältida sellist diskrimineerivat tava, peaksid kesksed vastaspoole olema nõus kliirima eri kauplemiskohtades tehtud tehinguid, eeldusel et kõnealused kauplemiskohad vastavad keskse vastaspoolte kehtestatud tehnilistele ja tegevusnõuetele, ning sõltumata lepingutest, mille alusel lepinguosalisel on asjaomase börsivälise tuletistehingu teinud kui asjaomased lepingudokumendid vastavad turustandarditele. Kauplemiskohad peaksid andma kesksetele vastaspooltele kauplemisteavet läbipaistval ja mittediskrimineerival viisil. Keskse vastaspoolte kauplemiskohale juurdepääsu õigus peaks võimaldama kokkuleppeid, mille kohaselt mitu kesket vastaspoolt kasutavad sama kauplemiskoha kauplemisteavet. See ei tohiks siiski viia koostalitluseni tuletisinstrumentide kliirimisel ega tekitada likviidsuse killustumist.
- (35) Käesolev määrus ei tohiks takistada siseturul õiglast ja avatud juurdepääsu kauplemiskohtadele ja kesksetele

vastaspooltele, kui käesolevast määrusest ning Väärtpaberiturujärelevalve poolt välja töötatud ja komisjoni poolt vastu võetud regulatiivsetest tehnilistest standarditest ei tulene teisiti. Komisjon peaks jätkuvalt hoolega jälgima börsiväliste tuletisinstrumentide turu arengut ning peaks vajaduse korral sekkuma, et vältida siseturul konkurentsihäirete tekkimist, eesmärgiga tagada finantsturgudel võrdsed võimalused.

- (36) Teatavates finantsteenuste ning tuletislepingutega kauplemise valdkondades võib olla tegemist ka äriliste ja intellektuaalomandi õigustega. Juhtudel, kus sellised omandiõigused on seotud toodete või teenustega, mida seovad või mõjutavad tööstusstandardid, tuleks litsentse anda proportsionaalsete, õiglaste, mõistlike ja mittediskrimineerivate tingimuste kohaselt.
- (37) Selleks et määrata kindlaks asjaomased börsivälise tuletislepingute liigid, mille suhtes tuleks kohaldada kliiringukohustust, künnised ja süsteemi seisukohast olulised finantssektorivälised vastaspoole, on vaja usaldusväärseid andmeid. Seepärast on regulatiivsetel eesmärkidel vaja liidu tasandil kehtestada tuletisinstrumentidele ühtsed aruandlusnõuded. Selleks et oleks võimalik hankida võrreldavaid andmeid muu hulgas Väärtpaberiturujärelevalve ja asjaomaste pädevate asutuste tarvis, on lisaks vaja kehtestada finantssektori kui ka finantssektoriväliste vastaspooltele võimalikult ulatuslik tagasiulatuva aruandluskohustus.
- (38) Konsolideerimisgrupi sisetehing on tehing kahe ettevõtja vahel, kes koostavad samu konsolideeritud aruandeid ja kelle suhtes kohaldatakse sobivaid tsentraliseeritud riski hindamise, mõõtmise ja kontrollimise protseduure. Nad mõlemad on sama asutuse kaitsesüsteemi liikmed, millele on osutatud direktiivi 2006/48/EÜ artikli 80 lõikes 8, või kui nad on sama keskasutusega seotud krediidiasutused, millele on osutatud nimetatud direktiivi artikli 3 lõikes 1, on mõlemad krediidiasutused või üks on krediidiasutus ja teine keskasutus. Börsiväliseid tuletislepinguid võidakse tunnustada finantssektorivälise või finantssektori konsolideerimisgrupi sisest ning nii finantssektori kui ka finantssektorivälisest ettevõtjatest koosneva konsolideerimisgrupi sisest ning kui sellist lepingut käsitatakse ühe vastaspoolte osas konsolideerimisgrupi sisetehinguna, siis tuleks seda pidada konsolideerimisgrupi sisetehinguks ka lepingu teise vastaspoolte osas. Tunnistatakse, et konsolideerimisgrupi sisetehingud võivad olla vajalikud riskide koondamiseks konsolideerimisgrupi struktuuris ning et seetõttu on konsolideerimisgrupi siseriskid spetsiifilised. Kuna kliiringukohustuse kohaldamine nende tehingute suhtes võib vähendada selliste konsolideerimisgrupisisesete riskijuhtimisprotseduuride tõhusust, võib olla vajalik teha konsolideerimisgrupi sisetehingute suhtes erand kliiringukohustusest, tingimusel et sellega ei suurendata süsteemset riski. Selle tulemusel peaks tagatiste vahetamine asenduma

kõnealuste tehingute kliirimisega keskse vastaspoolle juures, kui see on asjakohane, et maandada konsolideerimisgrupisese vastaspoolle riske.

(39) Siiski võiks mõnede konsolideerimisgrupi sisetehingute puhul teha vastavate pädevate asutuste otsuse alusel mõnel juhul erandi tagatisnõudest, tingimusel et asjaomaste tehingute suhtes kohaldatavad riskijuhtimise protseduurid on piisavalt usaldusväärsed, töökindlad ja tehingu keerukuse tasemega kooskõlas ning puuduvad takistused omavahendite koheseks ülekandmiseks või võlgade tagasimaksmiseks vastaspoolte vahel. Need kriteeriumid ning vastaspoolte ja asjaomaste pädevate asutuste poolt erandite kohaldamisel järgitavad menetlused tuleks kindlaks määrata regulatiivsete tehniliste standarditega, mis võetakse vastu kooskõlas asjakohaste määrustega Euroopa järelevalveasutuste asutamise kohta. Enne selliste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõude väljatöötamist peaksid Euroopa järelevalveasutused koostama mõjuhinnangu, milles käsitletakse selliste standardite võimalikku mõju siseturule ning finantsturu osalistele ja eelkõige konsolideerimisgruppide tegevusele ja struktuurile. Konsolideerimisgrupi sisetehingute käigus vahetatavate tagatiste suhtes kohaldatavates tehnilistes standardites, sealhulgas erandi kriteeriumides tuleks arvesse võtta kõnealuste tehingute eripära ning erinevusi finantssektoriväliste vastaspoolte ja finantssektori vastaspoolte vahel, samuti nende eesmärgi ja meetodeid tuletisinstrumentide kasutamisel.

(40) Vastaspooli tuleks käsitada kuuluvana samasse konsolideerimisgruppi vähemalt siis, kui nende aruanded konsolideeritakse vastavalt nõukogu direktiivile 83/349/EMÜ⁽¹⁾ või vastavalt rahvusvahelistele finantsaruandlusstandarditele, mis on vastu võetud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1606/2002,⁽²⁾ või konsolideerimisgrupi puhul, mille emaettevõtja peakorter on kolmandas riigis, vastavalt kolmanda riigi üldtunnustatud raamatupidamis põhimõtetele, mida komisjoni määruse (EÜ) nr 1569/2007⁽³⁾ kohaselt käsitatakse võrdväärseks rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega (või vastavalt kolmanda riigi raamatupidamisstandarditele, mille kasutamist on lubatud vastavalt määruse (EÜ) nr 1569/2007 artiklile 4), või kui neile mõlemale laieneb sama konsolideeritud järelevalve Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/48/EÜ või direktiivi 2006/49/EÜ⁽⁴⁾ kohaselt, või konsolideerimisgrupi puhul,

mille emaettevõtja peakorter on kolmandas riigis, sama konsolideeritud järelevalve kolmanda riigi pädeva asutuse poolt, mida käsitatakse võrdväärseks järelevalvega, millele laienevad direktiivi 2006/48/EÜ artiklis 143 või direktiivi 2006/49/EÜ artiklis 2 sätestatud põhimõtted.

(41) On oluline, et turuosalised esitavad sõlmitud tuletislepingute kohta kõik andmed kauplemisteabehoidlatele. Tänu sellele säilitatakse tuletisinstrumentide turgudega seotud riske käsitlevat teavet keskselt ning see on muu hulgas Väärtpaberiturujärelevalvele, asjaomastele pädevatele asutustele, Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogule ja EKPSi asjaomastele keskpankadele kergesti kättesaadav.

(42) Kauplemisteabehoidla teenuste pakkumisele on iseloomulik mastaabisääst, mis võib piirata konkurentsi selles valdkonnas. Samal ajal võib turuosalistele üldise aruandluskohustuse kehtestamine suurendada kauplemisteabehoidlates hoitava teabe väärtust ka kolmandate isikute jaoks, kes osutavad kõrvalteenuseid, nagu kauplemise kinnitamine, kauplemise sobitamine, teenuste osutamine krediitlikvaliteeti mõjutava sündmusega seoses, portfelli vastavusse viimise või portfelli tihendamise teenused. On tarvis tagada, et võimalik loomulik monopol kauplemisteabehoidla teenuste pakkumisel ei seaks ohtu kauplemisjärgsel turul valitsevaid võrdseid tingimusi üldiselt. Seetõttu tuleks nõuda, et kauplemisteabehoidlad võimaldaksid juurdepääsu hoidlas säilitatavale teabele ausatel, mõistlikel ja mittediskrimineerivatel tingimustel, võttes andmekaitseks vajalikke meetmeid.

(43) Selleks et ülevaade turust oleks põhjalik ning et hinnata süsteemset riski, tuleks kauplemisteabehoidlatele esitada andmed nii keskse vastaspoollega kliiritud kui ka keskse vastaspoollega kliirimata tuletislepingute kohta.

(44) Euroopa järelevalveasutustele tuleks anda piisavad vahendid, et nad saaksid täita neile käesoleva määrusega antud ülesandeid tulemuslikult.

(45) Vastaspoolel ja kesksed vastaspoolel, kes sõlmivad tuletislepingu, muudavad seda või lõpetavad selle, peaksid tagama lepingu andmete esitamise kauplemisteabehoidlale. Neil peaks olema võimalik delegerida lepingu andmete esitamine teisele üksusele. Üksus või tema töötajad, kes esitavad kauplemisteabehoidlale tuletislepingu kohta andmed vastaspoolle nimel vastavalt käesolevale määrusele, ei riku sellega ühtegi avaldamist käsitlevat piirangut. Aruandlust käsitlevate regulatiivsete tehniliste standardite eelnõude koostamisel peaks Väärtpaberiturujärelevalve võtma arvesse lepingu ainulaadse tunnuskoodi väljatöötamisel saavutatud edu ja komisjoni

⁽¹⁾ 13. juuni 1983. aasta seitsmes nõukogu direktiiv 83/349/EMÜ, mis põhineb asutamislepingu artikli 54 lõike 3 punktil g ja käsitleb konsolideeritud aastaaruandeid (EÜT L 193, 18.7.1983, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. juuli 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1606/2002 rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite kohaldamise kohta (EÜT L 243, 11.9.2002, lk 1).

⁽³⁾ Komisjoni 21. detsembri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1569/2007, millega kehtestatakse kolmandate riikide väärtpaberiemitentide kohaldatavate raamatupidamisstandardite samaväärsuse kindlaksmääramise mehhanism Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide 2003/71/EÜ ja 2004/109/EÜ alusel (ELT L 340, 22.12.2007, lk 66).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta direktiiv 2006/49/EÜ investeerimisühingute ja krediitiasutuste kapitali adekvaatsuse kohta (ELT L 177, 30.6.2006, lk 201).

määruse (EÜ) nr 1287/2006 ⁽¹⁾ (millega rakendatakse direktiivi 2004/39/EÜ) I lisa tabelis 1 esitatud nõutavate aruandlusandmete loetelu ning konsulteerima teiste asjaomaste asutustega, nagu Energeetikasektori Reguleerivate Asutuste Koostöömehhanismid.

- (46) Liikmesriigid peaksid finantsteenuste sektoris karistuste tõhustamist käsitlevas komisjoni teatise ja selle teatise järelemeetmena vastu võetud liidu õigusaktides sätestatud põhimõtteid arvesse võttes kehtestama eeskirjad karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva määruse rikkumise korral. Liikmesriigid peaksid kõnealuste karistuste rakendamise tagama viisil, mis ei vähenda kõnealuste eeskirjade tõhusust. Sellised karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Need peaksid põhinema Väärtpaberiturujärelevalve kehtestatud suunistel ning edendama finantssektoris kohaldatavate karistuste ühtlustamist ja valdkondadevahelist sidusust. Liikmesriigid peaksid tagama, et määratud karistused avalikustatakse vajaduse korral ja et korrapäraselt avaldatakse kehtivate eeskirjade tulemuslikkuse hindamise aruandeid.
- (47) Keskse vastaspoole võib asutada vastavalt käesolevale määrusele igas liikmesriigis. Kliirimisteenuse osutamise koha osas ei tohiks otseselt ega kaudselt diskrimineerida ühtegi liikmesriiki ega liikmesriikide rühma. Käesoleva määrusega ei tohiks mingil viisil püüda piirata või takistada ühte jurisdiktsiooni kuuluvat keskset vastaspoolt kliirima toodet, mis on nomineeritud teise liikmesriigi vääringus või kolmanda riigi vääringus.
- (48) Kesksele vastaspoolele tegevusloa andmine peaks sõltuma alge kapitali miinimumsumma olemasolust. Kapital koos keske vastaspoole jaotamata kasumi ja reservidega peaks kogu aeg vastama keske vastaspoole tegevusest tulenevale riskile, et ta oleks piisavalt kapitaliseeritud nende krediidi-, vastaspoole, turu-, operatsiooni-, õiguslike ja äririskide puhuks, mis ei ole konkreetsete rahastamisvahenditega juba hõlmatud, ning et ta oleks vajaduse korral võimeline nõuetekohaselt lõpetama või restruktureerima oma tegevuse.
- (49) Kuna käesoleva määrusega kehtestatakse regulatiivsetel eesmärkidel õiguslik kohustus kliirida teatavate kesksete vastaspooltega, on oluline tagada, et kõnealused kesksed vastaspoole on turvalised ja usaldusväärsed ning täidavad kogu aeg käesoleva määrusega kehtestatud rangeid organisatsioonilisi, äritegevust käsitlevaid ja usaldatavusnõudeid. Selleks et tagada käesoleva määruse

ühtne kohaldamine, peaksid need nõuded kehtima kõigi keskse vastaspoole kliirivate finantsinstrumentide suhtes.

- (50) Seepärast on vaja regulatiivsetel ja ühtlustamise eesmärkidel tagada, et vastaspoole kasutavad üksnes kesksed vastaspoole, kes järgivad käesoleva määrusega kehtestatud nõudeid. Need nõuded ei tohiks takistada liikmesriikidel vastu võtta lisanõudeid nende territooriumil asutatud kesksetele vastaspooltele või jätkata selliste nõuete kohaldamist, sealhulgas direktiivis 2006/48/EÜ sätestatud teatavad tegevusloa nõuded. Selliste lisanõuete kehtestamine ei tohiks siiski mõjutada vastavalt käesolevale määrusele teises liikmesriigis tegevusloa saanud või teise liikmeriigi poolt tunnustatud kesksete vastaspoolte õigust osutada kliirimisteenuseid kliirivatele liikmetele ja nende klientidele, kes on asutatud liikmesriigis, kes lisanõuded kehtestab, kuna nende kesksete vastaspoolte suhtes selliseid lisanõudeid ei kohaldata ja nad ei pea neid järgima. Väärtpaberiturujärelevalve peaks koostama 2014. aasta 30. septembriks liikmesriikide lisanõuete kohaldamise mõju kohta aruande.
- (51) Kesksete vastaspoolte tegevuslubasid ja järelevalvet käsitlevad otsesed eeskirjad tulenevad vahetult kohustusest kliirida börsiväliseid tuletislepinguid. On asjakohane, et pädevad asutused jäävad vastutavaks kesksete vastaspoolte tegevuslubade ja järelevalve kõigi aspektide eest, sealhulgas selle kontrollimise eest, kas tegevusloa taotleja keskne vastaspool järgib käesolevat määrust ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 1998. aasta direktiivi 98/26/EÜ (arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpapieriarveldussüsteemides), ⁽²⁾ võttes arvesse, et kõnealustel liikmesriikide pädevatel asutustel on kõige parem kontrollida, kuidas kesksed vastaspoole tegutsevad igapäevaselt, et teostada regulaarseid kontrolle ja võtta vajaduse korral asjakohaseid meetmeid.
- (52) Kui keskset vastaspoolt ohustab maksevõimetus, võib eelarvepoliitiline vastutus olla eelkõige sellel liikmesriigil, kus keskne vastaspool on asutatud. Seetõttu peaks sellele kesksele vastaspoolele tegevusloa andmise ja tema järelevalve eest vastutama kõnealuse liikmesriigi asjaomane pädev asutus. Kuna kesksete vastaspoolte kliirivad liikmed võivad olla asutatud eri liikmesriikides ning neid mõjutab kesksete vastaspoolte lepingujärgsete kohustuste täitmatajätmine kõigepealt, on oluline, et kõik asjaomased pädevad asutused ning Väärtpaberiturujärelevalve oleksid kaasatud tegevusloa andmise ja järelevalve protsessi. Sellega välditaks siseriiklike meetmete või tavade erinevust ja takistusi siseturu tõrgeteta toimimisele. Lisaks ei tohiks ühegi järelevalvekolleegiumi liikme tegevus otseselt ega kaudselt diskrimineerida ühtegi liikmesriiki ega liikmesriikide rühma mis tahes vääringus kliirimisteenuse osutamise koha osas. Väärtpaberiturujärelevalve peaks osalema kõigis kolleegiumides, et tagada käesoleva

⁽¹⁾ ELT L 241, 2.9.2006, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 166, 11.6.1998, lk 45.

määruse ühetaoline ja korrektne kohaldamine. Väärtpaberiturujärelevalve peaks kaasama soovitud ja otsuste koostamiseks asjaomaste liikmesriikide muud pädevad asutused.

(53) Võttes arvesse kolleegiumidele antud rolli, on oluline, et nende ülesannete täitmise on kaasatud kõik asjaomased pädevad asutused ning samuti EKPSi liikmed. Kolleegium peaks koosnema mitte ainult pädevatest asutustest, kes teostavad järelevalvet keskse vastaspoolle üle, vaid ka selliste üksuste üle järelevalve teostajatest, keda selle keskse vastaspoolle tegevus võib mõjutada, nimelt valitud kliirivad liikmed, kauplemiskohad, koostalitlevad kesksed vastaspoolled ja väärtpaberite keskdepositooriumid. Kolleegiumis peaks olema võimalik osaleda neil EKPSi liikmetel, kes vastutavad keskse vastaspoolle ja koostalitlevate kesksed vastaspoolte järelevalve eest, ning neil, kes vastutavad keskse vastaspoolle kliiritavate finantsinstrumentide vääringute emiteerimise eest. Kuna kontrollitavad ja järelevalvelused üksused on asutatud piiratud hulgas liikmesriikides, kus keskne vastaspool tegutseb, võib üks pädev asutus või EKPSi liige olla vastutav mitme nimetatud üksuse kontrollimise või järelevalve eest. Selleks, et tagada kolleegiumi kõigi liikmete vaheline sujuv koostöö, tuleks kehtestada sobivad menetlused ja mehhanismid.

(54) Kuna kolleegiumi asutamine ja töö põhineb eeldatavalt kõigi selle liikmete vahelisel kirjalikul kokkuleppel, on sobilik anda neile liikmetele volitused kehtestada kolleegiumi otsuste tegemise menetlused, võttes arvesse kõnealuse teema tundlikkust. Seetõttu tuleks hääletamise üksikasjalikud eeskirjad sätestada kolleegiumi kõigi liikmete vahelises kirjalikus kokkuleppes. Selleks, et saavutada nõuetekohane tasakaal kõigi asjaomaste turuosaliste ja liikmesriikide huvide esindatuse vahel, peaks kolleegium sellegipoolest hääletama vastavalt üldpõhimõttele, et igal liikmel on üks hääle, olenemata eri funktsioonide hulgast, mida ta vastavalt käesolevale määrusele täidab. Kuni 12 liikmest koosnevate kolleegiumide puhul peaks hääleõigus olema maksimaalselt kahel samast liikmesriigist pärit kolleegiumi liikmel ning igal hääleõiguslikul liikmel peaks olema üks hääle. Suuremate kui 12 liikmega kolleegiumide puhul peaks hääleõigus olema maksimaalselt kolmel samast liikmesriigist pärit kolleegiumi liikmel ning igal hääleõiguslikul liikmel peaks olema üks hääle.

(55) Kesksete vastaspoolte äärmiselt spetsiifiline olukord nõuab, et kolleegiumide töö oleks korraldatud vastavalt kesksed vastaspoolte üle teostatava järelevalve eriomasele korrale.

(56) Käesolevas määruses ette nähtud kord ei kujuta endast pretsedenti muude finantsturu infrastruktuuride kontrolli ja järelevalvet käsitlevate õigusaktide puhul, eriti mis puudutab küsimuste Väärtpaberiturujärelevalvele edastamise üle hääletamise korda.

(57) Kesksed vastaspoolle ei tuleks anda tegevusluba, kui kõik kolleegiumi liikmed, välja arvatud selle liikmesriigi pädevad asutused, kus keskne vastaspool on asutatud, annavad vastastikusel kokkuleppel ühise arvamuse, et kesksed vastaspoolle ei tuleks tegevusluba anda. Kui piisav enamus kolleegiumi liikmetest on siiski väljendanud oma negatiivset arvamust ning kui mis tahes asjaomane pädev asutus on kolleegiumi kahekolmandikulise hääleteenamuse alusel edastanud küsimuse Väärtpaberiturujärelevalvele, peaks selle liikmesriigi pädev asutus, kus keskne vastaspool on asutatud, tegevusloa andmise otsuse tegemise edasi lükkama ning ootama ära otsuse, mille Väärtpaberiturujärelevalve võib teha keskse vastaspoolle liidu õigusega kooskõla küsimuses. Selle liikmesriigi pädevad asutused, kus keskne vastaspool on asutatud, peaksid oma otsuse tegema kooskõlas Väärtpaberiturujärelevalve otsusega. Kui kolleegiumi kõik liikmed, välja arvatud selle liikmesriigi pädevad asutused, kus keskne vastaspool on asutatud, annavad ühise arvamuse nõute mittetäitmise ja kesksed vastaspoolle tegevusloa mitteandmise küsimuses, peaks selle liikmesriigi pädevad asutus, kus keskne vastaspool on asutatud, olema võimalik küsimus edastada Väärtpaberiturujärelevalvele, et see võtaks vastu otsuse liidu õigusega kooskõla küsimuses.

(58) On vaja parandada pädevate asutuste, Väärtpaberiturujärelevalve ja teiste asjaomaste asutuste vahelist teabevahetust reguleerivaid sätteid ja tugevdada nende kohustusi vastastikuse abi osutamise ja koostöö valdkonnas. Kasvava piiriülese tegevuse tõttu peaks nimetatud asutused andma üksteisele nende ülesannete täitmiseks asjakohast teavet, et tagada käesoleva määruse tõhus rakendamine, sealhulgas olukordades, kus rikkumised või oletatavad rikkumised võivad puudutada kahe või enama liikmesriigi asutusi. Teabevahetuses on vaja rangelt hoida ametisaladust. Kuna börsiväliste tuletislepingute mõju on lai, on oluline, et teistel asjaomastel asutustel (nt maksuametitel ja energiasektorit reguleerivatel asutustel) on juurdepääs teabele, mida neil on vaja oma ülesannete täitmiseks.

(59) Võttes arvesse finantsturgude üleilmset olemust, peaks Väärtpaberiturujärelevalve vahetult vastutama kolmandas riigis asutatud kesksed vastaspoolte tunnustamise eest ning seega võimaldama neil liidus osutada kliirimisteenust, eeldusel et komisjon on tunnistanud kõnealuse kolmanda riigi õigus- ja järelevalvesüsteemi samaväärseks liidu raamistikuga ning et teatavad muud tingimused on täidetud. Seetõttu peaks kolmandas riigis asutatud keskne vastaspool, kes osutab kliirimisteenuseid liidus asutatud kliirivatele liikmetele või kauplemiskohtadele, olema Väärtpaberiturujärelevalve poolt tunnustatud. Selleks et mitte takistada investeeringute piiriülese valitsemise alal ettevõtluse arengut liidus, ei peaks kolmanda riigi keskne vastaspool, kes osutab teenuseid liidus asutatud klientidele kolmandas riigis asutatud kliiriva liikme kaudu, olema siiski tingimata Väärtpaberiturujärelevalve poolt tunnustatud. Sellega seoses on lepingud liidu suurte rahvusvaheliste partneritega eriti olulised, et tagada rahvusvaheliselt võrdsed konkurentsitingimused ja finantsstabiilsus.

- (60) Euroopa Ülemkogu leppis 16. septembril 2010 kokku, et liidul on liidu välissuhetes vaja edendada oma huve ja väärtusi senisest tõhusamalt ning vastastikkuse põhimõtte ja hüvangu alusel ning muu hulgas astuda samme, et parandada Euroopa ettevõtete juurdepääsu turule ning süvendada regulatiivset koostööd peamiste kaubanduspartneritega.
- (61) Kesksele vastaspoolle peaks sõltumata omandistruktuurist olema kindlad juhtimislepingud, hea mainega kõrgem juhtkond ja selle juhtorganisse peaksid kuuluma sõltumatud liikmed. Vähemalt kolmandik, kuid mitte vähem kui kaks liiget juhtkonnast peaksid olema sõltumatud. Ent mitmesugused juhtimislepingud ja omandistruktuur võivad mõjutada keskele vastaspoole soovi või võimet kliirida teatavaid tooteid. Seepärast on asjakohane, et juhtorgani sõltumatud liikmed ja keskele vastaspoolele asutatav riskikomitee lahendaksid võimalikud keskele vastaspoole sisesed huvide konfliktid. Kliirivad liikmed ja kliendid peaksid olema piisavalt esindatud, kuna keskele vastaspoole tehtavad otsused võivad neid mõjutada.
- (62) Keskne vastaspool võib funktsioonide täitmist osta allhanke korras. Keskse vastaspoole riskikomitee peaks sellise allhanke osas nõu andma. Riskijuhtimisega seotud peamiste tegevuste osas ei tohiks allhankeid teha, välja arvatud juhul, kui pädev asutus selle heaks kiidab.
- (63) Keskse vastaspoole osalemistingimused peaksid olema läbipaistvad, proportsionaalsed ja mittediskrimineerivad ning peaksid võimaldama juurdepääsu eemalt, eeldusel et see ei kujuta endast keskele vastaspoolele lisariski.
- (64) Kliirivate liikmete klientidele, kes kliirivad oma börsivälised tuletislepingud kesksete vastaspooltega, tuleks pakkuda kõrgel tasemel kaitset. Kaitse tegelik tase sõltub kõnealuste klientide valitud eraldamise tasemest. Vahendajad peaksid eraldama oma varad kliendi varadest. Selleks peaksid kesksed vastaspoolad säilitama ajakohastatud ja kergesti tuvastatavad andmed, et lihtsustada kohustusi mittetäitva kliiriva liikme kliendi positsioonide ja varade ülekandmist maksevõimelisele kliirivale liikmele või vajadusel klientide positsioonide nõuetekohast likvideerimist ja ülemäärase tagatise tagastamist klientidele. Seetõttu peaksid käesoleva määruse nõuded klientide varade ja positsioonide eraldamise ja ülekantavuse kohta olema ülimuslikud liikmesriikide selliste õigus- ja haldusnormide suhtes, mis on vastuolus käesoleva määrusega ning mis takistavad pooltel nende nõuete täitmist.
- (65) Kesksele vastaspoolle peaks olema nõuetekohane riskijuhtimisraamistik, et juhtida krediidi-, likviidsus-, operatsiooni- ja muid riske, sealhulgas riske, mida ta kujutab teistele üksustele vastastikkuse sõltumise tõttu. Kesksele vastaspoolle peaksid olema asjakohased protseduurid ja mehhanismid, et tegeleda sellega, kui kliiriv liige ei täida oma kohustusi. Selleks et minimeerida kohustuste mittetäitmise edasikandumise riski, peaks kesksele vastaspoolle olema ranged osalemistingimused, nad peaksid nõudma piisavate alustamise tagatiste andmist ning neil peaks olema tagatisfond ja muud rahalised vahendid, et katta võimalikud kahjud. Tagamaks, et kesksele vastaspoolle on pidevalt piisavalt vahendeid, peaks keskne vastaspool kehtestama miinimumsumma, millest allaspoole tagatisfondi suurus üldiselt ei lange. See ei tohiks siiski piirata tema võimet kasutada kogu tagatisfondi selleks, et katta kliiriva liikme kohustuste mittetäitmisest tulenev kahju.
- (66) Nõuetekohase riskijuhtimisraamistiku kindlaksmääramisel peaks keskne vastaspool arvesse võtma selle võimalikku riski ja majanduslikku mõju kliirivatele liikmetele ja nende klientidele. Ehkki hästi toimiva riskijuhtimise arendamine peaks jääma keskele vastaspoole esmaseks eesmärgiks, võib ta kohandada oma põhimõtteid kliirivate liikmete klientide konkreetse tegevuse ja riskiprofiilidega ning, kui seda peetakse Väärtpaberiturujärelevalve väljatöötatavates regulatiivsetes tehnilistes standardites sätestatud kriteeriumide alusel vajalikuks, lisada tagatisena aktsepteeritud väga likviidsed vara hulka vähemalt sularahaga, riigivõlakirjad, tagatud võlakirjad vastavalt direktiivile 2006/48/EÜ, mille suhtes kohaldatakse asjakohaseid väärtuskärpeid, EKPSi liikme poolt antud esimesel nõudmisel sissenõutavad tagatised, kommertspankade garantiid, mille suhtes kohaldatakse rangeid tingimusi, mis seonduvad eelkõige garantii andja krediitkõlblikkuse ja garantii andja kapitalisidemetega keskele vastaspoole kliirivate liikmetega. Vajaduse korral peaks Väärtpaberiturujärelevalve käsitama tagatisena aktsepteeritava varana ka kulda. Kesksetel vastaspooltel peaks olema võimalik rangete riskijuhtimise tingimuste korral aktsepteerida kliirivate liikmetena toimivate finantssektoriväliste vastaspoolte antud kommertspankade garantiisid.
- (67) Kesksete vastaspoolte riskijuhtimisstrateegiad peaksid olema piisavalt usaldusväärsed, et vältida riske maksu- maksja jaoks.
- (68) Lisatagatise nõuetel ja tagatise väärtuskärbetel võib olla protsükliline mõju. Kesksed vastaspoolad, pädevad asutused ja Väärtpaberiturujärelevalve peaksid seepärast võtma vastu meetmed, et ennetada ja kontrollida võimalikku protsüklilist mõju kesksete vastaspoolte rakendatud riskijuhtimistavadele, eeldusel et kesksete vastaspoolte tugevust ja finantsturvalisust ei mõjutata negatiivselt.
- (69) Riskijuhtimine on kliirimisprotsessi oluline osa. Kliirimis- teenuste pakkumiseks tuleks üldiselt anda juurdepääs asjaomastele hinnakujundusallikatele ning võimaldada neid kasutada. Sellised hinnakujundusallikad peaksid

hõlmama allikaid, mis on seotud näitajatega, mida kasutatakse tuletisinstrumentide või muude finantsinstrumentide sihtnäitajatena.

- (70) Võimendustagatis on keskse vastaspoole esimene kaitseliin. Kuigi kesksed vastaspoolad peaksid saanud tagatise investeerima turvaliselt ja usaldusväärselt, peaksid nad tagatise piisavalt kaitsma, et tagada nende õigeaegne tagastamine kohustusi täitvatele kliirivatele liikmetele või koostalitlingle keskele vastaspoolele, kui kõnealuseid tagatise koguv keskne vastaspool ei suuda oma kohustusi täita.
- (71) Juurdepääs piisavatele likviidsuse allikatele on keskse vastaspoole jaoks ülimalt oluline. Selline likviidsus võib tuleneda juurdepääsust keskpanga likviidsusele, krediidi-kõlblikule ja usaldusväärsele kommertsponga likviidsusele või nende mõlema kombinatsioonile. Juurdepääs likviidsusele võib tuleneda direktiivi 2006/48/EÜ artikli 6 või muude asjakohaste sätete kohaselt antud tegevusloast. Keskne vastaspool peaks likviidsuse allikate piisavuse hindamisel – eriti stressiolukordades – võtma arvesse riske, mis seonduvad likviidsuse tagamisega ainult kommertsbankade krediidiiliinidele tuginedes.
- (72) 7. novembri 2006. aasta Euroopa kliiringu ja arvelduse tegevusjuhendiga loodi vabatahtlik raamistik kesksete vastaspoolte vaheliste ärisuhete loomiseks. Kauplemisjärgne sektor jääb riigiti siiski killustatuks, mis muudab piiriülese kauplemise kulukamaks ja takistab ühtlustumist. Seepärast on vaja kehtestada kesksete vastaspoolte vaheliste koostalitluskokkulepete sõlmimise tingimused eeldusel, et need ei ole asjaomaste kesksete vastaspoolte jaoks seotud riskidega, mida piisavalt ei juhitakse.
- (73) Koostalitluskokkulepped on olulised kauplemisjärgse turu suuremal integreerumisel liidus ning neid tuleks reguleerida. Et koostalitluskokkulepped võivad tekitada keskele vastaspooltele lisariske, peaksid kesksed vastaspoolad omama kliirimise tegevusluba, olema tunnustatud kooskõlas käesoleva määrusega või omama tegevusluba varem kehtinud siseriikliku korra alusel vähemalt kolm aastat, enne kui pädev asutus sellised koostalitluskokkulepped heaks kiidab. Võttes arvesse börsiväliseid tuletislepinguid kliirivate kesksete vastaspoolte vaheliste koostalitluskokkulepete keerukust, on praegu lisaks asjakohane piirata koostalitluskokkulepete ulatust vabalt võõrandatavatele väärtpaberitele ning rahaturuinstrumentidele. 30. septembriks 2014 peaks Väärtpaberiturujärelevalve siiski esitama komisjonile aruande selle kohta, kas kõnealuse ulatuse laiendamine muudele finantsinstrumentidele oleks asjakohane.
- (74) Kauplemisteabehoidlad koguvad andmeid regulatiivsetel eesmärkidel, mis on olulised kõigi liikmesriikide ametiasutustele. Väärtpaberiturujärelevalve peaks vastutama kauplemisteabehoidlate registreerimise, registreerimise kehtetuks tunnistamise ja järelevalve eest.
- (75) Võttes arvesse, et reguleerivad asutused, kesksed vastaspoolad ja teised turuosalised tuginevad kauplemisteabehoidlate säilitatavatele andmetele, on vaja tagada, et kõnealuste kauplemisteabehoidlate suhtes kohaldatakse rangeid tegevusalaseid, andmete säilitamise ja andmehalduse nõudeid.
- (76) On vaja, et kesksete vastaspoolte, nende liikmete ja kauplemisteabehoidlate osutatavate teenuste hinnad, tasud ja riskijuhtimismudelid on läbipaistvad, et turuosalistel oleks võimalik teha teadlik valik.
- (77) Oma ülesannete tulemuslikuks täitmiseks peaks Väärtpaberiturujärelevalvel olema võimalik nõuda lihtsa taotluse või otsusega kogu vajalikku teavet kauplemisteabehoidlatelt, seonduvatelt kolmandatelt isikutelt ja nendelt kolmandatelt isikutelt, kellelt kauplemisteabehoidlad ostavad tööülesandeid või tegevusi allhanke korras. Kui Väärtpaberiturujärelevalve nõuab sellist teavet lihtsa taotlusega, ei ole taotluse saajal kohustust teavet esitada, ent vabatahtliku vastamise korral ei tohi esitatav teave olla ebaõige või eksitav. Selline teave tuleks teha kättesaadavaks viivitamata.
- (78) Ilma et see piiraks kriminaal- või maksuõigusega reguleeritud juhtumeid, peaksid pädevad asutused, Väärtpaberiturujärelevalve, organid või muud füüsilised või juriidilised isikud kui pädevad asutused, kes saavad konfidentsiaalset teavet, kasutama seda üksnes oma kohustuste ja ülesannete täitmiseks. See ei tohiks siiski takistada riiklikel organitel, kes vastutavad haldusliku omavoli juhtumite vältimise, uurimise ja heastamise eest, täita oma ülesandeid vastavalt liikmesriigi õigusele.
- (79) Oma järelevalvevolituste tulemuslikuks kasutamiseks peaks Väärtpaberiturujärelevalvel olema võimalik viia läbi uurimisi ja teha kohapealseid kontrollid.
- (80) Väärtpaberiturujärelevalvel peaks olema võimalik delegeerida konkreetseid järelevalveülesandeid liikmesriigi pädevale asutusele, näiteks juhul, kui järelevalveülesande täitmine eeldab kohaliku olukorra tundmist ja vastavaid kogemusi, mis on pigem olemas riigi tasandil. Väärtpaberiturujärelevalvel peaks olema võimalik delegeerida konkreetseid uurimisülesandeid ja kohapealsete kontrollide teostamist. Enne ülesannete delegerimist peaks Väärtpaberiturujärelevalve konsulteerima asjakohase pädeva asutusega sellise ülesannete delegerimise üksikasjalike tingimuste, sealhulgas delegeritava ülesande ulatuse, ülesande täitmise ajakava ning vajaliku teabe Väärtpaberiturujärelevalve poolt ja Väärtpaberiturujärelevalvele edastamise osas. Väärtpaberiturujärelevalve peaks

pädevatele asutustele delegeeritud ülesande täitmise hüvitama vastavalt tasusid käsitlevale eeskirjale, mille komisjon võtab vastu delegeeritud õigusaktiga. Väärtpaberiturujärelevalvel ei tohiks olla võimalik delegeerida registreerimisotsuste tegemise pädevust.

- (81) Pädevatele asutustele on vaja tagada võimalus taotleda, et Väärtpaberiturujärelevalve kontrolliks, kas kauplemisteabehoidla registreerimise kehtetuks tunnistamise tingimused on täidetud. Väärtpaberiturujärelevalve peaks selliseid taotlusi hindama ja võtma kõik asjakohased meetmed.
- (82) Väärtpaberiturujärelevalvel peaks olema võimalik määrata perioodilisi karistusmaksed, et sundida kauplemisteabehoidlaid lõpetama rikkumine, esitama Väärtpaberiturujärelevalve poolt nõutav täielik ja õige teave või nõustuma uurimise või kohapealse kontrolliga.
- (83) Väärtpaberiturujärelevalvel peaks samuti olema võimalik määrata kauplemisteabehoidlatele trahve, kui ta leiab, et nad on tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu rikkunud käesoleva määruse sätteid. Trahvid tuleks määrata vastavalt rikkumise raskusastmele. Rikkumised tuleks liigitada eri kategooriatesse, mille puhul tuleks ette näha eri trahvid. Konkreetse rikkumise puhul trahvi suuruse arvutamiseks peaks Väärtpaberiturujärelevalve kasutama kaheastmelist meetodit, määraes kindlaks põhisumma ning muutes seda vajaduse korral teatavate koefitsientide alusel. Trahvi põhisumma määramisel tuleks arvesse võtta asjaomase kauplemisteabehoidla aastakäivet ning kohanduste tegemisel tuleks suurendada või vähendada põhisummat asjaomaste kohandamiskoefitsientide alusel vastavalt käesolevale määrusele.
- (84) Käesoleva määrusega tuleks kehtestada raskendavate ja kergendavate asjaoludega seotud koefitsiendid selleks, et anda Väärtpaberiturujärelevalvele vajalikud vahendid kauplemisteabehoidla rikkumise raskusastmega proportsionaalse karistuse määramiseks, võttes arvesse asjaomase rikkumise toimepanemise asjaolusid.
- (85) Enne trahvi või perioodiliste karistusmaksete määramise otsuse vastuvõtmist peaks Väärtpaberiturujärelevalve andma menetlusalustele isikutele võimaluse esitada oma seisukohad, et tagada nende õigus kaitsele.
- (86) Väärtpaberiturujärelevalve peaks hoiduma trahvide või perioodiliste karistusmaksete määramisest, kui samadel või sisuliselt samadel asjaoludel on isik varem õigeks või süüdi mõistetud siseriikliku õiguse kohaselt toimunud kriminaalmenetluses ning õigeks- või süüdimõistev otsus on juba omandanud *res judicata* jõu.

- (87) Väärtpaberiturujärelevalve otsused, millega määratakse trahvid ja perioodilised karistusmaksed, peaksid olema täitmisele pööratavad ja täitmist peaksid reguleerima selles riigis kehtivad tsiviilmenetluse normid, mille territooriumil täitmine aset leiab. Tsiviilmenetluse normid ei tohiks hõlmata kriminaalmenetluse norme, kuid need võivad hõlmata haldusmenetluse norme.
- (88) Kui rikkumise on toime pannud kauplemisteabehoidla, siis peaks Väärtpaberiturujärelevalvel olema õigus võtta mitmeid eri järelevõetmeid, sealhulgas nõuda kauplemisteabehoidlalt rikkumise lõpetamist ning äärmusliku meetmena tunnistada kauplemisteabehoidla registreerimine kehtetuks, kui kauplemisteabehoidla on toime pannud mõne käesoleva määruse sätte olulise või korduva rikkumise. Väärtpaberiturujärelevalve peaks järelevõetmete kohaldamisel võtma arvesse rikkumise laadi ja olulisust ning järgima proportsionaalsuse põhimõtet. Enne järelevõetmeid käsitleva otsuse vastuvõtmist peaks Väärtpaberiturujärelevalve andma menetlusalustele isikutele võimaluse esitada oma seisukohad, et tagada nende õigus kaitsele.
- (89) On oluline, et liikmesriigid ja Väärtpaberiturujärelevalve kaitsevad füüsiliste isikute õigust privaatsusele isikuandmete töötlemisel kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiviga 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta⁽¹⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrusega (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta⁽²⁾.
- (90) Oluline on tagada kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate nõuete rahvusvaheline ühtlustamine. Käesolevas määruses järgitakse olemasolevaid makse- ja arveldussüsteemide komitee (CPSS) ning Rahvusvahelise Väärtpaberijärelevalve Organisatsiooni (IOSCO) väljatöötatud soovitusi, võttes arvesse, et CPSS-IOSCO põhimõtted finantsturgude infrastruktuuri osas, sh kesksete vastaspoolte osas, võeti vastu 16. aprillil 2012. Sellega luuakse liidu raamistik, kus kesksed vastaspoolel saavad tegutseda turvaliselt. Käesoleva määrusega ette nähtud regulatiivsete tehniliste standardite ning suuniste ja soovitusete koostamisel ning nende läbivaatamise ettepanekute tegemisel peaks Väärtpaberiturujärelevalve arvesse võtma olemasolevaid standardeid ja nende edaspidist arengut.
- (91) Komisjonil peaks olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu („Eli toimimise leping“) artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte seoses käesoleva määruse kohaldamisest vabastatud üksuste nimekirja muutmise, trahvide või perioodiliste karistusmaksete

(1) EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

(2) EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1.

määramisega seotud täiendavate menetluseeskirjadega, sh sätetega, mis puudutavad õigust kaitsele, tähtaegu, trahvide või perioodiliste karistustasude kogumist ning karistustasude või trahvide määramise ja täitmise aegumistähtaegu; seoses meetmetega II lisa muutmiseks, et võtta arvesse muutusi finantsturgudel ning seoses tasu liikide ja sissenõudmise aluste, tasumäärade ja tasu maksamise korra täiendava täpsustamisega. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

- (92) Selleks et tagada järjepidev ühtlustamine, tuleks komisjonile delegeerida õigus võtta kooskõlas määruste (EL) nr 1093/2010, (EL) nr 1094/2010 ja (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10 kuni 14 vastu Väärtpaberiturujärelevalve regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, et kehtestada direktiivi 2004/39/EÜ I lisa C jao punktide 4 kuni 10 tõlgendamise ja kohaldamise suunised käesoleva määruse kohaldamiseks ning et täpsustada järgmist: börsivälised tuletislingid, millel on otsene, märkimisväärne ja prognoositav mõju liidus, või juhtumid, mille puhul on vajalik või asjakohane vältida kõrvalekaldumist käesoleva määruse mis tahes sättest; kaudse lepingulise korra liigid, mis vastavad käesolevas määruses sätestatud tingimustele; börsivälised tuletislingid, mille suhtes tuleks kohaldada kliiringukohustust, kliiringukohustuse jõustumise kuupäev või kuupäevad, sealhulgas selle võimalik järkjärguline kohaldamine ning vastaspoolte kategooriad, kelle suhtes kohustust kohaldatakse, ning minimaalne lunastamise tähtaeg börsivälised tuletislingid, mille suhtes tuleks kohaldada kliiringukohustust, kliiringukohustuse jõustumise kuupäeva; üksikasjad, mida peab sisaldama pädeva asutuse poolt Väärtpaberiturujärelevalvele esitatav teade keskele vastaspoolele börsivälise tuletislingu liigi kliirimiseks tegevusloa andmise kohta; konkreetset börsivälise tuletislingi liigid, lepingutingimuste ning tegevusprotsesside standardimise aste, maht ja likviidsus, ning õiglase, usaldusväärse ja üldiselt vastuvõetava hinnateabe kättesaadavus; üksikasjad, mida peab sisaldama Väärtpaberiturujärelevalve register börsivälise tuletislingi liikide kohta, mille suhtes kohaldatakse kliiringukohustust; tuletisinstrumentide eri liikide kohta esitatavate aruannete üksikasjad ja tüüp; kriteeriumid, millega määrata kindlaks, millised börsivälised tuletislingid vähendavad objektiivselt mõõdetaval viisil äritegevusega või finantseerimistegevusega otseselt seotud riske ja kliirimiskünniste väärtused, süsteemid ja protsessid, mis puudutavad selliste börsivälise tuletislingi riskimaandamise võtteid, mida ei kliirita keskele vastaspoolega; riskijuhtimise protsess, sh nõutav tagatise tase ja liik ning eraldamiskord ning nõutav kapitali tase; likviidsuse killustumise mõiste; keskele vastaspoolte kapitali, jaotamata kasumit ja reserve puudutavad nõuded; keskeid vastaspooli puudutavate eeskirjade ja juhtimiskorra minimaalne sisu; keskele vastaspoolte poolt säilitatavate dokumentide ja teabe üksikasjad; keskele vastaspoolte talitluspidavuse poliitika ja avariitaastekavade minimaalne sisu ning nõuded; sobivad protsedrid ning realiseerimisperioodi ja varasema volatilsuse arvutamise aeg, mida tuleks kaaluda finantsinstrumentide eri liikide puhul, võttes arvesse proportsionaalsuse piiramist

eesmärki ja tingimusi, mille kohaselt saab rakendada portfelli tagatisvara arvutamist; raamistik ekstreemsete, kuid usutatavate turutingimuste kindlaksmääramiseks, mida tuleks kasutada tagatisfondi ja keskele vastaspoolte vahendite suuruse kindlaksmääramisel; keskele vastaspoolte omavahendite summa arvutamise ja säilitamise meetodid; see, millist liiki tagatist võiks käsitleda väga likviidsena, nagu sularaha, kuld, riigivõlakirjad ja kvaliteetsed äriühingute võlakirjad, tagatud võlakirjad, ning millised on väärtuskärped ja tingimused, mille alusel võib kommertsbankade garantiisid tagatisena aktsepteerida; finantsinstrumentid, mida võib käsitleda väga likviidsena ning minimaalse turu- ja krediidiriskiga, kõrge turvalisusega kokkulepped ning kontsentreerumise piirmäärad; keskele vastaspoolte poolt eri liiki finantsinstrumentide ja portfelli puhul korraldatavate stressitestide liigid, kliirivate liikmete või muude osaliste testidesse kaasatus, testide sagedus ja ajastus ning põhiline teave, mille keskne vastaspool peab avalikustama oma riskijuhtimismudeli ja stressitestide korraldamisel kasutatavate eelduste kohta; kauplemisteabe hoidlate poolt Väärtpaberiturujärelevalvele esitatava registreerimistaotluse üksikasjad; kauplemisteabe hoidlate poolt börsivälise tuletislingi liikide kaupa agregeeritud positsioonidega seotud teabe avalikustamise sagedus ja üksikasjad; ning tegevusstandardid, mida on vaja kauplemisteabe hoidlate andmete summeerimiseks ja võrdlemiseks.

- (93) Käesoleva määrusega kehtestatud kohustust, mida tuleb täpsustada ELi toimimise lepingu artikli 290 või artikli 291 alusel vastu võetava delegeeritud õigusakti või rakendusaktiga, kohaldatakse alates asjaomase õigusakti jõustumise kuupäevast.
- (94) Tehniliste suuniste ja regulatiivsete tehniliste standardite väljaarendamise raames ning eelkõige käesoleva määruse kohaselt finantssektorivälisele vastaspoolele kliirimiskünnise kehtestamisel peaks Väärtpaberiturujärelevalve korraldama turuosalistega peetavaid avalikke arutelusid.
- (95) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamise ühetahelised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrusega (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes ⁽¹⁾.
- (96) Komisjon peaks uurima ja hindama vajadust võtta sobivaid meetmeid, et tagada käesoleva määruse kohaldamisalasse jäävate normide, standardite ja tavade tõhus kohaldamine ja arendamine, võttes arvesse asjaomaste rahvusvaheliste foorumite töö tulemusi.

⁽¹⁾ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

(97) Seoses koostalitlevaid süsteeme käsitlevate eeskirjadega peeti asjakohaseks muuta direktiivi 98/26/EÜ, et kaitsta sellise süsteemi korraldaja õigusi, kes annab tagatisega kaitse teisele süsteemi korraldajale, kui tagatise võtnud süsteemi korraldaja suhtes algatatakse maksevõimetusmenetlus.

(98) Kesksed vastaspoolad ja kauplemisteabehoidlad peaksid kasutama osalejate ja seotud turuinfrastruktuuridega toimivas teabevahetuses asjaomaseid rahvusvahelisi teabevahetusmenetlusi ning sõnumivahetuse ja võrdlusandmete standardeid, et hõlbustada tõhusat kliirimist, kirjendamist, arveldamist ja maksmist.

(99) Kuna käesoleva määruse eesmärke, nimelt kehtestada ühtsed nõuded börsivälistele tuletislepingutele ning kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate tegevusele, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning meetme ulatuse ja toime tõttu on neid parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS

SISU, KOHALDAMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1

Sisu ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse kliirimise ja kahepoolse riskijuhtimisega seotud nõuded börsivälistele tuletislepingutele, tuletislepingutega seotud aruandluskohustus ning ühtsed nõuded kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate tegevusele.

2. Käesolevat määrust kohaldatakse kesksete vastaspoolte ja nende kliirivate liikmete, finantssektori vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate suhtes. Seda kohaldatakse finantssektoriväliste vastaspoolte ja kauplemiskohtade suhtes, kui see on ette nähtud.

3. Käesoleva määruse V jaotist kohaldatakse üksnes direktiivi 2004/39/EÜ artikli 4 lõike 1 punkti 18 alapunktides a ja b ning punktis 19 määratletud vabalt võõrandatavate väärtpaberite [varem siirdväärtpaberid] ja rahaturuinstrumentide suhtes.

4. Käesolevat määrust ei kohaldata:

a) Euroopa Keskpankade Süsteemi (edaspidi „EKPS”) liikmete suhtes ja teiste samu ülesandeid täitvate liikmesriikide

asutuste suhtes, samuti teiste liidu ametiasutuste suhtes, mille ülesanne on riigivõla haldamine või mis on kaasatud riigivõla haldamisse;

b) Bank for International Settlements suhtes.

5. Käesolevat määrust, v.a artikli 9 kohane aruandluskohustus, ei kohaldata:

a) direktiivi 2006/48/EÜ VI lisa 1. osa punktis 4.2 loetletud mitmepoolsete arengupankade suhtes;

b) avaliku sektori asutuste suhtes direktiivi 2006/48/EÜ artikli 4 punkti 18 tähenduses, kui need alluvad keskvalitsustele ja neil on keskvalitsuste antud otsesed tagatised;

c) Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi ja Euroopa stabiilsusmehhanismi suhtes.

6. Komisjonile antakse õigus võtta vastavalt artiklile 82 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta käesoleva artikli lõikes 4 esitatud loetelu.

Selleks esitab komisjon hiljemalt 17. novembriks 2012 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hindab selliste avaliku sektori asutuste, mille ülesanne on riigivõla haldamine või mis on kaasatud riigivõla haldamisse, ning keskpankade rahvusvahelist käsitlust.

Aruanne sisaldab võrdlevat analüüsi nende asutuste ja keskpankade käsitlemise kohta märkimisväärse hulga kolmandate riikide (sh lepingute kauplemismahult kolme kõige olulisema jurisdiktsiooni) õigusraamistikus, samuti riskijuhtimisstandardite kohta, mida kohaldatakse nendes jurisdiktsioonides nende asutuste ja keskpankade poolt tehtud tuletistehingute suhtes. Kui aruandes jõutakse – eelkõige võrdleva analüüsi põhjal – järeldusele, et kolmandate riikide keskpankade kui rahaasutuste suhtes tehtav erand kliirimis- ja aruandluskohustusest on vajalik, lisab komisjon nad lõikes 4 esitatud loetellu.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „keskne vastaspool” – ühel või mitmel finantsturul kaubeldavate lepingute vastaspoolte vahel asuv juriidiline isik, kes on iga müüja jaoks ostja ja iga ostja jaoks müüja;

- 2) „kauplemisteabehoidla” – juriidiline isik, kes keskselt kogub ja säilitab andmeid tuletisinstrumentide kohta;
- 3) „kliirimine” – positsioonide kindlaksmääramise protsess, sealhulgas netokohustuste arvutamine, ning selle tagamine, et finantsinstrumendid, sularaha või mõlemad on kättesaadavad nendest positsioonidest tulenevate riskide maandamiseks;
- 4) „kauplemiskoht” – süsteem, mille tööd korraldab investeerimisühing või turu korraldaja direktiivi 2004/39/EÜ artikli 4 lõike 1 punktide 1 ja 13 tähenduses, v.a kliendi korralduste ühingu sisene täitja artikli 4 lõike 1 punkti 7 tähenduses, ning mis viib süsteemis kokku finantsinstrumentide ostu- ja müügihuvid viisil, mille tulemuseks on leping kooskõlas nimetatud direktiivi II või III jaotisega;
- 5) „tuletisinstrument” või „tuletisleping” – finantsinstrument, mis on määratletud direktiivi 2004/39/EÜ I lisa C jao punktides 4 kuni 10, nagu seda on rakendatud määruse (EÜ) nr 1287/2006 artiklitega 38 ja 39;
- 6) „tuletislepingu liik” – kogum tuletislepinguid, millel on ühised ja olulised tunnused, sealhulgas vähemalt seos alusvaraga, alusvara tüüp ja teoreetiline valuuta. Samasse liiki kuuluvatel tuletislepingutel võivad olla erinevad lunastamise tähtajad;
- 7) „börsiväline tuletisinstrument” või „börsiväline tuletisleping” – tuletisleping, millega ei tehta tehinguid reguleeritud turul direktiivi 2004/39/EÜ artikli 4 lõike 1 punkti 14 tähenduses, ega kolmanda riigi turul, mis on tunnistanud samaväärselt reguleeritud turuga vastavalt direktiivi 2004/39/EÜ artikli 19 lõikele 6;
- 8) „finantssektori vastaspool” – kooskõlas direktiiviga 2004/39/EÜ tegevusloa saanud investeerimisühing, kooskõlas direktiiviga 2006/48/EÜ tegevusloa saanud krediidi-asutus, kooskõlas direktiiviga 73/239/EMÜ tegevusloa saanud kindlustusselts, kooskõlas direktiiviga 2002/83/EÜ tegevusloa saanud elukindlustusselts, kooskõlas direktiiviga 2005/68/EÜ tegevusloa saanud edasikindlustusselts, kooskõlas direktiiviga 2009/65/EÜ tegevusloa saanud vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeeringuks loodud ettevõtja (eurofond) ja kui see on asjakohane, selle valitseja, tööandjapensioni kogumisasutus direktiivi 2003/41/EÜ artikli 6 punkti a tähenduses ning kooskõlas direktiiviga 2011/61/EL tegevusloa saanud või registreeritud alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate valitsetav alternatiivne investeerimisfond;
- 9) „finantssektoriväline vastaspool” – ettevõtja, mis on asutatud liidus ning mis ei kuulu punktides 1 ja 8 osutatud isikute hulka;
- 10) „pensioniskeem”
- a) tööandjapensioni kogumisasutus direktiivi 2003/41/EÜ artikli 6 punkti a tähenduses, sealhulgas iga tegevusloa saanud üksus, kes vastutab sellise asutuse juhtimise eest ja tegutseb selle nimel, nagu on osutatud kõnealuse direktiivi artikli 2 lõikes 1, ning samuti juriidilised isikud, mis on asutatud selliste asutuste investeringute tegemise eesmärgil ning tegutsevad üksnes selliste asutuste huvides;
- b) direktiivi 2003/41/EÜ artiklis 3 osutatud asutuste tööandjapensioni kogumisasutused;
- c) direktiiviga 2002/83/EÜ hõlmatud elukindlustusandjate tööandjapensioni kogumisasutused, tingimusel, et kogu vara ja kõiki kohustusi hoitakse ja hallatakse kindlustusandja muudest tegevustest eraldi ning neid ei ole võimalik üle kanda;
- d) muud tegevusloa saanud järelevalvele alluvad ja siseriiklikul alusel tegutsevad üksused või skeemid, eeldusel et:
- i) neid tunnustatakse siseriikliku õiguse kohaselt ning
- ii) nende peamine eesmärk on maksta pensionihüvitisi;
- 11) „vastaspoole krediidirisk” – risk, et tehingu vastaspool jätab enne tehingu rahavoogude lõplikku arveldamist kohustused täitmata;
- 12) „koostalitluskokkulepe” – kokkulepe kahe või enama keske vastaspoole vahel, mis hõlmab tehingute süsteemiülest täitmist;
- 13) „pädev asutus” – käesoleva artikli punktis 8 osutatud õigusaktides osutatud pädev asutus, artikli 10 lõikes 5 osutatud pädev asutus või iga liikmesriigi poolt vastavalt artiklile 22 määratud asutus;
- 14) „kliiriv liige” – ettevõtja, kes osaleb keskses vastaspooles ning kes vastutab kõnealusest osalemisest tulenevate finantskohustuste täitmise eest;
- 15) „kliient” – ettevõtja, kellel on lepinguline suhe keskse vastaspoole kliiriva liikmega, mis võimaldab sellel ettevõtjal kliirida oma tehinguid kõnealuse keskse vastaspoolega;
- 16) „konsolideerimisgrupp” – emaettevõtjast ja selle tütar-ettevõtjatest koosnev ettevõtjate grupp direktiivi 83/349/EMÜ artiklite 1 ja 2 tähenduses või direktiivi 2006/48/EÜ artikli 3 lõikes 1 ja artikli 80 lõigetes 7 ja 8 osutatud ettevõtjate grupp;

- 17) „finantseerimisasutus” – ettevõtja, mis ei ole krediidasutus ning mille põhitegevus on osaluste omandamine või tegemine direktiivi 2006/48/EÜ I lisa punktides 2 kuni 12 loetletud tegevusaladega;
- 18) „finantsvaldusettevõtja” – finantseerimisasutus, mille tütar-ettevõtjad on eranditult või peamiselt krediidasutused või finantseerimisasutused, kusjuures vähemalt üks tütar-ettevõtjatest on krediidasutus, ja mis ei ole segafinantsvaldusettevõtja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2002. aasta direktiivi 2002/87/EÜ (milles käsitletakse finantskonglomeraati kuuluvate krediidasutuste, kindlustusseltside ja investimisühingute täiendavat järelevalvet) ⁽¹⁾ artikli 2 punkti 15 tähenduses;
- 19) „krediidasutuse abiettevõtja” – ettevõtja, kelle põhitegevus on kinnisvara omamine või haldamine, andmetöötlusteenuste korraldamine või mõni muu sarnane tegevus, millel on ühe või mitme krediidasutuse põhitegevusala suhtes abistav funktsioon;
- 20) „oluline osalus” – otsene või kaudne osalus keskses vastaspooles või kauplemistehabehoidlas, kui osalus kapitalis või hääleõiguses on vähemalt 10 %, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta direktiivi 2004/109/EÜ (lähipaistvuse nõuete ühtlustamise kohta teabele, mis kuulub avaldamisele emitentide kohta, kelle väärtpaberid on lubatud reguleeritud turul kauplemisele) ⁽²⁾ artiklites 9 ja 10, võttes arvesse nimetatud direktiivi artikli 12 lõikes 4 ja 5 sätestatud osaluste summeerimise tingimusi, või osalus, mis võimaldab märkimisväärselt mõjutada selle keskse vastaspoole või kauplemistehabehoidla juhtimist, milles osalust omatakse;
- 21) „emaettevõtja” – emaettevõtja nagu kirjeldatud direktiivi 83/349/EMÜ artiklites 1 ja 2;
- 22) „tütar-ettevõtja” – tütar-ettevõtja nagu kirjeldatud direktiivi 83/349/EMÜ artiklites 1 ja 2, sealhulgas põhiemaettevõtja iga tütar-ettevõtja kõik tütar-ettevõtjad;
- 23) „kontroll” – direktiivi 83/349/EMÜ artiklis 1 kirjeldatud suhe emaettevõtja ja tütar-ettevõtja vahel;
- 24) „märkimisväärne seos” – olukord, kus kaks või rohkem füüsilist või juriidilist isikut on seotud:
- a) osaluse kaudu, mis tähendab otsese omandiõiguse või kontrollsuhte kaudu vähemalt 20 % omamist ettevõtja hääleõigusest või kapitalist;
- b) kontrolli kaudu või sarnase suhte kaudu füüsilise või juriidilise isiku ja ettevõtja või tütar-ettevõtja tütar-ettevõtja vahel, keda käsitatakse samuti kõnealuste ettevõtjate eesotsas oleva emaettevõtja tütar-ettevõtjana.
- Olukorda, kus vähemalt kaks füüsilist või juriidilist isikut on kontrollsuhte kaudu ühe ja sama isikuga alaliselt seotud, käsitletakse ka nimetatud isikute vahelise märkimisväärse seosena.
- 25) „kapital” – märgitud kapital nõukogu 8. detsembri 1986. aasta direktiivi 86/635/EMÜ (pankade ja muude rahaasutuste raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aruannete kohta) ⁽³⁾ artikli 22 tähenduses, kuivõrd see on sissemakstud, ning sellega seotud aazio; see kompenseerib täielikult kahjumi tegevuse jätkumise kahtluse korral ning pankroti või likvideerimise korral reastatakse see kõigi teiste nõuete järele;
- 26) „reservid” – reservid 25. juuli 1978. aasta neljanda nõukogu direktiivi 78/660/EMÜ (mis põhineb asutamislepingu artikli 54 lõike 3 punktil g ja käsitleb teatavat liiki äriühingute raamatupidamise aastaaruandeid) ⁽⁴⁾ artiklis 9 määratletud tähenduses ning eelmiste aastate jaotamata kasum või kahjum;
- 27) „juhtorgan” – juhatus või nõukogu või mõlemad vastavalt siseriiklikule äriühinguõigusele;
- 28) „juhtorgani sõltumatu liige” – juhtorgani liige, kellel puudub äri-ine, perekondlik või muu suhe, mis tekitab huvide konflikti seoses asjaomase keskse vastaspoole, kontrolli omava(te) aktsionäri(de) või juhtkonna või kliirivate liikmetega, ning kellel ei ole olnud sellist suhet viie aasta jooksul enne juhtorgani liikmeks saamist;
- 29) „kõrgem juhtkond” – isik või isikud, kes tegelikult juhivad keskse vastaspoole või kauplemistehabehoidla tegevust ning juhtorgani juhtiv liige või juhtivad liikmed.

Artikkel 3

Konsolideerimisgrupi sisetehingud

1. Finantssektorivälise vastaspoole puhul on konsolideerimisgrupi sisetehing börsiväline tuletisleping, mis on sõlmitud teise vastaspoolega, mis kuulub samasse konsolideerimisgruppi, eeldusel et mõlemad vastaspooled on täielikult hõlmatud sama konsolideeritud aruandlusega ja nende suhtes kohaldatakse sobivaid riski hindamise, mõõtmise ja kontrollimise protseduure ning et nimetatud vastaspool on asutatud liidus või, juhul kui see on asutatud kolmandas riigis, on komisjon artikli 13 lõike 2 alusel kõnealuse kolmanda riigi kohta vastu võtnud rakendusakti.

⁽¹⁾ ELT L 35, 11.2.2003, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 390, 31.12.2004, lk 38.

⁽³⁾ EÜT L 372, 31.12.1986, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT L 222, 14.8.1978, lk 11.

2. Finantssektori vastaspoole puhul on konsolideerimisgrupi sisetehing üks järgmistest:

a) börsiväline tuletisleping, mis on sõlmitud teise vastaspoolega, mis kuulub samasse konsolideerimisgruppi, eeldusel et on täidetud järgmised tingimused:

i) finantssektori vastaspool on asutatud liidus või, juhul kui see on asutatud kolmandas riigis, on komisjon kõnealuse kolmanda riigi kohta võtnud vastu artikli 13 lõikes 2 osutatud rakendusakti;

ii) teine vastaspool on finantssektori vastaspool, krediidasutus, investeerimisühing, finantsvaldusettevõtja, finantseerimisasutus või krediidasutuse abiettevõtja, mille suhtes kohaldatakse asjakohaseid usaldatavusnõudeid;

iii) mõlemad vastaspoolel on täielikult hõlmatud sama konsolideeritud aruandlusega ning

iv) mõlema vastaspoole suhtes kohaldatakse sobivaid keskeid riski hindamise, mõõtmise ja kontrollimise protseduure;

b) börsiväline tuletisleping, mis on sõlmitud teise vastaspoolega, kui mõlemad vastaspoolel osalevad samas asutuste kaitseühtemise, millele on osutatud direktiivi 2006/48/EÜ artikli 80 lõikes 8, tingimusel, et käesoleva lõike punkti a alapunktis ii sätestatud tingimus on täidetud;

c) börsiväline tuletisleping, mis on sõlmitud sama keskasutusega seotud krediidasutuste vahel või sellise krediidasutuse ja keskasutuse vahel, millele on osutatud direktiivi 2006/48/EÜ artikli 3 lõikes 1, või

d) börsiväline tuletisleping, mis on sõlmitud finantssektorivälise vastaspoolega, mis kuulub samasse konsolideerimisgruppi, eeldusel et mõlemad vastaspoolel on täielikult hõlmatud sama konsolideeritud aruandlusega ja nende suhtes kohaldatakse sobivaid riski hindamise, mõõtmise ja kontrollimise protseduure ning et nimetatud vastaspool on asutatud liidus või kolmandas riigis, mille suhtes komisjon on kõnealuse kolmanda riigi kohta vastu võtnud artikli 13 lõikes 2 osutatud rakendusakti.

3. Käesoleva artikli tähenduses käsitatakse vastaspooli hõlmatusena sama konsolideeritud aruandlusega, kui nad mõlemad:

a) koostavad konsolideeritud aruanded vastavalt direktiivile 83/349/EMÜ või rahvusvahelistele finantsaruandlusstandarditele, mis on vastu võetud kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1606/2002, või konsolideerimisgrupi puhul, mille emaettevõtja peakorter on kolmandas riigis, vastavalt kolmanda riigi üldtunnustatud raamatupidamis põhimõtetele, mida

määruse (EÜ) nr 1569/2007 kohaselt käsitatakse samaväärsena rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega (või vastavalt kolmanda riigi raamatupidamisstandarditele, mille kasutamine on lubatud vastavalt nimetatud määruse artiklile 4), või

b) alluvad samale konsolideeritud järelevalvele vastavalt direktiivile 2006/48/EÜ või direktiivile 2006/49/EÜ, või konsolideerimisgrupi puhul, mille emaettevõtja peakorter on kolmandas riigis, samale konsolideeritud järelevalvele kolmanda riigi pädeva asutuse poolt, mida peetakse samaväärseks järelevalvega, mida reguleerivad direktiivi 2006/48/EÜ artiklis 143 või direktiivi 2006/49/EÜ artiklis 2 sätestatud põhimõtted.

II JAOTIS

BÖRSIVÄLISTE TULETISINSTRUMENTIDE KLIIRIMINE, ARUANDLUS JA RISKIDE MAANDAMINE

Artikkel 4

Kliiringukohustus

1. Vastaspoolel kliirivad kõik börsivälised tuletislepingud, mis kuuluvad sellesse börsivälise tuletislepingute liiki, mille suhtes kohaldatakse kliiringukohustust vastavalt artikli 5 lõikele 2, kui nimetatud lepingud täidavad mõlemad järgmised tingimused:

a) need on sõlmitud ühel järgmistest viisidest:

i) kahe finantssektori vastaspoole vahel;

ii) finantssektori vastaspoole ja sellise finantssektorivälise vastaspoole vahel, mille puhul on täidetud artikli 10 lõike 1 punktis b osutatud tingimused;

iii) kahe finantssektorivälise vastaspoole vahel, mille puhul on täidetud artikli 10 lõike 1 punktis b osutatud tingimused;

iv) finantssektori vastaspoole või sellise finantssektorivälise vastaspoole, mille puhul on täidetud artikli 10 lõike 1 punktis b osutatud tingimused, ning kolmandas riigis asutatud üksuse vahel, mille suhtes tuleks kohaldada kliiringukohustust, kui ta oleks asutatud liidus, või

v) ühes või mitmes kolmandas riigis asutatud kahe üksuse vahel, mille suhtes kohaldataks kliiringukohustust, kui nad oleksid asutatud liidus, tingimusel et lepingul on otsene, märkimisväärne ja prognoositav mõju liidus või kui sellised kohustused on vajalikud või asjakohased selleks, et vältida käesoleva määruse sätetest kõrvalekalandumist, ning

b) need on sõlmitud või neid on uuendatud kas:

i) kliiringukohustuse jõustumise kuupäeval või pärast seda või

- ii) artikli 5 lõikes 1 osutatud teate saatmise kuupäeval või pärast seda, kuid enne kliiringukohustuse jõustumise kuupäeva, ning nende lepingute lunastamise tähtaeg on pikem kui komisjoni poolt vastavalt artikli 5 lõike 2 punktile c kindlaks määratud minimaalne lunastamise tähtaeg.

2. Ilma et see piiraks artikli 11 kohaseid riskimaandamismeevõtteid, ei kohaldata kliiringukohustust börsiväliste tuletislemingute suhtes, mis on konsolideerimisgrupi sisetehingud, nagu kirjeldatud artiklis 3.

Esimeses lõigus sätestatud erandit kohaldatakse ainult:

- a) siis, kui kaks samasse konsolideerimisgruppi kuuluvat liidus asutatud vastaspool on eelnevalt teavitanud asjaomaseid pädevaid asutusi kirjalikult, et nad kavatsevad nende vahel sõlmitud börsiväliste tuletislemingute suhtes erandit kasutada. Teavitada tuleb vähemalt 30 kalendripäeva enne erandi rakendamist. Pädevad asutused võivad 30 kalendripäeva jooksul pärast teate saamist esitada vastuväite erandi kasutamisele, kui vastaspoolte vahelised tehingud ei vasta artiklis 3 sätestatud tingimustele, ilma et see piiraks pädevate asutuste õigust esitada vastuväiteid pärast selle 30 kalendripäeva pikkuse perioodi lõppu, kui tehingud enam ei vasta tingimustele. Kui pädevate asutuste vahel esineb erimeelsusi, võib Väärtpaberiturujärelevalve neid asutusi kokkuleppe saavutamisel abistada kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 19 kohaste volitustega;
- b) börsiväliste tuletislemingute suhtes, mis on sõlmitud ühte konsolideerimisgruppi kuuluva kahe vastaspoolte vahel, kellest üks on asutatud liidus ja teine kolmandas riigis, kui liidus asutatud vastaspool on saanud loa erandit kohaldada pädeva asutuse käest 30 kalendripäeva jooksul pärast seda, kui ta on pädevat asutust teavitanud, tingimusel et artiklis 3 sätestatud tingimused on täidetud. Pädev asutus teavitab sellest otsusest Väärtpaberiturujärelevalvet.

3. Börsivälised tuletislemingud, millele laieneb lõike 1 kohane kliiringukohustus, kliirib keskne vastaspool, kellele on antud artikli 14 alusel tegevusluba või keda on artikli 25 alusel tunnustatud sellise börsiväliste tuletislemingute liigi kliirimiseks ning kes on loetletud registris kooskõlas artikli 6 lõike 2 punktiga b.

Sel eesmärgil hakkab vastaspool kliirivaks liikmeks või kliendiks või loob kaudse kliirimiskorra kliiriva liikmega, tingimusel, et see kord ei suurenda vastaspoolte riski ning tagab, et vastaspoolte vara ja positsioonid on kaitstud samal tasemel, nagu on viidatud artiklites 39 ja 48.

4. Selleks et tagada käesoleva artikli ühetaoline kohaldamine, koostab Väärtpaberiturujärelevalve regulatiivse tehnilise standardi eelnõu, milles täpsustatakse lepingud, millel on otsene,

märkimisväärne ja prognoositav mõju liidus, või juhtumid, mille puhul on vajalik või asjakohane vältida kõrvalekaldumist mis tahes käesoleva määruse sätest, nagu on osutatud lõike 1 punkti a alapunktis v, ning kaudse lepingulise korra liigid, mis vastavad lõike 3 teises lõigus osutatud tingimustele.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivse tehnilise standardi eelnõu komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2012.

Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10 kuni 14.

Artikkel 5

Kliiringukohustuse menetlus

1. Kui pädev asutus annab kesksel vastaspoolele loa kliirida teatavat börsivälise tuletislemingu liiki vastavalt artiklile 14 või 15, teatab ta viivitamata Väärtpaberiturujärelevalvele kõnealusest loast.

Selleks et tagada käesoleva artikli ühetaoline kohaldamine, koostab Väärtpaberiturujärelevalve regulatiivse tehnilise standardi eelnõu, milles täpsustatakse teave, mis peab sisalduma esimeses lõigus osutatud teadetes.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivse tehnilise standardi eelnõu komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2012.

Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu teises lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10 kuni 14.

2. Kuue kuu jooksul pärast lõike 1 kohaselt teate saamist või artiklis 25 sätestatud tunnustamismenetluse lõpuleviimist – pärast avalikku arutelu ja konsulteerimist Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ning vajaduse korral kolmandate riikide pädevate asutustega – koostab Väärtpaberiturujärelevalve ja esitab komisjonile kinnitamiseks regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, mis täpsustavad järgmist:

- a) börsivälise tuletislemingute liik, mille suhtes tuleks kohaldada artiklis 4 osutatud kliiringukohustust;
- b) kliiringukohustuse jõustumise kuupäev või kuupäevad, sealhulgas selle võimalik järkjärguline kohaldamine ning vastaspoolte kategooriad, kelle suhtes kohustust kohaldatakse, ning
- c) artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktis ii osutatud börsiväliste tuletislemingute minimaalne lunastamise tähtaeg.

Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10 kuni 14.

3. Väärtpaberiturujärelevalve määrab omal algatusel ja pärast avalikku arutelu ning konsulteerimist Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ja vajaduse korral kolmandate riikide pädevate asutustega kooskõlas lõike 4 punktides a, b ja c esitatud kriteeriumitega kindlaks ja teatab komisjonile need tuletislepingute liigid, millele tuleks kohaldada artiklis 4 sätestatud kliiringukohustust, kuid mille jaoks ükski keskne vastaspool ei ole veel saanud tegevusluba.

Pärast teatamist avaldab Väärtpaberiturujärelevalve kutse teha ettepanekuid selliste tuletislepingute liikide kliirimiseks.

4. Süsteemse riski vähendamise üldeesmärgil võetakse regulatiivse tehnilise standardi eelnõu puhul lõike 2 punktis a osutatud osas arvesse järgmisi kriteeriume:

- a) asjaomase börsivälise tuletislepingu liigi tingimuste ning tegevusprotsesside standardimise aste;
- b) asjaomase börsivälise tuletislepingu liigi maht ja likviidsus;
- c) asjaomase börsivälise tuletislepingu liigi osas õiglase, usaldusväärse ja üldiselt vastuvõetava hinnateabe kättesaadavus.

Regulatiivse tehnilise standardi eelnõu ettevalmistamisel võib Väärtpaberiturujärelevalve võtta arvesse asjaomaste börsivälise tuletislepingute liike kasutavate vastaspoolte omavahelist seotust, vastaspoolte vahelise krediidiriski tasemele eeldatavalt avaldatavat mõju ning mõju konkurentsitingimustele kogu liidus.

Selleks et tagada käesoleva artikli ühetaoline kohaldamine, töötab Väärtpaberiturujärelevalve välja regulatiivse tehnilise standardi eelnõu, millega täpsustab täiendavalt esimese lõigu punktides a, b ja c osutatud kriteeriumeid.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivse tehnilise standardi eelnõu komisjonile 30. septembriks 2012.

Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu käesoleva lõike kolmandas lõigus osutatud regulatiivne tehniline standard kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10 kuni 14.

5. Regulatiivse tehnilise standardi eelnõu puhul võetakse lõike 2 punktis b osutatud osas arvesse järgmisi kriteeriume:

- a) asjaomase börsivälise tuletislepingu liigi eeldatav maht;
- b) kas rohkem kui üks keskne vastaspool juba kliirib sama börsivälise tuletislepingu liiki;
- c) asjaomaste kesksete vastaspoolte võime tulla toime eeldatava mahuga ning juhtida asjaomase börsivälise tuletislepingu liigi kliirimisest tulenevat riski;
- d) käsitletavat liiki börsivälise tuletislepingute turul tegutsevate ja eeldatavalt tegutsevate vastaspoolte tüpoloogia ja arv;
- e) ajavahemik, mida kliiringukohustusega vastaspool vajab selleks, et korraldada oma börsivälise tuletislepingute kliirimine keskse vastaspoole kaudu;
- f) nende vastaspoolte riskijuhtimine ning õigus- ja tegevusvõime, kes tegutsevad käsitletavat liiki börsivälise tuletislepingute turul ning keda vastavalt artikli 4 lõikele 1 seob kliiringukohustus.

6. Kui börsivälise tuletislepingu liigil ei ole enam keskset vastaspoolt, kellel on käesoleva määruse alusel luba neid lepinguid kliirida, ei kohaldata selle liigi suhtes enam artiklis 4 osutatud kliiringukohustust, vaid kohaldatakse käesoleva artikli lõiget 3.

Artikkel 6

Avalik register

1. Väärtpaberiturujärelevalve loob avaliku registri, mille eesmärk on teha täpselt ja ühemõtteliselt kindlaks need börsivälise tuletislepingute liigid, mille suhtes kohaldatakse kliiringukohustust, ning haldab ja ajakohastab seda registrit. Avalik register on kättesaadav Väärtpaberiturujärelevalve veebisaidil.

2. Register sisaldab järgmist teavet:

- a) börsivälise tuletislepingute liigid, mille suhtes kohaldatakse artikli 4 kohast kliiringukohustust;
- b) kesksed vastaspoole, kellel on luba täita kliiringukohustus või keda on selleks tunnustatud;
- c) kliiringukohustuse jõustumise kuupäevad, kaasa arvatud igasugune järkjärguline rakendamine;

- d) börsiväliste tuletislepingute liigid, mille Väärtpaberiturujärelevalve on kooskõlas artikli 5 lõikega 3 kindlaks teinud;
- e) artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktis ii osutatud tuletislepingute minimaalne lunastamise tähtaeg;
- f) kesksed vastaspool, kellest pädev asutus on Väärtpaberiturujärelevalvele teatanud seoses kliiringukohustusega ning nendest teatamise kuupäev.

3. Kui kesksel vastaspool, kellele ei ole enam käesoleva määruse kohaselt luba või tunnustust kliirida teatavate tuletislepingute liiki, eemaldab Väärtpaberiturujärelevalve sellise keskse vastaspoole seoses kõnealuste börsiväliste tuletislepingute liigiga viivitamata avalikust registrist.

4. Selleks et tagada käesoleva artikli ühetaoline kohaldamine, võib Väärtpaberiturujärelevalve koostada regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, millega täpsustatakse andmed, mida peab sisaldama lõikes 1 osutatud avalik register.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealused regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2012.

Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10 kuni 14.

Artikkel 7

Juurdepääs kesksele vastaspoolele

1. Keskne vastaspool, kellel on luba kliirida börsiväliseid tuletislepinguid, on nõus kliirima kõnealuseid lepinguid sõltumata kauplemiskohast mittediskrimineerival ja läbipaistval viisil.

Keskne vastaspool võib nõuda, et kauplemiskoht järgiks keskse vastaspoole kehtestatud tegevus- ja tehnilisi nõudeid, sh riskijuhimisega seotud nõudeid.

2. Keskne vastaspool rahuldab või lükkab tagasi kauplemiskoha esitatud ametliku juurdepääsutaotluse kolme kuu jooksul alates taotluse esitamisest.

3. Kui keskne vastaspool lükkab lõike 2 alusel juurdepääsutaotluse tagasi, põhjendab ta seda igakülgselt kauplemiskohale.

4. Välja arvatud kui kauplemiskoha ja keskse vastaspoole pädevad asutused keelduvad võimaldamast juurdepääsu, võimaldab keskne vastaspool, kui teisest lõigust ei tulene teisiti, endale juurdepääsu kolme kuu jooksul alates kauplemiskoha ametliku taotluse rahuldava otsuse tegemisest vastavalt lõikele 2.

Kauplemiskoha ja keskse vastaspoole pädevad asutused võivad keelduda juurdepääsu võimaldamisest kesksele vastaspoolele

pärast kauplemiskoha ametlikku taotlust ainult juhul, kui juurdepääs seaks ohtu turgude tõrgeteta ja nõuetekohase toimimise või mõjutaks negatiivselt süsteemset riski.

5. Väärtpaberiturujärelevalve lahendab pädevate asutuste vahelised erimeelsused tingitud mis tahes vaidlustest kooskõlas oma volitustega vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 19.

Artikkel 8

Juurdepääs kauplemiskohale

1. Kauplemiskoht annab mittediskrimineerival ja läbipaistval viisil kauplemisteavet igale kesksele vastaspoolele, kellel on luba kliirida börsiväliseid tuletislepinguid, millega kaubeldakse kõnealuses kauplemiskohas, kui keskne vastaspool seda teavet taotleb.

2. Kui keskne vastaspool on kauplemiskohale esitanud ametliku taotluse juurdepääsuks kauplemiskohale, vastab kauplemiskoht kesksele vastaspoolele kolme kuu jooksul.

3. Kui kauplemiskoht keeldub võimaldamast juurdepääsu, teavitab sellest kesket vastaspoolt seda igakülgselt põhjendades.

4. Ilma et see piiraks kauplemiskoha ja keskse vastaspoole pädevate asutuste otsust, võimaldab kauplemiskoht juurdepääsu kolme kuu jooksul pärast juurdepääsutaotluse rahuldamist.

Kesksel vastaspoolele võimaldatakse juurdepääs kauplemiskohale üksnes siis, kui selliseks juurdepääsuks ei ole vaja koostalitlust ning see ei ohusta turgude tõrgeteta ja nõuetekohase toimimist, eelkõige likviidsuse killustumise tõttu, ning kui kauplemiskoht on loonud piisavad mehhanismid sellise killustumise ärahoidmiseks.

5. Selleks et tagada käesoleva artikli ühetaoline kohaldamine, koostab Väärtpaberiturujärelevalve regulatiivse tehnilise standardi eelnõu likviidsuse killustumise mõiste täpsustamiseks.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivse tehnilise standardi eelnõu komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2012.

Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10 kuni 14.

Artikkel 9

Teatamiskohustust

1. Vastaspool, kes kesksel vastaspoolele tagavad vastavalt artiklile 55 registreeritud või vastavalt artiklile 77 tunnustatud kauplemisteabehoidlale iga nende sõlmitud tuletislepingu ning lepingu muudatuste või lepingu lõpetamise üksikasjade teatamise. Üksikasjad teatatakse hiljemalt üks tööpäev pärast lepingu sõlmimist, muutmist või lõpetamist.

Teatamiskohustust kohaldatakse nende tuletislepingute suhtes, mis:

a) sõlmiti enne 16. augustit 2012 ja mis on nimetatud kuupäeval veel täitmata;

b) sõlmiti 16. augustil 2012 või pärast seda.

Vastaspool või keskne vastaspool, kellel on teatamiskohustus, võib tuletislepingute üksikasjadest teatamise delegeerida.

Vastaspool ja keskne vastaspool tagavad, et nende poolt sõlmitud tuletislepingute üksikasju ei teatata topelt.

2. Vastaspooled säilitavad kõigi sõlmitud tuletislepingute ja nende muudatuste üksikasjad vähemalt viis aastat pärast lepingu lõpetamist.

3. Kui kauplemisteabehoidlale ei saa tuletislepingu üksikasju teatada, tagavad vastaspooled ja kesksed vastaspooled, et tuletislepingute üksikasjad teatatakse Väärtpaberiturujärelevalvele.

Väärtpaberiturujärelevalve tagab sellisel juhul kõikidele artikli 81 lõikes 3 osutatud asjaomastele üksustele juurdepääsu kõikidele tuletislepingute üksikasjadele, mida nad vajavad oma ülesannete ja volituste täitmiseks.

4. Vastaspool või keskne vastaspool, kes teatab kauplemisteabehoidlale või Väärtpaberiturujärelevalvele tuletislepingu üksikasjad, või vastaspoole või keskse vastaspoole nimel need andmed esitav üksus ei riku sellega kõnealuses lepingus või õigus- ja haldusnormides teabe avaldamisele seatud piiranguid.

Aruandev üksus või tema juhid või töötajad ei kanna vastutust teabe avaldamise eest.

5. Selleks et tagada käesoleva artikli ühetaoline kohaldamine, koostab Väärtpaberiturujärelevalve regulatiivse tehnilise standardi eelnõu, mis täpsustab lõigetes 1 ja 3 osutatud teatamise üksikasjad ja viisi vastavalt tuletisinstrumentide liikidele.

Lõigetes 1 ja 3 osutatud teated täpsustavad vähemalt järgmist:

a) tuletislepingu pooled ning lepingust tulenevate õiguste ja kohustuste kandja, juhul kui need on erinevad;

b) tuletislepingu põhijooned, sealhulgas liik, lunastamise tähtaeg, teoreetiline väärtus, hind ja arvelduskuupäev.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivse tehnilise standardi eelnõu komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2012.

Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10 kuni 14.

6. Selleks et tagada lõigete 1 ja 3 kohaldamise ühetaolised tingimused, koostab Väärtpaberiturujärelevalve rakendusliku tehnilise standardi eelnõu, mis täpsustab järgmist:

a) lõigetes 1 ja 3 osutatud teadete vorm ja esitamissagedus vastavalt tuletislepingute liikidele;

b) tuletislepingu üksikasjade esitamise kuupäev, sealhulgas selliste lepingute puhul määruse järkjärguline kohaldamine, mis sõlmiti enne teatamiskohustuse kohaldamist.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse rakendusliku tehnilise standardi eelnõu komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2012.

Komisjonile antakse volitused võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakendusliku tehnilise standardi eelnõu kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15.

Artikkel 10

Finantssektorivälised vastaspooled

1. Kui finantssektoriväline vastaspool omandab börsiväliste tuletislepingute positsioonid ja need positsioonid ületavad lõike 3 alusel kindlaks määratud kliirimiskünnist, siis:

a) asjaomane finantssektoriväline vastaspool teavitab sellest viivitamata Väärtpaberiturujärelevalvet ja lõikes 5 osutatud pädevat asutust;

b) asjaomasele finantssektorivälisele vastaspoolele kohaldatakse kliiringukohustust tulevaste lepingute puhul vastavalt artiklile 4, kui libisev keskmine positsioon ületab 30 tööpäeva vältel kliirimiskünnist, ning

c) asjaomane finantssektoriväline vastaspool kliirib kõik asjaomased tulevased lepingud nelja kuu jooksul pärast seda, kui tema suhtes hakati kohaldama kliiringukohustust.

2. Finantssektorivälise vastaspoole suhtes, kelle suhtes otsustati kohaldada kliiringukohustust vastavalt lõike 1 punktile b ja kes seejärel tõendab vastavalt lõikele 5 määratud asutusele, et tema libisev keskmine positsioon ei ületa 30 tööpäeva vältel kliirimiskünnist, ei kohaldata enam artiklis 4 sätestatud kliiringukohustust.

3. Lõikes 1 osutatud positsioonide arvutamisel võtab finantssektori välise vastaspool arvesse kõiki tema või temaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluvate teiste finantssektori välise üksuste poolt sõlmitud börsiväliseid tuletislepinguid, mis ei vähenda objektiivselt mõõdetaval viisil asjaomase vastaspoole või konsolideerimisgrupi äritegevuse või finantseerimistegevusega otseselt seotud riske.

4. Selleks et tagada käesoleva artikli ühetaoline kohaldamine, koostab Väärtpaberiturujärelevalve pärast avalikku arutelu ja konsulteerimist Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ja muude asjaomaste asutustega regulatiivse tehnilise standardi eelnõu, mis täpsustab:

- a) kriteeriumid selle kindlaksmääramiseks, millised börsivälised tuletislepingud vähendavad objektiivselt mõõdetaval viisil äritegevuse või finantseerimistegevusega otseselt seotud riske nagu osutatud lõikes 3, ning
- b) kliirimiskünniste väärtused, võttes arvesse netopositsioonide summa ja positsioonide süsteemset olulisust vastaspoolte ning börsivälise tuletislepingute liikide kaupa.

Pärast avaliku arutelu läbiviimist esitab Väärtpaberiturujärelevalve kõnealuse regulatiivse tehnilise standardi eelnõu komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2012.

Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10 kuni 14.

Väärtpaberiturujärelevalve vaatab künnised pärast Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ja teiste asjaomaste asutustega konsulteerimist regulaarselt läbi ning esitab ettepanekud künniste muutmiseks vajalike regulatiivsete tehniliste standardite kohta.

5. Iga liikmesriik määrab asutuse, kes vastutab lõike 1 kohase kohustuse täitmise tagamise eest.

Artikkel 11

Nende börsivälise tuletislepingute riskimaandamismeetodid, mida ei kliirita keske vastaspoollega

1. Finantssektori vastaspool või finantssektori välise vastaspool, kes sõlmivad börsivälise tuletislepingu, mida ei kliirita keske vastaspoollega, tagavad piisava hoolsusega, et tegevusrisi ja vastaspoole krediidiriski mõõtmiseks, kontrollimiseks ja maandamiseks on olemas asjakohased süsteemid ja protseduurid, sealhulgas vähemalt:

- a) asjaomase börsivälise tuletislepingu tingimuste õigeaegne kinnitamine, võimaluse korral elektrooniliste vahendite abil;
- b) töökindlad, vastupidavad ja auditeeritavad formaalsed protsessid kauplemisportfellide vastavusse viimiseks, et juhtida nendega seotud riske ning tuvastada ja lahendada varakult poolte vahelised eriarvamused, ning jälgida kehtivate lepingute väärtust.

2. Finantssektori vastaspool ja artiklis 10 osutatud finantssektori välise vastaspool hindavad iga päev kehtivate lepingute väärtust turuhinnas. Kui turutingimused takistavad turuhinnas hindamist, siis kasutatakse usaldusväärset ja kindlat mudelipõhist hindamist.

3. Finantssektori vastaspooltel peavad olema kehtestatud riskijuhtimise kord, millega nõutakse tagatiste õigeaegset, täpset ja asjakohaselt eristatud vahetamist seoses börsivälise tuletislepingutega, mis sõlmitakse 16. augustil 2012 või pärast seda. Artiklis 10 osutatud finantssektori välise vastaspooltel peab olema riskijuhtimise kord, millega nõutakse tagatiste õigeaegset, täpset ja asjakohaselt eristatud vahetamist seoses börsivälise tuletislepingutega, mis sõlmitakse kliirimiskünnise ületamise kuupäeval või pärast seda.

4. Finantssektori vastaspoolte kapitali suurus on piisav ja proportsionaalne, et juhtida riski, mida ei kata tagatiste asjakohane vahetamine.

5. Käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud nõuet ei kohaldata artiklis 3 osutatud konsolideerimisgrupi sisetehingu suhtes, mis on sõlmitud vastaspoolte vahel, kes on asutatud samas liikmesriigis, tingimusel, et puuduvad olemasolevad või prognoositavad praktilised ja õiguslikud takistused omavahendite koheks ülekandmiseks või võlgnevuste tagasimaksmiseks vastaspoolte vahel.

6. Konsolideerimisgrupi sisetehingud, millele on osutatud artikli 3 lõike 2 punktides a, b või c, mille on sooritanud eri liikmesriikides asutatud vastaspool, vabastatakse täielikult või osaliselt käesoleva artikli lõikes 3 kehtestatud nõude täitmisest, tuginedes mõlema asjaomase pädeva asutuse positiivsele otsusele, eeldusel, et on täidetud järgmised tingimused:

- a) vastaspoolte riskijuhtimise protsess on piisavalt usaldusväärne, töökindel ja tuletistehingu keerukuse tasemega kooskõlas;
- b) puuduvad olemasolevad või prognoositavad praktilised või õiguslikud takistused omavahendite koheks ülekandmiseks või võlgnevuste tagasimaksmiseks vastaspoolte vahel.

Kui pädevad asutused ei suuda teha positiivset otsust 30 kalendripäeva jooksul alates erandi tegemise taotluse saamisest, võib Väärtpaberiturujärelevalve aidata asjaomastel asutustel jõuda kokkuleppele kooskõlas oma volitustega vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 19.

7. Konsolideerimisgrupi sisetehingud, millele on osutatud artikli 3 lõikes 1, mille on sooritanud eri liikmesriikides asutatud finantssektorivälised vastaspool, vabastatakse käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud nõude täitmisest eeldusel, et on täidetud järgmised tingimused:

- a) vastaspoolte riskijuhtimise protseduurid on piisavalt usaldusväärsed, töökindlad ja tuletistehingu keerukuse tasemega kooskõlas;
- b) puuduvad olemasolevad või prognoositavad praktilised või õiguslikud takistused omavahendite koheseks ülekandmiseks või võlgnevuste tagasimaksmiseks vastaspoolte vahel.

Finantssektorivälised vastaspool teatavad kavatsusest erandit kohaldada artikli 10 lõikes 5 osutatud pädevatele asutustele. Erand on kehtiv, kuni üks teavitatud pädevatest asutustest leiab kolme kuu jooksul alates teatamisest, et esimese lõigu punktis a või b esitatud tingimused ei ole täidetud.

8. Konsolideerimisgrupi sisetehingud, millele on osutatud artikli 3 lõike 2 punktides a kuni d, mille on sooritanud liidus asutatud vastaspool ja kolmandas riigis asutatud vastaspool, vabastatakse täielikult või osaliselt käesoleva artikli lõikes 3 kehtestatud nõude täitmisest, tuginedes liidus asutatud vastaspoolle järelevalve eest vastutava asjaomase pädeva asutuse positiivsele otsusele, eeldusel, et on täidetud järgmised tingimused:

- a) vastaspoolte riskijuhtimise protsess on piisavalt usaldusväärne, töökindel ja tuletistehingu keerukuse tasemega kooskõlas;
- b) puuduvad olemasolevad või prognoositavad praktilised või õiguslikud takistused omavahendite koheseks ülekandmiseks või võlgnevuste tagasimaksmiseks vastaspoolte vahel.

9. Konsolideerimisgrupi sisetehingud, millele on osutatud artikli 3 lõikes 1, mille on sooritanud liidus asutatud finantssektoriväline vastaspool ja kolmandas riigis asutatud vastaspool, vabastatakse käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud nõude täitmisest eeldusel, et on täidetud järgmised tingimused:

- a) vastaspoolte riskijuhtimise protsess on piisavalt usaldusväärne, töökindel ja tuletistehingu keerukuse tasemega kooskõlas;
- b) puuduvad olemasolevad või prognoositavad praktilised või õiguslikud takistused omavahendite koheseks ülekandmiseks või võlgnevuste tagasimaksmiseks vastaspoolte vahel.

Finantssektoriväline vastaspool teatab kavatsusest erandit kohaldada artikli 10 lõikes 5 osutatud pädevatele asutustele. Erand on kehtiv, kuni üks teavitatud pädevatest asutustest leiab kolme

kuu jooksul alates teatamisest, et esimese lõigu punktis a või b esitatud tingimused ei ole täidetud.

10. Konsolideerimisgrupi sisetehingud, millele on osutatud artikli 3 lõikes 1, mille on sooritanud finantssektoriväline vastaspool ja finantssektori vastaspool, kes on asutatud eri liikmesriikides, vabastatakse täielikult või osaliselt käesoleva artikli lõikes 3 kehtestatud nõude täitmisest, lähtudes finantssektori vastaspoolle järelevalve eest vastutava pädeva asutuse otsusest, eeldusel, et on täidetud järgmised tingimused:

- a) vastaspoolte riskijuhtimise protsess on piisavalt usaldusväärne, töökindel ja tuletistehingu keerukuse tasemega kooskõlas;
- b) puuduvad olemasolevad või prognoositavad praktilised või õiguslikud takistused omavahendite koheseks ülekandmiseks või võlgnevuste tagasimaksmiseks vastaspoolte vahel.

Finantssektori vastaspoolle järelevalve eest vastutav pädev asutus teatab igast sellisest otsusest artikli 10 lõikes 5 osutatud pädevale asutusele. Erand ei ole kehtiv, kui teavitatud pädev asutus leiab, et esimese lõigu punktides a või b esitatud tingimused ei ole täidetud. Kui pädevate asutuste vahel esineb erimeelsusi, võib Väärtpaberiturujärelevalve neid asutusi kokkuleppe saavutamisel abistada kooskõlas oma volitustega vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 19.

11. Konsolideerimisgrupi sellise sisetehingu vastaspool, mille puhul on tehtud erand käesoleva artikli lõikes 3 kehtestatud nõude täitmisest, avalikustab erandi kohta teabe.

Pädev asutus teatab Väärtpaberiturujärelevalvele kõigist otsustest, mis on vastu võetud tulenevalt lõikest 6, 8 või 10, ja kõigist teatistest, mis on saadud tulenevalt lõikest 7, 9 või 10, ning esitab Väärtpaberiturujärelevalvele asjaomase konsolideerimisgrupi sisetehingu üksikasjad.

12. Lõigetes 1–11 sätestatud kohustusi kohaldatakse börsivälise tuletislepingute suhtes, mis on sõlmitud selliste kolmandate riikide üksuste vahel, kelle suhtes kohaldataks kliirimiskohustust, kui nad oleksid asutatud liidus, tingimusel et sellistel lepingutel on otsene, märkimisväärne ja prognoositav mõju liidus või kui selline kohustus on vajalik või asjakohane, et vältida kõrvalekalandumist käesoleva määruse sätetest.

13. Väärtpaberiturujärelevalve teostab korrapäraselt järelevalvet niisuguste tuletisinstrumentidega seotud tegevuse üle, mis ei ole kliirimiseks kõlblikud, et tuvastada juhtumid, kus teatav tuletislepingu liik võib kujutada endast süsteemset riski, ning et ennetada õiguslikku arbitraazi kliiritud ja kliirimata tuletistehingute vahel. Eelkõige võtab Väärtpaberiturujärelevalve pärast Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga konsulteerimist vastavalt artikli 5 lõikele 3 meetmeid või vaatab läbi käesoleva artikli lõikes 14 ning artiklis 41 sätestatud võimendustagatise nõuete tehnilised standardid.

14. Selleks et tagada käesoleva artikli ühetaoline kohaldamine, koostab Väärtpaberiturujärelevalve regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles täpsustatakse järgmine:

- a) lõikes 1 osutatud süsteemid ja protsessid;
- b) turutingimused, mis takistavad turuhinnas hindamist, ning lõikes 2 osutatud mudelipõhise hindamise kasutamise tingimused;
- c) andmed, mis tuleb esitada lõigetes 7, 9 ja 10 osutatud teates konsolideerimisgrupi sisetehingute kohta, mille puhul on tehtud erand;
- d) andmed, mis tuleb esitada lõikes 11 osutatud teates konsolideerimisgrupi sisetehingu kohta, mille puhul on tehtud erand;
- e) lõikes 12 osutatud lepingud, millel on otsene, märkimisväärne ja prognoositav mõju liidus, või juhtumid, mille puhul on vajalik või asjakohane vältida kõrvalekaldumist käesoleva määruse mis tahes sättest.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealused regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2012.

Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10 kuni 14.

15. Selleks et tagada käesoleva artikli ühetaoline kohaldamine, töötavad Euroopa järelevalveasutused välja ühised regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles täpsustatakse järgmine:

- a) riskijuhtimise protsess, sh tagatise tase ja liik ning eraldamiskord, mida on vaja lõike 3 täitmiseks;
- b) kapitali tase, mida on vaja lõike 4 täitmiseks;
- c) menetlus, mida vastaspoolde ja asjaomased pädevad asutused peavad järgima, kui nad kohaldavad lõigetes 6 kuni 10 nimetatud erandeid;
- d) lõigetes 5 kuni 10 osutatud kohaldatavad kriteeriumid, sealhulgas eelkõige selle kohta, mida tuleks pidada praktiliseks ja õiguslikuks takistuseks omavahendite kohesele ülekandmisele või võlgnevuste tagasimaksmisele vastaspoolte vahel.

Euroopa järelevalveasutused esitavad kõnealused ühised regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2012.

Sõltuvalt vastaspoolde õiguslikust vormist delegeeritakse komisjonile õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed

tehnilised standardid kooskõlas määruste (EL) nr 1093/2010, (EL) nr 1094/2010 või (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10 kuni 14.

Artikkel 12

Karistused

1. Liikmesriigid kehtestavad karistusi käsitlevad eeskirjad, mida kohaldatakse käesoleva jaotise sätete rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Kõnealused karistused hõlmavad vähemalt haldustrahve. Ettenähtud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

2. Liikmesriigid tagavad, et finantssektori ja vajaduse korral finantssektoriväliste vastaspoolde järelevalve eest vastutavad pädevad asutused avalikustavad kõik karistused, mis on määratud artiklite 4, 5 ja 7 kuni 11 rikkumise eest, välja arvatud juhul, kui selline avalikustamine ohustaks tõsiselt finantsturge või põhjustaks asjaosalistele ebaloomulikult suurt kahju. Liikmesriigid avaldavad kohaldatavate karistuseeskirjade tõhususe kohta korrapärase ajavahemike järel hindamisaruandeid. Avalikustamisel ega avaldamisel isikuandmeid direktiivi 95/46/EÜ artikli 2 punkti a tähenduses ei avaldata.

Liikmesriigid annavad lõikes 1 osutatud eeskirjadest komisjonile teada hiljemalt 17. veebruariks 2013. Nad teavitavad komisjoni viivitamata kõigist nende eeskirjade muudatustest.

3. Käesoleva jaotise kohaste eeskirjade rikkumine ei mõjuta börsiväliste tuletislepingute kehtivust ega osaliste võimalust börsiväliste tuletislepingute sätteid jõustada. Käesoleva jaotise kohaste eeskirjade rikkumine ei anna alust börsivälise tuletislepingu poolelt hüvitist nõuda.

Artikkel 13

Dubleerivate või vastuolus olevate eeskirjade vältimise mehhanism

1. Komisjon, keda abistab Väärtpaberiturujärelevalve, jälgib artiklites 4, 9, 10 ja 11 sätestatud põhimõtete rahvusvahelist kohaldamist, eelkõige turuosalistele kehtestatavate võimalike dubleerivate või käesoleva määrusega vastuolus olevate nõuete osas ja koostab Euroopa Parlamendile ja nõukogule selle kohta aruandeid ning pakub välja võimalikke meetmeid.

2. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, milles kinnitatakse, et kolmanda riigi õigus- ja järelevalvekord ning riiklikku sündi käsitlevad sätted

- a) on käesoleva määruse artiklites 4, 9, 10 ja 11 sätestatud nõuetele samaväärsed;

- b) tagavad ametisaladuse kaitse tasemel, mis on samaväärne käesolevas määruses sätestatuga, ning

c) leiavad tõhusat kohaldamist ja rakendamist õiglasel ja moonutusi mitteteketaval viisil ning tagab seega selles kolmandas riigis tõhusa järelevalve ja riikliku sunni teostamise.

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 86 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. Lõikes 2 osutatud samaväärsust kinnitav rakendusakt tähendab seda, et kui vähemalt üks vastaspooltest, kes käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva teingu sõlmivad, on asutatud asjaomases kolmandas riigis, loetakse käesoleva määruse artiklites 4, 9, 10 ja 11 esitatud kohustused täidetuks.

4. Komisjon jälgib koostöös Väärtipaberiturujärelevalvega seda, kas kolmandad riigid, kelle kohta on samaväärsust kinnitav rakendusakt vastu võetud, rakendavad artiklites 4, 9, 10 ja 11 sätestatud nõuetega samaväärseid nõudeid tõhusalt, ning annavad sellest vähemalt kord aastas Euroopa Parlamendile ja nõukogule aru. Kui aruandest ilmneb, et kolmanda riigi ametiasutused rakendavad samaväärseid nõudeid puudulikult ja ebajärjekindlalt, võtab komisjon 30 kalendripäeva jooksul pärast aruande esitamist asjaomase kolmanda riigi õigusraamistikule antud samaväärsustunnustuse tagasi. Samaväärsust kinnitava rakendusakti kehtetuks tunnistamise korral kohalduvad vastaspooltele uuesti automaatselt kõik käesolevas määruses sätestatud nõuded.

III JAOTIS

KESKSETELE VASTASPOOLTELE TEGEVUSLOA ANDMINE JA JÄRELEVALVE NENDE ÜLE

1. PEATÜKK

Kesksele vastaspoolele tegevusloa andmise tingimused ja menetlus

Artikkel 14

Kesksele vastaspoolele tegevusloa andmine

1. Kui liidus asutatud juriidiline isik kavatseb keskse vastaspoolena osutada kliirimisteenuseid, taotleb ta vastavalt artiklis 17 sätestatud menetlusele selle liikmesriigi pädevalt asutusest, kus ta on asutatud (keskse vastaspoole pädev asutus), tegevusluba.

2. Artikli 17 kohaselt antud tegevusluba kehtib kogu liidu territooriumil.

3. Lõikes 1 osutatud tegevusluba antakse ainult kliirimisega seotud tegevuste jaoks ning selles täpsustatakse teenused ja tegevused, mida kesksel vastaspoolel on lubatud osutada või sooritada, sealhulgas tegevusloaga kaetud finantsinstrumentide liigid.

4. Keskne vastaspool peab tegevusloa saamise tingimusi täitma igal ajal.

Keskne vastaspool teatab pädevale asutusele viivitamata kõigist olulistest muudatustest, mis tegevusloa saamise tingimuste täitmist mõjutavad.

5. Lõikes 1 osutatud tegevusluba ei takista liikmesriikidel kehtestada nende territooriumil asutatud kesksetele vastaspooltele lisanõudeid ega jätkata selliste nõuete kohaldamist, sealhulgas teatud lubade nõudmist direktiivi 2006/48/EÜ kohaselt.

Artikkel 15

Tegevuste ja teenuste laiendamine

1. Keskne vastaspool, kes soovib oma äritegevust laiendada lisateenustele või -tegevustele, mida esmane tegevusluba ei kata, esitab oma pädevale asutusele laiendamistaotluse. Selliste kliirimisteenuste osutamist, mille osas kesksel vastaspoolele ei ole tegevusluba veel antud, käsitatakse tegevusloa laiendamisenä.

Tegevusloa laiendamisele kohaldatakse artiklis 17 sätestatud menetlust.

2. Kui keskne vastaspool soovib laiendada tegevust teise liikmesriiki kui see, milles ta on asutatud, teavitab keskse vastaspoole pädev asutus kohe kõnealuse teise liikmesriigi pädevat asutust.

Artikkel 16

Kapitalinõuded

1. Keskse vastaspoole püsiv ja olemasolev kapital peab artikli 14 kohase tegevusloa saamiseks olema vähemalt 7,5 miljonit eurot.

2. Keskse vastaspoole kapital koos jaotamata kasumi ja reservidega peab olema proportsionaalne keskse vastaspoole tegevusriskiga. See peab olema kogu aeg piisav, et tagada tegevuste korrakohane likvideerimine või restruktureerimine ettenähtud aja jooksul ning keskse vastaspoole adekvaatne kaitse selliste krediidi-, vastaspoole, turu-, operatsiooni-, õiguslike ja äririskide vastu, mis ei ole artiklites 41 kuni 44 osutatud rahaliste vahenditega juba hõlmatud.

3. Käesoleva artikli ühetaolise kohaldamise tagamiseks töötab Pangandusjärelevalve tihedas koostöös EKPS-iga ja pärast Väärtipaberiturujärelevalvega konsulteerimist välja regulatiivse tehnilise standardi eelnõu, milles täpsustatakse kesksel vastaspoolele seatavad lõikes 2 osutatud kapitali, jaotamata kasumi ja reservide nõuded.

Pangandusjärelevalve esitab kõnealused regulatiivse tehnilise standardi eelnõu komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2012.

Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1093/2010 artiklites 10 kuni 14 sätestatud korras.

Artikkel 17

Tegevusloa andmise ja sellest keeldumise kord

1. Tegevusluba taotleb keskne vastaspool esitab taotluse selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus ta on asutatud.

2. Tegevusluba taotleval keskne vastaspool esitab kogu teabe, mida on pädeval asutusel vaja veendumaks, et tegevusluba taotleval keskne vastaspool on tegevusloa andmise ajaks teinud kõik vajaliku, et täita käesoleva määrusega kehtestatud nõudeid. Pädev asutus edastab viivitamata kogu teabe, mille ta on tegevusluba taotlevalt keskselt vastaspoolelt saanud, Väärtpaberiturujärelevalvele ja artikli 18 lõikes 1 osutatud kolleegiumile.

3. Pädev asutus hindab 30 tööpäeva jooksul pärast taotluse saamist, kas taotlus on täielik. Kui taotlus ei ole täielik, kehtestab pädev asutus tähtaja, mille jooksul tegevusluba taotleval keskne vastaspool peab esitama täiendava teabe. Kui pädev asutus on kindlaks teinud, et taotlus on täielik, annab ta sellest teada tegevusluba taotlevale keskselt vastaspoolle ning artikli 18 lõike 1 kohaselt loodud kolleegiumi liikmetele ja Väärtpaberiturujärelevalvele.

4. Pädev asutus annab tegevusloa üksnes juhul, kui ta on täiesti veendunud, et tegevusluba taotleval keskne vastaspool täidab käesoleva määruse nõuded ja kui keskselt vastaspoolst kui süsteemist on vastavalt direktiivile 98/26/EÜ teatatud.

Pädev asutus võtab nõuetekohaselt arvesse artikli 19 kohast kolleegiumi arvamust. Kui keskselt vastaspoolle pädev asutus ei nõustu kolleegiumi positiivse arvamusega, peab ta oma otsust igakülselt põhjendama ja selgitama kõiki märkimisväärsed lahknevusi kolleegiumi positiivsest arvamusest.

Keskselt vastaspoolle ei anta tegevusluba, kui kõik kolleegiumi liikmed, välja arvatud selle liikmesriigi asutused, kus keskne vastaspool on asutatud, annavad vastastikusel kokkuleppel artikli 19 lõike 1 kohaselt ühise arvamuse, et keskselt vastaspoolle ei saa tegevusluba anda. Kõnealusel kirjalikus arvamuses esitatakse ammendavad ja üksikasjalikud põhjendused selle kohta, miks kolleegium leiab, et käesoleva määruse või muu liidu õiguse nõuded ei ole täidetud.

Juhul kui vastastikusel kokkuleppel ei anta kolmandas lõigus viidatud ühist arvamust, ning kui kolleegium on kahekolmandikulise häälteenamusega avaldanud negatiivse arvamuse, võib mis tahes asjakohane pädev asutus kolleegiumi kahekolmandikulise häälteenamuse alusel edastada küsimuse 30 kalendripäeva jooksul alates negatiivse arvamuse vastuvõtmisest Väärtpaberiturujärelevalvele kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 19.

Osutatud negatiivses kirjalikus otsuses esitatakse ammendavad ja üksikasjalikud põhjendused selle kohta, miks asjaomased kolleegiumi liikmed leiavad, et käesoleva määruse või muu liidu õiguse nõuded ei ole täidetud. Keskne vastaspoolle pädev asutus lükkab sel juhul tegevusloa andmise otsuse tegemise edasi ning ootab ära tegevusloa andmise otsuse, mille Väärtpaberiturujärelevalve võib teha määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 19 lõike 3 kohaselt. Pädev asutus võtab oma otsuse vastu kooskõlas Väärtpaberiturujärelevalve otsusega. Pärast neljandas lõigus osutatud 30-päevase ajavahemiku möödumist küsimust Väärtpaberiturujärelevalvele ei edastata.

Kui kõik kolleegiumi liikmed, välja arvatud selle liikmesriigi asutused, kus keskne vastaspool on asutatud, annavad vastastikusel kokkuleppel artikli 19 lõike 1 kohaselt ühise arvamuse,

et keskselt vastaspoolle ei saa tegevusluba anda, võib keskne vastaspoolle pädev asutus edastada küsimuse Väärtpaberiturujärelevalvele kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 19.

Selle liikmesriigi pädev asutus, kus keskne vastaspool on asutatud, edastab otsuse teistele asjaomastele pädevatele asutustele.

5. Juhul, kui keskselt vastaspoolle pädev asutus ei ole käesoleva määruse sätteid kohaldanud või on neid kohaldanud viisil, millega ilmselt rikutakse liidu õigust, toimib Väärtpaberiturujärelevalve vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 17

Kolleegiumi liikme taotlusel või omal algatusel ja pärast pädeva asutuse teavitamist võib Väärtpaberiturujärelevalve uurida liidu õiguse võimalikku rikkumist või kohaldamata jätmist.

6. Oma ülesannete täitmisel ei tohi ühegi kolleegiumi liikme tegevus otseselt ega kaudselt diskrimineerida mõnda liikmesriiki ega liikmesriikide rühma kliirimisteenu osutamise koha osas mis tahes vääringus.

7. Pädev asutus annab tegevusluba taotlevale keskselt vastaspoolle kuue kuu jooksul pärast täieliku taotluse esitamist igakülselt põhjendades kirjalikult teada, kas ta annab keskselt vastaspoolle tegevusloa või keeldub selle andmisest.

Artikkel 18

Kolleegium

1. Keskne vastaspoolle pädev asutus asutab 30 kalendripäeva jooksul pärast täieliku taotluse esitamist kooskõlas artikliga 17 kolleegiumi, et hõlbustada artiklites 15, 17, 49, 51 ja 54 osutatud ülesannete täitmist, ning juhib eesistujana seda kolleegiumi.

2. Kolleegiumisse kuuluvad:

a) Väärtpaberiturujärelevalve;

b) keskselt vastaspoolle pädev asutus;

c) pädevad asutused, kes vastutavad keskselt vastaspoolle nende kliirivate liikmete järelevalve eest, kes on asutatud kolmes liikmesriigis, kelle agregeeritud osamaksed keskselt vastaspoolle artiklis 42 osutatud tagatisfondi on üheaastase ajavahemiku jooksul kõige suuremad;

d) keskselt vastaspoolle teenindatud kauplemiskohtade järelevalve eest vastutavad pädevad asutused;

e) pädevad asutused, kes teostavad järelevalvet koostalitluskokkulepetega hõlmatud keskselt vastaspoolle üle;

f) pädevad asutused, kes teostavad järelevalvet väärtpaberite keskdepositooriumide üle, millega keskne vastaspool on seotud;

g) EKPSi asjaomased liikmed, kes vastutavad keskse vastaspoole järelevalve eest, ning EKPSi asjakohased liikmed, kes vastutavad nende kesksete vastaspoolte järelevalve eest, kellega on sõlmitud koostalitluskokkulepped;

h) keskpangad, kes emiteerivad kliiritud finantsinstrumentide kõige olulisemaid liidu vääringuid.

3. Liikmesriigi pädev asutus, kes ei ole kolleegiumi liige, võib taotleda kolleegiumilt mis tahes teavet, mis on asutuse järelevalveülesannete täitmiseks vajalik.

4. Ilma et see piiraks käesoleva määruse kohaseid pädevate asutuste kohustusi, tagab kolleegium:

a) artiklis 19 osutatud arvamuse ettevalmistamise;

b) teabevahetuse, sealhulgas teabe taotlemise vastavalt artiklile 84;

c) ülesannete vabatahtlikus delegeerimises kokkuleppimise oma liikmete vahel;

d) keskse vastaspoole riskihindamisel põhinevate järelevalvelaste kontrolliprogrammide kooskõlastamise ning

e) artiklis 24 osutatud eriolukordades kasutatavate protseduuride ja varuplaanide kindlaksmääramise.

5. Kolleegiumi asutamine ja töö põhineb kõigi selle liikmete kirjalikul kokkuleppel.

Selles kokkuleppes määratakse kindlaks kolleegiumi töökord, sealhulgas artikli 19 lõikes 3 osutatud hääletamismenetlust käsitlevad üksikasjalikud eeskirjad, ja võidakse määratleda ülesanded, mis tuleb delegeerida selle keskse vastaspoole pädevale asutusele või mõnele teisele kolleegiumi liikmele.

6. Selleks et tagada kogu liidus kolleegiumide järjepidev ja ühetaoline toimimine, töötab Väärtpaberiturujärelevalve välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles täpsustatakse, millistel tingimustel loetakse lõike 2 alapunktis h osutatud liidu vääringud kõige olulisemateks, ning lõikes 5 osutatud üksik- asjalik töökord.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2012.

Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10 kuni 14 sätestatud korras.

Artikkel 19

Kolleegiumi arvamus

1. Keskse vastaspoole pädev asutus hindab keskse vastaspoole riske ja esitab sellekohase aruande kolleegiumile nelja kuu jooksul pärast täieliku taotluse esitamist keskse vastaspoole poolt vastavalt artiklile 17.

Kolleegium annab aruandes esitatud faktiliste asjaolude alusel 30 kalendripäeva jooksul pärast aruande saamist ühise arvamuse selle kohta, kas tegevusluba taotlev keskne vastaspool täidab käesoleva määruse nõuded.

Ilma et see piiraks artikli 17 lõike 4 neljanda lõigu kohaldamist, ning kui ühist arvamust vastavalt teisele lõigule ei anta, võtab kolleegium juhul, annab kolleegium enamuse arvamuse sama ajavahemiku jooksul.

2. Väärtpaberiturujärelevalve aitab kaasa ühisarvamuse vastuvõtmisele vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklis 31 sätestatud üldisele koordineerivale rollile.

3. Kolleegiumi enamuse arvamus antakse kolleegiumi liikmete lihthääleenamusega. Kuni 12 liikmest koosnevate kolleegiumide puhul on hääleõigus maksimaalselt kahel samast liikmesriigist pärit kolleegiumi liikmel ning igal hääleõiguslikul liikmel on üks hääl. Suuremate kui 12 liikmega kolleegiumide puhul on hääleõigus maksimaalselt kolmel samast liikmesriigist pärit liikmel ning igal hääleõiguslikul liikmel on üks hääl. Väärtpaberiturujärelevalvel kolleegiumi arvamuse puhul hääleõigust ei ole.

Artikkel 20

Tegevusloa kehtetuks tunnistamine

1. Ilma et see piiraks artikli 22 lõike 3 kohaldamist, tunnistab keskse vastaspoole pädev asutus tegevusloa kehtetuks, kui keskne vastaspool

a) ei ole tegevusluba kasutanud 12 kuu jooksul, loobub selgesõnaliselt tegevusloast või ei ole eelmise kuue kuu jooksul teenuseid osutanud ega tegelenud äritegevusega;

b) on saanud tegevusloa valeandmeid esitades või mõnel muul ebaausal viisil;

c) ei vasta enam nendele tingimustele, mille alusel talle tegevusluba anti, ega ole kindlaksmääratud aja jooksul võtnud keskse vastaspoole pädeva asutuse nõutavaid parandusmeetmeid;

d) on jämedalt ja järjekindlalt rikkunud mõnda käesoleva määruse nõuet.

2. Kui keskse vastaspoole pädev asutus leiab, et esineb mõni lõikes 1 osutatud asjaoludest, teavitab ta sellest viie tööpäeva jooksul vastavalt Väärtpaberiturujärelevalvet ja kolleegiumi liikmeid.

3. Keskse vastaspoole pädev asutus konsulteerib kolleegiumi liikmetega keskele vastaspoolele antud tegevusloa kehtetuks tunnistamise vajaduse üle, välja arvatud juhul, kui selline otsus tuleb teha kiiresti.

4. Iga kolleegiumi liige võib mis tahes ajal nõuda, et keskse vastaspoole pädev asutus kontrollib, kas keskne vastaspool täidab endiselt nõudeid, mis olid tegevusloa andmise aluseks.

5. Keskse vastaspoole pädev asutus võib tegevusloa tunnistada kehtetuks osaliselt, piirdudes teatava teenuse, tegevuse või finantsinstrumendi liigiga.

6. Keskse vastaspoole pädev asutus saadab Väärtpaberiturujärelevalvele ja kolleegiumi liikmetele oma igakülgset põhjendatud otsuse, milles võetakse arvesse kolleegiumi liikmete reservatsioone.

7. Tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsus kehtib kogu liidus.

Artikkel 21

Läbivaatamine ja hindamine

1. Ilma et see piiraks kolleegiumi pädevust, kontrollivad artiklis 22 osutatud pädevad asutused, kuivõrd kesktele vastaspoolele rakendatud eeskirjad, strateegiad, protseduurid ja süsteemid vastavad käesolevale määrusele, ning hindab kesktele vastaspoolele olemasolevaid või võimalikke riske.

2. Lõikes 1 osutatud läbivaatamine ja hindamine puudutavad kõiki käesolevas määruses kesktele vastaspoolele kehtestatud nõudeid.

3. Pädevad asutused määravad kindlaks lõikes 1 osutatud läbivaatamise ja hindamise sageduse ja põhjalikkuse, võttes arvesse asjaomaste kesktele vastaspoolele tegevuse mahtu, süsteemset olulisust, laadi, ulatust ja keerukust. Läbivaatamine ja hindamine peavad toimuma vähemalt kord aastas.

Keskse vastaspoole tegevust kontrollitakse kohapeal.

4. Pädevad asutused annavad kolleegiumile vähemalt kord aastas teada lõikes 1 osutatud läbivaatamise ja hindamise tulemustest, sealhulgas võetud parandusmeetmetest või määratud karistustest.

5. Pädevad asutused nõuavad, et keskne vastaspool, kes ei täida käesoleva määruse nõudeid, võtaks kiiresti olukorra parandamiseks vajalikke meetmeid.

6. Selleks, et luua ühine järelevalvekultuur ja järjepidevad järelevalvetavad, millega tagada ühtsed menetlused ja järjepidevad käsitlused ning suurendada järelevalvetulemuste sidusust, täidab Väärtpaberiturujärelevalve pädevate asutuste ja kolleegiumide vahel koordineerija rolli.

Esimeses lõigus osutatud eesmärgi saavutamiseks teeb Väärtpaberiturujärelevalve vähemalt kord aastas järgmist:

a) koostab vastastikuse eksperdi hinnangu kõigi pädevate asutuste järelevalvetegevuse kohta kesktele vastaspoolele tegevuslubade andmisel ja nende järelevalve alal vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 30 ning

b) algatab ja koordineerib vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 32 lõikele 2 kogu liitu hõlmavaid hinnanguid kesktele vastaspoolele kohanemisevõime kohta ebasoodsate turusuundumuste korral.

Kui teise lõigu punktis b osutatud hinnangust selgub, et ühe või mitme keske vastaspoole kohanemisevõimes esineb puudusi, esitab Väärtpaberiturujärelevalve vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 16 vajalikud soovitused.

2. PEATÜKK

Kesksete vastaspoole järelevalve ja kontroll

Artikkel 22

Pädev asutus

1. Iga liikmesriik määrab pädeva asutuse, kes vastutab käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmise eest seoses tema territooriumil asutatud kesktele vastaspoolele tegevusloa andmise ja nende järelevalvega, ning teavitab sellest komisjoni ja Väärtpaberiturujärelevalvet.

Kui liikmesriik määrab rohkem kui ühe pädeva asutuse, määrab ta selgelt kindlaks nende rollid ja nimetab ühe asutuse, kes vastutab koosöö koordineerimise ning teabevahetuse eest komisjoni, Väärtpaberiturujärelevalve, teiste liikmesriikide pädevate asutuste ja Pangandusjärelevalvega ning EKPSi asjaomaste liikmetega vastavalt artiklitele 23, 24, 83 ja 84.

2. Iga liikmesriik tagab, et pädeval asutusel on oma ülesannete täitmiseks vajalikud järelevalve- ja uurimisvolitused.

3. Iga liikmesriik tagab, et kooskõlas riigisisese õigusega saab võtta asjakohaseid haldusmeetmeid füüsiliste või juriidiliste isikute suhtes, kes vastutavad käesoleva määruse nõuete täitmata jätmise eest.

Need meetmed peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad ning võivad hõlmata nõuet võtta kindlaksmääratud aja jooksul parandusmeetmeid.

4. Väärtpaberiturujärelevalve avaldab oma veebilehel lõike 1 kohaselt määratud pädevate asutuste nimekirja.

3. PEATÜKK

Koostöö

Artikkel 23

Asutuste koostöö

1. Pädevad asutused teevad üksteise, Väärtpaberiturujärelevalve ja vajaduse korral EKPSiga tihedat koostööd.

2. Pädevad asutused peavad oma üldülesannete täitmisel hoolikalt kaaluma oma otsuste võimalikku mõju finantssüsteemi stabiilsusele kõikides teistes asjaomastes liikmesriikides, eriti artiklis 24 osutatud eriolukordades, võttes aluseks vastaval ajahetkel kättesaadava teabe.

Artikkel 24

Eriolukord

Keskse vastaspoole pädev asutus või mis tahes teine asutus teavitab Väärtpaberiturujärelevalvet, kolleegiumi, EKPSi asjaomaseid liikmeid ja teisi asjaomaseid asutusi asjatult viivitamata keskse vastaspoolega seotud mis tahes eriolukorrast, sealhulgas muutustest finantsturgudel, millel võib olla ebasoodne mõju turulikkviidsusele ja finantssüsteemi stabiilsusele mis tahes liikmesriigis, kus keskne vastaspool või üks tema kliirivatest liikmetest on asutatud.

4. PEATÜKK

Suhted kolmandate riikidega

Artikkel 25

Kolmanda riigi keskse vastaspoole tunnustamine

1. Kolmandas riigis asutatud keskne vastaspool võib osutada kliirimisteenuseid liidus asutatud kliirivatele liikmetele või kauplemiskohtadele üksnes juhul, kui Väärtpaberiturujärelevalve on kesket vastaspoolt tunnustanud.

2. Väärtpaberiturujärelevalve võib pärast lõikes 3 osutatud asutustega konsulteerimist tunnustada kolmandas riigis asutatud kesket vastaspoolt, kes on taotlenud tunnustamist teatud kliirimisteenuste või -tegevuste osutamiseks, kui:

- a) komisjon on vastu võtnud lõike 6 kohase rakendusakti;
- b) keskne vastaspool on saanud tegevusloa asjaomases kolmandas riigis ja seal laieneb talle tõhus järelevalve ning riiklik sund, millega tagatakse selles riigis kohaldatavate usaldatavusnõuete täielik järgimine;
- c) koostöökind on kehtestatud vastavalt lõikele 7;
- d) keskne vastaspool on asutatud või tegevusloa saanud kolmandas riigis, mille rahapesu- ja terrorismi rahastamise vastaseid süsteeme käsitatakse vastavalt liikmesriikide ühises, kolmanda riigi samaväärsust käsitlevas kokkuleppes sätestatud kriteeriumidele Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2005. aasta direktiivi 2005/60/EÜ (rahandussüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise vältimise kohta) ⁽¹⁾ kohaselt liidu süsteemidega samaväärsena.

3. Lõikes 2 osutatud tingimuste täitmise hindamisel konsulteerib Väärtpaberiturujärelevalve

- a) selle liikmesriigi pädeva asutusega, kus keskne vastaspool osutab või kavatab osutada kliirimisteenuseid ja mille keskne vastaspool on valinud;

b) pädevate asutustega, kes vastutavad selliste kolmes liikmesriigis asutatud keskse vastaspoole kliirivate liikmete järelevalve eest, kelle agregeeritud osamaksed keskse vastaspoole artiklis 42 osutatud tagatistfondi ühe aasta vältel on või keskse vastaspoole hinnangul tõenäoliselt on kõige suuremad;

c) pädevate asutustega, kes vastutavad keskse vastaspoole teenindatud või teenindatavate liidus asuvate kauplemiskohade järelevalve eest;

d) pädevate asutustega, kes teostavad järelevalvet selliste liidus asutatud keskkete vastaspoolte üle, kellega on sõlmitud koostalitluskokkulepped;

e) selliste liikmesriikide EKPSi asjaomaste liikmetega, kus keskne vastaspool osutab või kavatab osutada kliirimisteenuseid, ning EKPSi asjaomaste liikmetega, kes teostavad järelevalvet nende keskkete vastaspoolte üle, kellega on sõlmitud koostalitluskokkulepped;

f) keskpankadega, kes emiteerivad kliiritud või kliiritavate finantsinstrumentide kõige olulisemaid liidu vääringuid.

4. Lõikes 1 osutatud keskne vastaspool esitab Väärtpaberiturujärelevalvele taotluse.

Tunnustust taotleb keskne vastaspool esitab Väärtpaberiturujärelevalvele kogu teabe, mis on tema tunnustamiseks vajalik. Väärtpaberiturujärelevalve hindab 30 tööpäeva jooksul pärast taotluse saamist, kas see on täielik. Kui taotlus ei ole täielik, kehtestab Väärtpaberiturujärelevalve tähtaja, milleks tunnustust taotleb keskne vastaspool peab esitama täiendava teabe.

Tunnustamise otsus põhineb lõikes 2 sätestatud tingimustel ja ei sõltu hinnangutest, mis on tehtud artikli 13 lõikes 3 osutatud samaväärsust kinnitava otsuse alusel.

Väärtpaberiturujärelevalve konsulteerib enne otsuse tegemist lõikes 3 osutatud asutuste ja üksustega.

Väärtpaberiturujärelevalve annab tunnustust taotlevale kesksele vastaspoolele 180 tööpäeva jooksul pärast täieliku taotluse esitamist seda igakülgset põhjendades kirjalikult teada, kas ta tunnustab kesket vastaspoolt või keeldub sellest.

Väärtpaberiturujärelevalve avaldab oma veebilehel käesoleva määruse kohaselt tunnustatud keskkete vastaspoolte nimekirja.

5. Väärtpaberiturujärelevalve vaatab pärast lõikes 3 osutatud asutuste ja üksustega konsulteerimist kolmandas riigis asutatud keskse vastaspoole tunnustamise läbi, kui see keskne vastaspool on oma tegevusala ja teenuseid liidus laiendanud. Läbivaatamisel toimitakse vastavalt lõigetele 2, 3 ja 4. Väärtpaberiturujärelevalve võib kõnealuse keskse vastaspoole tunnustamise kehtetuks tunnistada, kui lõikes 2 osutatud tingimused ei ole enam täidetud ja kui esinevad samad põhjused, mida on kirjeldatud artiklis 20.

⁽¹⁾ ELT L 309, 25.11.2005, lk 15.

6. Komisjon võib võtta määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 alusel vastu rakendusakti, millega määratakse kindlaks, et kolmanda riigi õigus- ja järelevalvekorraldaja, et kõnealuses kolmandas riigis tegevusloa saanud kesksed vastaspoolde täidavad õiguslikult siduvaid nõudeid, mis on samaväärsed käesoleva määruse IV jaotises sätestatud nõuetega, ning et kõnealustele kesksedele vastaspooldele laieneb kõnealuses kolmandas riigis tõhus ja pidev järelevalve ning riiklik sund ning et kõnealuse kolmanda riigi õigusraamistik näeb ette tõhusa samaväärse süsteemi kolmanda riigi õiguskorras tegevusloa saanud kesksed vastaspoolde tunnustamiseks.

7. Väärtpaberiturujärelevalve sõlmib koostöölepingud selliste kolmandate riikide asjaomaste pädevate asutustega, mille õigus- ja järelevalveraamistik on tunnistanud vastavalt lõikele 6 käesoleva määrusega samaväärseks. Koostöölepingus kehtestatakse vähemalt:

- a) Väärtpaberiturujärelevalve ja asjaomaste kolmandate riikide pädevate asutuste vaheline teabevahetusmehhanism, sealhulgas juurdepääs kolmandas riigis tegevusloa saanud kesksed vastaspoolde puudutavale igasugusele teabele, mida Väärtpaberiturujärelevalve nõuab;
- b) mehhanism Väärtpaberiturujärelevalve kiireks teavitamiseks juhul, kui kolmanda riigi pädev asutus leiab, et keskne vastaspool, kelle üle ta järelevalvet teostab, rikub tegevusloa saamise aluseks olevaid tingimusi või muude õigusaktide sätteid, mida ta on kohustatud järgima;
- c) mehhanism, mille abil kolmanda riigi pädev asutus teavitab kiiresti Väärtpaberiturujärelevalvet juhul, kui keskne vastaspool, kelle üle ta järelevalvet teostab, on saanud õiguse osutada kliirimisteenuseid liidus asutatud kliirivatele liikmetele või klientidele;
- d) järelevalvetegevuse kooskõlastamise menetlus, sealhulgas vajaduse korral kohapealsed kontrollid.

8. Selleks et tagada käesoleva artikli ühetaoline kohaldamine, töötab Väärtpaberiturujärelevalve välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles täpsustatakse teave, mida tunnustust taotlev keskne vastaspool peab taotluses Väärtpaberiturujärelevalvele esitama.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2012.

Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10 kuni 14 sätestatud korras.

IV JAOTIS

KESKSETELE VASTASPOOLDELE ESITATAVAD NÕUDED

1. PEATÜKK

Organisatsioonilised nõuded

Artikkel 26

Üldsätted

1. Kesksele vastaspooldele peab olema kindel juhtimiskord, mis hõlmab selgesti määratletud, läbipaistvate ja sidusate

vastutusaladega selget organisatsioonilist struktuuri, tõhusaid protseduure riskide või võimalike riskide tuvastamiseks, juhtimiseks, jälgimiseks ja nendest teatamiseks ning piisavaid sisekontrollimeetmeid, sealhulgas usaldusväärset juhtimis- ja raamatupidamiskorda.

2. Keskne vastaspool võtab vastu piisavalt tõhusad põhimõtted ja protseduurid, millega tagatakse, et keskne vastaspool (sh tema juhid ja töötajad) täidab käesoleva määruse kõiki sätteid.

3. Keskse vastaspoolde organisatsiooniline struktuur peab olema selline, millega tagatakse, et teenuseid osutatakse ja tegevusi sooritatakse järjepidevalt ja korrektselt. Ta kasutab asjakohaseid ja proportsionaalseid süsteeme, ressursse ja protseduure.

4. Keskne vastaspool eraldab selgelt riskijuhtimisega seotud aruandluskohustuse keskse vastaspoolde muude tehingutega seotud aruandluskohustusest.

5. Keskse vastaspoolde tasustamispoliitika peab olema selline, millega edendatakse usaldusväärset ja tõhusat riskijuhtimist ega looda stiimuleid riskistandardite lõdvendamiseks.

6. Keskse vastaspoolde IT-süsteemid peavad olema sellised, mis sobivad keeruliste eri liiki teenuste osutamiseks ja tegevuste sooritamiseks ning millega tagatakse turvalisuse kõrge tase ja säilitatava teabe terviklikkus ja konfidentsiaalsus.

7. Keskne vastaspool teeb oma juhtimiskorra, eeskirjad ning kliiriva liikme staatuse andmise kriteeriumid avalikkusele tasuta kättesaadavaks.

8. Kesksed vastaspoolde auditeeritakse sageli ja sõltumatult. Nende auditite tulemused edastatakse juhtorganile ja need tehakse pädevale asutusele kättesaadavaks.

9. Selleks et tagada käesoleva artikli ühetaoline kohaldamine, töötab Väärtpaberiturujärelevalve pärast EKPSi liikmetega konsulteerimist välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles täpsustatakse lõigete 1 kuni 8 kohaste eeskirjade ja juhtimiskorra minimaalne sisu.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2012.

Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10 kuni 14 sätestatud korras.

Artikkel 27

Kõrgem juhtkond ja juhtorgan

1. Keskse vastaspoolde kõrgemal juhtkonnal peavad olema piisavalt hea reputatsioon ja piisavad kogemused, et tagada keskse vastaspoolde kindel ja usaldusväärne juhtimine.

2. Keskse vastaspool on juhtorgan. Juhtorgani liikmetest vähemalt üks kolmandik (kuid mitte vähem kui kaks liiget) on sõltumatud liikmed. Juhtorgani koosolekutele, kus arutatakse artiklite 38 ja 39 kohaldusalaske kuuluvaid küsimusi, kutsutakse kliirivate liikmete klientide esindajad. Juhtorgani sõltumatute ja juhtkonda mittekuuluvate liikmete tasustamist ei seota keske vastaspoolle majandustulemustega.

Keskse vastaspoolle juhtorgani liikmetel, sealhulgas selle sõltumatutel liikmetel, peavad olema piisavalt hea reputatsioon ja piisavad erialateadmised finants-, riskijuhtimis- ja kliirimisteenuste valdkonnas.

3. Keskne vastaspool määrab kindlaks juhtorgani ülesanded ja kohustused ning teeb pädevale asutusele ja audiitoritele kättesaadavaks juhtorgani koosolekute protokollid.

Artikkel 28

Riskikomitee

1. Keskne vastaspool moodustab riskikomitee, mis koosneb tema kliirivate liikmete esindajatest, juhtorgani sõltumatutest liikmetest ja tema klientide esindajatest. Riskikomitee võib kutsuda keske vastaspoolle töötajaid ja sõltumatuid väliseksperthe osalema riskikomitee koosolekutel hääleõigusega vaatlajatena. Pädevad asutused võivad taotleda enda osalemist riskikomitee koosolekutel hääleõigusega vaatlajatena ning taotleda nõuetekohast teavet riskikomitee tegevuse ja otsuste kohta. Riskikomitee nõuanded on sõltumatud ning ei ole mis tahes moel otseselt mõjutatud keske vastaspoolle juhtkonna poolt. Ükski esindajate rühm ei ole riskikomitees arvulises ülekaalus.

2. Keskne vastaspool määrab selgelt kindlaks riskikomitee pädevuse ja selle sõltumatuse tagava juhtimiskorra, samuti riskikomitee tegevuskorra, riskikomitee liikmeks sobivuse kriteeriumid ja liikmete valimise korra. Juhtimiskord avalikustatakse ning sellega määratakse vähemalt kindlaks, et riskikomitee eesistuja on juhtorgani sõltumatu liige, kes annab juhtorganile vahetult aru ja korraldab korrapäraselt koosolekuid.

3. Riskikomitee annab juhtorganile nõu keske vastaspoolle riskijuhtimist mõjutada võiva mis tahes sellise tegevuse nagu riskimudeli olulise muutmise, rikkumismenetluse, kliirivate liikmete vastuvõtmise kriteeriumide, instrumentide uute liikide kliirimise või funktsioonide allhanke kohta. Riskikomitee nõuanne ei ole nõutav keske vastaspoolle igapäevategevuse korraldamisel. Keskse vastaspoolle riskijuhtimist eriolukorras mõjutavate sündmuste puhul tehakse mõistlikke jõupingutusi riskikomiteega konsulteerimiseks.

4. Ilma et see mõjutaks pädevate asutuste õigust olla nõuetekohaselt informeeritud, kehtib riskikomitee liikmete suhtes konfidentsiaalsusnõue. Kui riskikomitee eesistuja leiab, et teatavas küsimuses on liikmel huvide konflikt või et see võib tekkida, ei lubata asjaomasel liikmel selle küsimuse osas häälendada.

5. Keskne vastaspool teavitab pädevat asutust kohe mis tahes küsimusest, mille puhul juhtorgan otsustab, et ta ei järgi riskikomitee nõuannet.

Artikkel 29

Andmete säilitamine

1. Keskne vastaspool säilitab vähemalt kümme aastat kõik dokumendid osutatud teenuste ja sooritatud tegevuste kohta, et pädev asutus saaks jälgida, kas keskne vastaspool täidab käesolevat määrust.

2. Keskne vastaspool säilitab vähemalt kümme aastat pärast lepingu lõpetamist kogu teabe kõikide tema töödeldud lepingute kohta. Kõnealuse teabe alusel peab olema võimalik vähemalt teha kindlaks tehingu algtingimused enne keske vastaspoollega kliirimist.

3. Keskne vastaspool teeb taotluse korral pädevale asutusele, Väärtpaberiturujärelevalvele ja EKPSi asjaomastele liikmetele kättesaadavaks lõigetes 1 ja 2 osutatud dokumendid ja kogu teabe kliiritud lepingute positsioonide kohta, olenemata kauplemiskohast, kus tehingud tehti.

4. Selleks et tagada käesoleva artikli ühetaoline kohaldamine, töötab Väärtpaberiturujärelevalve välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles täpsustatakse lõigetes 1 kuni 3 osutatud säilitatavate dokumentide ja teabe üksikasjad.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2012.

Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10 kuni 14 sätestatud korras.

5. Selleks et tagada lõigete 1 ja 2 rakendamiseks ühetaolised tingimused, töötab Väärtpaberiturujärelevalve välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõud, mis täpsustavad säilitatavate dokumentide ja teabe vormi.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste rakenduslike tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2012.

Komisjonile antakse volitused võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15.

Artikkel 30

Olulise osalusega aktsionärid ja liikmed

1. Pädev asutus ei anna keskele vastaspoolle tegevusluba enne, kui talle on teatatud olulist osalust omavate aktsionäride või liikmete isikud ning nende kõnealuse osaluse suurus, olenemata sellest, kas nende osalus on otsene või kaudne või kas nad on füüsilised või juriidilised isikud.

2. Pädev asutus keeldub kesksele vastaspoolele tegevusloa andmisest, kui tema arvates ei ole keskse vastaspoole olulise osalusega aktsionärid ja liikmed piisavalt usaldusväärsed, arvestades vajadust tagada keskse vastaspoole kindel ja usaldusväärne juhtimine.

3. Kui keskse vastaspoole ja muu füüsilise või juriidilise isiku vahel on märkimisväärne seos, annab pädev asutus tegevusloa üksnes juhul, kui nimetatud seos ei takista pädeval asutusel teostamast tõhusat järelevalvet.

4. Kui lõikes 1 osutatud isikute mõju juhtimisele on tõenäoliselt vastuolus keskse vastaspoole kindla ja usaldusväärse juhtimisega, võtab pädev asutus sobivad meetmed sellise olukorra lõpetamiseks, mis võib muu hulgas tähendada keskse vastaspoole tegevusloa kehtetuks tunnistamist.

5. Pädev asutus keeldub tegevusloa andmisest, kui keskse vastaspoolega märkimisväärses seoses oleva ühe või mitme füüsilise või juriidilise isiku suhtes kohaldatavad kolmanda riigi õigus- või haldusnormid või nende rakendamiseiga seotud raskused takistavad pädeval asutusel tõhusa järelevalve teostamist.

Artikkel 31

Pädevatele asutustele esitatav teave

1. Keskne vastaspool teavitab oma pädevat asutust juhtimises tehtavatest muudatustest ja esitab pädevale asutusele kogu teabe, mis on vajalik, et hinnata, kas artikli 27 lõike 1 ning artikli 27 lõike 2 teise lõigu nõuded on täidetud.

Kui juhtorgani liikmete käitumine on tõenäoliselt vastuolus keskse vastaspoole kindla ja usaldusväärse juhtimisega, võtab pädev asutus kõik sobivad meetmed, sealhulgas võib ta liikme juhtorgani tööst kõrvaldada.

2. Üksinda või kooskõlastatult tegutsevad füüsilised või juriidilised isikud (edaspidi „kavandav omandaja”), kes on otsustanud omandada olulise osaluse keskse vastaspoole kas otseselt või kaudselt või seda arlust otseselt või kaudselt suurendada nii, et tekkiv osa hääle arvust oli kapitalist oleks 10 %, 20 %, 30 % või 50 % või ületaks neid määrasid või see oleks selline, et kõnealune keskne vastaspool muutuks nende tütarettevõtjaks (edaspidi „kavandatav omandamine”), teavitavad kirjalikult kõigepealt sellise keskse vastaspoole pädevat asutust, milles nad soovivad omandada või suurendada olulist osalust, märkides kavandatava osaluse suuruse ja asjakohase teabe vastavalt artikli 32 lõikele 4.

Iga füüsiline või juriidiline isik, kes on otsustanud olulise osaluse keskse vastaspoole kas otseselt või kaudselt võõrandada (edaspidi „kavandav müüja”), peab kõigepealt pädevale asutusele kirjalikult teatama niisuguse osaluse suuruse. Samuti peab selline isik teavitama pädevat asutust juhul, kui ta on otsustanud vähendada oma olulist osalust sel määral, et osa hääleõigusest või kapitalist langeks alla 10 %, 20 %, 30 % või 50 % või et keskne vastaspool lakkaks olemast tema tütarettevõtja.

Pädev asutus edastab viivitamata, ent igal juhul kahe tööpäeva jooksul alates käesolevas lõikes osutatud teate ja lõikes 3 osutatud teabe kättesaamisest kavandavale omandajale või müüjale kirjaliku kinnituse selle kättesaamise kohta.

Pädeval asutusel on alates teate ja kõikide artikli 32 lõikes 4 osutatud nimekirja alusel teatele lisatavate dokumentide kättesaamist tõendava kirjaliku kinnituse kuupäevast kuni 60 tööpäeva aega (edaspidi „hindamisaeg”) artikli 32 lõikes 1 sätestatud hindamise (edaspidi „hindamine”) teostamiseks.

Kättesaamist tõendava kinnituse andmisel teatab pädev asutus kavandavale omandajale või müüjale hindamisaja lõppkuupäeva.

3. Vajaduse korral võib pädev asutus hindamisaja jooksul, kuid hiljemalt hindamisaja viiekümnenal tööpäeval nõuda lisateavet, mis on vajalik hindamise lõpuleviimiseks. Lisateavet nõutakse kirjalikult ning seejuures täpsustatakse, millist lisateavet on vaja.

Pädeva asutuse esitatud teabenõude ja sellele kavandavalt omandajalt vastuse saamise vaheliseks perioodiks hindamisaeg peatub. Selline peatumine ei tohi kesta kauem kui kaks kümme tööpäeva. Pädev asutus võib omal äranägemisel taotleda täiendavat või selgitavat teavet, kuid selle tõttu ei tohi hindamisaeg peatuda.

4. Pädev asutus võib lõike 3 teises lõigus osutatud hindamisaja peatamist pikendada kuni 30 tööpäevani, kui kavandav omandaja või müüja:

a) kas asub väljaspool liitu või tema üle teostatakse järelevalvet väljaspool liitu või

b) on füüsiline või juriidiline isik ja tema suhtes ei teostata järelevalvet käesoleva määruse ega direktiivi 73/239/EMÜ, nõukogu 18. juuni 1992. aasta direktiivi 92/49/EMÜ (otsekindlustustegevusega, välja arvatud elukindlustustegevusega seotud õigusnormide kooskõlastamise kohta) ⁽¹⁾ ega direktiivide 2002/83/EÜ, 2003/41/EÜ, 2004/39/EÜ, 2005/68/EÜ, 2006/48/EÜ, 2009/65/EÜ ega 2011/61/EL alusel.

5. Kui pädev asutus otsustab hinnangu valmimise järel esitada kavandatava omandamise suhtes vastuväite, teatab ta sellest tähtaega ületamata kavandavale omandajale kahe tööpäeva jooksul kirjalikult ning esitab oma otsuse põhjendused. Pädev asutus annab sellest teada artiklis 18 osutatud kolleegiumile. Kui liikmesriigi õiguses ei ole sätestatud teisiti,

⁽¹⁾ EÜT L 228, 11.8.1992, lk 1.

võib kavandava omandaja taotlusel otsuse põhjendused sobivas vormis avalikustada. Liikmesriigid võivad siiski lubada pädeval asutusel nimetatud teavet avaldada ilma kavandava omandaja taotluseta.

6. Kui pädev asutus ei esita hindamisaja jooksul kavandata-vale omandamisele vastuväidet, loetakse kavandatav omanda-mine heakskiidetuks.

7. Pädev asutus võib kavandatava omandamise lõpulevi-i miseks ette näha maksimaalse tähtaja ning seda vajaduse korral pikendada.

8. Liikmesriigid ei tohi kehtestada käesolevas direktiivis sätes-tatust rangemaid nõudeid selliste teadete suhtes, mis käsitlevad pädeva asutuse teavitamist hääleõiguste või kapitali otsesest või kaudsest omandamisest, ning kõnealuste teadete heakskiitmise suhtes.

Artikkel 32

Hindamine

1. Arvestades kavandava omandaja tõenäolist mõju kesks-
lele vastaspoolele, ning selleks, et tagada omandatava kesks-
lele vastaspoolele arukas ja usaldusväärne juhtimine, hindab pädev asutus artikli 31 lõikega 2 ette nähtud teate ja artikli 31 lõikes 3 osutatud teabe hindamisel kavandava omandaja sobivust ning kavandatava omandamise finantseerimise usaldusväärsust kõikide järgmiste kriteeriumide põhjal:

- a) kavandava omandaja reputatsioon ja finantsseisundi usaldus-
väärsus;
- b) kavandatava omandamise tulemusel kesks-
lele vastaspoolele äritegevust tõenäoliselt juhtima hakkava isiku reputatsioon ja kogemused;
- c) kas kesks-
lele vastaspool on suuteline käesolevat määrust järje-
pidevalt täitma;
- d) kas on mõistlikku alust kahtlustada, et seoses kavandatava omandamisega toimub või on toimunud rahapesu või terro-
rismi rahastamine direktiivi 2005/60/EÜ artikli 1 tähenduses või pannakse toime või on toime pandud osutatud rahapesu või terrorismi rahastamise katse, või kas kavandatav oman-
damine võiks suurendada sellise tegevuse ohtu.

Kavandatava omandaja finantsseisundi usaldusväärsuse hinda-
misel pöörab pädev asutus eelkõige tähelepanu kesks-
lele vastaspoolele praeguse ja kavandatava äritegevuse laadile.

Kui pädev asutus hindab kesks-
lele vastaspoolele võimet täita käes-
oleva määruse nõudeid, pöörab ta eelkõige tähelepanu sellele, kas kontsernil, mille osaks kesks-
lele vastaspool saab, on olemas struktuur, mis võimaldab teostada tõhusat järelevalvet, vahetada pädevate asutuste vahel tõhusalt teavet ning määrata kindlaks ülesannete jaotus pädevate asutuste vahel.

2. Pädevad asutused võivad esitada kavandatavale omandami-
sele vastuväite üksnes siis, kui neil on mõistlik alus seda teha lõikes 1 sätestatud kriteeriumidele tuginedes või kui kavandava omandaja esitatud teave ei ole täielik.

3. Liikmesriigid ei kehtesta eeltingimusi omandatava osaluse määra suhtes ega luba oma pädevatel asutustel võtta kavanda-
tava omandamise kontrollimisel aluseks turu majanduslikke vajadusi.

4. Liikmesriigid avalikustavad loetelu teabest, mida vajatakse hinnangu andmiseks ja mis tuleb esitada pädevatele asutustele artikli 31 lõikes 2 osutatud teate esitamisel. Nõutav teave peab olema proportsionaalne ning kohandatud vastavalt kavandava omandaja ja kavandatava omandamise laadile. Liikmesriigid ei nõua teavet, mis ei ole asjakohane usaldatavuse hindamiseks.

5. Kui pädevale asutusele on esitatud kaks või enam ettepa-
neku osaluse omandamise või suurendamise kohta ühes ja samas kesks-
lele vastaspooles, tagab pädev asutus, olenemata artikli 31 lõigetest 2, 3 ja 4, et kõiki kavandavaid omandajaid koheldakse mittediskrimineerival viisil.

6. Asjaomased pädevad asutused teevad hindamise läbivi-i
misel üksteisega tihedalt koostööd, kui kavandav omandaja on üks järgmistest:

- a) teises liikmesriigis tegevusloa saanud teine kesks-
lele vastaspool, krediitiasutus, elukindlustusandja, kahjukindlustusandja, edasikindlustusandja, investeerimisühing, turu korraldaja, väärt-paberiarveldussüsteemi korraldaja, eurofondi valitseja või alternatiivse investeerimisfondi valitseja;
- b) teises liikmesriigis tegevusloa saanud teise kesks-
lele vastaspoole, krediitiasutuse, elukindlustusandja, kahjukindlustusandja, edasikindlustusandja, investeerimisühingu, turu korraldaja, väärt-paberiarveldussüsteemi korraldaja, avatud investeerimis-
fondi valitseja või alternatiivse investeerimisfondi valitseja emaettevõtja;
- c) teises liikmesriigis tegevusloa saanud teise kesks-
lele vastaspoole, krediitiasutuse, elukindlustusandja, kahjukindlustusandja, edasikindlustusandja, investeerimisühingu, turu korraldaja, väärt-paberiarveldussüsteemi korraldaja, eurofondi valitseja või alternatiivse investeerimisfondi valitseja üle kontrolli omav füüsiline või juriidiline isik.

7. Pädevad asutused edastavad viivitamata üksteisele hindamiseks vajaliku olulise või asjakohase teabe. Pädevad asutused edastavad üksteisele taotluse korral kogu asjakohase teabe ning edastavad kogu hädavajaliku teabe omal algatusel. Omandata-vale keskele vastaspoolele tegevusloa andnud pädeva asutuse otsuses tuleb ära näidata kõik seisukohad ja reservatsioonid, mida on väljendanud kavandava omandaja eest vastutav pädev asutus.

Artikkel 33

Huvide konflikt

1. Kesksele vastaspoolele peavad olema kirjalikud ning tõhusad organisatsioonilist ja halduskorda käsitlevad eeskirjad, et tuvastada ja lahendada võimalikud huvide sisekonfliktid, sealhulgas konfliktid, millesse on ühelt poolt kaasatud juhid, töötajad või mis tahes sellised isikud, kellel on nende üle otseselt või kaudselt kontroll või nendega märkimisväärne seos, ning teiselt poolt kliirivad liikmed või nende kliendid, kellest keskne vastaspool on teadlik. Võimalike huvide konfliktide lahendamiseks rakendab keskne vastaspool nõuetekohast konfliktide lahendamise menetlust.

2. Kui keskse vastaspoole organisatsiooniline või halduskord ei ole huvide konfliktide lahendamiseks piisav, et tagada küllaldase kindlusega kliiriva liikme huvide kahjustamise ohu vältimine, avalikustab keskne vastaspool kliirivale liikmele enne asjaomase kliiriva liikme tehtavate uute tehingute aktsepteerimist selgel kujul huvide konfliktide üldise laadi ja/või allika. Kui keskne vastaspool tunneb klienti, teavitab ta seda klienti ja seda kliirivat liiget, kelle klient on kaasatud.

3. Kui keskne vastaspool on ema- või tütarettevõtja, käsitletakse kirjalikes eeskirjades ka mis tahes olukorda, millest keskne vastaspool on teadlik või peaks teadlik olema ja mis võib tekitada huvide konflikti tingituna teiste selliste ettevõtjate struktuurist ja äritegevusest, kellega tal on ema- või tütarettevõtja suhe.

4. Lõike 1 kohastes kirjalikes eeskirjades käsitletakse vähemalt järgmist:

a) asjaolud, mis tekitavad või võivad tekitada huvide konflikti, millega võib kaasneda ühe või mitme kliiriva liikme või kliendi huvide olulise kahjustamise oht;

b) menetlus, mida tuleb järgida, ja meetmed, mis tuleb võtta sellise konflikti juhtimiseks.

5. Keskne vastaspool võtab kõik mõistlikud abinõud, et hoida ära tema süsteemides hoitava teabe kuritarvitamine, ja väldib kõnealuse teabe kasutamist muul äriotstarbel. Füüsiline isik, kellel on keskse vastaspoolega märkimisväärne seos või juriidiline isik, kellel on keskse vastaspoolega ema- või tütarettevõtja suhe, ei tohi selle keskse vastaspoole juures säilitatavat

konfidentsiaalset teavet äriotstarbel kasutada, v.a juhul, kui klient, kellele see konfidentsiaalne teave kuulub, on eelnevalt andnud oma kirjaliku nõusoleku.

Artikkel 34

Talitluspidevus

1. Kesksele vastaspoolele on talitluspidevuse kava ja avariitaastekava, mille eesmärk on tagada keskse vastaspoole funktsioonide säilitamine, tema tegevuste kiire taastamine ja kohustuste täitmine. Selline kava võimaldab vähemalt taastada katkestuse korral kõik tehingud, et keskne vastaspool saaks jätkata toimimist kindlalt ja viia arveldamine lõpule kavandatud kuupäeval.

2. Keskne vastaspool kehtestab asjakohased protseduurid, mis tagavad õigeaegselt ja nõuetekohaselt kliendi ja kliirivate liikmete vara ja positsioonidega arveldamise või vara ja positsioonide ülekandmise artikli 20 kohase otsuse alusel tegevusloa kehtetuks tunnistamise korral, ning rakendab ja järgib seda.

3. Selleks et tagada käesoleva artikli ühetaoline kohaldamine, töötab Väärtpaberiturujärelevalve pärast EKPSi liikmetega konsulteerimist välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles täpsustatakse talitluspidevuse põhimõtete ja avariitaastekava minimaalne sisu ning neile esitatavad nõuded.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2012.

Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10 kuni 14 sätestatud korras.

Artikkel 35

Allhanked

1. Kui keskne vastaspool ostab funktsioonide täitmise või mõne teenuse või tegevuse allhankena, peab ta jätkuvalt täitma kõik käesoleva määruse kohased kohustused ning tagab igal ajal, et:

a) allhankega ei delegeerita keskse vastaspoole kohustusi;

b) ei muudeta keskse vastaspoole suhet kliirivate liikmete või klientidega ega tema kohustusi;

c) keskele vastaspoolele tegevusloa andmise tingimused on jätkuvalt täidetud;

d) allhange ei takista järelevalve teostamist, sealhulgas kohapealset juurdepääsu, et saada kõnealuste volituste täitmiseks vajalikku teavet;

- e) allhanke tulemusel ei jäeta keskset vastaspoolt kõrvale süsteemidest ega kontrollidest, mis on vajalikud tema riskide juhtimiseks;
- f) teenuse osutaja rakendab talitluspidevuse nõudeid, mis on samaväärsed nõuetega, mida keskne vastaspool peab täitma käesoleva määruse kohaselt;
- g) keskne vastaspool säilitab pädevuse ja vahendid, mida on vaja selleks, et hinnata osutatavate teenuste kvaliteeti ning teenuse osutaja organisatsioonilist suutlikkust ja kapitali adekvaatsust, ning et tõhusalt jälgida allhangitud tegevusi ja juhtida allhankega seotud riske, ning ta jälgib selliseid tegevusi ja juhib kõnealuseid riske pidevalt;
- h) kesksel vastaspool on vahetu juurdepääs allhangitavaid tegevusi käsitlevale asjakohasele teabele;
- i) teenuse osutaja teeb allhanke osas koostööd pädeva asutusega;
- j) teenuse osutaja kaitseb keskse vastaspooliga ning tema kliirivate liikmete ja klientidega seotud konfidentsiaalset teavet või kui teenuse osutaja on asutatud kolmandas riigis, tagab ta, et selle kolmanda riigi või asjaomaste poolte vahelises lepingus ette nähtud andmekaitsestandardid on võrreldavad liidus kehtivate andmekaitsestandarditega.

Keskne vastaspool ei osta allhankena riskijuhtimisega seotud peamisi tegevusi, välja arvatud juhul, kui pädev asutus sellise allhanke heaks kiidab.

2. Pädev asutus nõuab, et keskne vastaspool kirjeldab kirjalikus lepingus selgelt, kuidas jaotuvad tema ja teenuse osutaja õigused ja kohustused.

3. Keskne vastaspool teeb taotluse korral kättesaadavaks kogu teabe, mida on pädeval asutusel vaja, et hinnata, kas allhangitud tegevusi sooritatakse kooskõlas käesoleva määruse nõuetega.

2. PEATÜKK

Äritegevuse eeskirjad

Artikkel 36

Üldsätted

1. Kui keskne vastaspool osutab teenuseid oma kliirivatele liikmetele ja vajaduse korral nende klientidele, käitub ta ausalt ja professionaalselt kooskõlas nende kliirivate liikmete ja klientide parimate huvidega ja usaldusväärse riskijuhtimise põhimõtetega.
2. Keskne vastaspool kasutab kaebuste kiireks lahendamiseks arusaadavaid, läbipaistvaid ja õiglaseid eeskirju.

Artikkel 37

Osalusnõuded

1. Keskne vastaspool kehtestab, vajaduse korral kliiritava toote liigi kaupa, vastuvõetavate kliirivate liikmete kategooriad ja vastuvõtukriteeriumid riskikomiteelt saadud nõuande põhjal vastavalt artikli 28 lõikele 3. Sellised kriteeriumid peavad olema mittediskrimineerivad, läbipaistvad ja objektiivsed, et tagada aus ja avatud juurdepääs kesksle vastaspoolle ja tagada, et kliirivatel liikmetel on piisavalt rahalisi vahendeid ja nende tegevussuutlikkus on piisav, et täita keskses vastaspooles osalemisega kaasnevad kohustused. Juurdepääsu piiravate kriteeriumide kasutamine on lubatud üksnes juhul, kui nende eesmärk on kontrollida keskse vastaspooli riski.

2. Keskne vastaspool tagab, et lõikes 1 osutatud kriteeriume kohaldatakse pidevalt, ning ta peab pääsena hindamiseks vajalikule teabele juurde õigeaegselt. Keskne vastaspool kontrollib vähemalt korra aastas põhjalikult, kas tema kliirivad liikmed täidavad käesolevat artiklit.

3. Kliirivatel liikmetel, kes kliirivad tehinguid oma klientide nimel, on selliseks tegevuseks vajalikud täiendavad rahalised vahendid ja tegevussuutlikkus. Reeglid, mis keskne vastaspool on kehtestanud kliirivatele liikmetele, lubavad tal koguda asjakohast põhiteavet klientidele pakutavate teenustega seotud riskide kontsentreerumise kindlakstegemiseks, jälgimiseks ja juhtimiseks. Kliirivad liikmed teavitavad keskset vastaspooli taotluse korral kriteeriumidest ja eeskirjadest, mille nad võtavad vastu selleks, et nende klientidel oleks juurdepääs keskse vastaspooli teenustele. Kliirivatele liikmetele jääb vastutus tagada, et kliendid oma kohustusi täidavad.

4. Keskne vastaspool kehtestab objektiivse ja läbipaistva korra, mille kohaselt peatatakse lõike 1 kohastele kriteeriumidele mittevastavate kliirivate liikmete liikmesus ja lõpetatakse see nõuetekohaselt.

5. Keskne vastaspool võib keelduda lõikes 1 osutatud tingimusi täitvatele kliirivatele liikmetele juurdepääsu andmisest üksnes siis, kui ta seda kirjalikult nõuetekohaselt põhjendab, lähtudes põhjalikust riskianalüüsist.

6. Keskne vastaspool võib kehtestada kliirivatele liikmetele konkreetsed lisakohustused, nagu kohustus osaleda selliste kliirivate liikmete positsioonide oksjonitel, kes oma kohustusi ei täida. Sellised lisakohustused peavad olema proportsionaalsed kliiriva liikmega kaasneva riskiga ning need ei tohi osalust piirata teatavat liiki kliirivatele liikmetele.

Artikkel 38

Läbipaistvus

1. Keskne vastaspool ja tema kliirivad liikmed avalikustavad osutatavate teenuste hinnad. Nad avalikustavad iga osutatud teenuse hinna eraldi, sealhulgas hinna alandamine või vähendamine ning sellise hinnaalanduse või -vähendamise tingimused. Keskne vastaspool võimaldab oma kliirivatele liikmetele ja vajaduse korral nende klientidele eraldi juurdepääsu konkreetsetele osutatavatele teenustele.

Keskne vastaspool peab eraldi arvet osutatavate teenuste kulude ja tulude üle ning avalikustab selle teabe pädevale asutusele.

2. Keskne vastaspool avaldab kliirivatele liikmetele ja klientidele osutatavate teenustega seotud riskid.

3. Keskne vastaspool avaldab oma kliirivatele liikmetele ja oma pädevale asutusele hinnateabe, mida kasutatakse selleks, et arvutada päevalõpupositsioonid kliirivate liikmete suhtes.

Keskne vastaspool avaldab iga instrumendi liigi kohta tema poolt kliiritud tehingute koondmahu.

4. Keskne vastaspool avaldab sideprotokollide talitus- ja tehnilised nõuded, mis hõlmavad kolmandate isikutega suhtlemisel kasutatavaid sisu- ja sõnumivorminguid, sh artiklis 7 osutatud tegevus- ja tehnilised nõuded.

5. Keskne vastaspool avalikustab kõik juhud, mil kliiriv liige on artikli 37 lõikes 1 osutatud kriteeriume ja käesoleva artikli lõike 1 nõudeid rikkunud, välja arvatud juhul, kui pädev asutus on pärast Väärtpaberiturujärelevalvega konsulteerimist seisukohal, et rikkumise avalikustamine seaks ohtu finantsstabiilsuse või usalduse turu vastu või ohustaks tõsiselt finantsturge või tekitaks asjaomastele isikutele ebaproportsionaalset kahju.

Artikkel 39

Eristamine ja ülekantavus

1. Keskne vastaspool säilitab eraldi andmeid ja peab eraldi kontosid, mis võimaldavad tal igal ajal ja viivitamata eristada keskse vastaspoole kontodel ühe kliiriva liikme nimel ja arvel hoitavaid varasid ja positsioone teise kliiriva liikme nimel ja arvel hoitavatest varadest ja positsioonidest ning tema enda varadest.

2. Keskne vastaspool pakub eraldi andmete säilitamist ja eraldi kontode pidamist, mis võimaldavad igal kliirival liikmel eristada keskse vastaspoole kontodel hoitavaid asjaomase kliiriva liikme varasid ja positsioone tema klientide nimel ja arvel hoitavatest varadest ja positsioonidest (edaspidi „klientide koonderistamine”).

3. Keskne vastaspool pakub eraldi andmete säilitamist ja eraldi kontode pidamist, mis võimaldavad igal kliirival liikmel keskse vastaspoole kontodel eristada ühe kliendi nimel ja arvel hoitavaid varasid ja positsioone teiste klientide nimel ja arvel hoitavatest varadest ja positsioonidest (edaspidi „üksiklientide eristamine”). Taotluse korral pakub keskne vastaspool kliirivatele liikmetele võimalust avada rohkem kontosid oma nimel või nende klientide nimel ja arvel.

4. Kliiriv liige säilitab andmeid eraldi ja peab eraldi kontosid, mis võimaldavad tal eristada keskse vastaspoole juures asuvatel kontodel ning oma kontodel oma varasid ja positsioone keskse vastaspoole juures oma klientide nimel ja arvel hoitavatest varadest ja positsioonidest.

5. Kliiriv liige võimaldab oma klientidele valida vähemalt klientide koonderistamise ja üksiklientide eristamise vahel ja teavitab neid lõikes 7 osutatud kuludest ja kaitse tasemetest, mis iga valikuga kaasnevad. Klient kinnitab oma valiku kirjalikult.

6. Kui klient valib üksiklientide eristamise, esitatakse kliendi nõuet ületav võimendustagatis samuti kesksele vastaspoolele, see eristatakse teiste klientide või kliirivate liikmete võimendustagatistest ning see ei tohi olla avatud kahjule, mis on seotud teisele kontole kirjendatud positsioonidega.

7. Keskse vastaspoole ja kliirivad liikmed avalikustavad nende poolt pakutava eristamise kaitstuse tasemed ja eristamise eri tasemetega seotud kulud ning osutavad neid teenuseid äris tavalistel tingimustel. Eri eristamise tasemete üksikasjades kirjeldatakse muu hulgas iga taseme peamist õiguslikku mõju, sh antakse teavet vastavates jurisdiktsioonides kohaldatava makse- võimetusõiguse kohta.

8. Kesksele vastaspoolele on kasutusõigus seoses võimendustagatise või tagatise fondi maksetega, mis on kogutud finantstagatisekokkulepete alusel Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuni 2002. aasta direktiivi 2002/47/EÜ (finantstagatisekokkulepete kohta) ⁽¹⁾ artikli 2 lõike 1 alapunkti c tähenduses, tingimusel et selliste kokkulepete kasutamine on tema tegevuseeskirjades ette nähtud. Kliiriv liige kinnitab tegevuseeskirjadega nõustumist kirjalikult. Keskne vastaspool avalikustab nimetatud kasutusõiguse, mida kasutatakse kooskõlas artikliga 47.

9. Keskse vastaspoole kontodel varade ja positsioonide eristamise nõue on täidetud, kui:

- a) varad ja positsioonid on kirjendatud eraldi kontodele;
- b) eri kontodele kirjendatud positsioonide tasaarveldus on välis- tatud;
- c) kontole kirjendatud positsioone katvad varad ei ole avatud kahjule, mis on seotud teisele kontole kirjendatud positsioo- nidega.

10. Viidet varadele käsitatakse viitena tagatisele, mida hoitakse positsioonide katmiseks, ning see hõlmab õigust kanda üle selle tagatisega samaväärseid varasid või mis tahes tagatise realiseerimisest saadud tulu, ent ei hõlma tagatise fondi makseid.

⁽¹⁾ EÜT L 168, 27.6.2002, lk 43.

3. PEATÜKK

Usaldatavusnõuded

Artikkel 40

Krediidiriski juhtimine

Keskne vastaspool mõõdab ja hindab iga kliiriva liikme ja vajaduse korral teise sellise keskse vastaspoole, kellega ta on sõlminud koostalitluskokkuleppe, likviidsusriski ja krediidiriski positsiooni peaaegu reaalajas. Kesknel vastaspool peab olema õigeaegne ja mittediskrimineeriv juurdepääs hinnakujunduse allikatele, et tõhusalt mõõta oma riskipositsioone. Seda tehakse mõistlikest kuludest lähtuvalt.

Artikkel 41

Tagatise nõuded

1. Selleks et piirata oma krediidiriski positsioone, näeb keskne vastaspool kliirivatele liikmetele ja vajaduse korral koostalitluskokkulepetega hõlmatud kesksetele vastaspooltele ette võimendustagatiseid ja nõuab nende seadmist. Tagatis peab olema piisav, et katta võimalikke riske, mis keskse vastaspoole hinnangul võivad asjaomaste positsioonide likvideerimiseni ilmned. Tagatis peab samuti olema piisav, et katta vähemalt 99 % kahjudest, mis on tingitud riskipositsioonide muutusest teatava aja jooksul ning tagada, et keskne vastaspool hangiks kliirivatelt liikmetelt ja vajaduse korral teistelt kesksetelt vastaspooltelt, kellega on sõlmitud koostalitluskokkulepped vähemalt kord päevas tagatiseid, et täies ulatuses katta oma riskipositsioonid. Keskne vastaspool jälgib pidevalt tagatiste määra ja vajaduse korral vaatab selle läbi sõltuvalt valitsevatest turutingimustest, võttes arvesse selliste läbivaatamiste võimalikku protsüklilist mõju.

2. Tagatisnõuete kehtestamiseks võtab keskne vastaspool vastu mudelid ja parameetrid, mis kajastavad kliirivate toodete riskitunnuseid ja mille puhul võetakse arvesse tagatiste seadmise nõudmise intervalli, turulikviidsust ning muutuste võimalikkust tehingu kestuse jooksul. Pädev asutus valideerib mudelid ja parameetrid ning nende kohta esitatakse arvamus vastavalt artiklile 19.

3. Keskne vastaspool näeb ette võimendustagatise ja nõuab selle seadmist päevasiseselt, ent hiljemalt siis, kui ületatakse eelnevalt kindlaksmääratud künnis.

4. Keskne vastaspool kehtestab ja nõuab sellise tagatise seadmist, millest piisab igal kooskõlas artikliga 39 hoitava kontrol registreeritud positsioonidest tulenevate riskide katmiseks seoses konkreetsete finantsinstrumentidega. Keskne vastaspool võib finantsinstrumentide portfelliga seotud võimendustagatise arvutada tingimusel, et kasutatakse ettevaatlikku ja kindlat metoodikat.

5. Käesoleva artikli ühetaolise kohaldamise tagamiseks töötab Väärtpaberiturujärelevalve pärast Pangandusjärelevalve ja EKPSiga konsulteerimist välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles täpsustatakse lõikes 1 osutatud sobivad määrad ning likvideerimisperiood ja varasema volatiilsuse arvutamise aeg, mida tuleks kaaluda finantsinstrumentide eri liikide puhul, võttes arvesse protsüklilisuse piiramise eesmärki ja tingimusi, mille kohaselt saab rakendada lõikes 4 osutatud portfelli tagatisvara arvutamist.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2012.

Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10 kuni 14 sätestatud korras.

Artikkel 42

Tagatisfond

1. Et veelgi piirata kliirivate liikmete krediidiriskile avatust, moodustab keskne vastaspool eelrahastatud tagatisfondi, et katta kohustuste mittetäitmisega seotud kahjusid, mis ületavad artiklis 41 sätestatud tagatisnõuetega kaetava kahju, sealhulgas ühe või mitme kliiriva liikme maksevõimetusetluse algatamisega kaasneva kahju.

Keskne vastaspool kehtestab miinimumsumma, millest allapoole ei tohi tagatisfondi suurus mingil juhul langeda.

2. Keskne vastaspool kehtestab tagatisfondi maksete miinimaalse suuruse ja kriteeriumid kliirivate liikmete individuaalsete maksete arvutamiseks. Maksete suurus on proportsionaalne iga kliiriva liikme riskipositsioonidega.

3. Tagatisfond võimaldab kesksel vastaspool tulla toime vähemalt siis, kui kliiriv liige, kelle krediidiriskile ta on kõige rohkem avatud, või suuruselt teise või kolmanda riskipositsiooniga kliirivad liikmed, kui nendega seotud krediidiriskide summa on suurem, ei täida oma lepingulisi kohustusi ekstreemsetes, kuid usutavates turutingimustes. Keskne vastaspool töötab välja ekstreemsete, kuid usutavate turutingimuste stsenaariumid. Need stsenaariumid hõlmavad selle turu kõige suurema volatiilsusega perioode, kus keskne vastaspool teenuseid osutab, ning mitut võimalikku tulevast stsenaariumi. Nendes võetakse arvesse finantsinstrumentide ootamatut müüki ja turu likviidsuse kiiret vähenemist.

4. Keskne vastaspool võib moodustada rohkem kui ühe tagatisfondi selliste eri liiki instrumentide jaoks, mida ta kliirib.

5. Käesoleva artikli ühetaolise kohaldamise tagamiseks töötab Väärtpaberiturujärelevalve tihedas koostöös EKPSiga ja pärast Pangandusjärelevalvega konsulteerimist välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles täpsustatakse raamistik lõikes 3 osutatud ekstreemsete, kuid usutavate turutingimuste kindlaksmääramiseks, mida tuleks kasutada tagatisfondi ja artiklis 43 osutatud muude rahaliste vahendite suuruse kindlaksmääramisel.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2012.

Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10 kuni 14 sätestatud korras.

Artikkel 43

Muud rahalised vahendid

1. Keskne vastaspool tagab piisavad eelrahastatud ja olemasolevad rahalised vahendid, et katta võimalik kahju, mis ületab artiklis 41 sätestatud tagatisnõuetega ja artiklis 42 osutatud tagatisfondist kaetavad kahjud. Selliste eelrahastatud rahaliste vahendite hulka kuuluvad keskse vastaspoole selleks otstarbeks määratud omavahendid, mis on keskse vastaspoole käsutuses, kuid mida ei kasutata artikli 16 kohaste kapitalinõuete täitmiseks.

2. Artiklis 42 osutatud tagatisfond ja käesoleva artikli lõikes 1 osutatud muud rahalised vahendid peavad igal ajal võimaldama kesksel vastaspoolel toime tulla vähemalt kahe kõige suurema riskipositsiooniga kliiriva liikme kohustuste mittetäitmisega ekstreemsetes, kuid usutatavates turutingimustes.

3. Keskne vastaspool võib nõuda, et kliirivad liikmed, kes täidavad oma lepingulisi kohustusi, annaksid lisavahendeid, kui mõni teine kliiriv liige oma kohustusi ei täida. Keskse vastaspoole kliirivate liikmete riskipositsioonid asjaomases keskses vastaspooles on piiratud.

Artikkel 44

Likviidsusrisi kontrollimine

1. Kesksel vastaspoolel on igal ajal juurdepääs piisavale likviidsusele, et pakkuda oma teenuseid ja sooritada tegevusi. Selleks muretseb keskne vastaspool vajalikud krediidiiliinid või sõlmib sarnased kokkulepped, et katta likviidsusvajadus, kui tema käsutuses olevaid rahalisi vahendeid ei saa kohe kasutada. Ükski kliiriv liige ning tema ema- või tütarettevõtjad ei või kokku anda rohkem kui 25 % keskse vastaspoole vajalikest krediidiiliinidest.

Keskne vastaspool mõõdab oma võimalikku likviidsusvajadust iga päev. Keskne vastaspool võtab arvesse likviidsusrisi, mis tuleneb vähemalt kahe tema suhtes kõige suurema riskipositsiooniga kliiriva liikme kohustuste mittetäitmisest.

2. Käesoleva artikli ühetaolise kohaldamise tagamiseks töötab Väärtpaberiturujärelevalve pärast asjaomaste asutuste ja EKPSi liikmetega konsulteerimist välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles täpsustatakse sellise likviidsusrisi juhtimise raamistik, millega keskne vastaspool peab toime tulema kooskõlas lõikega 1.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2012.

Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10 kuni 14.

Artikkel 45

Kaskaadi põhimõte

1. Keskne vastaspool kasutab kahju katmiseks kõigepealt selle kliiriva liikme antud tagatist, kes ei täida oma lepingulisi kohustusi, ja alles siis muid rahalisi vahendeid.

2. Kui selle kliiriva liikme antud tagatised, kes ei täida oma lepingulisi kohustusi, ei ole keskse vastaspoole kahju katmiseks piisavad, kasutab keskne vastaspool kahjude katmiseks makseid, mille kohustusi mittetäitev liige on teinud tagatisfondi.

3. Keskne vastaspool kasutab oma lepingulisi kohustusi täitvate kliirivate liikmete poolt tagatisfondi tehtud makseid ja muid artikli 43 lõikes 1 osutatud rahalisi vahendeid üksnes pärast seda, kui kohustusi mittetäitva kliiriva liikme maksed on ammendatud.

4. Keskne vastaspool kasutab selleks otstarbeks määratud omavahendeid enne kohustusi täitvate kliirivate liikmete poolt tagatisfondi tehtud maksete kasutamist. Keskne vastaspool ei kasuta ühe kliiriva liikme kohustuste mittetäitmisest tuleneva kahju katmiseks kohustusi täitvate kliirivate liikmete antud tagatist.

5. Käesoleva artikli ühetaolise kohaldamise tagamiseks töötab Väärtpaberiturujärelevalve pärast asjaomaste pädevate asutuste ja EKPSi liikmetega konsulteerimist välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles täpsustatakse keskse vastaspoole selliste omavahendite summa arvutamise ja säilitamise meetod, mida kasutatakse vastavalt lõikele 4.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2012.

Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10 kuni 14 sätestatud korras.

Artikkel 46

Tagatisnõuded

1. Keskne vastaspool aktsepteerib kliirivate liikmete esialgse ja püsiva riskipositsiooni katmiseks väga likviidseid tagatist, mille krediidi- ja tururisk on minimaalne. Finantssektoriväliste vastaspoolete puhul võivad kesksed vastaspoolel aktsepteerida pangatagatist, võttes selliseid tagatist arvesse kliiriva liikmena tegutseva panga riskipositsiooni arvutamisel. Ta teeb vajalikke väärtuskärpeid, mis kajastavad vara väärtuse võimalikku vähenemist ajavahemikus alates vara viimasest hindamisest kuni ajani, mil selle saab hinnanguliselt likvideerida. Ta võtab arvesse turuosalise kohustuste täitmatajätmisest tulenevat likviidsusrisi ja teatava vara kontsentratsioonirisiki, millest tulenevalt võidakse ette näha aktsepteeritav tagatis ja teha vastavad väärtuskärped.

2. Keskne vastaspool võib nõustuda vajaduse korral ja kui piisav usaldusväarsus on tagatud, et selle tuletislepingu või finantsinstrumendi, millest keskse vastaspoole riskipositsioon tuleneb, alusvara on tagatis, millega kaetakse tagatisvaranõuded.

3. Käesoleva artikli ühetaolise kohaldamise tagamiseks töötab Väärtpaberiturujärelevalve pärast Pangandusjärelevalve, Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ja EKPSiga konsulteerimist välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles täpsustatakse:

- a) millist liiki tagatise võiks käsitada väga likviidsetena, näiteks sularaha, kuld, riigivõlakirjad ja kvaliteetsete äriühingute võlakirjad ning tagatud võlakirjad,
- b) lõikes 1 osutatud väärtuskärped ning
- c) tingimused, mille alusel võib kommertspankade garantiisid tagatisena aktsepteerida vastavalt lõikele 1.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2012.

Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10 kuni 14 sätestatud korras.

Artikkel 47

Investeeringispoliitika

1. Keskne vastaspool investeerib oma rahalisi vahendeid üksnes rahasse või väga likviidsetesse finantsinstrumentidesse, mille turu- ja krediidirisk on minimaalne. Keskse vastaspoole investeringuid peab olema võimalik minimaalse ebasoodsa hinnaefektiga kiiresti likvideerida.

2. Keskse vastaspoole kapitali koos kasumi ja reservidega, mida ei investeerita vastavalt lõikele 1, ei võeta arvesse artikli 16 lõike 2 või artikli 45 lõike 4 tähenduses.

3. Tagatisvarana või tagatisfondi maksetena esitatud finantsinstrumentid antakse võimaluse korral hoiule väärtpaberiarveldussüsteemide korraldajatele, kes tagavad kõnealuste finantsinstrumentide täieliku kaitse. Alternatiivina võib kasutada muid volitatud finantsasutustega sõlmitud kõrge turvalisusega kokkuleppeid.

4. Keskse vastaspoole raha hoiustamine toimub volitatud finantsasutustes kõrge turvalisusega kokkulepete kaudu või selle alternatiivina keskpankades hoiustamise püsivõimalust või muud sarnast keskpankade poolt pakutavat võimalust kasutades.

5. Kui keskne vastaspool hoiustab varasid kolmanda isiku juures, tagab ta, et kliirivatele liikmetele kuuluvad varad hoitakse eraldi kesksele vastaspoolele kuuluvatest varadest ja asjaomasele kolmandale isikule kuuluvatest varadest kolmanda isiku raamatupidamisarvestuses eri kontodele kirjendamise abil või mis tahes muude samaväärsete meetmete abil, millega tagatakse samatasemeline kaitse. Kesksele vastaspoolele on vajaduse korral võimalik finantsinstrumente kohe kasutada.

6. Keskne vastaspool ei investeeri oma kapitali ega artiklites 41, 42, 43 või 44 sätestatud nõuetest tulenevaid summasid oma väärtpaberitesse ega oma ema- või tütarettevõtja väärtpaberitesse.

7. Keskne vastaspool võtab investeerimisotsuste tegemisel arvesse oma üldist krediidiriskipositsiooni üksikute võlgnike suhtes ja tagab, et tema üldine riskipositsioon üksikute võlgnike suhtes jääb riskide kontsentreerumise aktsepteeritavatesse piirmääradesse.

8. Käesoleva artikli ühetaolise kohaldamise tagamiseks töötab Väärtpaberiturujärelevalve pärast Pangandusjärelevalve ja EKPSiga konsulteerimist välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles täpsustatakse lõikes 1 osutatud finantsinstrumentid, mida võib käsitada väga likviidsetena ning minimaalse turu- ja krediidiriskiga, lõigetes 3 ja 4 osutatud kõrge turvalisusega kokkulepped ning lõikes 7 osutatud riskide kontsentreerumise piirmäärad.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2012.

Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10 kuni 14 sätestatud korras.

Artikkel 48

Rikkumismenetlus

1. Keskne vastaspool näeb ette üksikasjaliku menetluse, mida järgitakse, kui kliiriv liige ei täida artiklis 37 sätestatud keskse vastaspoole osalusnõudeid keskse vastaspoole kehtestatud tähtaja jooksul kooskõlas keskse vastaspoole kehtestatud protseduuridega. Keskne vastaspool kirjeldab üksikasjalikult menetlust, mida järgitakse, kui keskne vastaspool ei ole kliiriva liikme poolt kohustuste mittetäitmisest teatanud. Kõnealune menetlus vaadatakse läbi kord aastas.

2. Keskne vastaspool tegutseb kohe, et piirata kohustuste mittetäitmisest tulenevat kahju ja likviidsussurvet, ning tagab, et mis tahes kliiriva liikme positsioonide sulgemine ei häiri kohustusi täitvate kliirivate liikmete tehinguid ega tekita neile kahju, mida neil ei olnud võimalik ette näha ega kontrollida.

3. Kui keskne vastaspool leiab, et kliiriv liige ei suuda oma tulevase kohustusi täita, teavitab ta kohe pädevat asutust veel enne, kui rikkumismenetluse algatamine on välja kuulutatud või selline menetlus on käivitunud. Pädev asutus edastab selle teabe viivitamata Väärtpaberiturujärelevalvele, EKPSi asjaomastele liikmetele ja kohustusi mittetäitva kliiriva liikme järelevalve eest vastutavale asutusele.

4. Keskne vastaspool teeb kindlaks, et rikkumismenetlust on võimalik maksma panna. Ta võtab kõik mõistlikud sammud tagamaks, et tal on õiguslik võim likvideerida kohustusi mittetäitva kliiriva liikme omandipositsioonid ja kanda kohustusi mittetäitva kliiriva liikme klientide positsioonid üle või need likvideerida.

5. Kui keskse vastaspoolle dokumentide ja kontode kohaselt hoitakse kohustusi mittetäitva kliiriva liikme klientide nimel ja arvel varasid ja positsioone vastavalt artikli 39 lõikele 2, võtab keskne vastaspool vähemalt lepingulise kohustuse algatada menetlused, et kanda kohustusi mittetäitva kliiriva liikme klientide nimel ja arvel hoitavad varad ja positsioonid üle iga kliendi määratud teisele kliirivale liikmele vastavalt kliendi taotlusele ja vajamata kohustusi mittetäitva kliiriva liikme nõusolekut. Teisel kliirival liikmel on kohustus võtta need varad ja positsioonid vastu üksnes siis, kui ta on kliendiga eelnevalt sõlminud lepingu, millega ta on võtnud endale kohustuse seda teha. Kui ülekanne asjaomasele teisele kliirivale liikmele ei ole toimunud eelnevalt kindlaksmääratud ja keskse vastaspoolle tegevuseeskirjades ette nähtud ülekandeperioodi jooksul, võib keskne vastaspool võtta tegevuseeskirjadega lubatud mis tahes meetmeid, et aktiivselt juhtida kõnealustest positsioonidest tulenevat riski, sealhulgas likvideerida varad ja positsioonid, mida kohustusi mittetäitev kliiriv liige hoiab oma klientide nimel ja arvel.

6. Kui keskse vastaspoolle dokumentide ja kontode kohaselt hoitakse kohustusi mittetäitva kliiriva liikme klientide nimel ja arvel varasid ja positsioone vastavalt artikli 39 lõikele 3, võtab keskne vastaspool vähemalt lepingulise kohustuse algatada menetlused, et kanda kohustusi mittetäitva kliiriva liikme klientide nimel ja arvel hoitavad varad ja positsioonid üle selle kliendi poolt määratud teisele kliirivale liikmele vastavalt kliendi taotlusele ja vajamata kohustusi mittetäitva kliiriva liikme nõusolekut. Teisel kliirival liikmel on kohustus võtta need varad ja positsioonid vastu üksnes siis, kui ta on kliendiga eelnevalt sõlminud lepingu, millega ta on võtnud endale kohustuse seda teha. Kui ülekanne teisele kliirivale liikmele ei ole toimunud eelnevalt kindlaksmääratud ja keskse vastaspoolle tegevuseeskirjades ette nähtud ülekandeperioodi jooksul, võib keskne vastaspool võtta tegevuseeskirjadega lubatud mis tahes meetmeid, et aktiivselt juhtida kõnealustest positsioonidest tulenevat riski, sealhulgas likvideerida varad ja positsioonid, mida kohustusi mittetäitev kliiriv liige hoiab oma klientide nimel ja arvel.

7. Klientide tagatisi, mida eristatakse artikli 39 lõigete 2 ja 3 kohaselt, kasutatakse üksnes nende nimel ja arvel hoitavate positsioonide katmiseks. Kõik summad, mida keskne vastaspool võlgneb pärast kliiriva liikme suhtes keskse vastaspoolle poolt rakendatava rikkumismenetluse lõppu, tagastatakse kohe kõnealustele klientidele, juhul kui nad on kesksele vastaspoollele teada, ning vastasel korral tagastatakse need kliirivale liikmele tema klientide arvele.

Artikkel 49

Mudelite läbivaatamine, stressitestid ja järeltestid

1. Keskne vastaspool vaatab korrapäraselt läbi tagatisvaranõuete arvutamiseks kasutatavad mudelid ja parameetrid, tagatisfondi maksed, tagatisnõuded ja muud riskikontrollimehhanismid. Keskne vastaspool kohaldab mudelite suhtes ranged ja sagedasi stressiteste, et hinnata nende vastupanuvõimet ekstreemsetes, kuid usutavates turutingimustes, ning korraldab järelteste, et hinnata kasutatavate meetodite usaldusväärsust. Keskne vastaspool hangib sõltumatu hinnangu ning teavitab oma pädevat asutust ja Väärtpaberiturujärelevalvet tehtud testide tulemustest ja peab enne mudelite või parameetrite olulist muutmist saama nende hinnangu.

Kolleegium esitab vastuvõetud mudelite ja parameetrite ning sealhulgas nende olulisel määral muutmise kohta artikli 19 kohaselt arvamuse.

Väärtpaberiturujärelevalve tagab stressitestide tulemusi puudutava teabe edastamise Euroopa järelevalveasutustele, et neil oleks võimalik hinnata finantsettevõtete avatust riskidele, kui keskne vastaspool ei täida oma kohustusi.

2. Keskne vastaspool testib rikkumismenetluse põhiaspekte korrapäraselt, et võtta mõistlikud meetmed tagamaks, et kliirivad liikmed saavad menetlusest aru ja et nad on kehtestanud asjaomase korra, mis rakendub kohustuste mittetäitmisel.

3. Keskne vastaspool avalikustab põhilise teabe riskijuhtimis-mudeli kohta ja lõikes 1 osutatud stressitestide korraldamisel kasutatavate eelduste kohta.

4. Selleks et tagada käesoleva artikli ühetaoline kohaldamine, töötab Väärtpaberiturujärelevalve pärast Pangandusjärelevalve, muude asjaomaste pädevate asutuste ja EKPSi liikmetega konsulteerimist välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles täpsustatakse järgmine:

- a) eri liiki finantsinstrumentide ja portfelli puhul korraldatavate testide liigid;
- b) kliirivate liikmete või muude osaliste testidesse kaasatus;
- c) testide sagedus;
- d) testimise ajakava;
- e) lõikes 3 osutatud põhiline teave.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2012.

Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10 kuni 14 sätestatud korras.

Artikkel 50

Arveldamine

1. Kui see on praktiline ja võimalik, kasutab keskne vastaspool oma tehingute arveldamiseks keskpanga raha. Kui keskpanga raha ei kasutata, võetakse meetmeid rahaga arveldamise riskide rangeks piiramiseks.

2. Keskne vastaspool esitab selgelt oma kohustused seoses finantsinstrumentide ülekandmisega, sealhulgas märgib, kas tal on kohustus finantsinstrumentid üle kanda või ta saab ise finantsinstrumentide ülekande või kas ta korvab ülekandmisel tekkiva kahju osalistele.

3. Kui kesksel vastaspool on kohustus kanda finantsinstrumentid üle või ta saab ise finantsinstrumentide ülekandeid, välistab keskne vastaspool põhiriski võimalikult suures ulatuses, kasutades väärtpaberiülekanne makse vastu.

V JAOTIS

KOOSTALITLUSKOKKULEPPED

Artikkel 51

Koostalitluskokkulepped

1. Keskne vastaspool võib sõlmida teise keske vastaspoollega koostalitluskokkuleppe, kui artiklites 52, 53 ja 54 sätestatud nõuded on täidetud.

2. Kui teise keske vastaspoollega sõlmitakse koostalitluskokkuleppe konkreetsele kauplemiskohale teenuste osutamiseks, on kesksel vastaspool mittediskrimineeriv juurdepääs nii andmetele, mida ta vajab kõnealuselt kauplemiskohalt saadud ülesannete täitmiseks, kuni see keskne vastaspool täidab kauplemiskoha poolseid tegevus- ja tehnilisi nõudeid, kui ka vastavale arveldussüsteemile.

3. Koostalitluskokkuleppe sõlmimisest või juurdepääsu võimaldamisest andmekanalile või arveldussüsteemile kooskõlas lõigetega 1 ja 2 keeldutakse või seda piiratakse otseselt või kaudselt üksnes selleks, et kontrollida kõnealuse kokkuleppe või juurdepääsuga seotud riske.

Artikkel 52

Riskijuhtimine

1. Koostalitluskokkuleppeid sõlmivad kesksed vastaspoolel peavad:

- a) välja töötama vajalikud põhimõtted, protseduurid ja süsteemid, et efektiivselt tuvastada kokkuleppes tulenevad riskid ning neid jälgida ja juhtida, et kohustusi oleks võimalik õigel ajal täita;
- b) leppima kokku õigustes ja kohustustes, sealhulgas nende suhteid reguleeriva õiguse osas;
- c) tuvastama krediidi- ja likviidsusriskid ning neid jälgima ja tõhusalt juhtima, nii et kui üks keske vastaspoole kliiriv liige ei täida oma lepingulisi kohustusi, siis ei mõjutaks see koostalitlevat kesket vastaspoolt;

d) tuvastama koostalitluskokkuleppes tulenevad võimalikud sellised sõltuvused ja korrelatsioonid, mis võivad mõjutada kliiriva liikme kontsentreerumisest tingitud krediidi- ja likviidsusriski ja ka ühendatud rahalisi vahendeid ning kõnealuseid tegureid jälgima ja need kõrvaldama.

Esimese lõike punkti b kohaldamisel kasutavad kesksed vastaspoolel vajaduse korral samu süsteemidesse maksejuhiste sisestamist ja tühistamatuks muutumise aega käsitlevaid reegleid, nagu on ette nähtud direktiiviga 98/26/EÜ.

Esimese lõike punkti c kohaldamisel kirjeldatakse kokkuleppe tingimustes menetlust, mida järgitakse kohustuste mittetäitmise tagajärgedega toimetulekuks, kui üks koostalitluskokkuleppe sõlminud keskne osapool ei täida oma lepingulisi kohustusi.

Esimese lõike punkti d kohaldamiseks peavad kesksed vastaspoolel olema kehtestatud töökindlad kontrollid kliiriva liikme kokkuleppejärgse tagatise uuesti kasutamise osas, kui pädevad asutused seda lubavad. Kokkuleppes kirjeldatakse, kuidas kõnealuseid riske maandatakse, võttes arvesse piisavat katet ja vajadust piirata riskide edasilevimise ohtu.

2. Kui kesksed vastaspoole riskijuhtimismudelid, mida nad kasutavad oma kliirivate liikmete riskipositsioonide või oma vastastikuste riskipositsioonide katmiseks, on erinevad, teevad kesksed vastaspoolel sellised erinevused kindlaks, hindavad nendega seotud võimalikke riske ning võtavad meetmeid, sealhulgas tagavad täiendavad rahalised vahendid, mis piiravad erinevuste mõju koostalitluskokkuleppele ning ka nende võimalikke tagajärgi seoses edasilevimise ohuga, ning tagavad, et need erinevused ei mõjuta ühegi keske vastaspoole võimet toime tulla kliiriva liikme kohustuste mittetäitmisega.

3. Kõik lõigetega 1 ja 2 kaasnevad kulud kannab koostalitluskokkuleppe sõlmimist või juurdepääsu taotlev keskne vastaspool, kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti.

Artikkel 53

Tagatiste andmine kesksed vastaspoole vahel

1. Keskne vastaspool eristab oma kontodel nende kesksed vastaspoolel arvel hoitavaid varasid ja positsioone, kellega ta on sõlminud koostalitluskokkuleppe.
2. Kui keskne vastaspool, kes sõlmib koostalitluskokkuleppe teise keske vastaspoollega, annab kõnealusele keskele vastaspoolele alustamise tagatise piiratud asjaõiguse vormis finants-tagatisena, ei ole vastuvõtval kesksel vastaspoolle õigust teise keske vastaspoole antud alustamise tagatise kasutamiseks.
3. Finantsinstrumentidena saadud tagatised antakse hoiule väärtpaberi arveldussüsteemi korraldajale, kellest on komisjonile teatatud vastavalt direktiivile 98/26/EÜ.

4. Lõigetes 1 ja 2 osutatud varad on neid vastu võtvatele kesksetele vastaspooltele kättesaadavad ainult juhul, kui keskne vastaspool, kes andis koostalitluskokkuleppe raames tagatise, oma kohustusi ei täida.

5. Kui koostalitluskokkuleppe raames tagatise saanud keskne vastaspool ei täida oma kohustusi, siis tagastatakse lõigetes 1 ja 2 osutatud tagatis kohe tagatise andnud keskele vastaspoolele.

Artikkel 54

Koostalitluskokkuleppe heakskiitmine

1. Koostalitluskokkuleppe peavad kaasatud kesksete vastaspoolte pädevad asutused eelnevalt heaks kiitma. Kohaldatakse artiklis 17 sätestatud menetlust.

2. Pädevad asutused kiidavad koostalitluskokkuleppe heaks üksnes siis, kui selles osalevatele kesksetele vastaspooltele on vastavalt artiklile 17 antud kliirimisluba või neid on artikli 25 alusel tunnustatud või neile on antud luba eelnevalt olemas oleva riikliku lubade andmise korra kohaselt vähemalt kolmeks aastaks, artiklis 52 sätestatud nõuded on täidetud ning kokkuleppe tingimuste kohased kliirimistehingute tehnilised tingimused võimaldavad tagada finantsturgude sujuva ja nõuetekohase toimimise ning kui kokkulepe ei vähenda järelevalve tõhusust.

3. Kui pädev asutus leiab, et lõikes 2 sätestatud nõuded ei ole täidetud, esitab ta pädevatele asutustele ja kaasatud kesksetele vastaspooltele kirjaliku selgituse riskikaalutluste kohta. Samuti teavitab ta Väärtpaberiturujärelevalvet, kes esitab arvamuse selle kohta, mil määral riskikaalutlused on tõesed ja annavad põhjust koostalitluskokkuleppe tagasilükkamiseks. Väärtpaberiturujärelevalve aramus tehakse kättesaadavaks kõigile asjaomastele kesksetele vastaspooltele. Kui Väärtpaberiturujärelevalve aramus erineb vastava pädeva asutuse hinnangust, kaalub kõnealune pädev asutus oma hinnangut uuesti, võttes arvesse Väärtpaberiturujärelevalve arvamust.

4. Selleks et töötada välja järjekindel, tulemuslik ja tõhus koostalitluskokkulepete hindamine, esitab Väärtpaberiturujärelevalve hiljemalt 31. detsembriks 2012 juhised või soovitused kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklis 16 sätestatud menetlusega.

Väärtpaberiturujärelevalve töötab kõnealuste juhiste või soovitusete eelnõud välja pärast EKPSi liikmetega konsulteerimist.

VI JAOTIS

KAUPLEMISTEABEHOIDLATE REGISTREERIMINE JA JÄRELEVALVE

1. PEATÜKK

Kauplemisteabehoidla registreerimise tingimused ja kord

Artikkel 55

Kauplemisteabehoidla registreerimine

1. Kauplemisteabehoidla registreerib ennast Väärtpaberiturujärelevalve juures artiklis 9 sätestatud eesmärgil.

2. Käesoleva artikli kohaseks registreerimiseks peab kauplemisteabehoidla olema juriidiline isik, kes asub liidus ja vastab VII jaotises sätestatud nõuetele.

3. Kauplemisteabehoidla registreerimine kehtib kogu liidu territooriumil.

4. Registreeritud kauplemisteabehoidla peab igal ajal vastama registreerimise tingimustele. Kauplemisteabehoidla teavitab Väärtpaberiturujärelevalvet viivitamata registreerimise tingimuste olulistest muudatustest.

Artikkel 56

Registreerimistaotlus

1. Kauplemisteabehoidla esitab registreerimistaotluse Väärtpaberiturujärelevalvele.

2. 20 tööpäeva jooksul pärast taotluse saamist hindab Väärtpaberiturujärelevalve, kas taotlus on täielik.

Kui taotlus ei ole täielik, kehtestab Väärtpaberiturujärelevalve tähtaja, milleks kauplemisteabehoidlal tuleb esitada täiendav teave.

Kui Väärtpaberiturujärelevalve on kindlaks teinud, et taotlus on täielik, teavitab ta sellest kauplemisteabehoidlat.

3. Selleks et tagada käesoleva artikli ühetaoline kohaldamine, töötab Väärtpaberiturujärelevalve välja regulatiivse tehnilise standardi eelnõu, mis täpsustab lõikes 1 osutatud registreerimistaotluse üksikasjad.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivse tehnilise standardi eelnõu komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2012.

Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivne tehniline standard kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10 kuni 14.

4. Selleks et tagada lõike 1 rakendamiseks ühetaolised tingimused, koostab Väärtpaberiturujärelevalve rakendusliku tehnilise standardi eelnõu, mis täpsustab Väärtpaberiturujärelevalvele esitatava registreerimistaotluse vormi.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse rakendusliku tehnilise standardi eelnõu komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2012.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslik tehniline standard kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15.

Artikkel 57

Pädevate asutuste registreerimiseelne teavitamine ja nendega konsulteerimine

1. Kui registreerimist taotlev kauplemisteabehoidla on üksus, millele on andnud tegevusloa või mille on registreerinud selle liikmesriigi pädev asutus, kus kauplemisteabehoidla on asutatud, teavitab Väärtpaberiturujärelevalve põhjendamatu viivitusega kõnealust pädevat asutust ja konsulteerib sellega enne kauplemisteabehoidla registreerimist.

2. Väärtpaberiturujärelevalve ja asjakohane pädev asutus vahetavad mis tahes teavet, mis on vajalik kauplemisteabehoidla registreerimiseks ning järelevalve teostamiseks selle üle, et üksus täidab tingimusi, mis on tema asutamisejärgses liikmesriigis kehtestatud registreerimiseks või tegevusloa andmiseks.

Artikkel 58

Taotluse läbivaatamine

1. Väärtpaberiturujärelevalve vaatab registreerimistaotluse läbi 40 tööpäeva jooksul alates artikli 56 lõike 2 kolmandas lõigus osutatud teavitamise kuupäevast, lähtudes sellest, kas kauplemisteabehoidla täidab artikleid 78 kuni 81, ning võtab vastu üksikasjalikult põhjendatud registreerimisotsuse või registreerimisest keeldumise otsuse.

2. Väärtpaberiturujärelevalve poolt lõike 1 kohaselt tehtud otsus jõustub viiendal tööpäeval pärast selle vastuvõtmist.

Artikkel 59

Teavitamine Väärtpaberiturujärelevalve otsustest seoses registreerimisega

1. Kui Väärtpaberiturujärelevalve võtab vastu registreerimisotsuse, registreerimisest keeldumise või registreerimise tühistamise otsuse, teavitab ta kauplemisteabehoidlat sellest viie tööpäeva jooksul, põhjendades igakülgselt oma otsust.

Väärtpaberiturujärelevalve teavitab põhjendamatu viivitusega artikli 57 lõikes 1 osutatud asjakohast pädevat asutust oma otsusest.

2. Väärtpaberiturujärelevalve teavitab vastavalt lõikele 1 tehtud mis tahes otsusest komisjoni.

3. Väärtpaberiturujärelevalve avaldab oma veebisaidil käesoleva määruse kohaselt registreeritud kauplemisteabehoidlate loetelu. Loetelu ajakohastatakse viie tööpäeva jooksul alates lõike 1 kohase otsuse vastuvõtmisest.

Artikkel 60

Artiklites 61 kuni 63 osutatud pädevuste kasutamine

Väärtpaberiturujärelevalvele või selle ametnikele või teistele Väärtpaberiturujärelevalve poolt volitatud isikutele artiklitega 61 kuni 63 antud pädevusi ei tohi kasutada sellise teabe või selliste dokumentide avaldamise nõudmiseks, millele kehtib õigusabi konfidentsiaalsus.

Artikkel 61

Teabenõue

1. Väärtpaberiturujärelevalve võib lihtteabenõude või otsusega nõuda, et kauplemisteabehoidlad ning nendega seotud kolmandad isikud, kes täidavad kauplemisteabehoidlate tööülesandeid või osutavad teenust allhanke korras, esitavad kogu teabe, mida Väärtpaberiturujärelevalvel on vaja käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks.

2. Kui Väärtpaberiturujärelevalve saadab lihtteabenõude vastavalt lõikele 1, siis

- viitab ta käesolevale artiklile kui nõude õiguslikule alusele;
- nimetab ta teabenõude eesmärgi;
- täpsustab ta, millist teavet nõutakse;
- määrab ta tähtaja, mille jooksul teave tuleb esitada;
- teavitab ta isikut, kellelt teavet taotletakse, et ta ei ole kohustatud seda andma, kuid taotlusele vabatahtlikult vastates ei tohi antav teave olla ebaõige ega eksitav, ning
- viitab ta trahvile, mis on sätestatud artiklis 65 koostoimes I lisa IV jao punktiga a, kui vastused esitatud küsimustele on ebaõiged või eksitavad.

3. Kui Väärtpaberiturujärelevalve nõuab teabe esitamist otsusega vastavalt lõikele 1, siis

- viitab ta käesolevale artiklile kui nõude õiguslikule alusele;
- nimetab teabenõude eesmärgi;
- täpsustab ta, millist teavet nõutakse;

- d) määrab tähtaja, mille jooksul teave tuleb esitada;
- e) viitab artiklis 66 sätestatud perioodilistele karistumaksetele, kui nõutav teave esitatakse mittetäielikult;
- f) viitab trahvile, mis on sätestatud artiklis 65 koostoiimes I lisa IV jao punktiga a, kui vastused esitatud küsimustele on ebaõiged või eksitavad, ning
- g) viitab õigusele kaevata otsus edasi Väärtpaberiturujärelevalve apellatsiooninõukogule ja õigusele vaidlustada otsus Euroopa Liidu Kohtus (edaspidi „Euroopa Kohus“) vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitele 60 ja 61.

4. Nõutud teabe esitavad lõikes 1 osutatud isikud või nende esindajad ning juriidiliste isikute või ühenduste puhul, kellel ei ole juriidilise isiku staatust, isikud, kes on seaduse või põhikirja järgi volitatud neid esindama. Nõuetekohaselt volitatud juristid võivad teavet esitada oma klientide nimel. Viimased jäävad täielikult vastutavaks, kui esitatud teave on ebatäielik, ebaõige või eksitav.

5. Väärtpaberiturujärelevalve edastab lihtteabenõude või oma otsuse koopia viivitamata selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus lõikes 1 osutatud isikud, kellele teabenõue on suunatud, asuvad või on asutatud.

Artikkel 62

Üldised uurimised

1. Käesoleva määruse raames oma kohustuste täitmiseks võib Väärtpaberiturujärelevalve korraldada vajalikke uurimisi artikli 61 lõikes 1 osutatud isikute suhtes. Sel eesmärgil antakse Väärtpaberiturujärelevalve ametnikele ja muudele volitatud isikutele õigus:

- a) kontrollida mis tahes dokumente, andmeid, protseduure ja muid oma ülesannete täitmiseks seonduvaid materjale, sõltumata nende salvestamiseks kasutatud andmekandjast;
- b) teha või saada nendest dokumentidest, andmetest, protseduuridest ja muudest materjalidest tõendatud koopiaid või väljavõtteid;
- c) kutsuda artikli 61 lõikes 1 osutatud isikuid või nende esindajaid või töötajaid välja ja paluda neil anda suulisi või kirjalikke selgitusi kontrolli eseme ja eesmärgiga seotud asjaolude või dokumentide kohta ning salvestada vastuseid;

- d) küsitleda teisi küsitlemisega nõustuvaid füüsilisi või juriidilisi isikuid, et koguda uurimise esemega seotud teavet;

- e) nõuda andmeid telefonikõnede ja andmeedastuse kohta.

2. Lõikes 1 osutatud Väärtpaberiturujärelevalve poolt uurimiseks volitatud ametnikud ja muud isikud täidavad oma kohustusi, esitades kirjaliku volituse, milles on täpsustatud uurimise ese ja eesmärk. Volituses viidatakse ka artiklis 66 sätestatud perioodilistele karistumaksetele puhuks, kui nõutud dokumente, andmeid, teavet protseduuride kohta ja muid materjale või vastuseid artikli 61 lõikes 1 osutatud isikutele esitatud küsimustele ei esitata või esitatakse osaliselt, ning artiklis 65 koostoiimes I lisa IV jao punktiga b sätestatud trahvidele, kui artikli 61 lõikes 1 osutatud isikutele esitatud küsimustele antud vastused on ebaõiged või eksitavad.

3. Artikli 61 lõikes 1 osutatud isikud peavad alluma Väärtpaberiturujärelevalve otsuse alusel algatatud uurimisele. Otsuses märgitakse uurimise ese ja eesmärk, artiklis 66 sätestatud perioodilised karistumaksed, määruse (EL) nr 1095/2010 kohaselt olemasolevad õiguskaitsevahendid ja samuti õigus otsuse läbivaatamisele Euroopa Kohtu poolt.

4. Aegsasti enne uurimist teavitab Väärtpaberiturujärelevalve selle liikmesriigi pädevat asutust, kus uurimist kavatakse korraldada, uurimise toimumisest ning volitatud isikutest. Asjaomase pädeva asutuse ametnikud osutavad Väärtpaberiturujärelevalve taotluse korral volitatud isikutele abi nende ülesannete täitmisel. Asjaomase pädeva asutuse ametnikud võivad taotluse alusel samuti uurimises osaleda.

5. Kui lõike 1 punktis e osutatud telefonikõnede ja andmeedastust käsitlevate andmete taotlemiseks on liikmesriigi eeskirjade kohaselt nõutav kohtu luba, siis esitatakse taotlus sellise loa saamiseks. Sellist luba võib taotleda ka ettevaatusabinõuna.

6. Lõikes 5 osutatud loataotluse läbivaatamisel kontrollib liikmesriigi kohus Väärtpaberiturujärelevalve otsuse autentsust ning seda, et kavandatavad sunnimeetmed ei oleks uurimise eseme seisukohast meelevaldsed ega ebaproportsionaalsed. Kontrollides sunnimeetmete proportsionaalsust, võib liikmesriigi kohus küsida Väärtpaberiturujärelevalvelt üksikasjalikke selgitusi, eelkõige põhjuste kohta, miks Väärtpaberiturujärelevalve kahtlustab käesoleva määruse rikkumist, ja kahtlustatava rikkumise raskusastme kohta ja selle isiku seotuse kohta, kellele sunnimeetmed on suunatud. Samas ei kontrolli liikmesriigi kohus uurimise vajalikkust ega nõua, et talle esitataks Väärtpaberiturujärelevalve toimikus sisalduv teave. Väärtpaberiturujärelevalve otsuse seaduslikkuse üle teostab kohtulikku kontrolli üksnes Euroopa Kohus vastavalt määruses (EL) nr 1095/2010 sätestatud menetlusele.

Artikkel 63

Kohapealsed kontrollid

1. Käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks võib Väärtpaberiturujärelevalve teha mistahes vajalikke kohapealseid kontrolle artikli 61 lõikes 1 osutatud juriidiliste isikute äriruumides või kinnistutel. Kui see on tingitud kontrollide nõuetekohase läbiviimise ja tõhususe vajadusest, võib Väärtpaberiturujärelevalve kohapealse kontrolli läbi viia ette teatamata.

2. Ametnikud ja muud isikud, keda Väärtpaberiturujärelevalve on volitanud läbi viima kohapealseid kontrolle, võivad siseneda nende juriidiliste isikute äriruumidesse või kinnistutele, kelle suhtes kohaldatakse Väärtpaberiturujärelevalve uurimisotsust, ning neil isikutel on kõik artikli 62 lõikes 1 sätestatud õigused. Neil on samuti õigus pitseerida äriruume ning raamatupidamis- ja muid dokumente selliseks ajavahemikuks ja sellises ulatuses, mis on vajalik kontrolli läbiviimiseks.

3. Ametnikud ja muud isikud, keda Väärtpaberiturujärelevalve on volitanud tegema kohapealseid kontrolle, kasutavad oma õigusi, esitades kirjaliku volituse, milles täpsustatakse kontrolli ese ja eesmärk ning artiklis 66 sätestatud perioodilised karistumaksud puhuks, kui asjaomased isikud ei allu kontrollimisele. Väärtpaberiturujärelevalve teavitab kontrollidest aegsasti enne kontrolle selle liikmesriigi pädevat asutust, kus kontrollimine toimub.

4. Artikli 61 lõikes 1 osutatud isikud alluvad Väärtpaberiturujärelevalve otsusega ette nähtud kohapealsetele kontrollidele. Otsuses määratakse kindlaks kontrolli ese ja eesmärk, selle alustamise kuupäev ning märgitakse artiklis 66 sätestatud perioodilised karistumaksud, määrusega (EL) nr 1095/2010 tagatud õiguskaitsevahendid ja samuti õigus otsuse läbivaatamisele Euroopa Kohtu poolt. Väärtpaberiturujärelevalve võtab kõnealused otsused vastu pärast konsulteerimist selle liikmesriigi pädeva asutusega, kus kontrollimine toimub.

5. Selle liikmesriigi pädeva asutuse ametnikud ning pädeva asutuse poolt volitatud või määratud ametnikud, kus kontrollimine toimub, abistavad Väärtpaberiturujärelevalve taotluse korral aktiivselt Väärtpaberiturujärelevalve volitatud ametnikke ja muid isikuid. Selleks võivad volitatud isikud kasutada lõikes 2 sätestatud volitusi. Asjaomase liikmesriigi pädeva asutuse ametnikud võivad taotluse esitamisel samuti osaleda kohapealses kontrollis.

6. Väärtpaberiturujärelevalve võib samuti paluda pädevatel asutustel teha Väärtpaberiturujärelevalve nimel konkreetseid uurimistoiminguid ja kohapealseid kontrolle vastavalt käesolevas artiklis ja artikli 62 lõikes 1 sätestatule. Sel eesmärgil on pädevatel asutustel Väärtpaberiturujärelevalvega samad õigused, nagu sätestatud käesolevas artiklis ja artikli 62 lõikes 1.

7. Kui Väärtpaberiturujärelevalve volitatud ametnikud ja teised kaasasolevad volitatud isikud leiavad, et isik ei nõustu käesoleva artikli kohaselt otsusega ette nähtud kontrolliga, osutab asjaomase liikmesriigi pädev asutus neile vajalikku abi, taotledes kohapealse kontrolli läbiviimiseks vajaduse korral abi politseilt või samaväärselt õiguskaitseasutusest.

8. Kui lõikes 1 sätestatud kohapealseks kontrolliks või lõikes 7 sätestatud abiks on liikmesriigi õiguse kohaselt nõutav kohtu luba, taotletakse see eelnevalt. Sellist luba võib taotleda ka ettevaatusabinõuna.

9. Lõikes 8 osutatud loataotluse läbivaatamisel kontrollib liikmesriigi kohus Väärtpaberiturujärelevalve otsuse autentsust ning seda, et kavandatavad sunnimeetmed ei oleks kontrolli eseme seisukohast meelevaldsed ega ebaproportsionaalsed. Kontrollides sunnimeetmete proportsionaalsust, võib liikmesriigi kohus küsida Väärtpaberiturujärelevalvelt üksikasjalikke selgitusi. Üksikasjalike selgituste taotlus võib eelkõige käsitleda põhjuseid, miks Väärtpaberiturujärelevalve kahtlustab käesoleva määruse rikkumist, ning samuti kahtlustatava rikkumise raskusastet ja selle isiku seotust, kellele sunnimeetmed on suunatud. Samas ei või liikmesriigi kohus kontrollida kontrolli vajalikkust ega nõuda, et talle esitataks Väärtpaberiturujärelevalve toimikus sisalduv teave. Väärtpaberiturujärelevalve otsuse seaduslikkuse üle teostab kohtulikku kontrolli ainult Euroopa Kohus vastavalt määruses (EL) nr 1095/2010 sätestatud menetlusele.

Artikkel 64

Järelevalvemeetmete võtmise ja trahvide määramise menetluseeskirjad

1. Kui Väärtpaberiturujärelevalve leiab käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmisel, et on olulisi märke selliste asjaolude võimaliku olemasolu kohta, mis kujutaksid endast üht või mitut I lisas nimetatud rikkumist, määrab Väärtpaberiturujärelevalve juhtumi uurimiseks Väärtpaberiturujärelevalves sõltumatu uurija. Määratud uurija ei tohi olla ega ole varem olnud otseselt ega kaudselt seotud asjaomase kauplemisteabe hoidla järelevalve ega registreerimismenetlusega ja täidab oma ülesandeid Väärtpaberiturujärelevalvest sõltumatult.

2. Uurija uurib väidetavaid rikkumisi, võttes arvesse uurimise all olevate isikute mistahes seisukohti, ning esitab Väärtpaberiturujärelevalvele uurimistulemusi kajastava täieliku toimiku.

Oma ülesannete täitmiseks võib uurija kasutada õigust esitada teabenõudeid vastavalt artiklile 61 ning viia läbi uurimisi ja kohapealseid kontrolle vastavalt artiklitele 62 ja 63. Nimetatud õiguste kasutamisel järgib uurija artikli 60 nõudeid.

Oma ülesannete täitmisel on uurijal juurdepääs kõikidele Väärtpaberiturujärelevalve poolt järelevalvetegevuse käigus kogutud dokumentidele ja teabele.

3. Uurimise lõpetamisel ja enne uurimistulemusi kajastava toimiku esitamist Väärtpaberiturujärelevalvele annab uurija isikutele, kelle suhtes on algatatud uurimine, võimaluse esitada uurimise all olevates küsimustes oma seisukohad. Uurija uurimistulemused põhinevad üksnes sellistel asjaoludel, mille kohta asjaomastel isikutel on olnud võimalik esitada oma seisukoht.

Käesoleva artikli kohaste uurimiste käigus tagatakse täielikult asjaomaste isikute õigus kaitsele.

4. Uurimistulemusi kajastava toimiku esitamisel Väärtpaberiturujärelevalvele teavitab uurija sellest isikuid, kelle suhtes on algatatud uurimine. Kõnealustel isikutel on õigus tutvuda toimikuga tingimusel, et võetakse arvesse teiste isikute õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi. Toimikuga tutvumise õigus ei laiene konfidentsiaalsele teabele, mis puudutab kolmanda isikuid.

5. Uurimistulemusi kajastava toimiku põhjal ja juhul, kui asjaomased isikud seda taotlevad, otsustab Väärtpaberiturujärelevalve pärast uurimise all olevate isikute seisukohtade ärakuulamist vastavalt artiklile 67, kas uurimise all olevad isikud on toime pannud ühe või mitu I lisas nimetatud rikkumistest, mispuhul Väärtpaberiturujärelevalve võtab järelevalvemeetme vastavalt artiklile 73 ja määrab trahvi vastavalt artiklile 65.

6. Uurija ei osale Väärtpaberiturujärelevalve aruteludes ega sekku ühelgi muul viisil Väärtpaberiturujärelevalve otsustusprotsessile.

7. Komisjon võtab vastu täiendavad menetluseeskirjad trahvide või perioodiliste karistusmaksete määramise pädevuse teostamiseks, sealhulgas sätteid, mis käsitlevad kaitseõigust, ajalisi sätteid ja trahvide või perioodiliste karistusmaksete kogumist, ning võtab vastu üksikasjalikud eeskirjad karistuste määramise ja täitmise aegumistähtaegade kohta.

Esimeses lõigus osutatud eeskirjad võetakse vastu delegeeritud õigusaktidega vastavalt artiklile 82.

8. Väärtpaberiturujärelevalve annab asjad kriminaalmenetluse eesmärgil üle asjaomastele riigiasutustele, kui ta leiab käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmisel, et on olulisi märke selliste asjaolude võimaliku olemasolu kohta, millel võib olla kuriteo koosseis. Peale selle hoidub Väärtpaberiturujärelevalve trahvide või perioodiliste karistusmaksete määramisest, kui samadel või sisuliselt samadel asjaoludel on isik varem õigeks või süüdi mõistetud siseriikliku õiguse kohaselt toimunud kriminaalmenetluses ning õigeks- või süüdimõistev otsus on juba omandanud *res judicata* jõu.

Artikkel 65

Trahvid

1. Juhul kui Väärtpaberiturujärelevalve tuvastab vastavalt artikli 64 lõikele 5, et kauplemisteabehoidla on tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu toime pannud mõne I lisas loetletud rikkumise, teeb ta käesoleva artikli lõike 2 kohaselt otsuse trahvi määramise kohta.

Kauplemisteabehoidla toime pandud rikkumine loetakse tahtlikuks, kui Väärtpaberiturujärelevalve tuvastab objektiivselt asjaolud, mis tõendavad, et kauplemisteabehoidla või selle kõrgem juhtkond on rikkumise toime pannud tahtlikult.

2. Lõikes 1 osutatud trahvide põhisummadel on järgmised piirmäärad:

a) I lisa I jao punktis c ning I lisa II jao punktides c kuni g ning I lisa III jao punktides a ja b osutatud rikkumiste puhul on trahvisumma vähemalt 10 000 eurot ning see ei ületa 20 000 eurot;

b) I lisa I jao punktides a, b ja d kuni h ning I lisa II jao punktides a, b ja h osutatud rikkumiste puhul on trahvisumma vähemalt 5 000 eurot ning see ei ületa 10 000 eurot.

Selleks et otsustada, kas trahvide põhisummad peaksid jääma esimeses lõigus sätestatud piirmäärade alam-, keskmise või ülemmäära lähedusse, võtab Väärtpaberiturujärelevalve arvesse asjaomase kauplemisteabehoidla eelmise majandusaasta käivet. Põhisumma jääb alammäära lähedusse, kui kauplemisteabehoidla aastane käive on alla 1 miljoni euro, keskmise määra lähedusse, kui kauplemisteabehoidla käive on 1 kuni 5 miljonit eurot, ning ülemmäära lähedusse, kui kauplemisteabehoidla aastane käive on üle 5 miljoni euro.

3. Lõikes 2 sätestatud põhisummasid kohandatakse vajaduse korral, võttes arvesse raskendavaid või kergendavaid asjaolusid kooskõlas II lisas sätestatud asjaomaste koefitsientidega.

Asjaomaseid raskendava asjaolu koefitsiente kohaldatakse põhisumma suhtes ükshaaval. Kui korraga kohaldatakse mitut raskendava asjaolu koefitsienti, liidetakse põhisummale põhisumma ja selle summa vahe, mis saadakse iga üksiku raskendava asjaolu koefitsiendi kohaldamise tulemusel.

Asjaomaseid kergendavate asjaolude koefitsiente kohaldatakse põhisumma suhtes ükshaaval. Kui korraga kohaldatakse mitut kergendava asjaolu koefitsienti, lahutatakse põhisummast põhisumma ja selle summa vahe, mis saadakse iga üksiku kergendava asjaolu koefitsiendi kohaldamise tulemusel.

4. Olenemata lõigetest 2 ja 3, ei tohi trahvisumma ületada 20 % asjaomase kauplemisteabehoidla eelmise majandusaasta käibest, kuid juhul, kui kauplemisteabehoidla on saanud rikkumisest otsest või kaudset rahalist kasu, peab trahvisumma olema vähemalt võrdne saadud rahalise kasuga.

Kui kauplemisteabehoidla tegevuse või tegevusetuse tulemusel pandi toime enam kui üks I lisas loetletud rikkumine, kohaldatakse üksnes ühe rikkumisega seonduvat ning vastavalt lõigetele 2 ja 3 arvutatud kõrgemat trahvisummat.

Artikkel 66

Perioodilised karistumaksed

1. Väärtpaberiturujärelevalve määrab oma otsusega perioodilised karistumaksed, et sundida:

a) kauplemisteabehoidlat rikkumist lõpetama vastavalt otsusele, mis on tehtud artikli 73 lõike 1 punkti a alusel, või

b) artikli 61 lõikes 1 osutatud isikut:

i) esitama artikli 61 alusel tehtud otsuses nõutud täielikku teavet;

ii) alluma uurimisele ja eelkõige esitama täielikud dokumendid, andmed, protseduuride kirjeldused või muu vajaliku teabe, ning täiendama ja parandama muud teavet, mis on esitatud uurimise käigus, mis on algatatud artikli 62 kohase otsusega, või

iii) alluma artikli 63 alusel tehtud otsuses määratud kohapealsele kontrollimisele.

2. Perioodiline karistusmaks peab olema tõhus ja proportsionaalne. Perioodiline karistusmaks määratakse iga viivitatud päeva eest.

3. Olenemata lõikest 2 on perioodiliste karistumaksede summa 3 % eelmise majandusaasta keskmisest päevasest käibest või füüsiliste isikute puhul vastavalt 2 % eelmise kalendriaasta keskmisest päevasest sissetulekust. Need summad arvutatakse alates päevast, mis on kehtestatud otsusega, millega määratakse perioodiline karistusmaks.

4. Perioodiline karistusmaks määratakse maksimaalselt kuueks kuuks alates Väärtpaberiturujärelevalve otsuse teatavakstegemise kuupäevast. Pärast selle perioodi möödumist vaatab Väärtpaberiturujärelevalve meetme läbi.

Artikkel 67

Asjaomaste isikute ärakuulamine

1. Enne otsuse tegemist trahvide ja perioodiliste karistumaksede kohta artiklite 65 ja 66 alusel annab Väärtpaberiturujärelevalve isikutele, kelle suhtes on algatatud menetlus, võimaluse esitada oma seisukoht Väärtpaberiturujärelevalve uurimistulemuste kohta. Väärtpaberiturujärelevalve otsused võivad põhineda üksnes sellistel uurimistulemustel, mille kohta isikutel, kelle suhtes on algatatud menetlus, on olnud võimalik esitada oma seisukoht.

2. Menetluse käigus tagatakse täielikult niisuguste isikute õigus kaitsele, kelle suhtes on algatatud menetlus. Neil on õigus tutvuda Väärtpaberiturujärelevalve toimikuga tingimusel, et võetakse arvesse teiste isikute õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi. Toimikuga tutvumise õigus ei hõlma konfidentsiaalset teavet ega Väärtpaberiturujärelevalve ametialaseks kasutuseks ette nähtud ettevalmistavaid dokumente.

Artikkel 68

Trahvide ja perioodiliste karistumaksede avalikustamine, laad, täitmine ja eelarvesse kandmine

1. Väärtpaberiturujärelevalve avalikustab kõik vastavalt artiklitele 65 ja 66 määratud trahvid ja perioodilised karistumaksed, välja arvatud juhul, kui selline avalikustamine ohustaks tõsiselt finantsturge või tekitaks asjaomastele isikutele ebaproportsionaalset kahju. Niisugune avalikustamine ei hõlma isikuandmeid määruse (EÜ) nr 45/2001 tähenduses.

2. Vastavalt artiklitele 65 ja 66 määratud trahvid ja perioodilised karistumaksed on haldusõiguslikud.

3. Kui Väärtpaberiturujärelevalve otsustab trahve või karistumaksed mitte määrata, teavitab ta sellest Euroopa Parlamenti, nõukogu, komisjoni ja asjaomase liikmesriigi pädevaid asutusi ning avaldab oma otsuse põhjused.

4. Vastavalt artiklitele 65 ja 66 määratud trahvi- ja perioodiliste karistumaksede otsused kuuluvad täitmisele.

Täitmist reguleerivad selles riigis kehtivad tsiviilmenetluse normid, mille territooriumil täitmine aset leiab. Otsuse täitmise määruse ilma muude formaalsusteta peale otsuse autentsuse tõestamise lisab otsusele riigi ametiasutus, kelle iga liikmesriigi valitsus selleks otstarbeks määrab ning Väärtpaberiturujärelevalvele ja Euroopa Kohtule teatavaks teeb.

Kui need formaalsused on asjaomase poole avalduse põhjal lõpetatud, võib kõnealune pool taotleda täitmist kooskõlas sise-riiklike õigusaktidega, saates küsimuse otse pädevale asutusele.

Täitmise võib peatada ainult Euroopa Kohtu otsusega. Asjaomase liikmesriigi kohtute pädevusse kuuluvad siiski kaebused täitmise ebaseaduslikkuse kohta.

5. Trahvide ja perioodiliste karistumaksete summad kantakse Euroopa Liidu üldeelarvesse.

Artikkel 69

Otsuste läbivaatamine Euroopa Kohtus

Euroopa Kohtul on täielik pädevus läbi vaadata otsuseid, millega Väärtpaberiturujärelevalve on määranud trahve või perioodilisi karistumakseid. Euroopa Kohus võib määratud trahvi või perioodilise karistumakse tühistada, seda vähendada või suurendada.

Artikkel 70

II lisa muutmine

Selleks et võtta arvesse muutusi finantsturgudel, antakse komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte vastavalt artiklile 82 meetmete kohta II lisa muutmiseks.

Artikkel 71

Registreerimise kehtetuks tunnistamine

1. Ilma et see piiraks artikli 73 kohaldamist, tunnistab Väärtpaberiturujärelevalve kauplemisteabehoidla registreerimise kehtetuks, kui kauplemisteabehoidla:

- a) loobub selgesõnaliselt registreerimisest või ei ole eelneva kuue kuu jooksul teenuseid osutanud;
- b) registreerimisel on esitatud valeandmeid või registreerimine on toimunud muul ebaseaduslikul moel;
- c) ei täida enam tingimusi, mille alusel ta registreeriti.

2. Väärtpaberiturujärelevalve teavitab põhjendamatu viivitusega artikli 57 lõikes 1 osutatud asjaomast pädevat asutust oma otsusest tunnistada kauplemisteabehoidla registreerimine kehtetuks.

3. Kui sellise liikmesriigi pädev asutus, kus asjaomane kauplemisteabehoidla teenuseid osutab ja tegevusi sooritab, leiab, et üks lõikes 1 osutatud tingimustest on täidetud, võib ta paluda Väärtpaberiturujärelevalvel kontrollida, kas asjaomase kauplemisteabehoidla registreerimise kehtetuks tunnistamise tingimused on täidetud. Kui Väärtpaberiturujärelevalve otsustab, et ta ei tunnista asjaomase kauplemisteabehoidla registreerimist kehtetuks, esitab ta täieliku põhjenduse.

4. Lõikes 3 osutatud pädeva asutusena käsitatakse artikli 22 kohaselt määratud asutust.

Artikkel 72

Järelevalvetasu

1. Väärtpaberiturujärelevalve võtab kauplemisteabehoidlatelt tasu vastavalt käesolevale määrusele ja vastavalt lõike 3 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktile. Need tasud katavad täielikult Väärtpaberiturujärelevalve kulutused, mis on vajalikud kauplemisteabehoidlate registreerimiseks ja järelevalveks ning kõigi kulutuste hüvitamiseks, mida pädevad asutused võivad kanda käesoleva määruse alusel ülesannete täitmisel, eelkõige ülesannete delegerimise tõttu vastavalt artiklile 74.

2. Kauplemisteabehoidlalt võetav tasu katab kõik Väärtpaberiturujärelevalve halduskulud, mis on seotud kauplemisteabehoidla registreerimise ja järelevalvega ning see on proportsionaalne asjaomase kauplemisteabehoidla käibega.

3. Komisjon võtab vastu delegeeritud õigusakti vastavalt artiklile 82, et täpsustada tasu liike ja sissenõudmise aluseid, tasumäärasid ja tasu maksmise korda.

Artikkel 73

Väärtpaberiturujärelevalve järelevalvemeetmed

1. Juhul kui Väärtpaberiturujärelevalve tuvastab vastavalt artikli 64 lõikele 5, et kauplemisteabehoidla on toime pannud mõne I lisas loetletud rikkumise, võtab ta vastu ühe või mitu järgmistest otsustest, millega:

- a) nõuab kauplemisteabehoidlalt rikkumise lõpetamist;
- b) kehtestab trahvid vastavalt artiklile 65;
- c) teeb avaliku teadaande;
- d) viimase võimalusena tunnistab kauplemisteabehoidla registreerimise kehtetuks.

2. Lõikes 1 osutatud otsuse tegemisel võtab Väärtpaberiturujärelevalve arvesse rikkumise laadi ja raskusastet, lähtudes järgmistest kriteeriumitest:

- a) rikkumise kestus ja sagedus;
- b) kas rikkumine on paljastanud olulisi või süsteemseid puudusi ettevõtja protseduurides või tema juhtimissüsteemides või sisekontrollis;
- c) kas rikkumisega koos on toimunud finantskuritegu või on rikkumine seda hõlbustanud või on muul viisil sellega seostatav;

d) kas rikkumine pandi toime tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu.

3. Väärtpaberiturujärelevalve teavitab põhjendamatu viivitusega asjaomast kauplemisteabehoidlat lõike 1 alusel tehtud mis tahes otsusest ning edastab selle otsuse liikmesriikide pädevatele asutustele ja komisjonile. Väärtpaberiturujärelevalve avalikustab iga sellise otsuse oma veebisaidil kümne tööpäeva jooksul pärast otsuse tegemise kuupäeva.

Kui Väärtpaberiturujärelevalve avalikustab esimese löigu kohaselt oma otsuse, avalikustab ta ka asjaomase kauplemisteabehoidla õiguse see otsus edasi kaevata, vajadusel selle edasikaebuse esitamise fakti, täpsustades, et edasikaebamine ei peata otsuse täitmist, ning samuti selle, et Väärtpaberiturujärelevalve apellatsiooninõukogu võib vaidlustatud otsuse täitmise peatada vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 60 lõikele 3.

Artikkel 74

Väärtpaberiturujärelevalve ülesannete delegeerimine pädevatele asutustele

1. Kui see on järelevalveülesande nõuetekohaseks täitmiseks vajalik, võib Väärtpaberiturujärelevalve delegeerida konkreetseid järelevalveülesandeid liikmesriigi pädevale asutusele kooskõlas suunistega, mille Väärtpaberiturujärelevalve on andnud vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 16. Kõnealused konkreetset järelevalveülesanded võivad eelkõige hõlmata volitusi esitada teabenõudeid vastavalt artiklile 61 ning viia läbi uurimisi ja kohapealseid kontrolle vastavalt artiklile 62 ja artikli 63 lõikele 6.

2. Enne ülesande delegeerimist konsulteerib Väärtpaberiturujärelevalve asjaomase pädeva asutusega. Selline konsulteerimine hõlmab järgmist:

- a) delegeeritava ülesande ulatus;
- b) ülesande täitmise ajakava ning
- c) vajaliku teabe edastamine Väärtpaberiturujärelevalvele ja tema poolt.

3. Vastavalt artikli 72 lõike 3 alusel komisjoni poolt vastu võetud tasusid käsitlevale määrusele hüvitab Väärtpaberiturujärelevalve kulud, mida pädev asutus kandis delegeeritud ülesannete täitmisel.

4. Väärtpaberiturujärelevalve vaatab lõikes 1 osutatud otsuse läbi asjakohaste ajavahemike järel. Delegeerimine võidakse igal ajal tagasi võtta.

5. Ülesannete delegeerimine ei mõjuta Väärtpaberiturujärelevalve vastutust ega piira Väärtpaberiturujärelevalve võimet täita

delegeeritud ülesandeid ja nende üle järelevalvet teostada. Käesoleva määruse kohaseid järelevalveülesandeid, sealhulgas registreerimisotsuste, rikkumistega seotud lõpphindamiste ja järelevalvealaste otsuste tegemist, ei delegeerita.

2. PEATÜKK

Suhted kolmandate riikidega

Artikkel 75

Samaväärsus ja rahvusvahelised lepingud

1. Komisjon võib vastu võtta rakendusakti, milles määratakse kindlaks, et kolmanda riigi õigus- ja järelevalvekord tagab, et:

- a) vastavas kolmandas riigis tegevusloa saanud kauplemisteabehoidlad täidavad õiguslikult siduvaid nõudeid, mis on samaväärsed käesolevas määruses sätestatud nõuetega;
- b) vastavas kolmandas riigis toimub pidev kauplemisteabehoidlate töhus järelevalve ning asjakohaste eeskirjade rakendamine nende suhtes, ning
- c) on olemas ametisaladuse hoidmise nõuded, sealhulgas on tagatud sellise ärisaladuse kaitse, mida ametiasutused jagavad kolmandate isikutega, ning need nõuded on vähemalt samaväärsed käesolevas määruses sätestatuga.

See rakendusakt võetakse vastu vastavalt artikli 86 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusele.

2. Vajadusel ja igal juhul pärast lõikes 1 osutatud rakendusakti vastuvõtmist esitab komisjon nõukogule soovitusel pidada asjaomaste kolmandate riikidega läbirääkimisi selliste rahvusvaheliste lepingute sõlmimiseks, milles käsitletakse vastastikust juurdepääsu kõnealustes kolmandates riikides asutatud kauplemisteabehoidlates hoitavale tuletislepinguid käsitlevale teabele ning sellise teabe vahetamist sellisel viisil, et on tagatud liidu asutuste, sealhulgas Väärtpaberiturujärelevalve kohene ja pidev juurdepääs kogu teabele, mida neil on oma ülesannete täitmiseks vaja.

3. Pärast lõikes 2 osutatud lepingute sõlmimist kehtestab Väärtpaberiturujärelevalve kooskõlas nimetatud lepingutega koostöökorra asjaomaste kolmandate riikide pädevate asutustega. Koostöökorras täpsustatakse vähemalt järgmine:

- a) mehhanism, mida kasutatakse teabe vahetamiseks ühelt poolt Väärtpaberiturujärelevalve ja liidu mõne muu sellise asutuse, mis täidab ühelt poolt käesoleva määruse kohaseid ülesandeid, ning teiselt poolt asjaomaste kolmandate riikide asjaomaste pädevate asutuste vahel, ning
- b) järelevalvetegevuse kooskõlastamise menetlus.

4. Väärtpaberiturujärelevalve kohaldab isikuandmete edastamise puhul kolmandale riigile määrust (EÜ) nr 45/2001.

Artikkel 76

Koostöökord

Niisuguste kolmandate riikide asjaomased asutused, kelle jurisdiktsioonis ei ole asutatud ühtegi kauplemisteabehoidlat, võivad võtta Väärtpaberiturujärelevalvega ühendust eesmärgiga kehtestada koostöökord juurdepääsu saamiseks liidu kauplemisteabehoidlates hoitavale tuletisepinguid hõlmavale teabele.

Väärtpaberiturujärelevalve võib kehtestada kõnealuste asjaomaste asutustega koostöökorra, mis käsitleb juurdepääsu liidu kauplemisteabehoidlates hoitavale tuletisepinguid hõlmavale teabele, mida need asutused vajavad oma kohustuste ja volituste täitmiseks, tingimusel et on olemas ametisaladuse hoidmise nõuded, sealhulgas sellise ärisaladuse kaitse, mida ametiasutused jagavad kolmandate isikutega.

Artikkel 77

Kauplemisteabehoidlate tunnustamine

1. Kolmandas riigis asutatud kauplemisteabehoidla võib liidus asutatud üksuste jaoks osutada teenuseid ja sooritada tegevusi artikli 9 kohaldamiseks üksnes pärast seda, kui Väärtpaberiturujärelevalve on teda lõike 2 kohaselt tunnustanud.

2. Lõikes 1 osutatud kauplemisteabehoidla esitab Väärtpaberiturujärelevalvele taotluse tunnustamiseks koos kogu vajaliku teabega, sealhulgas vähemalt teabe, mis on vajalik selleks, et teha kindlaks, et sellel kauplemisteabehoidlal on kolmandas riigis tegutsemiseks luba ja tema üle teostatakse tõhusat järelevalvet selles kolmandas riigis,

- a) kelle puhul komisjon on vastavalt artikli 75 lõikele 1 raudsusega tunnustanud, et tal on samaväärne ja rakendatav regulatiivne ja järelevalveraamistik;
- b) kes on sõlminud liiduga artikli 75 lõike 2 kohaselt rahvusvahelise lepingu ning
- c) kelle puhul on vastavalt artikli 75 lõikele 3 kehtestatud koostöökord, et tagada liidu ametiasutuste, sealhulgas Väärtpaberiturujärelevalve kohene ja pidev juurdepääs kogu vajalikule teabele.

30 tööpäeva jooksul pärast taotluse saamist hindab Väärtpaberiturujärelevalve, kas taotlus on täielik. Kui taotlus ei ole täielik, kehtestab Väärtpaberiturujärelevalve tähtaja, milleks tunnustamist taotlev kauplemisteabehoidla peab esitama täiendava teabe.

Väärtpaberiturujärelevalve teavitab 180 tööpäeva jooksul alates täieliku taotluse esitamisest kirjalikult tunnustamist taotlevat kauplemisteabehoidlat tunnustamisest või sellest keeldumisest, põhjendades oma otsust igakülgselt.

Väärtpaberiturujärelevalve avaldab oma veebisaidil käesoleva määruse kohaselt tunnustatud kauplemisteabehoidlate loetelu.

VII JAOTIS

KAUPELMISTEABEHOIDLATELE ESITATAVAD NÕUDED

Artikkel 78

Üldnõuded

1. Kauplemisteabehoidlatel peab olema töökindel juhtimiskord, mis hõlmab selgesti määratletud, läbipaistvate ja järjepidevate vastutusaladega selget organisatsioonilist struktuuri ning asjakohast sisekontrolli, sealhulgas usaldusväärset haldusjuhtimis- ja raamatupidamiskorda, mis välistab konfidentsiaalse teabe igasuguse avalikustamise.

2. Kauplemisteabehoidlal peavad olema kirjalikud ning tõhusad organisatsioonilist ja haldusjuhtimiskorda käsitlevad eeskirjad, et tuvastada ja lahendada võimalikud huvide konfliktid, mis hõlmavad selle juhte, töötajaid või mis tahes selliseid isikuid, kes on otseselt või kaudselt nendega tihedalt seotud.

3. Kauplemisteabehoidla töötab välja asjakohased põhimõtted ja protseduurid, millega tagatakse, et kauplemisteabehoidla, sealhulgas tema juhid ja töötajad, täidavad käesoleva määruse kõiki sätteid.

4. Kauplemisteabehoidla organisatsiooniline struktuur peab tagama, et kauplemisteabehoidla osutab teenuseid ja sooritab tegevusi järjepidevalt ja korrektselt. Ta kasutab asjakohaseid ja proportsionaalseid süsteeme, ressursse ja protseduure.

5. Kui kauplemisteabehoidla osutab kõrvalteenuseid, näiteks kauplemise kinnitamine, kauplemise sobitamine, teenuste osutamine krediitkvaliteeti mõjutava sündmusega seoses, portfelli vastavusse viimise või portfelli tihendamise teenused, hoiab kauplemisteabehoidla kõnealused kõrvalteenused talitluslikult eraldi kauplemisteabehoidla ülesandest keskselt koguda ja säilitada andmeid tuletisinstrumentide kohta.

6. Kauplemisteabehoidla kõrgemal juhtkonnal ja juhtorgani liikmetel peavad olema piisavalt hea reputatsioon ja piisavad kogemused, et tagada kauplemisteabehoidla kindel ja usaldusväärne juhtimine.

7. Kauplemisteabehoidla kehtestab objektiivsed, mittediskrimineerivad ja avalikustatud juurdepääsunõuded ettevõtjatele, kelle suhtes kehtib artikli 9 kohane aruandluskohustus. Kauplemisteabehoidla annab teenuse osutajatele mittediskrimineerival viisil juurdepääsu kauplemisteabehoidlas hoitavale teabele tingimusel, et asjaomased vastaspoolad on andnud selleks nõusoleku. Juurdepääsu piiravate kriteeriumide kasutamine on lubatud üksnes juhul, kui nende eesmärk on kontrollida kauplemisteabehoidlas säilitatavate andmetega seotud riski.

8. Kauplemisteabehoidla avalikustab käesoleva määruse kohaselt osutatavate teenuste hinnad. Ta avalikustab iga osutatava teenuse hinna eraldi, sealhulgas hinnaalandused ja hinnavähendid ning sellise hinnavähendamise tingimused. Ta võimaldab aruandvatel üksustel pääseda konkreetsetele teenustele eraldi juurde. Kauplemisteabehoidlate kehtestatud hinnad peavad olema kulupõhised.

Artikkel 79

Töökindlus

1. Kauplemisteabehoidla teeb kindlaks operatsiooniriski allikad ja töötab nende minimeerimiseks välja asjakohased süsteemid, kontrollid ja protseduurid. Sellised süsteemid peavad olema usaldusväärsed ja turvalised ning nad peavad olema piisavalt suutlikud saadud teavet käitlema.

2. Kauplemisteabehoidla töötab välja asjakohase talitluspidamise kava ja avariitaastekava, mille eesmärk on tagada kauplemisteabehoidla funktsioonide säilimine, tema tegevuse kiire taastamine ja kohustuste täitmine. Sellise kavaga nähakse ette vähemalt tagavarasüsteemide loomine.

3. Kauplemisteabehoidla, mille registreerimine on kehtetuks tunnistatud, tagab nõuetekohase asendamise, sh andmete ülekandmine teistesse kauplemisteabehoidlatesse ja teabevoos suunamine teistesse kauplemisteabehoidlatesse.

Artikkel 80

Andmete kaitse ja säilitamine

1. Kauplemisteabehoidla tagab artikli 9 kohaselt saadud teabe konfidentsiaalsuse, tervikluse ja kaitse.

2. Kauplemisteabehoidla võib kasutada käesoleva määruse kohaselt saadud andmeid ärilistel eesmärkidel ainult siis, kui asjaomased vastaspooled on andnud selleks oma nõusoleku.

3. Kauplemisteabehoidla salvestab kohe artikli 9 kohaselt saadud teabe ja säilitab seda vähemalt kümme aastat pärast vastavate lepingute lõppemist. Ta rakendab kiired ja tõhusad protseduurid, et salvestada säilitatavas teabes tehtavad muudatused.

4. Kauplemisteabehoidla arvutab artikli 9 kohaselt teavitatud tuletislepingute üksikasjade alusel positsioonid tuletisinstrumentide iga liigi kohta ja andmed esitanud üksuse kohta.

5. Kauplemisteabehoidla võimaldab lepingupooltel pääseda kõnealust lepingut käsitlevale teabele juurde ja seda õigeaegselt muuta.

6. Kauplemisteabehoidla võtab kõik mõistlikud meetmed, et hoida ära tema süsteemides hallatava teabe kuritarvitamist.

Füüsiline isik, kes on kauplemisteabehoidlaga märkimisväärselt seotud või juriidiline isik, kellel on kauplemisteabehoidlaga ema- või tütarettevõtja suhe, ei tohi kauplemisteabehoidlas säilitatavat konfidentsiaalset teavet kasutada äriotstarbel.

Artikkel 81

Läbipaistvus ja andmete kättesaadavus

1. Kauplemisteabehoidla avaldab korrapäraselt ja hõlpsasti kättesaadaval viisil talle teatatud lepingutega hõlmatud iga tuletislepingute liigi kohta agregeeritud positsiooni.

2. Kauplemisteabehoidla kogub ja säilitab andmeid ning tagab, et lõikes 3 osutatud üksustel on otsene ja kohene juurdepääs tuletislepingute sellistele üksikasjalikele andmetele, mida nad vajavad oma vastavate kohustuste ja volituste täitmiseks.

3. Kauplemisteabehoidla teeb vajaliku teabe kättesaadavaks järgmistele üksustele eesmärgiga võimaldada neil täita oma vastavaid kohustusi ja volitusi:

- a) Väärtpaberiturujärelevalve;
- b) Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu;
- c) pädev asutus, kes teostab järelevalvet selliste kesksete vastaspoolte üle, kellel on juurdepääs kauplemisteabehoidlale;
- d) pädev asutus, kes teostab järelevalvet teatatud lepingute kauplemiskohtade üle;
- e) EKPSi asjaomased liikmed;
- f) ELiga artiklis 75 osutatud rahvusvahelise lepingu sõlminud kolmanda riigi asjaomased asutused;
- g) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/25/EÜ (ülevõtmispakkumiste kohta) ⁽¹⁾ artikli 4 kohaselt määratud järelevalveasutused;
- h) liidu asjaomased väärtpaberi- ja turuasutused;
- i) Väärtpaberiturujärelevalvega artiklis 76 osutatud koostöökorra kokku leppinud kolmanda riigi asjaomased asutused;
- j) Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet.

⁽¹⁾ ELT L 142, 30.4.2004, lk 12.

4. Väärtpaberiturujärelevalve jagab teiste asjaomaste liidu asutustega teavet, mida neil läheb vaja oma ülesannete täitmiseks.

5. Selleks et tagada käesoleva artikli järjepidev kohaldamine, töötab Väärtpaberiturujärelevalve pärast EKPSi liikmetega konsulteerimist välja regulatiivse tehnilise standardi eelnõu, milles täpsustatakse lõigete 1 ja 3 kohase teabe esitamise sagedus ja üksikasjad, samuti tegevusstandardid, mida on vaja kauplemisteabehoidlate andmete summeerimiseks ja võrdlemiseks ning selleks, et lõikes 3 osutatud üksustel oleks vajaduse korral juurdepääs sellele teabele. Regulatiivse tehnilise standardi eelnõu eesmärk on tagada, et lõike 1 kohaselt avaldatud teabe põhjal ei oleks võimalik lepingute osapooli tuvastada.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivse tehnilise standardi eelnõu komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2012.

Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivne tehniline standard määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10 kuni 14 sätestatud korras.

Artikkel 82

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 1 lõikes 6, artikli 64 lõikes 7, artiklis 70, artikli 72 lõikes 3 ja artikli 85 lõikes 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks.

3. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist püüab komisjon konsulteerida Väärtpaberiturujärelevalvega.

4. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 1 lõikes 6, artikli 64 lõikes 7, artiklis 70, artikli 72 lõikes 3 ja artikli 85 lõikes 2 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 1 lõike 6, artikli 64 lõike 7, artikli 70, artikli 72 lõike 3 ja artikli 85 lõike 2 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kolme kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle

suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kolme kuu võrra.

VIII JAOTIS

ÜLDSÄTTED

Artikkel 83

Ametisaladus

1. Ametisaladuse kohustust kohaldatakse kõigi nende isikute suhtes, kes töötavad või on töötanud artikli 22 kohaselt määratud pädevate asutuste ning artikli 81 lõikes 3 osutatud asutuste heaks, Väärtpaberiturujärelevalve heaks või pädevate asutuste või Väärtpaberiturujärelevalve juures väljaõppe saanud audiitorite ja ekspertide heaks. Ilma et see piiraks kriminaal- või maksuõiguse valdkonda kuuluvaid juhtumeid või käesoleva määruse kohaldamist, ei avalda need isikud mitte ühelegi isikule ega asutusele konfidentsiaalset teavet, mida nad saavad oma ülesandeid täites, välja arvatud kokkuvõttena või sellises üldises vormis, mille põhjal üksikuid keskseid vastaspooli, kauplemisteabehoidlaid ega muid isikuid ei saa identifitseerida.

2. Keskse vastaspoole pankroti väljakuulutamise või sundlõpetamise korral võib tsiviil- ja kaubandusõiguse menetluse käigus avaldada konfidentsiaalset teavet, mis ei puuduta kolmandaid isikuid ja mis on vajalik menetluse läbiviimiseks.

3. Ilma et see piiraks kriminaal- või maksuõigusega reguleeritud juhtumeid, võivad pädevad asutused, Väärtpaberiturujärelevalve, organid või muud füüsilised või juriidilised isikud kui pädevad asutused, kes saavad käesoleva määruse kohaselt konfidentsiaalset teavet, kasutada seda üksnes oma kohustuste ja ülesannete täitmiseks; pädevate asutuste puhul tähendab see käesoleva määruse reguleerimisala eesmärki, muude asutuste, organite või füüsiliste või juriidiliste isikute puhul eesmärki, mille jaoks kõnealune teave neile esitati, ja/või haldus- või kohtumenetluse konteksti, mis on seotud just kõnealuste ülesannete täitmisega. Kui Väärtpaberiturujärelevalve, pädev asutus või muu asutus, organ või isik annab teavet edastades selleks nõusoleku, võib teabe saav asutus kasutada seda siiski muudel mitteäriilistel eesmärkidel.

4. Käesoleva määruse kohaselt saadud, vahetatud või edastatud konfidentsiaalse teabe suhtes kehtivad lõigetes 1, 2 ja 3 sätestatud ametisaladuse hoidmise tingimused. Need tingimused ei takista aga Väärtpaberiturujärelevalvet, pädevaid asutusi ega asjaomaseid keskpanku vahetamast või edastamast konfidentsiaalset teavet kooskõlas käesoleva määruse ja muude õigusaktidega investeerimisühingute, krediitiasutuste, pensionifondide, vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjate, alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate, kindlustus- ja edasikindlustusvahendajate, kindlustusandjate, reguleeritud turgude või turu korraldajate või muu kohta teabe edastanud pädeva asutuse, muu asutuse või organi või füüsilise või juriidilise isiku nõusolekul.

5. Lõiked 1, 2 ja 3 ei takista pädevatel asutustel kooskõlas liikmesriigi oma õigusega vahetamast või edastamast konfidentsiaalset teavet, mis ei ole saadud teise liikmesriigi pädevalt asutuselt.

Artikkel 84

Teabevahetus

1. Pädevad asutused, Väärtpaberiturujärelevalve ja muud asjaomased asutused annavad üksteisele viivitamata teavet, mida on vaja nende ülesannete täitmiseks.

2. Vastavalt käesolevale määrusele oma ülesannete täitmise käigus konfidentsiaalset teavet saavad pädevad asutused, Väärtpaberiturujärelevalve, muud asjaomased asutused ja teised organid või füüsilised või juriidilised isikud kasutavad seda üksnes oma ülesannete täitmiseks.

3. Pädevad asutused edastavad teabe EKPSi asjaomastele liikmetele, kui kõnealune teave on neile nende ülesannete täitmisel vajalik.

IX JAOTIS

ÜLEMINEMU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 85

Aruandlus ja läbivaatamine

1. Komisjon vaatab käesoleva määruse läbi ja koostab selle kohta üldaruande 17. augustiks 2015. Komisjon esitab nimeetatud aruande koos asjakohaste ettepanekutega Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Komisjon teeb eelkõige järgmist:

- a) hindab koostöös EKPSi liikmetega vajadust meetmete järgi, millega lihtsustatakse kesksete vastaspoolte juurdepääsu keskpankade likviidsusvahenditele;
- b) hindab koostöös Väärtpaberiturujärelevalve ja asjaomaste valdkondlike asutustega finantssektoriväliste ettevõtete börsiväliste tuletisinstrumentidega tehtud tehingute süsteemset olulisust ning eelkõige käesoleva määruse mõju börsiväliste tuletisinstrumentide kasutamisele finantssektoriväliste ettevõtete poolt;
- c) hindab kogemuste põhjal kesksete vastaspoolte järelevalve- ja raamistiku toimimist, sh järelevalvekolleegiumide tulemuslikkust, artikli 19 lõikes 3 sätestatud hääletuskorda ja Väärtpaberiturujärelevalve rolli eelkõige kesksetele vastaspooltele tegevusloa andmisel;

d) hindab koostöös Väärtpaberiturujärelevalve ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga tagatisvaranõuete tõhusust protsüklilise piiramisel ja vajadust määrata kindlaks täiendav sekkumisvõime selles valdkonnas;

e) hindab koostöös Väärtpaberiturujärelevalvega tagatisvaranõudeid ja tagatise tagamise nõudeid käsitlevate kesksete vastaspoolte poliitikameetmete arengut ja nende kohandamist nende kasutajate konkreetse tegevuse ja riskiprofiilidega.

Esimese lõigu punktis a osutatud hindamisel võetakse arvesse keskpankade vahel liidu ja rahvusvahelisel tasandil käimasoleva töö kõiki tulemusi. Hindamisel võetakse arvesse ka keskpankade sõltumatus põhimõtet ja nende õigust võimaldada juurdepääsu likviidsusvahenditele omal äranägemisel ning samuti potentsiaalset kavatsuseta avalduvat mõju kesksete vastaspoolte ja siseturu käitumisele. Ühegi sellega kaasneva ettepanekuga ei tohi ei otseselt ega kaudselt diskrimineerida ühtki liikmesriiki ega liikmesriikide rühma kliirimisteenuste osutamise kohana.

2. Komisjon koostab pärast konsulteerimist Väärtpaberiturujärelevalve ja Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvega hiljemalt 17. augustiks 2014 aruande, milles hinnatakse kesksete vastaspoolte tehtud edusamme ja jõupingutusi tehniliste lahenduste väljatöötamisel pensioniskeemide poolt sularaha mittesisaldava tagatise üleandmiseks hinnakõikumise riskiga seoses antava tagatisena ning vajadust võtta meetmeid sellise lahenduse saavutamise hõlbustamiseks. Kui komisjon leiab, et asjakohaste tehniliste lahenduste väljatöötamiseks ei ole tehtud vajalikke jõupingutusi ning et tuletislepingute keskse kliirimise ebasoodsad mõjud tulevaste pensionäride pensionihüvitistele on muutumatud, on komisjonil õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte vastavalt artiklile 82, et pikendada artikli 89 lõikes 1 osutatud kolmeaastast perioodi ühe korra kahe aasta võrra ja ühe korra ühe aasta võrra.

3. Väärtpaberiturujärelevalve esitab komisjonile aruanded, milles käsitletakse järgmist:

- a) II jaotise kohase kliiringukohustuse kohaldamist ja eelkõige kliiringukohustuse puudumist nende börsiväliste tuletislepingute puhul, mis on sõlmitud enne käesoleva määruse jõustumise kuupäeva;
- b) artikli 5 lõike 3 kohase kindlaksmääramise menetluse kohaldamist;
- c) artiklis 39 sätestatud eraldatuse nõuete kohaldamist;
- d) V jaotise kohaste koostalitluskokkulepete reguleerimisala laiendamist tehingutele, mis hõlmavad muid finantsinstrumente kui vabalt võõrandatavad väärt-paberid ja rahaturuinstrumentid;

- e) kesksete vastaspoolte juurdepääsu kauplemiskohtadele, teatavate tavade mõju konkurentsivõimele ja mõju likviidsuse killustumisele;
- f) Väärtpaberiturujärelevalve personali- ja ressursivajadusi, mis tulenevad käesoleva määruse kohaste volituste ja ülesannete täitmisest;
- g) liikmesriikide poolt artikli 14 lõike 5 kohaste täiendavate tingimuste kohaldamise mõju.

Need aruanded edastatakse komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2014 lõikes 1 sätestatud eesmärgil. Aruanded esitatakse ka Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

4. Komisjon koostab koostöös liikmesriikide ja Väärtpaberiturujärelevalvega ning pärast Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogult hinnangu taotlemist iga-aastase aruande, milles hinnatakse koostalitluskokkulepetest tulenevaid võimalikke süsteemseid riske ja kulusid.

Aruandes käsitletakse vähemalt kõnealuste kokkulepete arvu ja keerukust ning riskijuhtimissüsteemide ja -mudelite asjakohasust. Komisjon esitab nimetatud aruande koos asjakohaste ettepanekutega Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu esitab komisjonile hinnangu koostalitluskokkulepetest tulenevate võimalike süsteemsete riskide kohta.

5. Väärtpaberiturujärelevalve esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile iga-aastase aruande pädevate asutuste poolt määratud karistuste kohta, sealhulgas järelevalvemeetmete, trahvide ja perioodiliste karistumaksete kohta.

Artikkel 86

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komisjoni otsusega 2001/528/EÜ⁽¹⁾ loodud Euroopa väärtpaberikomitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 87

Direktiivi 98/26/EÜ muutmine

1. Direktiivi 98/26/EÜ artikli 9 lõikele 1 lisatakse järgmine lõik:

⁽¹⁾ EÜT L 191, 13.7.2001, lk 45.

„Kui süsteemi korraldaja on koostalitleva süsteemi puhul andnud tagatise teisele süsteemi korraldajale, ei mõjuta tagatise võtnud süsteemi korraldaja suhtes maksevõimetusmenetluse algatamine tagatise andnud süsteemi korraldaja õigusi kõnealusele tagatisele.”

2. Liikmesriigid võtavad vastu ja avalikustavad lõike 1 järgmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid 17. augustiks 2014. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite direktiivile 98/26/EÜ. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

Artikkel 88

Veebisaidid

1. Väärtpaberiturujärelevalve haldab veebisaiti, mis sisaldab järgmisi üksikaju:

- a) artikli 5 kohase kliiringukohustuse kõlblikud lepingud;
- b) artiklite 4, 5 ja 7 kuni 11 rikkumise eest määratud karistused;
- c) kesksed vastaspoolled, kellel on luba osutada liidu piires teenuseid või sooritada tegevusi ja kes on asutatud liidus, samuti teenused või tegevused, mida neil on lubatud osutada või sooritada, sealhulgas nende tegevusloaga kaetud finantsinstrumentide liigid;
- d) IV ja V jaotise rikkumise eest määratud karistused;
- e) kolmandas riigis asutatud kesksed vastaspoolled, kellel on luba osutada liidu piires teenuseid või sooritada tegevusi, samuti teenused või tegevused, mida neil on lubatud osutada või sooritada, sealhulgas loaga kaetud finantsinstrumentide liigid;
- f) kauplemisteabehoidlad, kellel on luba osutada teenuseid või sooritada tegevusi liidu piires;

g) artiklite 65 ja 66 kohased karistused ja trahvid;

h) artiklis 6 osutatud avalik register.

2. Lõike 1 punktide b, c ja d kohaldamiseks haldavad pädevad asutused veebisaitide, mis ühendatakse Väärtpaberiturujärelevalve veebisaidiga.

3. Kõigile käesolevas artiklis osutatud veebisaitidele on üldsusel juurdepääs, neid ajakohastatakse korrapäraselt ja neil antakse teavet selgel kujul.

Artikkel 89

Üleminekusätted

1. Kolme aasta jooksul käesoleva määruse jõustumisest alates ei kohaldata artiklis 4 kehtestatud kliiringukohustust selliste börsiväliste tuletislepingute suhtes, mis vähendavad objektiivselt mõõdetaval viisil investeerimisriske, mis on otseselt seotud artikli 2 punktis 10 esitatud määratlusele vastava pensioniskeemi maksevõimega. Üleminekuperioodi kohaldatakse samuti nende üksuste puhul, mis on asutatud pensioniskeemi liikmetele kompensatsiooni maksmiseks kohustuste mittetäitmise korral.

Sellistele börsivälistele tuletislepingutele, mille suhtes muidu kohaldataks artiklis 4 sätestatud kliiringukohustust ning mille on kõnealusel perioodil sõlminud kõnealused üksused, kohaldatakse artiklis 11 sätestatud nõudeid.

2. Seoses artikli 2 punkti 10 alapunktides c ja d osutatud pensioniskeemidega annab käesoleva artikli lõikes 1 osutatud erandi kohaldamise õiguse teatud liiki üksustele või skeemidele asjaomane pädev asutus. Pädev asutus teavitab pärast taotluse saamist Väärtpaberiturujärelevalvet ja Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvet. 30 kalendripäeva jooksul alates selle teatise saamisest esitab Väärtpaberiturujärelevalve pärast Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvega konsulteerimist arvamuse, milles hinnatakse vastavat liiki üksuse või skeemi vastavust artikli 2 punkti 10 alapunktile c või d ning samuti põhjusi, miks erandi tegemine on põhjendatud tulenevalt raskustest hinnakõikumise riskiga seoses antavale tagatisele esitatavate nõuete täitmisel. Pädev asutus annab loa erandi kohaldada üksnes juhul, kui ta on täielikult veendunud, et vastavat liiki üksused või skeemid vastavad artikli 2 punkti 10 alapunktile c või d ning et neil on raskusi hinnakõikumise riskiga seoses antavale tagatisele esitatavate nõuete täitmisel. Pädev asutus võtab otsuse vastu kümne tööpäeva jooksul alates Väärtpaberiturujärelevalve avamuse saamisest, võttes kõnealust arvamust nõuetekohaselt arvesse. Kui pädev asutus ei ole nõus Väärtpaberiturujärelevalve arvamusega, peab ta oma otsuses esitama kõik põhjendused ja selgitama iga olulist arvamusest kõrvalekaldumist.

Väärtpaberiturujärelevalve avaldab oma veebisaidil nende artikli 2 punkti 10 alapunktides c ja d osutatud vastavat liiki üksuste ja skeemide loetelu, kelle suhtes on antud luba kohaldada esimese lõigu kohaselt erandit. Järelevalvetulemuste sidususe täiendamaks suurendamiseks korraldab Väärtpaberiturujärelevalve igal aastal loetelus toodud üksuste vastastikuse hindamise kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 30.

3. Keskne vastaspool, kes on saanud oma asutamise liikmesriigis loa kliirimisteenuste osutamiseks vastavalt selle liikmesriigi õigusnormidele enne kõikide artiklites 4, 5, 8 kuni 11, 16, 18, 25, 26, 29, 34, 41, 42, 44, 45, 46, 47, 49, 56 ja 81 sätestatud regulatiivsete tehniliste standardite vastuvõtmist komisjoni poolt, taotleb käesoleva määruse eesmärgil tegevusluba vastavalt artiklile 14 kuue kuu jooksul pärast kõigi artiklites 16, 25, 26, 29, 34, 41, 42, 44, 45, 47 ja 49 sätestatud regulatiivsete tehniliste standardite jõustumise kuupäeva.

Keskne vastaspool, kes on asutatud kolmandas riigis ja keda on tunnustatud liikmesriigis kliirimisteenuste osutajana vastavalt selle liikmesriigi õigusnormidele enne kõikide artiklites 16, 26, 29, 34, 41, 42, 44, 45, 47 ja 49 sätestatud regulatiivsete tehniliste standardite vastuvõtmist komisjoni poolt, taotleb käesoleva määruse eesmärgil tunnustamist vastavalt artiklile 25 kuue kuu jooksul pärast kõigi artiklites 16, 26, 29, 34, 41, 42, 44, 45, 47 ja 49 sätestatud regulatiivsete tehniliste standardite jõustumise kuupäeva.

4. Kuni käesoleva määruse alusel otsuse tegemiseni kesksse vastaspoolele tegevusloa andmise või kesksse vastaspoole tunnustamise kohta kohaldatakse jätkuvalt vastavaid kesksetele vastaspoolele tegevusloa andmist ja nende tunnustamist käsitlevaid siseriiklikke eeskirju ning kesksse vastaspoole üle teostab jätkuvalt järelevalvet tema asutamise või tunnustamise liikmesriigi pädev asutus.

5. Kui pädev asutus on andnud kesksse vastaspoolele loa kliirida teatud tuletislepingu liiki vastavalt asjaomase liikmesriigi õigusnormidele enne kõikide artiklites 16, 26, 29, 34, 41, 42, 45, 47 ja 49 sätestatud regulatiivsete tehniliste standardite vastuvõtmist komisjoni poolt, teavitab kõnealuse liikmesriigi pädev asutus Väärtpaberiturujärelevalvet sellisest loast ühe kuu jooksul alates artikli 5 lõike 1 kohaste regulatiivsete tehniliste standardite jõustumise kuupäevast.

Kui pädev asutus on tunnustanud kolmandas riigis asutatud keskset vastaspoolt kliirimisteenuste osutajana vastavalt asjaomase liikmesriigi õigusnormidele enne kõikide artiklites 16, 26, 29, 34, 41, 42, 45, 47 ja 49 sätestatud regulatiivsete tehniliste standardite vastuvõtmist komisjoni poolt, teavitab kõnealuse liikmesriigi pädev asutus Väärtpaberiturujärelevalvet sellisest tunnustamisest ühe kuu jooksul alates artikli 5 lõike 1 kohaste regulatiivsete tehniliste standardite jõustumise kuupäevast.

6. Kauplemisteabehoidla, kes on oma asutamise liikmesriigis saanud tegevusloa või on registreeritud tuletisinstrumente käsitlevate andmete kogumiseks ja säilitamiseks vastavalt selle liikmesriigi õigusnormidele enne kõikide artiklites 9, 56 ja 81 sätestatud regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite vastuvõtmist komisjoni poolt, taotleb registreerimist vastavalt artiklile 55 kuue kuu jooksul pärast kõnealuste regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite jõustumise kuupäeva.

Kauplemisteabehoidla, kes on asutatud kolmandas riigis ning kellel on lubatud koguda ja säilitada tuletisinstrumente käsitlevaid andmeid liikmesriigis vastavalt selle liikmesriigi õigusnormidele enne kõikide artiklites 9, 56 ja 81 sätestatud regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite vastuvõtmist komisjoni poolt, taotleb tunnustamist vastavalt artiklile 77 kuue kuu jooksul pärast kõnealuste regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite jõustumise kuupäeva.

7. Kuni käesoleva määruse alusel otsuse tegemiseni kauplemisteabehoidla registreerimise või tunnustamise kohta kohaldatakse jätkuvalt vastavaid kauplemisteabehoidlatele tegevusloa andmist ning nende registreerimist ja tunnustamist käsitlevaid riigisiseseid eeskirju ning kauplemisteabehoidla üle teostab jätkuvalt järelevalvet tema asutamise või tunnustamise liikmesriigi pädev asutus.

8. Kauplemisteabehoidlat, kes on oma asutamise liikmesriigis saanud tegevusloa või on registreeritud tuletisinstrumente käsitlevate andmete kogumiseks ja säilitamiseks vastavalt selle liikmesriigi õigusnormidele enne artiklites 56 ja 81 sätestatud regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite vastuvõtmist komisjoni poolt, võib kasutada artikli 9 kohase aruandluskohustuse täitmiseks kuni käesoleva määruse alusel otsuse tegemiseni kauplemisteabehoidla registreerimise kohta.

Kauplemisteabehoidlat, kes on asutatud kolmandas riigis ning kellele on antud luba koguda ja säilitada tuletisinstrumente käsitlevaid andmeid vastavalt liikmesriigi õigusnormidele enne

kõikide artiklites 56 ja 81 sätestatud regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite vastuvõtmist komisjoni poolt, võib kasutada artikli 9 kohase aruandluskohustuse täitmiseks kuni käesoleva määruse alusel otsuse tegemiseni kauplemisteabehoidla tunnustamise kohta.

9. Olenemata artikli 81 lõike 3 punktist f, võib kauplemisteabehoidla juhul, kui kolmas riik ja liit ei ole sõlminud omavahel rahvusvahelist lepingut vastavalt artiklile 75, teha vajaliku teabe selle kolmanda riigi asjaomastele asutustele kättesaadavaks 17. augustini 2013 tingimusel, et ta teavitab sellest Väärtpaberiturujärelevalvet.

Artikkel 90

Väärtpaberiturujärelevalve töötajad ja ressursid

Väärtpaberiturujärelevalve hindab hiljemalt 31. detsembriks 2012, kui palju töötajaid ja ressursse on tal käesoleva määruse kohaste volituste ja ülesannete täitmiseks vaja, ning esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile selle kohta aruande.

Artikkel 91

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 4. juuli 2012

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
A. D. MAVROYIANNIS

I LISA

Artikli 65 lõikes 1 osutatud rikkumiste loetelu

I. Organisatsiooniliste nõuete või huvide konfliktidega seotud rikkumised:

- a) kauplemisteabehoidla rikub artikli 78 lõiget 1, kui tal puudub töökindel juhtimiskord, mis hõlmab selgesti määratletud, läbipaistvate ja järjepidevate vastutusaladega selget organisatsioonilist struktuuri ning asjakohast sisekontrolli, sealhulgas usaldusväärset haldusjuhtimis- ja raamatupidamiskorda, mis välistab konfidentsiaalse teabe avalikustamise;
- b) kauplemisteabehoidla rikub artikli 78 lõiget 2, kui tal ei ole kirjalikke ja tõhusaid organisatsioonilist ja haldusjuhtimiskorda käsitlevaid eeskirju, et tuvastada ja lahendada võimalikud huvide konfliktid, mis hõlmavad selle juhte, selle töötajaid ning mis tahes selliseid isikuid, kes on otseselt või kaudselt nendega tihedalt seotud;
- c) kauplemisteabehoidla rikub artikli 78 lõiget 3, kui ta ei tööta välja asjakohaseid põhimõtteid ja protseduure, millega tagatakse, et kauplemisteabehoidla, sh tema juhid ja töötajad täidavad käesoleva määruse kõiki sätteid;
- d) kauplemisteabehoidla rikub artikli 78 lõiget 4, kui tema organisatsiooniline struktuur ei ole selline, mis tagab, et kauplemisteabehoidla osutab teenuseid ja sooritab tegevusi järjepidevalt ja korrektselt;
- e) kauplemisteabehoidla rikub artikli 78 lõiget 5, kui ta ei hoiu kõrvalteenuseid talitluslikult eraldi ülesandest keskselt koguda ja säilitada andmeid tuletisinstrumentide kohta;
- f) kauplemisteabehoidla rikub artikli 78 lõiget 6, kui ta ei taga, et tema kõrgemal juhtkonnal ja juhtorgani liikmetel on piisavalt hea reputatsioon ja kogemused, et tagada kauplemisteabehoidla kindel ja usaldusväärne juhtimine;
- g) kauplemisteabehoidla rikub artikli 78 lõiget 7, kui ta ei kehtesta objektiivseid, mittediskrimineerivaid ja avalikustatud juurdepääsunõudeid teenuse osutajatele ja ettevõtjatele, kelle suhtes kehtib artikli 9 kohane aruandluskohustus;
- h) kauplemisteabehoidla rikub artikli 78 lõiget 8, kui ta ei avalikusta käesoleva määruse kohaselt osutatavate teenuste hindu, kui ta ei võimalda aruandvatel üksustel eraldi juurdepääsu konkreetsetele teenustele või kui tema kehtestatud hinnad ei ole kulupõhised.

II. Tegevusnõuetega seotud rikkumised:

- a) kauplemisteabehoidla rikub artikli 79 lõiget 1, kui ta ei tee kindlaks operatsiooniriski allikaid ega tööta nende minimeerimiseks välja asjakohaseid süsteeme, kontrolle ega protseduure;
- b) kauplemisteabehoidla rikub artikli 79 lõiget 2, kui ta ei tööta välja asjakohast talitluspidevuse kava ja avariitaastekava, mille eesmärk on tagada kauplemisteabehoidla funktsioonide säilimine, tema tegevuse kiire taastamine või kohustuste täitmine;
- c) kauplemisteabehoidla rikub artikli 80 lõiget 1, kui ta ei taga artikli 9 kohaselt saadud teabe konfidentsiaalsust, terviklust või kaitset;
- d) kauplemisteabehoidla rikub artikli 80 lõiget 2, kui ta kasutab käesoleva määruse kohaselt saadud andmeid ärilistel eesmärkidel asjaomaste vastaspoolte nõusolekuta;
- e) kauplemisteabehoidla rikub artikli 80 lõiget 3, kui ta ei salvesta kohe artikli 9 kohaselt saadud teavet või kui ta ei säilita seda vähemalt kümme aastat pärast vastavate lepingute lõppemist või kui ta ei rakenda kiireid ja tõhusaid protseduure, et salvestada säilitatavas teabes tehtavad muudatused;
- f) kauplemisteabehoidla rikub artikli 80 lõiget 4, kui ta ei arvuta artikli 9 kohaselt teavitatud tuletislepingute üksik-asjade alusel positsioone tuletisinstrumentide iga liigi kohta ja andmeid esitanud üksuse kohta;
- g) kauplemisteabehoidla rikub artikli 80 lõiget 5, kui ta ei võimalda lepingupooltel kõnealust lepingut käsitlevale teabele juurde pääseda ja seda õigeaegselt muuta;
- h) kauplemisteabehoidla rikub artikli 80 lõiget 6, kui ta ei võta kõiki mõistlikke meetmeid, et hoida ära tema süsteemides hallatava teabe kuritarvitamist.

III. Läbipaistvuse ja teabe kättesaadavusega seotud rikkumised:

- a) kauplemisteabehoidla rikub artikli 81 lõiget 1, kui ta ei avalda korrapäraselt ja hõlpsasti kättesaadaval viisil talle teatatud lepingutega hõlmatud iga tuletislepingu liigi kohta agregeeritud positsiooni;
- b) kauplemisteabehoidla rikub artikli 81 lõiget 2, kui ta ei võimalda artikli 81 lõikes 3 osutatud üksustele otsest ja kohest juurdepääsu tuletislepingute üksikasjalikele andmetele, mida nad vajavad oma vastavate kohustuste ja volituste täitmiseks.

IV. Järelevalvetegevuse takistamisega seotud rikkumised:

- a) kauplemisteabehoidla rikub artikli 61 lõiget 1, andes ebaõiget või eksitavat teavet vastuseks artikli 61 lõike 2 alusel Väärtpaberiturujärelevalve esitatud lihtteabenõudele või artikli 61 lõike 3 alusel Väärtpaberiturujärelevalve koostatud otsusele teabe nõudmise kohta;
 - b) kauplemisteabehoidla annab ebaõiged või eksitavaid vastuseid artikli 62 lõike 1 punkti c kohaselt esitatud küsimustele;
 - c) kauplemisteabehoidla ei järgi õigeaegselt vastavalt artiklile 73 Väärtpaberiturujärelevalve võetud järelevalvemeedet.
-

II LISA

Artikli 65 lõike 3 kohaldamisel kasutatavate raskendavaid ja kergendavaid asjaolusid kajastavate koefitsientide loetelu

Artikli 65 lõikes 2 osutatud põhisummade suhtes kohaldatakse kumulatiivselt järgmisi koefitsiente.

I. Raskendavaid asjaolusid kajastavad kohandamiskoefitsiendid:

- a) kui rikkumine on toime pandud korduvalt, siis kohaldatakse iga korduva rikkumise puhul koefitsienti 1,1;
- b) kui rikkumise kestus on pikem kui kuus kuud, kohaldatakse koefitsienti 1,5;
- c) kui rikkumine on paljastanud süsteemseid puudusi kauplemisteabehoidla töö korralduses, eriti selle protseduurides, juhtimissüsteemides või sisekontrollis, kohaldatakse koefitsienti 2,2;
- d) kui rikkumine avaldab negatiivset mõju kauplemisteabehoidla poolt säilitatavate andmete kvaliteedile, kohaldatakse koefitsienti 1,5;
- e) kui rikkumine on toime pandud tahtlikult, kohaldatakse koefitsienti 2;
- f) kui rikkumise tuvastamisest alates ei ole võetud parandusmeetmeid, kohaldatakse koefitsienti 1,7;
- g) kui kauplemisteabehoidla kõrgem juhtkond ei ole Väärtpaberiturujärelevalve poolt läbiviidava uurimise käigus teinud Väärtpaberiturujärelevalvega koostööd, kohaldatakse koefitsienti 1,5.

II. Kergendavaid asjaolusid kajastavad kohandamiskoefitsiendid:

- a) kui rikkumise kestus on lühem kui 10 tööpäeva, kohaldatakse koefitsienti 0,9;
 - b) kui kauplemisteabehoidla kõrgem juhtkond suudab tõendada, et ta on võtnud kõik vajalikud meetmed rikkumise ärahoidmiseks, kohaldatakse koefitsienti 0,7;
 - c) kui kauplemisteabehoidla on Väärtpaberiturujärelevalvet rikkumisest teavitanud kiiresti, tõhusalt ja täielikult, kohaldatakse koefitsienti 0,4;
 - d) kui kauplemisteabehoidla on vabatahtlikult võtnud meetmeid eesmärgiga tagada, et sarnast rikkumist ei oleks tulevikus võimalik toime panna, kohaldatakse koefitsienti 0,6.
-

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 649/2012,**4. juuli 2012,****ohtlike kemikaalide ekspordi ja impordi kohta****(uuesti sõnastatud)****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artikli 192 lõiget 1 ja artiklit 207,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määrust (EÜ) nr 689/2008 (ohtlike kemikaalide ekspordi ja impordi kohta) ⁽³⁾ on korduvalt oluliselt muudetud. Kuna sellesse tuleb teha uusi muudatusi, tuleks määrus (EÜ) nr 689/2008 selguse huvides uuesti sõnastada.

(2) Määrusega (EÜ) nr 689/2008 rakendati teatavate rahvusvaheliselt kaubeldavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiidide suhtes kohaldatavat eelnevalt teatatud nõusoleku protseduuri käsitlev Rotterdami konventsioon ⁽⁴⁾ (edaspidi „konventsioon”), mis jõustus 24. veebruaril 2004, ja asendati Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta määrus (EÜ) nr 304/2003 ohtlike kemikaalide ekspordi ja impordi kohta ⁽⁵⁾.

(3) Selleks, et saavutada selgus ja kooskõla liidu muude asjakohaste õigusaktidega, tuleks lisada või selgitada teatavaid mõisteid ja need tuleks viia kooskõlla Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1907/2006 (mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet) ⁽⁶⁾ ühelt poolt ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 1272/2008 (mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist) ⁽⁷⁾ teiselt poolt. On asjakohane tagada, et käesolev määrus kajastaks määruse (EÜ) nr 1272/2008 üleminekusätteid, et vältida vastuolusid nimetatud määruse ja käesoleva määruse kohaldamise ajakavas.

(4) Konventsioon annab konventsiooniosalistele õiguse võtta keskkonna ja elanike tervise kaitsmiseks rangemaid meetmeid, kui on ette nähtud konventsioonis, kui sellised meetmed on kooskõlas konventsiooni sätete ja rahvusvahelise õigusega. Importivate riikide keskkonnale ja elanikele kõrgema kaitstuse taseme tagamiseks on vajalik ja kohane minna teatavas osas kaugemale konventsiooni sätetest.

(5) Seoses liidu osalemisega konventsioonis on oluline, et liidu suhteid konventsiooni sekretariaadi (edaspidi „sekretariaat”), muude konventsiooniosaliste ja muude riikidega korraldaks üks ja sama vahendav üksus. Selle vahendava üksusena peaks toimima komisjon.

(6) On vaja tagada käesoleva määruse tehniliste ja haldusaspektide tõhus koordineerimine ja juhtimine liidu tasandil. Liikmesriikidel ja määrusega (EÜ) nr 1907/2006 moodustatud Euroopa Kemikaaliametil (edaspidi „amet”) on pädevus ja kogemused kemikaale käsitlevate liidu õigusaktide ja rahvusvaheliste kemikaalidealaste lepingute rakendamiseks. Seepärast peaksid liikmesriigid ja amet täitma ülesandeid, mis on seotud käesoleva määruse abil konventsiooni rakendamise halduslike, tehniliste ja teaduslike aspektidega, samuti teabevahetusega. Lisaks peaksid komisjon, liikmesriigid ja amet tegema koostööd, et tulemuslikult täita liidu konventsioonikohaseid rahvusvahelisi kohustusi.

⁽¹⁾ ELT C 318, 29.10.2011, lk 163.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 10. mai 2012. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 26. juuni 2012. aasta otsus.

⁽³⁾ ELT L 204, 31.7.2008, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 63, 6.3.2003, lk 29.

⁽⁵⁾ ELT L 63, 6.3.2003, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT L 396, 30.12.2006, lk 1.

⁽⁷⁾ ELT L 353, 31.12.2008, lk 1.

- (7) Arvestades, et komisjoni teatavad ülesanded tuleks üle anda ametile, peaks amet hakkama edasi arendama ja haldama ohtlike kemikaalide ekspordi ja impordi Euroopa andmebaasi, mille lõi komisjon.
- (8) Liidus keelustatud või rangelt piiratud kasutusega ohtlike kemikaalide ekspordi suhtes peaks ka edaspidi kehtima ühtne ekspordist teatamise kord. Seetõttu peaksid ohtlikele ainetele ainetena, segudes või toodete koosseisus, mille kasutamine taimekaitsevahenditena, muude pestitsiididena või tööstuskemikaalidena kutsealaseks või üldsusele ettenähtud kasutamiseks on liidus keelustatud või rangelt piiratud, kehtima samasugused ekspordist teatamise eeskirjad, mis kehtivad konventsioonis sätestatud ühte või mõlemasse kasutuskategooriasse, nimelt pestitsiidide või tööstuskemikaalide hulka kuuluvate keelustatud või rangelt piiratud kasutusega ohtlike kemikaalide suhtes. Lisaks peaksid samad ekspordist teatamise eeskirjad kehtima ka kemikaalide puhul, mille suhtes kohaldatakse eelnevalt teatatud nõusoleku protseduuri (edaspidi „PIC-protseduur”). Kõnealust ekspordist teatamise menetlust tuleks kohaldada kõikidesse kolmandatesse riikidesse liidust toimuva ekspordi suhtes, olenemata sellest, kas need riigid on liitunud konventsiooniga või osalevad selle menetlustes või mitte. Liikmesriikidele tuleks anda luba kehtestada selle menetlusega seotud kulude katmiseks halduslõivusid.
- (9) Käesolevas määruses sätestatud korra mõju ja tõhususe jälgimise ja hindamise võimaldamiseks peaksid eksporditajad ja importitajad olema kohustatud esitama teavet rahvusvahelises kaubanduses liikuvate käesoleva määrusega reguleeritud kemikaalide koguste kohta.
- (10) Teatistid sekretariaadile liidu või liikmesriigi lõplike regulatiivmeetmete kohta, millega kemikaalide kasutamine keelustatakse või seda rangelt piiratakse, pidades silmas nende lisamist PIC-protseduuri, peaks esitama komisjon juhtudel, kui konventsioonis sätestatud asjaomased kriteeriumid on täidetud. Vajaduse korral tuleb nendele teatistitele hankida lisateavet.
- (11) Kui liidu või liikmesriigi lõplikud regulatiivmeetmed ei vasta teatise esitamise tingimustele, kuna need ei vasta konventsioonis sätestatud kriteeriumidele, tuleks nendest meetmetest sekretariaadile ja muudele konventsiooniosalistele teabevahetuse huvides siiski teatada.
- (12) Samuti on vaja tagada, et liit võtaks vastu otsused selliste kemikaalide impordi kohta liitu, mille suhtes kehtib PIC-protseduuri nõue. Need otsused peaksid rajanema kohaldatavatel liidu õigusaktidel ja võtma arvesse liikmesriikides kehtestatud keelde ja rangeid piiranguid. Põhjustatud juhtudel tuleks teha ettepanek muuta liidu õigusakte.
- (13) On vaja korda, mis tagaks, et liikmesriigid ja eksporditajad on teadlikud importivate riikide otsustest kemikaalide kohta, mille suhtes kehtib PIC-protseduuri nõue, ja et eksporditajad täidavad neid otsuseid. Soovimatu ekspordi vältimiseks ei tohiks liidus keelustatud või rangelt piiratud kasutusega kemikaale, mis vastavad konventsioonis teavitamisele esitatud tingimustele või mille puhul kehtib PIC-protseduuri nõue, ekspordida ilma asjaomase importiva riigi selgesõnalise nõusolekuta, olenemata sellest, kas see riik on konventsiooniosaline või mitte. Samas on kohane teha erand selle kohustuse rakendamisest teatavate kemikaalide ekspordi suhtes Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) liikmeteks olevatesse riikidesse, kui on täidetud teatavad tingimused. Lisaks on vaja menetlust selliste juhtude lahendamiseks, kus hoolimata kõigist mõistlikest jõupingutustest ei õnnestu importivalt riigilt saada vastust, nii et teatavate kemikaalide ekspordimine võib toimuda ajutise korra alusel kindlaksmääratud tingimustel. On kohane ette näha ka kõigi selliste juhtude ning juhtude, kus sõnaselge nõusolek on saadud, korrapärane läbivaatamine.
- (14) Samuti on oluline, et kõikidel eksporditud kemikaalidel oleks nõuetekohane kõlblikkusaeg, et neid saaks kasutada tõhusalt ja ohutult. Pestitsiidide, eelkõige arengumaadesse eksporditavate pestitsiidide puhul on eriti oluline anda teavet asjakohaste ladustustingimuste kohta ja kasutada sobivaid pakendeid ja sobiva suurusega mahuteid, et vältida aegunud varude teket.
- (15) Konventsiooni reguleerimisalasse ei kuulu kemikaale sisaldavad tooted. Tundub siiski asjakohane, et käesolevas määruses määratletud toodete suhtes, mis sisaldavad kemikaale, mis võivad teatud tingimustel kasutamise või kõrvaldamise käigus vabaneda ja mille kasutamine konventsioonis sätestatud ühes või mitmes kasutuskategoorias on liidus keelustatud või rangelt piiratud või mille suhtes kehtib PIC-protseduuri nõue, tuleks samuti kohaldada ekspordist teatamise eeskirju. Lisaks sellele ei tohiks üldse ekspordida teatavaid kemikaale ja tooteid, mis sisaldavad konkreetseid kemikaale, mis ei kuulu konventsiooni reguleerimisalasse, kuid mis tekitavad erilist muret.
- (16) Konventsiooniosalistele, kes nõuavad teavet selliste kemikaalide transiitvedude kohta, mille puhul kehtib PIC-protseduuri nõue, tuleks konventsiooni kohaselt see teave esitada.
- (17) Pakendamist, märgistamist ja muud ohutusteavet käsitlevaid liidu eeskirju tuleks kohaldada kõikide kemikaalide suhtes, mis on ette nähtud ekspordimiseks konventsiooniosalistesse või muudesse riikidesse, välja arvatud juhul, kui need eeskirjad läheksid vastuollu kõnealuste riikide erinõuetega, milles on arvestatud asjaomaseid rahvusvahelisi norme. Kuna määrusega (EÜ) nr 1272/2008 kehtestati ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist käsitlevad uued sätted, tuleks käesolevasse määrusesse lisada viide nimetatud määrusele.

- (18) Selleks et tagada tõhus kontroll ning täitmine, peaksid liikmesriigid kindlaks määrama asutused, näiteks tolliasutused, kes vastutavad käesolevas määruses käsitletud kemikaalide impordi ja ekspordi kontrollimise eest. Komisjon, keda abistab amet, ja liikmesriigid mängivad otsustava tähtsusega rolli ja nende tegevus peaks olema sihipärane ja kooskõlastatud. Liikmesriigid peaksid kehtestama rikkumistele kohased karistused.
- (19) Tollikontrolli hõlbustamiseks ja nii eksportijate kui ka asutuste halduskoormuse vähendamiseks tuleks kehtestada ekspordideklaratsioonides kasutatavate koodide süsteem. Erikoode tuleks vajaduse korral kasutada ka kemikaalide puhul, mida eksporditakse teadusuuringute või analüüsi jaoks kogustes, mis tõenäoliselt ei mõjuta inimeste tervist ega keskkonda ning mis kalendriaastas mingil juhul ei ületa 10 kg iga eksportija puhul iga importiva riigi kohta.
- (20) Kemikaalide usaldusväärse käitlemise tagamiseks tuleks edendada liidu ja liikmesriikide ning kolmandate riikide vahelist teabevahetust, ühist vastutust ning koostööd, olenemata sellest, kas need kolmandad riigid on konventsiooniosalised või mitte. Komisjon ja liikmesriigid peaksid kas otse või valitsusväliste organisatsioonide projektidele antava toetuse kaudu osutama arengumaadele ja üleminekujärgus majandusega riikidele tehnilist abi, eriti selleks, et aidata nendel maadel rakendada konventsiooni ning seeläbi aidata vältida kemikaalide kahjulikku mõju inimeste tervisele ja keskkonnale.
- (21) Menetluste toimimise üle peaks teostama korrapäraselt järelevalvet, et tagada nende tõhusus. Selleks peaksid liikmesriigid ja amet esitama korrapäraselt standardvormis aruandeid komisjonile, kes omakorda peaks korrapäraselt aru andma Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (22) Amet peaks koostama tehnilised juhised, et abistada määratud asutusi, sealhulgas selliseid asutusi nagu ekspordi, eksportijaid ja importijaid käesoleva määruse rakendamisel kontrollivad tolliasutused.
- (23) Selleks et kohendada käesolevat määrust tehnika arenguga, tuleks komisjonile delegeerida õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikliga 290 vastu õigusakte seoses kemikaali lisamisega I lisa 1. või 2. ossa ning I lisa muude muudatustega; seoses kemikaali lisamisega V lisa 1. või 2. ossa ning V lisa muude muudatustega, ning seoses II, III, IV ja VI lisa muutmisega. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (24) Käesoleva määruse rakendamiseks ühesuguste tingimuste tagamiseks tuleks komisjonile anda rakendusvolitused. Osutatud volitusi tuleks kasutada vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrusele (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes ⁽¹⁾.
- (25) Kuna käesoleva määruse eesmärgi, nimelt konventsiooniga ettenähtud liidu kohustuste sidusa ja tõhusa rakendamise tagamist ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seetõttu, arvestades ohtlike kemikaalide impordi ja ekspordi eeskirjade ühtlustamise vajadust, saab neid eesmärgi paremini saavutada liidu tasandil, võib liit vastu võtta meetmeid vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttele. Vastavalt samas artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõttele ei lähe käesolev määrus kaugemale, kui on vaja osutatud eesmärkide saavutamiseks.
- (26) Määrus (EÜ) nr 689/2008 tuleks kehtetuks tunnistada.
- (27) On asjakohane ette näha käesoleva määruse kohaldamise edasilükkamine, et anda piisavalt aega ametile end uute ülesannete täitmiseks ette valmistada ja ettevõtjatele uute menetlustega tutvuda,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Eesmärgid

1. Käesoleva määruse eesmärgid on järgmised:

- a) rakendada teatavate rahvusvaheliselt kaubeldavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiidide suhtes kohaldatavat eelnevalt teatatud nõusoleku protseduuri käsitlev Rotterdami konventsioon („konventsioon“);
- b) edendada ühist vastutust ja koostööd ohtlike kemikaalide rahvusvahelisel edasitoimetamisel, et kaitsta inimeste tervist ja keskkonda võimaliku kahju eest;
- c) aidata kaasa ohtlike kemikaalide keskkonnaohutule kasutamisele.

⁽¹⁾ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

Esimeses lõigus esitatud eesmärgid saavutatakse, hõlbustades ohtlike kemikaalide omadusi käsitleva teabe vahetamist, sätestades nende importi ja eksporti käsitlevate otsuste tegemise korra ja edastades otsuseid konventsiooniosalistele ja vajaduse korral muudele riikidele.

2. Lisaks lõikes 1 sätestatud eesmärkidele tagatakse käesoleva määrusega, et määruse (EÜ) nr 1272/2008 klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist käsitlevad sätted kehtivad kemikaalide puhul ka siis, kui neid eksporditakse liikmesriikidest teistesse konventsiooniosalistesse või muudesse riikidesse, välja arvatud juhul, kui asjaomased sätted on vastuolus kõnealuste konventsiooniosaliste või muude riikide kehtestatud erinõuetega.

Artikkel 2

Reguleerimisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse järgmiste kemikaalide suhtes:

- a) teatavad ohtlikud kemikaalid, mille suhtes konventsiooni alusel kehtib eelnevalt teatatud nõusoleku protseduuri („PIC-protseduur”) nõue;
- b) teatavad ohtlikud kemikaalid, mille kasutamine liidus või liikmesriigis on keelustatud või rangelt piiratud;
- c) kõik eksporditavad kemikaalid, seoses nende kemikaalide klassifitseerimise, märgistamise ja pakendamisega.

2. Käesolevat määrust ei kohaldata järgmise suhtes:

- a) narkootilised ja psühhotroopsed ained, mida on käsitlenud nõukogu 22. detsembri 2004. aasta määruses (EÜ) nr 111/2005, millega kehtestatakse ühenduse ja kolmandate riikide vahelise narkootikumide lähteainetega kauplemise järelevalve eeskirjad ⁽¹⁾;
- b) radioaktiivsed materjalid ja ained, mida on käsitlenud nõukogu 13. mai 1996. aasta direktiivis 96/29/Euratom, millega sätestatakse põhilised ohutusnormid töötajate ja muu elanikkonna tervise kaitsmiseks ioniseerivast kiirgusest tulenevate ohtude eest ⁽²⁾;
- c) jäätmeid, mida on käsitlenud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiivis 2008/98/EÜ jäätmete kohta ⁽³⁾;

⁽¹⁾ ELT L 22, 26.1.2005, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 159, 29.6.1996, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 312, 22.11.2008, lk 3.

d) keemiarelvad, mida on käsitlenud nõukogu 5. mai 2009. aasta määruses (EÜ) nr 428/2009, millega kehtestatakse ühenduse kord kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi, edasitoimetamise, vahendamise ja transiidi kontrollimiseks ⁽⁴⁾;

e) toit ja toidulisandid, mida on käsitlenud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruses (EÜ) nr 882/2004 ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks ⁽⁵⁾;

f) töödeldud, osaliselt töödeldud või töötlemata sööt (k.a söödalisisandid), mis on ette nähtud loomade söötmiseks ja mida on käsitlenud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määruses (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused ⁽⁶⁾;

g) geneetiliselt muundatud organismid, mida on käsitlenud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiivis 2001/18/EÜ geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta ⁽⁷⁾;

h) ravimid ja veterinaarravimid, mida on käsitlenud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta direktiivis 2001/83/EÜ inimtervishoius kasutatavaid ravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta ⁽⁸⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta direktiivis 2001/82/EÜ veterinaarravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta, ⁽⁹⁾ välja arvatud käesoleva määruse artikli 3 lõike 5 punktis b käsitlenud ulatuses;

3. Käesolevat määrust ei kohaldata kemikaalide puhul, mida eksporditakse teadusuuringute või analüüsi jaoks kogustes, mis tõenäoliselt ei mõjuta inimeste tervist ega keskkonda ning mis kalendriaastas mingil juhul ei ületa iga eksportija puhul iga importiva riigi kohta 10 kg.

Olenemata esimesest lõigust, hangivad esimeses lõigus osutatud kemikaalide eksportijad spetsiaalse viitenumbri, kasutades artikli 6 lõike 1 punktis a osutatud andmebaasi, ja esitavad selle viitenumbri oma ekspordideklaratsioonis.

⁽⁴⁾ ELT L 134, 29.5.2009, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT L 165, 30.4.2004, lk 1.

⁽⁶⁾ EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1.

⁽⁷⁾ EÜT L 106, 17.4.2001, lk 1.

⁽⁸⁾ EÜT L 311, 28.11.2001, lk 67.

⁽⁹⁾ EÜT L 311, 28.11.2001, lk 1.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „kemikaal” – aine, mis esineb iseseisvalt või segu koosseisus, või segu, nii toodetud kui ka loodusest saadud, mis ei sisalda elusorganisme ja kuulub ühte järgnevatest kategooriatest:
 - a) pestitsiidid, sealhulgas eriti ohtlikud pestitsiidiformulatsioonid;
 - b) tööstuskemikaalid;
- 2) „aine” – iga keemiline element ja selle ühendid, nagu on määratletud määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 3 punktis 1;
- 3) „segu” – segu või lahus, mis vastab määruse (EÜ) nr 1272/2008 artikli 2 punktis 8 esitatud määratlusele;
- 4) „toode” – valmis toode, mis sisaldab kemikaali, mille kasutamine selles konkreetses tootes on liidu õigusnormidega keelustatud või rangelt piiratud, kui osutatud toode ei kuulu punkti 2 või 3 alla;
- 5) „pestitsiid” – kemikaal, mis kuulub ühte järgmisse alakategooriasse:
 - a) pestitsiidid, mida kasutatakse taimekaitsevahendina ja mida on käsitletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määruses (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise kohta ⁽¹⁾; ja
 - b) muud pestitsiidid, nagu:
 - i) biotsiidid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 1998. aasta direktiivile 98/8/EÜ, mis käsitleb biotsiidide turuleviimist ⁽²⁾ ja
 - ii) desinfektsioonivahendid, insektitsiidid ja parasiiditõrjevahendid, mida on käsitletud direktiivides 2001/82/EÜ ja 2001/83/EÜ;
- 6) „tööstuskemikaal” – kemikaal, mis kuulub ühte järgmisse alakategooriasse:
 - a) kutsealaseks kasutamiseks ettenähtud kemikaalid;
 - b) tavakasutajatele ettenähtud kemikaalid;
- 7) „kemikaal, mille suhtes kehtib ekspordist teatamise nõue” – iga kemikaal, mille kasutamine liidus on keelustatud või rangelt piiratud ühes või mitmes kategoorias või alakategoorias, ja iga I lisa 1. osas loetletud kemikaal, mille suhtes kehtib PIC-protseduuri nõue;
- 8) „kemikaal, mille puhul tuleb esitada PIC-teatis” – iga kemikaal, mille kasutamine liidus või liikmesriigis on keelustatud või rangelt piiratud ühes või mitmes kategoorias. Liidus ühes või mitmes kategoorias keelustatud või rangelt piiratud kasutusega kemikaalid on loetletud I lisa 2. osas;
- 9) „kemikaal, mille suhtes kehtib PIC-protseduuri nõue” – iga kemikaal, mida on nimetatud konventsiooni III lisas ja käesoleva määruse I lisa 3. osas;
- 10) „keelustatud kemikaal” – üks järgnevatest kemikaalidest:
 - a) kemikaal, mille igasugune kasutamine ühes või mitmes kategoorias või alakategoorias on inimeste tervise või keskkonna kaitsmiseks liidu lõpliku regulatiivmeetmega keelustatud;
 - b) kemikaal, millele ei ole antud heakskiitu esmakordselt kasutamiseks või mille tööstus on kõrvaldanud kas liidu turult või teavitamis-, registreerimis- või heakskiitmismenetlusest ja mille kohta on tõendeid, et see põhjustab tervise- või keskkonnaprobleeme;
- 11) „rangelt piiratud kasutusega kemikaal” – üks järgnevatest kemikaalidest:
 - a) kemikaal, mille kasutamine on ühes või mitmes kategoorias või alakategoorias inimese või keskkonna kaitsmiseks liidu lõpliku regulatiivmeetmega peaaegu täielikult keelustatud, kuid teataval eriotstarbel siiski lubatud;
 - b) kemikaal, mille peaaegu kõik kasutamisetarbed on jäetud heakskiiduta või mille tootja on kõrvaldanud kas liidu turult või teavitamis-, registreerimis- või heakskiitmismenetlusest ja mille kohta on tõendeid, et see põhjustab tervise- või keskkonnaprobleeme;

⁽¹⁾ ELT L 309, 24.11.2009, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 123, 24.4.1998, lk 1.

- 12) „kemikaal, mille kasutamine on liikmesriigi poolt keelustatud või rangelt piiratud” – kemikaal, mille kasutamine on keelustatud või rangelt piiratud liikmesriigi lõpliku regulatiivmeetmega;
- 13) „lõplik regulatiivmeede” – juriidiliselt siduv akt, mille eesmärk on mõni kemikaal keelustada või kehtestada selle kasutamisele ranged piirangud;
- 14) „eriti ohtlik pestitsiidiformulatsioon” – pestitsiidina kasutusseks ettenähtud kemikaal, mis nõuetekohasel kasutamisel põhjustab tervisele või keskkonnale pärast ühe- või mitmekordset kokkupuudet tõsiseid tagajärgi, mis ilmnevad juba lühikese aja pärast;
- 15) „liidu tolliterritoorium” – territoorium, mis on kindlaks määratud nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92 (millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik) (¹) artikliga 3;
- 16) „eksport” – üks järgmistest tegevustest:
- a) ELi toimimise lepingu artikli 28 lõike 2 tingimustele vastava kemikaali alaline või ajutine eksport;
- b) ELi toimimise lepingu artikli 28 lõike 2 tingimustele mittevastava kemikaali reeksport, kui see kemikaal suunatakse muule tolliprotseduurile kui liidu välitransiidiprotseduur kaupade veoks läbi liidu tolliterritooriumi;
- 17) „import” – kemikaali füüsiline sissevedu liidu tolliterritooriumile, kui see kemikaal suunatakse muule tolliprotseduurile kui liidu välitransiidiprotseduur kaupade veoks läbi liidu tolliterritooriumi;
- 18) „eksportija” – iga järgmine füüsiline või juriidiline isik:
- a) isik, kelle nimel tollideklaratsioon esitatakse, st isik, kellel deklaratsiooni vastuvõtu ajal on kehtiv leping konventsiooniosalise või muu riigi territooriumil asuva kaubasaajaga ja kellel on õigus otsustada, et kemikaal saadetakse väljapoole liidu tolliterritooriumi;
- b) kui ekspordilepingut ei ole sõlmitud või kui lepingu omaja ei tegutsenda enda nimel, siis isik, kel on õigus otsustada, et kemikaal saadetakse väljapoole liidu tolliterritooriumi;
- c) kui kemikaali lähetamise õigus ekspordi aluseks oleva lepingu kohaselt kuulub isikule, kelle asukoht on väljaspool liitu, siis see lepinguosaline, kes asub liidus;
- 19) „importija” – füüsiline või juriidiline isik, kes on kemikaali vastuvõtja liidu tolliterritooriumile toomise ajal;
- 20) „konventsiooniosaline” või „osaline” – riik või piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon, kes on nõustunud end konventsiooniga siduma ja kelle suhtes konventsioon kehtib;
- 21) „muu riik” – iga riik, kes ei ole konventsiooniosaline;
- 22) „amet” – Euroopa Kemikaalamet, mis on asutatud määrusega (EÜ) nr 1907/2006;
- 23) „sekretariaat” – konventsiooni sekretariaat, kui käesolevas määruses ei ole täpsustatud teisiti.

Artikkel 4

Liikmesriigi määratud riigiasutus

Iga liikmesriik määrab asutuse või asutused (edaspidi „määratud riigiasutus” või „määratud riigiasutused”), mis täidab/täidavad käesoleva määrusega nõutud haldusülesandeid, välja arvatud juhul, kui riigiasutus on seda juba teinud enne käesoleva määruse jõustumist.

Liikmesriik teatab komisjonile kõnealusest määramisest 17. novembriks 2012, välja arvatud juhul, kui see teave on juba esitatud enne käesoleva määruse jõustumist, samuti teatab liikmesriik komisjonile mis tahes muudatusest seoses määratud riigiasutusega.

Artikkel 5

Liidu osalemine konventsioonis

1. Konventsioonis osalemise eest vastutavad ühiselt komisjon ja liikmesriigid, eriti tehnilise abi, teabevahetuse, vaidluste lahendamise, allorganite töös osalemise ja hääletamise küsimustes.

2. Komisjon toimib konventsiooni PIC-protseduuriga seotud haldusülesannete täitmisel ühise määratud asutusena, kes esindab kõiki liikmesriikide määratud riigiasutusi, teeb nendega tihedat koostööd ja peab nõu.

(¹) EÜT L 302, 19.10.1992, lk 1.

Komisjon vastutab eelkõige järgmiste ülesannete täitmise eest:

- a) liidu eksporditeatiste edastamine konventsiooniosalistele ja muudele riikidele vastavalt artiklile 8;
- b) teatiste saatmine artikli 11 kohaselt sekretariaadile lõplike regulatiivmeetmete kohta, mis käsitlevad kemikaale, mille puhul tuleb esitada PIC-teatis;
- c) teabe saatmine artikli 12 kohaselt muude lõplike regulatiivmeetmete kohta, mis käsitlevad kemikaale, mille puhul ei tule esitada PIC-teatist;
- d) üldisem teabe saamine sekretariaadilt.

Komisjon edastab artikli 13 kohaselt sekretariaadile ka liidu otsused selliste kemikaalide impordi kohta, mille suhtes kehtib PIC-protseduuri nõue.

Lisaks koordineerib komisjon liidu tööd tehniliste küsimuste lahendamisel seoses järgmisega:

- a) konventsioon;
- b) konventsiooni artikli 18 lõikes 1 sätestatud konventsiooniosaliste konverentsi ettevalmistamine;
- c) konventsiooni artikli 18 lõike 6 alusel moodustatud kemikaalide hindamise komitee (edaspidi „kemikaalide hindamise komitee”);
- d) konventsiooniosaliste konverentsi muud allorganid.

3. Komisjon ja liikmesriigid teevad kõik vajaliku, et tagada liidu asjakohane esindatus konventsiooni eri rakendusorganites.

Artikkel 6

Ameti ülesanded

1. Amet täidab lisaks artiklites 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 22 ja 25 temale antud ülesannetele järgmisi ülesandeid:

- a) hooldab, arendab edasi ja ajakohastab korrapäraselt ohtlike kemikaalide ekspordi ja impordi andmebaasi (edaspidi „andmebaas”);
- b) teeb andmebaasi oma veebisaidil avalikkusele kättesaadavaks;
- c) osutab vajaduse korral ja kokkuleppel komisjoniga ning pärast liikmesriikidega konsulteerimist ettevõtjatele abi, korraldab ettevõtjate tehnilist ja teaduslikku juhendamist, et tagada käesoleva määruse tõhus kohaldamine;
- d) osutab kokkuleppel komisjoniga liikmesriikide määratud riigiasutustele abi, korraldab määratud riigiasutuste tehnilist

ja teaduslikku juhendamist, et tagada käesoleva määruse tõhus kohaldamine;

- e) kemikaalide hindamise komitee liikmesriikide või komisjoni ekspertide palvel ning olemasolevate vahendite piires aitab koostada otsustamise suunisdokumente, millele on osutatud konventsiooni artiklis 7, samuti muid konventsiooni rakendamise seotud tehnilisi dokumente;
- f) komisjoni palvel esitab talle tehnilised ja teaduslikud sisendandmed ning abistab teda käesoleva määruse tõhusa rakendamise tagamisel;
- g) komisjoni palvel esitab talle tehnilised ja teaduslikud sisendandmed ning abistab teda liidu ühise määratud asutuse ülesannete täitmisel.

2. Ameti sekretariaat täidab ametile käesoleva määrusega antud ülesandeid.

Artikkel 7

Kemikaalid, mille suhtes kehtib ekspordist teatamise nõue, kemikaalid, mille puhul tuleb esitada PIC-teatis, või kemikaalid, mille suhtes kehtib PIC-protseduuri nõue

1. Kemikaalid, mille suhtes kehtib ekspordist teatamise nõue, kemikaalid, mille puhul tuleb esitada PIC-teatis, ja kemikaalid, mille suhtes kehtib PIC-protseduuri nõue, loetletakse I lisas.

2. I lisas loetletud kemikaalid liigitatakse ühte või mitmesse kolmest kemikaalirühmast, mis on esitatud I lisa 1., 2. ja 3. osas.

I lisa 1. osas loetletud kemikaalide suhtes kohaldatakse artiklis 8 sätestatud ekspordist teatamise protseduuri ning nende kohta esitatakse aine identifitseerimisandmed, piiratud kasutuse kategooria ja/või alakategooria ning piirangu liik ja vajaduse korral lisateave, eelkõige ekspordist teatamise nõudest vabastamise kohta.

I lisa 2. osas loetletud kemikaalide suhtes võib lisaks artiklis 8 sätestatud ekspordist teatamise protseduurile kohaldada artiklis 11 sätestatud PIC-protseduuri ning nende kohta esitatakse aine identifitseerimisandmed ja kasutuskategooria.

I lisa 3. osas loetletud kemikaalide suhtes kehtib PIC-protseduuri nõue ning nende kohta esitatakse kasutuskategooria ja vajaduse korral lisateave, eelkõige ekspordist teatamise nõuete kohta.

3. I lisa loetelud tehakse avalikkusele kättesaadavaks andmebaasi kaudu.

Artikkel 8

Konventsiooniosalistele ja muudele riikidele edastatavad eksporditeatised

1. I lisa 1. osas loetletud aine või sellist ainet sisaldava segu puhul, kui aine sisaldus on nii suur, et see muude ainete sisaldusest olenemata tekitab määruuses (EÜ) nr 1272/2008 sätestatud märgistamiskohustuse, kohaldatakse käesoleva artikli lõikeid 2 kuni 8, olenemata kemikaali kavandatud kasutusala importivas konventsiooniosalises või muus riigis.

2. Kui eksportija kavatseb lähetada lõikes 1 osutatud kemikaali liidust konventsiooniosalisse või muusse riiki esmakordselt päeval, millest alates selle kemikaali suhtes kehtib käesolev määruus, või pärast seda tähtpäeva, esitab eksportija hiljemalt 35 päeva enne kemikaali ekspordi oodatavat kuupäeva teatise oma asukohajärgse liikmesriigi (edaspidi „eksportija liikmesriik”) määratud riigiasutusele. Edaspidi teatab eksportija kõnealusele määratud riigiasutusele kemikaali iga kalendriaasta esimesest ekspordist hiljemalt 35 päeva enne kemikaali ekspordimist. Teatised vastavad II lisas teatamisele esitatud nõuetele ja tehakse komisjonile ja liikmesriikidele kättesaadavaks andmebaasi kaudu.

Eksportija liikmesriigi määratud riigiasutus kontrollib teabe vastavust II lisa sätetele ja kui teatis vastab nõuetele, edastab selle ametile hiljemalt 25 päeva enne ekspordi oodatavat kuupäeva.

Amet saadab komisjoni nimel teatise edasi importiva konventsiooniosalise määratud riigiasutusele või muu importiva riigi asjaomasele asutusele ja võtab vajalikud meetmed, millega tagab, et see saab kõnealuse teatise kätte hiljemalt 15 päeva enne kemikaali esmakordselt kavandatud ekspordi ja edaspidi hiljemalt 15 päeva enne kemikaali esmakordset ekspordi igal järgmisel kalendriaastal.

Amet registreerib iga eksporditeatise ja omistab sellele andmebaasis viitenumbri. Amet teeb ka üldsusele ja vajaduse korral liikmesriikide määratud riigiasutustele kättesaadavaks asjaomaste kemikaalide ning importivate konventsiooniosalistele ja muude riikide igal kalendriaastal ajakohastatud loetelud andmebaasi kaudu.

3. Kui pärast kemikaali I lisa 1. ossa lisamist ei saa amet importivalt konventsiooniosaliselt või muult riigilt kinnitust väljasaadetud esimese eksporditeatise kättesaamise kohta 30 päeva jooksul pärast kõnealuse teatise saatmist, saadab ta komisjoni nimel teise teatise. Amet teeb komisjoni nimel mõistlikke

jõupingutusi tagamaks, et importiva konventsiooniosalise määratud riigiasutus või muu importiva riigi asjaomane asutus saab teise teatise kätte.

4. Kooskõlas lõikega 2 esitatakse uus eksporditeatis juhul, kui eksport toimub pärast kõnealuste ainete turustamist, kasutamist või märgistamist käsitlevate liidu õigusaktide muudatuste jõustumist, või iga kord, kui kõnealuse segu koostist muudetakse, nii et muutub segu märgistus. Uus teatis vastab II lisas teatamisele esitatud nõuetele ja selles märgitakse, et see on eelmise teatise muudetud versioon.

5. Kui kemikaali eksport toimub hädaolukorras, milles iga viivitus võib ohustada importiva konventsiooniosalise või muu riigi elanike tervist või keskkonda, võidakse eksportija või importiva konventsiooniosalise või muu riigi põhjendatud taotlusel ja eksportija liikmesriigi määratud riigiasutuse äranägemisel pärast konsulteerimist komisjoniga, keda abistab amet, teha lõigetes 2, 3 ja 4 märgitud kohustustest erand täielikult või osaliselt. Taotluse asjus tehtud otsuse puhul loetakse, et komisjoniga on konsulteeritud, kui 10 päeva jooksul pärast seda, kui liikmesriigi määratud riigiasutus saatis taotluse üksikasjad komisjonile, ei ole komisjon eriarvamust avaldanud.

6. Piiramata kohustusi, mis on sätestatud artikli 19 lõikes 2, lõpevad käesoleva artikli lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud kohustused, kui kõik järgmised tingimused on täidetud:

- a) kemikaali suhtes on hakanud kehtima PIC-protseduuri nõue;
- b) konventsiooniosaline importiv riik on sekretariaadile konventsiooni artikli 10 lõike 2 kohaselt vastanud, kas ta nõustub kemikaali importimisega või ei, ning
- c) sekretariaat on teavitanud komisjoni kõnealusest vastusest ja komisjon on saatnud teabe edasi liikmesriikidele ja ametile.

Piiramata käesoleva lõike esimese lõigu kohaldamist, ei lõpe käesoleva artikli lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud kohustused, kui importiv riik on konventsiooniosaline ning selgesõnaliselt, näiteks imporditsuse teel või muul viisil, nõuab eksportivatelt konventsiooniosalistelt ekspordist teatamise jätkamist.

Piiramata kohustusi, mis on sätestatud artikli 19 lõikes 2, lõpevad käesoleva artikli lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud kohustused, kui mõlemad järgmised tingimused on täidetud:

- a) importiva konventsiooniosalise määratud riigiasutus või muu importiva riigi asjaomane asutus on loobunud nõudest, et kemikaali ekspordimisest tuleb eelnevalt teatada, ning

b) komisjon on saanud sekretariaadi või importiva konventsiooniosalise määratud riigiasutuse või muu importiva riigi asjaomase asutuse teabe, edastanud selle liikmesriikidele ja ametile, kes on selle teinud kättesaadavaks andmebaasi kaudu.

7. Komisjon, liikmesriikide määratud riigiasutused, amet ja eksportijad annavad importivate konventsiooniosaliste ja muude riikide taotlusel eksporditavate kemikaalide kohta kättesaadavat lisateavet.

8. Liikmesriik võib võtta läbipaistval viisil kasutusele süsteeme, millega eksportijaid kohustatakse maksma iga eksporditeatise ja selgesõnalise nõusoleku taotluse eest halduslõivu, mille suurus vastab käesoleva artikli lõigetes 2 ja 4 ning artikli 14 lõigetes 6 ja 7 sätestatud menetlustoimingute tegemisel liikmesriigile tekkinud kuludele.

Artikkel 9

Konventsiooniosalistelt ja muudelt riikidelt laekuvad eksporditeatised

1. Eksporditeatiseid, mis amet saab konventsiooniosalistelt määratud riigiasutustelt või muude riikide asjaomastelt asutustelt sellise kemikaali liitu eksportimise kohta, mille tootmine, kasutamine, käitlemine, tarbimine, transport või müük on asjaomase konventsiooniosalise või muu riigi õigusnormidega keelustatud või rangelt piiratud, tehakse 15 päeva jooksul pärast teatise laekumist ametile kättesaadavaks andmebaasi kaudu.

Amet kinnitab komisjoni nimel igalt konventsiooniosaliselt või muult riigilt iga kemikaali kohta esimese eksporditeatise kättesaamist.

Importiva liikmesriigi määratud riigiasutusele edastatakse 10 päeva jooksul pärast teatise kättesaamist kõikide ametile laekunud teatiste koopiad ja kogu kättesaadav teave. Teistel liikmesriikidel on õigus saada koopiad taotluse korral.

2. Kui komisjon või liikmesriigi määratud riigiasutus saab otse või kaudselt mis tahes eksporditeatise konventsiooniosalise riigi määratud riigiasutusest või muu riigi asjaomaselt asutusest, edastab ta selle teatise ja kogu kättesaadava teabe viivitamata ametile.

Artikkel 10

Teave kemikaalide eksportimise ja importimise kohta

1. Iga eksportija, kes ekspordib ühte või mitut järgmistest kemikaalidest:

a) I lisa loetletud ained,

b) segud, milles sellise aine sisaldus on nii suur, et see muude ainete sisaldusest olenemata tekitab määruses (EÜ) nr 1272/2008 sätestatud märgistamiskohustuse, või

c) tooted, mis sisaldavad I lisa 2. või 3. osas loetletud aineid lähteolekus, või segud, milles sellise aine sisaldus on nii suur, et see muude ainete sisaldusest olenemata tekitab määruses (EÜ) nr 1272/2008 sätestatud märgistamiskohustuse,

teatab eksportija liikmesriigi määratud riigiasutusele iga aasta esimeses kvartalis eelmisel aastal igasse konventsiooniosaliselt või muusse riiki lähetatud aine kogused, nii iseseisva aina kui ka segude või toodete koostisosana. Kõnealusele teabele lisatakse nimesid ja aadresse sisaldav loetelu kõikide füüsiliste või juriidiliste isikute kohta, kes impordivad kemikaale konventsiooniosaliselt või muule riigile, kellele sel ajavahemikul on kemikaale saadetud. Nimetatud teave sisaldab eraldi nimekirja artikli 14 lõike 7 kohaselt teostatud ekspordi kohta.

Iga liidus asuv importija esitab samaväärse teabe liitu imporditud koguste kohta.

2. Kui komisjon, keda abistab amet, või liikmesriigi määratud riigiasutus seda nõuavad, esitab eksportija või importija kemikaalide kohta käesoleva määruse rakendamiseks vajalikku lisateavet.

3. Iga liikmesriik esitab ametile igal aastal kokkuvõtlikud andmed vastavalt III lisale. Amet koostab kõnealuse teabe kohta kogu liitu käsitleva kokkuvõtte ja teeb teabe, mis ei ole konfidentsiaalne, kättesaadavaks andmebaasi kaudu.

Artikkel 11

Konventsiooni alusel keelustatud või rangelt piiratud kasutusega kemikaalidest teatamine

1. Komisjon teatab sekretariaadile kirjalikult I lisa 2. osas loetletud kemikaalid, mille puhul tuleb esitada PIC-teatis.

2. Iga kord kui I lisa 2. osasse lisatakse vastavalt artikli 23 lõike 2 teisele lõigule uusi kemikaale, teatab komisjon nendest kemikaalidest sekretariaadile. PIC-teatis esitatakse võimalikult kiiresti pärast seda, kui liidu tasandil on vastu võetud asjakohane lõplik regulatiivmeede kemikaali kasutamise keelustamiseks või rangeks piiramiseks, ent hiljemalt 90 päeva pärast päeva, mil liidu tasandil hakatakse kohaldama lõplikku regulatiivmeedet.

3. PIC-teatis sisaldab kogu asjakohast teavet vastavalt IV lisa nõuetele.

4. Teatiste esitamise prioriteetide kindlaksmääramisel võtab komisjon arvesse seda, kas kemikaal on juba loetletud I lisa 3. osas, mil määral on võimalik täita IV lisas teabe kohta sätestatud nõudeid ning kui tõsist ohtu kemikaal endast kujutab, eriti arengumaade puhul.

Kui kemikaali puhul tuleb esitada PIC-teatis, kuid teave ei ole piisav IV lisa nõuete täitmiseks, esitavad kindlaksmääratud eksportijad või importijad komisjoni nõudmisel 60 päeva jooksul kogu neile kättesaadava asjakohase teabe, sealhulgas teistest riiklikest või rahvusvahelistest kemikaalide kontrolli programmidest saadud teabe.

5. Lõigete 1 ja 2 alusel teatatud lõpliku regulatiivmeetme muutmisest teatab komisjon sekretariaadile kirjalikult ning teeb seda võimalikult kiiresti pärast uue lõpliku regulatiivmeetme vastuvõtmist, ent hiljemalt 60 päeva pärast seda, mil hakatakse kohaldama uut lõplikku regulatiivmeedet.

Komisjon esitab kogu asjakohase teabe, mis lõike 1 või 2 alusel toimunud esmakordse teatamise ajal ei olnud kättesaadav.

6. Konventsiooniosalise või sekretariaadi nõudmisel esitab komisjon kemikaali või lõpliku regulatiivmeetme kohta võimaluste piires lisateavet.

Liikmesriigid ja amet abistavad nõudmise korral komisjoni kõnealuse teabe kogumises vastavalt vajadusele.

7. Komisjon edastab viivitamata liikmesriikidele ja ametile sekretariaadilt saabunud teabe, mis käsitleb kemikaale, mille kasutamise keelustamisest või rangest piiramisest teised konventsiooniosalised on teatanud.

Vajaduse korral hindab komisjon tihedas koostöös liikmesriikide ja ametiga, kas on vaja võtta liidu tasandil meetmeid, et ennetada liidus vastuvõetamatut ohtu inimeste tervisele või keskkonnale.

8. Kui liikmesriik võtab kooskõlas asjakohaste liidu õigusnormidega lõpliku regulatiivmeetme mõne kemikaali kasutamise keelustamiseks või rangeks piiramiseks, esitab ta komisjonile asjakohase teabe. Komisjon teeb selle teabe kättesaadavaks teistele liikmesriikidele. Liikmesriigid võivad nelja nädala jooksul pärast kõnealuse teabe kättesaadavaks tegemist saata komisjonile ja lõpliku regulatiivmeetme esitanud liikmesriigile märkusi seoses võimaliku PIC-teatisega, sealhulgas konkreetset asjakohast teavet oma regulatiivsete sätete kohta, mida kohaldatakse kõnealuse kemikaali puhul. Pärast märkuste hindamist teatab regulatiivmeetmed esitanud liikmesriik komisjonile, kas komisjon:

a) esitab sekretariaadile PIC-teatise vastavalt käesolevale artiklile või

b) saadab sekretariaadile teabe vastavalt artiklile 12.

Artikkel 12

Sekretariaadile edastatav teave keelustatud või rangelt piiratud kasutusega kemikaalide kohta, mille puhul ei tule esitada PIC-teatist

Kui kemikaal on loetletud üksnes I lisa 1. osas või kui komisjon on liikmesriigilt saanud vajaliku teabe artikli 11 lõike 8 punkti b kohaselt, esitab komisjon sekretariaadile teabe asjakohaste lõplike regulatiivmeetmete kohta, nii et kõnealust teavet saab vastavalt vajadusele levitada teistele konventsiooniosalistele.

Artikkel 13

Kemikaalide impordiga seotud kohustused

1. Komisjon edastab liikmesriikidele ja ametile viivitamata sekretariaadilt saadud otsustamise suunisdokumendid.

Komisjon võtab liidu nimel rakendusaktiga vastu imporditsuse asjaomase kemikaali edaspidise importimise kohta, andes lõpliku või ajutise impordivastuse. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu vastavalt artikli 27 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusele. Komisjon teatab otsusest sekretariaadile võimalikult kiiresti, ent hiljemalt üheksa kuud pärast kuupäeva, mil sekretariaat lähetas otsustamise suunisdokumendi.

Kui mõne kemikaali suhtes kehtestatakse liidu õigusaktide alusel lisapiirangud või piiranguid muudetakse, võtab komisjon rakendusaktiga vastu muudetud imporditsuse. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu vastavalt artikli 27 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusele. Komisjon teatab muudetud imporditsusest sekretariaadile.

2. Kui üks või mitu liikmesriiki on kemikaali kasutamise keelustanud või rangelt piiranud, võtab komisjon seda asjaomase liikmesriigi või asjaomaste liikmesriikide kirjaliku taotluse korral imporditsuse tegemisel arvesse.

3. Lõike 1 kohane imporditsus on seotud kemikaali jaoks otsustamise suunisdokumendis kindlaksmääratud kategooria või kategooriatega.

4. Imporditsusest sekretariaadile teatades esitab komisjon otsuse aluseks võetud õigus- või haldusnormide kirjelduse.

5. Liikmesriigi määratud riigiasutus teeb lõike 1 alusel tehtud imporditsused asjaosalistele kättesaadavaks vastavalt oma pädevusele ja õigus- või haldusnormidele. Amet teeb lõike 1 kohased imporditsused avalikkusele kättesaadavaks andmebaasi kaudu.

6. Vajaduse korral hindab komisjon koostöös liikmesriikide ja ametiga, kas on vaja kavandada liidu meetmeid, et vältida liidus vastuvõetamatuid ohte inimeste tervisele või keskkonnale, arvestades otsustamise juhenddokumendis antud teavet.

Artikkel 14

Kemikaalide ekspordiga seotud muud kohustused lisaks ekspordist teatamisele

1. Komisjon edastab liikmesriikidele, ametile ja Euroopa tööstusharude liitudele viivitamata sekretariaadilt kas ringkirjana või muul viisil saadud teabe kemikaalide kohta, mille suhtes kehtib PIC-protseduuri nõue, ja importivate konventsiooniosaliste otsused nendele kemikaalidele kohaldatavate imporditingimuste kohta. Samuti edastab ta liikmesriikidele ja ametile viivitamata teabe juhtumite kohta, kui konventsiooni artikli 10 lõike 2 kohast vastust ei suudetud saata. Amet omistab igale imporditsusele viitenumbri ja säilitab kogu imporditsustega seotud teabe avalikkusele kättesaadavana andmebaasis ja edastab nõudmise korral igäihele kõnealuse teabe.

2. Komisjon määrab kindlaks iga I lisas loetletud kemikaali klassifikatsiooni vastavalt Euroopa Liidu kombineeritud nomenklatuurile. Kõnealused klassifikatsioonid vaadatakse vajaduse korral läbi, arvestades Maailma Tolleorganisatsiooni harmoneeritud süsteemi nomenklatuuris või Euroopa Liidu kombineeritud nomenklatuuris asjaomaste kemikaalide kohta tehtud muudatusi.

3. Iga liikmesriik teatab komisjoni lõike 1 alusel edastatud teabe ja otsused tema jurisdiktsiooni jäävatele asjaosalistele.

4. Eksportijad hakkavad imporditsuseid täitma hiljemalt kuus kuud pärast seda, kui sekretariaat esmakordselt teavitab komisjoni sellisest otsusest vastavalt lõikele 1.

5. Komisjon, keda abistab amet, ja liikmesriigid nõustavad taotluse ja vajaduse korral importivaid konventsiooniosalisi ja aitavad neil hankida lisateavet konkreetse kemikaali impordi käsitleva vastuse koostamiseks sekretariaadile.

6. I lisa 2. või 3. osas loetletud ainet või segu, milles sellise aine sisaldus on nii suur, et see muude ainete sisaldusest olenevata tekitab määruuses (EÜ) nr 1272/2008 sätestatud määrgistamiskohustuse, ei ekspordita kemikaali kavandatud kasutusala importivas konventsiooniosalis või muus riigis olenemata, välja arvatud, kui on täidetud üks järgnevatest tingimustest:

a) eksportija on taotlenud selgelt väljendatud nõusolekut importimiseks ja saanud sellise nõusoleku eksportija liikmesriigi määratud riigiasutuse vahendusel komisjoni, keda

abistab amet, ja importiva konventsiooniosalise määratud riigiasutuse või muu importiva riigi asjaomase asutusega konsulteerimise käigus;

b) I lisa 3. osas loetletud kemikaalide puhul tõendab vastavalt lõikele 1 saadatud viimane sekretariaadi ringkiri, et importiv konventsiooniosaline on andnud importimiseks nõusoleku.

I lisa 2. osas loetletud kemikaalide puhul, mida tahetakse eksportida OECD riiki, võib eksportija liikmesriigi määratud riigiasutus eksportija taotluse korral pärast komisjoniga kooskõlastamist ja olenevalt konkreetse juhtumi asjaoludest otsustada, et kõnealuse kemikaali jaoks ei ole vaja selgesõnalist nõusolekut, kui kemikaal on asjaomasesse OECD riiki importimise ajal litsentseeritud, registreeritud või lubatud kõnealuses OECD riigis.

Kui esimese lõigu punkti a kohaselt on taotletud selgesõnalist nõusolekut ja amet ei ole saanud taotlusele 30 päeva jooksul vastust, saadab amet komisjoni nimel meeldetuletuse, kui komisjon või eksportija liikmesriigi määratud riigiasutus ei ole saanud vastust ja edastanud seda ametile. Kui järgmise 30 päeva jooksul ei saada ikka veel vastust, võib amet saata vajaduse korral edasisi meeldetuletusi.

7. I lisa 2. või 3. osas loetletud kemikaalide puhul võib eksportija liikmesriigi määratud riigiasutus pärast kooskõlastamist komisjoniga, keda abistab amet, olenevalt konkreetse juhtumi asjaoludest ja kui teisest lõigust ei tulene teisiti, otsustada lubada ekspordi, kui ei ole ametlikest allikatest saadud tõendeid selle kohta, et importiv konventsiooniosaline või muu riik on võtnud lõplikke regulatiivmeetmeid kemikaali keelustamiseks või rangeks piiramiseks, ja kui kõigile mõistlikele jõupingutustele vaatamata ei ole lõike 6 punkti a kohasele selgesõnalise nõusoleku taotlusele saadud vastust 60 päeva jooksul ning kui üks järgmisest tingimusest on täidetud:

a) importiva konventsiooniosalise või muu importiva riigi ametlikest allikatest on saadud tõendid, et kemikaal on litsentseeritud, registreeritud või lubatud, või

b) eksporditeatistes esitatud ja füüsilise või juriidilise isiku poolt, kes impordib kemikaali konventsiooniosalisele või muusse riiki, kirjalikult kinnitatud kavandatud kasutusala ei kuulu kategooriasse, mille alusel kemikaal on loetletud I lisa 2. või 3. osas, ning ametlikest allikatest on saadud tõendid selle kohta, et kemikaali on viimase viie aasta jooksul kasutatud importivas konventsiooniosalis või muus riigis või seda on sinna imporditud.

I lisa 3. osas loetletud kemikaalide puhul ei saa punkti b tingimuste täitmisele tuginedes ekspordi lubada, kui kemikaal on vastavalt määrusele (EÜ) nr 1272/2008 liigitatud 1A või 1B kategooria kantserogeeniks või 1A või 1B kategooria mutageense toimega aineks või 1A või 1B kategooria reproduktiivtoksiliseks aineks või kui kemikaal on määruse (EÜ) nr 1907/2006 XIII lisas sätestatud kriteeriumide kohaselt püsiv, bioakumuleeruv ja toksiline või väga püsiv ja väga bioakumuleeruv aine.

I lisa 3. osas loetletud kemikaalide ekspordi üle otsustades kaalub eksportija liikmesriigi määratud riigiasutus, konsulteerides komisjoniga, keda abistab amet, kemikaali kasutamise võimalikku mõju inimeste tervisele või keskkonnale importivas konventsiooniosalisel või muus riigis ning esitab ametile asjakohase dokumentatsiooni, mis tehakse kättesaadavaks andmebaasi kaudu.

8. Lõike 6 punkti a kohaselt saadud selgesõnalise nõusoleku või lõike 7 kohase ekspordi lubamise otsuse, kui puudub selgesõnaline nõusolek, vaatab komisjon asjaomaste liikmesriikidega nõu pidades korrapäraselt läbi järgmiselt:

- a) lõike 6 punkti a kohaselt saadud selgesõnalise nõusoleku puhul nõutakse uue selgesõnalise nõusoleku andmist kolmanda kalendriaasta lõpuks pärast nõusoleku andmist, kui nõusoleku tingimused ei näe ette teisiti;
- b) välja arvatud kui vahepeal ei ole taotlusele saadud vastust, kehtib lõike 7 kohaselt tehtud ekspordi lubamise otsus, kui puudub selgesõnaline nõusolek, kuni kaksteist kuud, mille lõppemisel nõutakse selgesõnalist nõusolekut.

Esimese lõigu punktis a viidatud juhtudel võib eksport siiski jätkuda ka pärast asjaomase ajavahemiku lõppu järgmise 12 kuu jooksul, kui on esitatud taotlus uue selgesõnalise nõusoleku saamiseks.

9. Amet registreerib kõik selgesõnalise nõusoleku taotlused, saadud vastused ja ekspordi lubamise otsused, kui puudub selgesõnaline nõusolek, kaasa arvatud lõike 7 kolmandas lõigus viidatud dokumentatsiooni, andmebaasis. Igale saadud selgesõnalisele nõusolekule või ekspordi lubamise otsusele, kui puudub selgesõnaline nõusolek, omistatakse viitenumber ja see kantakse loetelusse koos kogu asjakohase teabega sellekohaste tingimuste, nagu kehtivustähtajad, kohta. Mittekonfidentsiaalne teave tehakse avalikkusele kättesaadavaks andmebaasi kaudu.

10. Ühtegi kemikaali ei tohi eksportida hiljem kui kuus kuud enne aegumiskuupäeva, kui aegumiskuupäev on olemas või selle saab tuletada tootmiskuupäevast, välja arvatud juhul, kui kemikaali omadused muudavad selle võimatuks. Eksportijad tagavad eriti pestitsiidide puhul mahutite optimaalse suuruse ja pakendamise, et vältida pestitsiidide aegunud varude tekkimist.

11. Pestitsiidide eksportimisel tagavad eksportijad, et märgistus sisaldab konkreetset teavet pestitsiidide ladustustingimuste ja stabiilsuse kohta importiva konventsiooniosalise või muu riigi kliimatingimustes. Lisaks tagavad nad, et eksporditavad pestitsiidid vastavad liidu õigusnormides sätestatud puhtusnõuetele.

Artikkel 15

Teatavate kemikaalide ja toodete eksport

1. Tootele laieneb artiklis 8 sätestatud ekspordist teatamise protseduur, kui see sisaldab üht järgmistest:

- a) I lisa 2. või 3. osas loetletud ainet lähteolekus;
- b) segu, milles sellise aine sisaldus on nii suur, et see muude ainete sisaldusest olenemata tekitab määruses (EÜ) nr 1272/2008 sätestatud märgistamiskohustuse.

2. V lisa loetletud kemikaale ja tooteid, mille kasutamine on liidus inimese tervise ja keskkonna kaitseks keelustatud, ei tohi eksportida.

Artikkel 16

Teave transiitvedude kohta

1. Konventsiooniosalised, kes nõuavad teavet nende kemikaalide transiitvedude kohta, mille suhtes kehtib PIC-protseduuri nõue, ning konventsiooniosaliste poolt sekretariaadi kaudu taotletav teave loetletakse VI lisa.

2. Kui I lisa 3. osas loetletud kemikaali veetakse läbi VI lisa loetletud konventsiooniosalise territooriumi, esitab eksportija võimaluste piires eksportija liikmesriigi määratud riigiasutusele VI lisa kohaselt konventsiooniosalise nõutud teabe hiljemalt 30 päeva enne esmakordset transiitvedu ja hiljemalt kaheksa päeva enne iga järgmist transiitvedu.

3. Eksportija liikmesriigi määratud riigiasutus edastab komisjonile eksportijalt vastavalt lõikele 2 saadud teabe koos kättesaadava lisateabega ja saadab sellest koopia ametile.

2. Komisjon, liikmesriigid ja amet kaitsevad teiselt konventsiooniosaliselt või muult riigilt saadud konfidentsiaalset teavet vastavalt vastastikusele kokkuleppele.

3. Käesoleva määruse kohasel teabe edastamisel, ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiivi 2003/4/EÜ keskkonnateabele avaliku juurdepääsu kohta, ⁽¹⁾ ei käsitleta konfidentsiaalsena vähemalt järgmist teavet:

- a) II ja IV lisas kirjeldatud teave;
 - b) artikli 17 lõikes 3 osutatud kemikaali ohutuskaartidel olev teave;
 - c) kemikaali aegumiskuupäev;
 - d) kemikaali tootmiskuupäev;
 - e) teave ettevaatusabinõude kohta, sealhulgas teave ohu klassi, laadi ja vastavate ohutusmeetmete kohta;
 - f) toksikoloogiliste ja ökotoksikoloogiliste katsete koondtulemused;
 - g) teave pakendite käitlemise kohta pärast kemikaalide eemaldamist.
4. Amet koostab iga kahe aasta tagant esitatud andmete kokkuvõtteid.

Artikkel 21

Tehniline abi

Võttes arvesse eriti arengumaade ja üleminekujärgus majandusega riikide vajadusi, teevad komisjon, liikmesriikide määratud riigiasutused ja amet koostööd tehnilise abi, sealhulgas koolituse andmisel, et arendada infrastruktuuri, suutlikkust ja asjatundlikkust, mida on vaja kemikaalide õigeks käitlemiseks kogu nende olemusringi vältel.

Konventsiooni rakendamise hõlbustamiseks kõnealustes riikides pakutakse neile tehnilise abina eelkõige tehnilist teavet kemikaalide kohta, ekspertide vahetust, toetust määratud riigiasutuste loomiseks või alalhoidmiseks ja ekspertide tehnilist abi ohtlike pestitsiidiformulatsioonide kindlakstegemisel ja sekretariaadile saadetavate teatiste ettevalmistamisel.

Komisjon ja liikmesriigid osalevad aktiivselt kemikaalihalduse suutlikkuse suurendamise rahvusvahelistes meetmetes, andes

teavet projektide kohta, mida nad toetavad või rahastavad, et parandada kemikaalide kasutamist arengumaades ja ülemineku-majandusega riikides. Komisjon ja liikmesriigid kaaluvad toetuse andmist ka valitsusvälistele organisatsioonidele.

Artikkel 22

Järelevalve ja aruandlus

1. Liikmesriigid ja amet edastavad komisjonile iga kolme aasta tagant teavet käesolevas määruses sätestatud menetluste toimimise kohta, sealhulgas vajaduse korral tollikontrolli, rikkumiste, karistuste ja heastusmeetmete kohta. Komisjon võtab vastu rakendusakti, milles sätestatakse eelnevalt aruandluse ühine vorm. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 27 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

2. Komisjon koostab iga kolme aasta tagant aruandeid käesolevas määruses sätestatud ülesannete täitmise kohta, mille eest ta vastutab, ja lisab need koondaruandesse, milles võetakse kokku ka liikmesriikidelt ja ametilt vastavalt lõikele 1 saadud teave. Aruande kokkuvõte avaldatakse Internetis ja saadetakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

3. Teabe edastamisel vastavalt lõigetele 1 ja 2 täidavad komisjon, liikmesriigid ja amet asjakohaseid andmete konfidentsiaalsuse ja omandiõiguse kaitse kohustusi.

Artikkel 23

Lisade ajakohastamine

1. I lisa kemikaalide loetelu vaatab komisjon liidu õigusaktides tehtud ja konventsiooniga seotud muutusi arvestades läbi vähemalt igal aastal.

2. Kui otsustatakse, kas liidu tasandil kehtestada lõpliku regulatiivmeetmena keeld või range piirang, hinnatakse meetme mõju kategooriate „pestitsiidid” ja „tööstuskemikaalid” alakategooriate tasandil. Kui lõplik regulatiivmeede keelustab või piirab rangelt kemikaali mis tahes alakategooria raames, lisatakse see kemikaal I lisa 1. ossa.

Kui otsustatakse, kas liidu tasandil kehtestada lõpliku regulatiivmeetmena selline keeld või range piirang, et asjaomase kemikaali puhul tuleb esitada PIC-teatis artikli 11 kohaselt, hinnatakse meetme mõju kategooriate „pestitsiidid” ja „tööstuskemikaalid” tasandil. Kui lõplik regulatiivmeede keelustab või piirab rangelt kemikaali ühe kategooria raames, lisatakse see kemikaal ka I lisa 2. ossa.

⁽¹⁾ ELT L 41, 14.2.2003, lk 26.

3. Otsus kemikaalide lisamiseks I lissasse või vastava kande muutmiseks tehakse võimalikult kiiresti.

4. Selleks et kohandada käesolevat määrust tehnika arenguga, antakse komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 26 järgmiste meetmete kohta:

- a) kemikaali lisamine I lisa 1. või 2. ossa käesoleva artikli lõike 2 ja liidu tasandi lõplike regulatiivmeetmete alusel ja I lisa muud muudatused, sealhulgas olemasolevate kannete muutmine;
- b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrusega (EÜ) nr 850/2004 püsivate orgaaniliste saasteainete kohta ⁽¹⁾ reguleeritava kemikaali lisamine V lisa 1. ossa;
- c) V lisa 2. ossa sellise kemikaali lisamine, millele on juba kehtestatud ekspordikeeld liidu tasandil;
- d) V lisa olemasolevate kannete muutmine;
- e) II, III, IV ja VI lisa muutmine.

Artikkel 24

Ameti eelarve

1. Käesoleva määruse kohaldamisel koosnevad ameti tulud järgmisest:

- a) liidu toetus, mis on kirjendatud liidu üldeelarves (komisjoni jagu);
- b) liikmesriikide vabatahtlikud panused.

2. Käesoleva määruse kohaseid tegevustulusid ja -kulusid ning muude määruste kohaseid tegevustulusid ja -kulusid käsitletakse eraldi, ameti eelarve eri osade kaudu.

Amet kasutab lõikes 1 osutatud tulusid käesoleva määrusega seotud ülesannete täitmiseks.

3. Komisjon uurib viie aasta jooksul alates 1. märtsist 2014, kas ametil on kohane nõuda teenustasu eksportijatele osutatud teenuste eest, ja esitab vajaduse korral sellekohase ettepaneku.

⁽¹⁾ ELT L 158, 30.4.2004, lk 7.

Artikkel 25

Ametile teabe esitamiseks kasutatavad vormid ja tarkvara

Amet määrab kindlaks temale teabe esitamiseks kasutatavad vormid ja tarkvarapaketid ning teeb need tasuta kättesaadavaks oma veebisaidil. Liikmesriigid ja muud isikud, kellele laieneb käesolev määrus, kasutavad ametile käesoleva määrusega nõutud andmete esitamisel osutatud vorme ja pakette.

Artikkel 26

Delegeerimine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 23 lõikes 4 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 1. märtsist 2014. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt 9 kuud enne vieeaastase tähtaja möödumist. Volituste delegerimist uuendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 23 lõikes 4 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artikli 23 lõike 4 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 27

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 133 kohaselt asutatud komitee. Osutatud komitee on määrusega (EL) nr 182/2011 kindlaks määratud komitee.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

Artikkel 28

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad käesoleva määruse sätete rikkumise korral kohaldatavate karistuste kohta ja võtavad kõik vajalikud meetmed kõnealuste sätete nõuetekohase rakendamise tagamiseks. Ettenähtud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Kui nad ei ole seda juba teinud enne käesoleva määruse jõustumist, teatavad liikmesriigid kõnealustest sätetest komisjonile hiljemalt 1. märtsiks 2014 ja teatavad komisjonile viivitamatult ka igasugustest edaspidistest neid sätteid mõjutavatest muudatustest.

Artikkel 29

Ülemineku periood kemikaalide klassifitseerimisel, märgistamisel ja pakendamisel

Käesolevas määruses esinevaid viiteid määrusele (EÜ) nr 1272/2008 tõlgendatakse vajaduse korral viidetena liidu õigusaktidele, mida kohaldatakse nimetatud määruse artikli 61 alusel ning selles sätestatud ajakava kohaselt.

Artikkel 30

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EÜ) nr 689/2008 tunnistatakse kehtetuks alates 1. märtsist 2014.

Viiteid määrusele (EÜ) nr 689/2008 tõlgendatakse viidetena käesolevale määrusele ja loetakse vastavalt VII lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 31

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnenädal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. märtsist 2014.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 4. juuli 2012

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
A. D. MAVROYIANNIS

I LISA

KEMIKAALIDE LOETELU

(osutatud artiklis 7)

1. OSA

Kemikaalid, mille suhtes kehtib ekspordist teatamise nõue

(osutatud artiklis 8)

Tuleb märkida, et kui käesoleva lisa käesolevas osas loetletud kemikaalide suhtes kehtib PIC-protseduuri nõue, siis artikli 8 lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud ekspordist teatamise kohustust ei kohaldata, kui on täidetud artikli 8 lõike 6 esimese lõigu punktides b ja c sätestatud tingimused. Need kemikaalid on tähistatud järgnevas loetelus sümboliga # ja need on loetletud viitamise hõlbustamiseks uuesti käesoleva lisa 3. osas.

Tuleb ka märkida, et kui käesoleva lisa 1. osas loetletud kemikaalide puhul tuleb liidu lõpliku regulatiivmeetme laadi tõttu esitada PIC-teatis, on need kemikaalid loetletud ka käesoleva lisa 2. osas. Sellised kemikaalid on järgnevas loetelus tähistatud sümboliga +.

Kemikaal	CASi nr	EINECSi nr	CN-kood	Alakategooria (*)	Kasutuspiirang (**)	Riigid, mille puhul teatamist ei nõuta
1,1,1-trikloroetaan	71-55-6	200-756-3	2903 19 10	i(2)	b	
1,2-dibromoetaan (etüleendibromiid) (#)	106-93-4	203-444-5	2903 31 00	p(1)-p(2)	b-b	Vt PIC-ringkiri aadressil www.pic.int/
1,2-dikloroetaan (etüleendikloriid) (#)	107-06-2	203-458-1	2903 15 00	p(1)-p(2) i(2)	b-b b	Vt PIC-ringkiri aadressil www.pic.int/
cis-1,3-dikloropropeen ((1Z)-1,3-dikloroprop-1-een)	10061-01-5	233-195-8	2903 29 00	p(1)-p(2)	b-b	
1,3-dikloropropeen (¹) (*)	542-75-6	208-826-5	2903 29 00	p(1)	b	
2-aminobutaan	13952-84-6	237-732-7	2921 19 80	p(1)-p(2)	b-b	
2-naftüülamiin (naftaleen-2-amiin) ja selle soolad (*)	91-59-8, 553-00-4, 612-52-2 ja muud	202-080-4, 209-030-0, 210-313-6 ja muud	2921 45 00	i(1) i(2)	b b	
2-naftüüloksüäädikhape	120-23-0	204-380-0	2918 99 90	p(1)	b	
2,4,5-T ning selle soolad ja estrid (#)	93-76-5 ja muud	202-273-3 ja muud	2918 91 00	p(1)-p(2)	b-b	Vt PIC-ringkiri aadressil www.pic.int/

Kemikaal	CASi nr	EINECSi nr	CN-kood	Alakategooria (*)	Kasutuspiirang (**)	Riigid, mille puhul teatamist ei nõuta
4-aminobifenüül (bifenüül-4-amiin) ja selle soolad (*)	92-67-1, 2113-61-3 ja muud	202-177-1 ja muud	2921 49 80	i(1) i(2)	b b	
4-nitrobifenüül (*)	92-93-3	202-204-7	2904 20 00	i(1) i(2)	b b	
atsefaat (*)	30560-19-1	250-241-2	2930 90 85	p(1)-p(2)	b-b	
atsifluorfeen	50594-66-6	256-634-5	2916 39 00	p(1)-p(2)	b-b	
alakloor (*)	15972-60-8	240-110-8	2924 29 95	p(1)	b	
aldikarb (*)	116-06-3	204-123-2	2930 90 85	p(1)-p(2)	sr-b	
ametrüün	834-12-8	212-634-7	2933 69 80	p(1)-p(2)	b-b	
amitraas (*)	33089-61-1	251-375-4	2925 29 00	p(1)-p(2)	b-b	
antrakinoon (*)	84-65-1	201-549-0	2914 61 00	p(1)-p(2)	b-b	
arseeniühendid				p(2)	sr	
asbestkiud (*)	1332-21-4 ja muud					Vt PIC-ringkiri aadressil www.pic.int/
kroküoliit (#)	12001-28-4		2524 10 00	i	b	
amosiit (#)	12172-73-5		2524 90 00	i	b	
antofülliid (#)	77536-67-5		2524 90 00	i	b	
aktinoliit (#)	77536-66-4		2524 90 00	i	b	
tremoliit (#)	77536-68-6		2524 90 00	i	b	
krüsootil (*)	12001-29-5 või 132207-32-0		2524 90 00	i	b	
atrasiin (*)	1912-24-9	217-617-8	2933 69 10	p(1)	b	
etüülasiinfoss	2642-71-9	220-147-6	2933 99 90	p(1)-p(2)	b-b	
metüülasiinfoss (*)	86-50-0	201-676-1	2933 99 90	p(1)	b	
benfurakarb (*)	82560-54-1		2932 99 00	p(1)	b	
bensultaap	17606-31-4		2930 90 85	p(1)-p(2)	b-b	

Kemikaal	CASi nr	EINECSi nr	CN-kood	Alakategooria (*)	Kasutuspiirang (**)	Riigid, mille puhul teatamist ei nõuta
benseen (³)	71-43-2	200-753-7	2902 20 00	i(2)	sr	
bensidiin ja selle soolad (*) bensidiini derivaadid (*)	92-87-5, 36341-27-2 ja muud	202-199-1, 252-984-8 ja muud	2921 59 90	i(1)-i(2) i(2)	sr-b b	
bifentriin	82657-04-3		2916 20 00	p(1)	b	
binapakrüül (#)	485-31-4	207-612-9	2916 19 50	p(1)-p(2) i(2)	b-b b	Vt PIC-ringkiri aadressil www.pic.int/
butraliin (*)	33629-47-9	251-607-4	2921 49 00	p(1)	b	
kaadmium ja selle ühendid	7440-43-9 ja muud	231-152-8 ja muud	8107 3206 49 30 ja muud	i(1)	sr	
kadusafoss (*)	95465-99-9	ei kohaldata	2930 90 85	p(1)	b	
kaltsiferool	50-14-6	200-014-9	2936 29 90	p(1)	b	
kaptafool (#)	2425-06-1	219-363-3	2930 50 00	p(1)-p(2)	b-b	Vt PIC-ringkiri aadressil www.pic.int/
karbarüül (*)	63-25-2	200-555-0	2924 29 95	p(1)-p(2)	b-b	
karbofuraan (*)	1563-66-2	216-353-0	2932 99 85	p(1)	b	
süsiniktetrakloriid	56-23-5	200-262-8	2903 14 00	i(2)	b	
karbosulfaan (*)	55285-14-8	259-565-9	2932 99 85	p(1)	b	
kartaap	15263-53-3		2930 20 00	p(1)-p(2)	b-b	
kinometionaat	2439-01-2	219-455-3	2934 99 90	p(1)-p(2)	b-b	
kloraat (*)	7775-09-9 10137-74-3	231-887-4 233-378-2	2829 11 00 2829 19 00	p(1)	b	
kloordimeform (#)	6164-98-3	228-200-5	2925 21 00	p(1)-p(2)	b-b	Vt PIC-ringkiri aadressil www.pic.int/

Kemikaal	CASi nr	EINECSi nr	CN-kood	Alakategooria (*)	Kasutuspiirang (**)	Riigid, mille puhul teatamist ei nõuta
kloorfenapüür (*)	122453-73-0		2933 99 90	p(1)	b	
kloorfenvinfoss	470-90-6	207-432-0	2919 90 90	p(1)-p(2)	b-b	
kloormefoss	24934-91-6	246-538-1	2930 90 85	p(1)-p(2)	b-b	
klorobensilaat (#)	510-15-6	208-110-2	2918 18 00	p(1)-p(2)	b-b	Vt PIC-ringkiri aadressil www.pic.int/
kloroform	67-66-3	200-663-8	2903 13 00	i(2)	b	
dimetüülklorotaal (*)	1861-32-1	217-464-7	2917 39 95	p(1)	b	
klosolinaat (*)	84332-86-5	282-714-4	2934 99 90	p(1)-p(2)	b-b	
kolekaltsiferool	67-97-0	200-673-2	2936 29 90	p(1)	b	
kumafurüül	117-52-2	204-195-5	2932 29 85	p(1)-p(2)	b-b	
kreosoot ja kreosoodilaadsed ained	8001-58-9 61789-28-4 84650-04-4 90640-84-9 65996-91-0 90640-80-5 65996-85-2 8021-39-4 122384-78-5	232-287-5 263-047-8 283-484-8 292-605-3 266-026-1 292-602-7 266-019-3 232-419-1 310-191-5	2707 91 00 3807 00 90	 i(2)	 b	
krimidiin	535-89-7	208-622-6	2933 59 95	p(1)	b	
tsüaanamiid (*)	420-04-2	206-992-3	2853 00 90	p(1)	b	
tsüanasiin	21725-46-2	244-544-9	2933 69 80	p(1)-p(2)	b-b	
tsühalotriin	68085-85-8	268-450-2	2926 90 95	p(1)	b	
DBB (di-μ-okso-di-n-butüülstannio-hüdroksüboraan/dioksa-tannaboretaan-4-ool)	75113-37-0	401-040-5	2931 00 95	i(1)	b	

Kemikaal	CASi nr	EINECSi nr	CN-kood	Alakategooria (*)	Kasutuspii- rang (**)	Riigid, mille puhul teatamist ei nõuta
diasinoon (*)	333-41-5	206-373-8	2933 59 10	p(1)	b	
diklobeniil (*)	1194-65-6	214-787-5	2926 90 95	p(1)	b	
dikloraan (*)	99-30-9	202-746-4	2921 42 00	p(1)	b	
diklorofoss (*)	62-73-7	200-547-7	2919 90 90	p(1)	b	
dikofool (*)	115-32-2	204-082-0	2906 29 00	p(1)-p(2)	b-b	
dikofool, mis sisaldab alla 78 % p, p'-dikofooli või 1 g/kg DDT-d või DDT-laadseid ühendeid (*)	115-32-2	204-082-0	2906 29 00	p(1)-p(2)	b-b	
dimetenamiid (*)	87674-68-8	ei kohaldata	2934 99 90	p(1)	b	
dinikonasool-M (*)	83657-18-5	ei kohaldata	2933 99 80	p(1)	b	
dinitro-orto-kresool (DNOC) ja selle soolad (näiteks ammoo- niumsool, kaaliumsool ja naatriumsool) (#)	534-52-1 2980-64-5 5787-96-2 2312-76-7	208-601-1 221-037-0 — 219-007-7	2908 99 90	p(1)-p(2)	b-b	Vt PIC-ringkiri aadressil www.pic.int/
dinobutoon	973-21-7	213-546-1	2920 90 10	p(1)-p(2)	b-b	
dinoseeb, selle soolad ja estrid (#)	88-85-7 ja muud	201-861-7 ja muud	2908 91 00 2915 36 00	p(1)-p(2) i(2)	b-b b	Vt PIC-ringkiri aadressil www.pic.int/
dinoterb (*)	1420-07-1	215-813-8	2908 99 90	p(1)-p(2)	b-b	
difenüülamiin	122-39-4	204-539-4	2921 44 00	p(1)	b	
pulbrilised pestitsiidiformulatsioonid, mis sisaldavad korraga:			3808 99 90			Vt PIC-ringkiri aadressil www.pic.int/
benomüüli 7 % või rohkem,	17804-35-2	241-775-7	2933 99 90	p(1)	b	

Kemikaal	CASi nr	EINECSi nr	CN-kood	Alakategooria (*)	Kasutuspiirang (**)	Riigid, mille puhul teatamist ei nõuta
karbofuraani 10 % või rohkem ja tiraami 15 % või rohkem (#)	1563-66-2 137-26-8	216-353-0 205-286-2	2932 99 85 2930 30 00	p(2)	b	
endosulfaan (*)	115-29-7	204-079-4	2920 90 85	p(1)	b	
etaalfluraliin (*)	55283-68-6	259-564-3	2921 43 00	p(1)	b	
etioon	563-12-2	209-242-3	2930 90 85	p(1)-p(2)	b-b	
etoksükin (*)	91-53-2	202-075-7	2933 49 90	p(1)	b	
etüleenoksiid (oksiraan) (#)	75-21-8	200-849-9	2910 10 00	p(1)	b	Vt PIC-ringkiri aadressil www.pic.int/
fenarimool (*)	60168-88-9	262-095-7	2933 59 95	p(1)	b	
fenitrotioon (*)	122-14-5	204-524-2	2920 19 00	p(1)	b	
fenpropatriin	39515-41-8	254-485-0	2926 90 95	p(1)-p(2)	b-b	
fentioon (*)	55-38-9	200-231-9	2930 90 85	p(1)	sr	
fentiinatsetaat (*)	900-95-8	212-984-0	2931 00 95	p(1)-p(2)	b-b	
fentiinhüdroksiid (*)	76-87-9	200-990-6	2931 00 95	p(1)-p(2)	b-b	
fenvaleraat	51630-58-1	257-326-3	2926 90 95	p(1)	b	
ferbaam	14484-64-1	238-484-2	2930 20 00	p(1)-p(2)	b-b	
fluorootsetamiid (#)	640-19-7	211-363-1	2924 12 00	p(1)	b	Vt PIC-ringkiri aadressil www.pic.int/
flurenool	467-69-6	207-397-1	2918 19 85	p(1)-p(2)	b-b	
flurprimidool (*)	56425-91-3	ei kohaldata	2933 59 95	p(1)	b	
furatiokarb	65907-30-4	265-974-3	2932 99 85	p(1)-p(2)	b-b	
kvasatiin (*)	108173-90-6 115044-19-4	236-855-3	3808 99 90	p(1)-p(2)	b-b	
heksakloroetaan	67-72-1	200-666-4	2903 19 80	i(1)	sr	

Kemikaal	CASi nr	EINECSi nr	CN-kood	Alakategooria (*)	Kasutuspiirang (**)	Riigid, mille puhul teatamist ei nõuta
heksasiin	51235-04-2	257-074-4	2933 69 80	p(1)-p(2)	b-b	
iminoktadiin	13516-27-3	236-855-3	2925 29 00	p(1)-p(2)	b-b	
indooläädikhape (*)	87-51-4	201-748-2	2933 99 80	p(1)	b	
isoksatioon	18854-01-8	242-624-8	2934 99 90	p(1)	b	
malatioon	121-75-5	204-497-7	2930 90 99	p(2)	b	
a) maleiinhüdrasiid ja selle soolad, v.a koliin-, kaalium- ja naatriumsool	123-33-1	204-619-9	2933 99 90	p(1)	b	
b) maleiinhüdrasiidi koliin-, kaalium- ja naatriumsool, mis sisaldavad rohkem kui 1 mg/kg vaba hüdrasiini, väljendatult happeekvivalendina	61167-10-0, 51542-52-0, 28330-26-9	257-261-0, 248-972-7	2933 99 90			
elavhõbeda ühendid, kaasa arvatud elavhõbeda anorgaanilised ühendid, elavhõbeda alküül-, alkoksüalküül- ja arüülühendid, välja arvatud V lisas loetletud elavhõbeda ühendid (#)	62-38-4, 26545-49-3 ja muud	200-532-5, 247-783-7 ja muud	2852 00 00	p(1)-p(2)	b-b	Vt PIC-ringkiri aadressil www.pic.int/
metaam	144-54-7 137-42-8	205-632-2 205-239-0	2930 20 00	p(1)	b	
metamidofoss (2) (*)	10265-92-6	233-606-0	2930 50 00	p(1)	b	
metamidofoss (lahustuvad vedelvormid toimeaine sisaldusega üle 600 g/l) (#)	10265-92-6	233-606-0	2930 50 00 3808 50 00	p(2)	b	Vt PIC-ringkiri aadressil www.pic.int/
metidatioon	950-37-8	213-449-4	2934 99 90	p(1)-p(2)	b-b	
metomüül	16752-77-5	240-815-0	2930 90 99	p(2)	b	
metüülbromiid (*)	74-83-9	200-813-2	2903 39 11	p(1)-p(2)	b-b	
metüülparatioon (*) (#)	298-00-0	206-050-1	2920 11 00	p(1)-p(2)	b-b	Vt PIC-ringkiri aadressil www.pic.int/
metoksuroon	19937-59-8	243-433-2	2924 21 90	p(1)-p(2)	b-b	
monokrotofoss (#)	6923-22-4	230-042-7	2924 12 00	p(1)-p(2)	b-b	Vt PIC-ringkiri aadressil www.pic.int/

Kemikaal	CASi nr	EINECSi nr	CN-kood	Alakategooria (*)	Kasutuspiirang (**)	Riigid, mille puhul teatamist ei nõuta
monolinuroon	1746-81-2	217-129-5	2928 00 90	p(1)	b	
monometüüldibromodifenüülmetaan, kaubanimi: DBBT (*)	99688-47-8	402-210-1	2903 69 90	i(1)	b	
monometüüldiklorodifenüülmetaan, kaubanimi: Ugilec 121 või Ugilec 21 (*)	—	400-140-6	2903 69 90	i(1)-i(2)	b-b	
monometüültetraklorodifenüülmetaan, kaubanimi: Ugilec 141 (*)	76253-60-6	278-404-3	2903 69 90	i(1)-i(2)	b-b	
monuroon	150-68-5	205-766-1	2924 21 90	p(1)	b	
nikotiin (*)	54-11-5	200-193-3	2939 99 00	p(1)	b	
nitrofeen (*)	1836-75-5	217-406-0	2909 30 90	p(1)-p(2)	b-b	
nonüülfenoolid $C_6H_4(OH)C_9H_{19}$ (*)	25154-52-3 (nonüülfenool), 84852-15-3 (hargahelaga 4-nonüülfenool), 11066-49-2 (isononüülfenool), 90481-04-2 (hargahelaga nonüülfenool), 104-40-5 (p-nonüülfenool) ja muud	246-672-0 284-325-5 234-284-4 291-844-0 203-199-4 ja muud	2907 13 00	i(1)	sr	
nonüülfenooletoksülaadid $(C_2H_4O)_n C_{15}H_{24}O$ (*)	9016-45-9, 26027-38-3, 68412-54-4, 37205-87-1, 127087-87-0 ja muud		3402 13 00	i(1) p(1)-p(2)	sr b-b	
oktabromodifenüüleeter (*)	32536-52-0	251-087-9	2909 30 38	i(1)	sr	
ometoaat	1113-02-6	214-197-8	2930 90 85	p(1)-p(2)	b-b	
metüüloksüdemetoon (*)	301-12-2	206-110-7	2930 90 85	p(1)	b	
parakvaat (*)	4685-14-7 1910-42-5 2074-50-2	225-141-7 217-615-7 218-196-3	2933 39 99	p(1)	b	

Kemikaal	CASi nr	EINECSi nr	CN-kood	Alakategooria (*)	Kasutuspiirang (**)	Riigid, mille puhul teatamist ei nõuta
paratioon (#)	56-38-2	200-271-7	2920 11 00	p(1)-p(2)	b-b	Vt PIC-ringkiri aadressil www.pic.int/
pebulaat	1114-71-2	214-215-4	2930 20 00	p(1)-p(2)	b-b	
pentaklorofenool, selle soolad ja estrid (#)	87-86-5 ja muud	201-778-6 ja muud	2908 11 00 2908 19 00 ja muud	p(1)-p(2)	b-sr	Vt PIC-ringkiri aadressil www.pic.int/
perfluorooktaansulfonaadid (PFOS) $C_8F_{17}SO_2X$ (X = OH, metallisool (O-M+), halogeniid, amiid ja muud derivaadid, sealhulgas polümeerid) (+)	1763-23-1 2795-39-3 ja muud	ei kohaldata	2904 90 20 2904 90 20 ja muud	i(1)	sr	
permetriin	52645-53-1	258-067-9	2916 20 00	p(1)	b	
fosaloon (+)	2310-17-0	218-996-2	2934 99 90	p(1)	b	
fosfamidoon (lahustuvad vedelvormid toimeaine sisaldusega üle 1 000 g/l) (#)	13171-21-6 (E- ja Z-isomeeride segu) 23783-98-4 (Z-isomeer) 297-99-4 (E-isomeer)	236-116-5	2924 12 00 3808 50 00	p(1)-p(2)	b-b	Vt PIC-ringkiri aadressil www.pic.int/
polübromobifenüülid (PBB), välja arvatud heksabromobifenüül (#)	13654-09-6, 27858-07-7 ja muud	237-137-2, 248-696-7 ja muud	2903 69 90	i(1)	sr	Vt PIC-ringkiri aadressil www.pic.int/
polükloroterfenüülid (PCT) (#)	61788-33-8	262-968-2	2903 69 90	i(1)	b	Vt PIC-ringkiri aadressil www.pic.int/
protsümidoon (+)	32809-16-8	251-233-1	2925 19 95	p(1)	b	
propakloor (+)	1918-16-7	217-638-2	2924 29 98	p(1)	b	
propaniil	709-98-8	211-914-6	2924 29 98	p(1)	b	
profaam	122-42-9	204-542-0	2924 29 95	p(1)	b	
propisokloor (+)	86763-47-5	ei kohaldata	2924 29 98	p(1)	b	

Kemikaal	CASi nr	EINECSi nr	CN-kood	Alakategooria (*)	Kasutuspiirang (**)	Riigid, mille puhul teatamist ei nõuta
püraosofoss (*)	13457-18-6	236-656-1	2933 59 95	p(1)-p(2)	b-b	
kintoseen (*)	82-68-8	201-435-0	2904 90 85	p(1)-p(2)	b-b	
stsilliroosiid	507-60-8	208-077-4	2938 90 90	p(1)	b	
simasiin (*)	122-34-9	204-535-2	2933 69 10	p(1)-p(2)	b-b	
strühniin	57-24-9	200-319-7	2939 99 00	p(1)	b	
teknaseen (*)	117-18-0	204-178-2	2904 90 85	p(1)-p(2)	b-b	
terbufoss	13071-79-9	235-963-8	2930 90 85	p(1)-p(2)	b-b	
tetraetüülpilii (#)	78-00-2	201-075-4	2931 00 95	i(1)	sr	Vt PIC-ringkiri aadressil www.pic.int/
tetrametüülpilii (#)	75-74-1	200-897-0	2931 00 95	i(1)	sr	Vt PIC-ringkiri aadressil www.pic.int/
talliumsulfaat	7446-18-6	231-201-3	2833 29 90	p(1)	b	
tiobenkarb (*)	28249-77-6	248-924-5	2930 20 00	p(1)	b	
tiotsüklaam	31895-22-4	250-859-2	2934 99 90	p(1)-p(2)	b-b	
tiodikarb (*)	59669-26-0	261-848-7	2930 90 85	p(1)	b	
tolüülfuaniid (*)	731-27-1	211-986-9	2930 90 85	p(1)	b	
triasofoss	24017-47-8	245-986-5	2933 99 90	p(1)-p(2)	b-b	
kõik tributüültina ühendid, sealhulgas:			2931 00 95	p(2)	b	Vt PIC-ringkiri aadressil www.pic.int/
tributüültinaoksiid	56-35-9	200-268-0	2931 00 95			
tributüültinafluoriid	1983-10-4	217-847-9	2931 00 95			
tributüültinametakrülaat	2155-70-6	218-452-4	2931 00 95			
tributüültinabensoaat	4342-36-3	224-399-8	2931 00 95			
tributüültinakloriid	1461-22-9	215-958-7	2931 00 95			
tributüültinalinoleaat	24124-25-2	246-024-7	2931 00 95			
tributüültinanaftenaat (#)	85409-17-2	287-083-9	2931 00 95			

Kemikaal	CASi nr	EINECSi nr	CN-kood	Alakategooria (*)	Kasutuspii- rang (**)	Riigid, mille puhul teatamist ei nõuta
triklorofoon (*)	52-68-6	200-149-3	2931 00 95	p(1)-p(2)	b-b	
tritsüklasoool (*)	41814-78-2	255-559-5	2934 99 90	p(1)	b	
tridemorf	24602-86-6	246-347-3	2934 99 90	p(1)-p(2)	b-b	
trifluraliin (*)	1582-09-8	216-428-8	2921 43 00	p(1)	b	
tina triorgaanilised ühendid, v.a tributüültina ühendid (*)	—	—	2931 00 95 ja muud	p(2) i(2)	sr sr	
tris(2,3-dibromopropüül)fosfaat (#)	126-72-7	204-799-9	2919 10 00	i(1)	sr	Vt PIC-ringkiri aadressil www.pic.int/
tris-asiridinüülfosfiin-oksiid (1,1',1''-fosforüültriasiridiin) (*)	545-55-1	208-892-5	2933 99 90	i(1)	sr	
vamidotioon	2275-23-2	218-894-8	2930 90 85	p(1)-p(2)	b-b	
vinklosoliin (*)	50471-44-8	256-599-6	2934 99 90	p(1)	b	
tsineeb	12122-67-7	235-180-1	2930 20 00 või 3824 90 97	p(1)	b	

(*) Alakategooria: p(1) – taimekaitsevahendite rühma pestitsiidid; p(2) – muu pestitsiidid, k.a biotsiidid; i(1) – kutsealaseks kasutamiseks ettenähtud tööstuskemikaal ja i(2) – üldiseks kasutamiseks ettenähtud tööstuskemikaal.

(**) Kasutuspiirang: sr – rangelt piiratud, b – keelustatud (vastava alakategooria või vastavate alakategooriate puhul) vastavalt liidu õigusaktidele.

(1) Kanne ei mõjuta olemasolevat kannet, milles käsitletakse cis-1,3-dikloropropeeni (CASi nr 10061-01-5).

(2) Kanne ei mõjuta olemasolevat kannet, milles käsitletakse metamidofossi sisaldavaid lahustuvaid vedelvorme toimeaine sisaldusega üle 600 g/l.

(3) Välja arvatud mootorikütused vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 1998. aasta direktiivile 98/70/EÜ bensiini ja diislikütuse kvaliteedi kohta (EÜT L 350, 28.12.1998, lk 58).

CASi nr - Chemical Abstracts Service'i number.

(#) Kemikaal, mille kohta täielikult või osaliselt kehtib PIC-protseduuri nõue.

(*) Kemikaal, mille puhul tuleb esitada PIC-teatis.

2. OSA

Kemikaalid, mille puhul tuleb esitada PIC-teatis

(osutatud artiklis 11)

Käesolev loetelu hõlmab kemikaale, mille puhul tuleb esitada PIC-teatis. Loetelu ei sisalda kemikaale, mille kohta juba kehtib PIC-protseduuri nõue ja mis on loetletud käesoleva lisa 3. osas.

Kemikaal	CASi nr	EINECSi nr	CN-kood	Kategooria (*)	Kasutuspiirang (**)
1,3-dikloropropeen	542-75-6	208-826-5	2903 29 00	p	b
2-naftüülamiin (naftaleen-2-amiin) ja selle soolad	91-59-8, 553-00-4, 612-52-2 ja muud	202-080-4, 209-030-0, 210-313-6 ja muud	2921 45 00	i	b
4-aminobifenüül (bifenüül-4-amiin) ja selle soolad	92-67-1, 2113-61-3 ja muud	202-177-1 ja muud	2921 49 80	i	b
4-nitrobifenüül	92-92-3	202-204-7	2904 20 00	i	b
atsefaat	30560-19-1	250-241-2	2930 90 85	p	b
alakloor	15972-60-8	240-110-8	2924 29 95	p	b
aldikarb	116-06-3	204-123-2	2930 90 85	p	sr
amitraas	33089-61-1	251-375-4	2925 29 00	p	b
antrakinoon	84-65-1	201-549-0	2914 61 00	p	b
asbestkiud: krüsootiil	12001-29-5 või 132207-32-0		2524 90 00	i	b
atrasiin	1912-24-9	217-617-8	2933 69 10	p	b
metüülasiinfoss	86-50-0	201-676-1	2933 99 80	p	b
benfurakarb	82560-54-1	ei kohaldata	2932 99 00	p	b
bensidiin ja selle soolad	92-87-5, 36341-27-2 ja muud	202-199-1, 252-984-8 ja muud	2921 59 90	i	sr
bensidiini derivaadid	—	—			

Kemikaal	CASi nr	EINECSi nr	CN-kood	Kategooria (*)	Kasutuspiirang (**)
butraliin	33629-47-9	251-607-4	2921 49 00	p	b
kadusafoss	95465-99-9	ei kohaldata	2930 90 99	p	b
karbarüül	63-25-2	200-555-0	2924 29 95	p	b
karbofuraan	1563-66-2	216-353-0	2932 99 00	p	b
karbosulfaan	55285-14-8	259-565-9	2932 99 00	p	b
kloraat	7775-09-9 10137-74-3	231-887-4 233-378-2	2829 11 00 2829 19 00	p	b
kloorfenapüür	122453-73-0		2933 99 90	p	sr
dimetüülklorotaal	1861-32-1	217-464-7	2917 39 95	p	b
klosolinaat	84332-86-5	282-714-4	2934 99 90	p	b
tsüaanamiid	420-04-2	206-992-3	2853 00 90	p	sr
diasinoon	333-41-5	206-373-8	2933 59 10	p	sr
diklobeniil	1194-65-6	214-787-5	2926 90 95	p	b
dikloraan	99-30-9	202-746-4	2921 42 00	p	b
diklorofoss	62-73-7	200-547-7	2919 90 00	p	sr
dikofool	115-32-2	204-082-0	2906 29 00	p	b
dikofool, mis sisaldab alla 78 % p, p'-dikofooli või 1 g/kg DDT-d ja DDT-laadseid ühendeid	115-32-3	204-082-0	2906 29 00	p	b
dimetenamiid	87674-68-8	ei kohaldata	2934 99 90	p	b
dinikonasool-M	83657-18-5	ei kohaldata	2933 99 80	p	b
dinoterb	1420-07-1	215-813-8	2908 99 90	p	b
endosulfaan	115-29-7	204-079-4	2920 90 85	p	b
etaalfuraliin	55283-68-6	259-564-3	2921 43 00	p	b

Kemikaal	CASi nr	EINECSi nr	CN-kood	Kategooria (*)	Kasutuspiirang (**)
etoksükin	91–53-2	202–075-7	2933 49 90	p	b
fenarimool	60168-88–9	262–095-7	2933 59 95	p	b
fenitrotioon	122–14-5	204–524-2	2920 19 00	p	sr
fentioon	55–38-9	200–231-9	2930 90 85	p	sr
fentiinatsetaat	900–95-8	212–984-0	2931 00 95	p	b
fentiinhüdrokksiid	76–87-9	200–990-6	2931 00 95	p	b
flurprimidool	56425-91–3	ei kohaldata	2933 59 95	p	b
kvasatiin	108173-90–6 115044-19–4	236–855-3	3808 99 90	p	b
indooläädikhape	87–51-4	201–748-2	2933 99 80	p	b
metamidofoss (¹)	10265-92–6	233–606-0	2930 50 00	p	b
metüülbromiid	74–83-9	200–813-2	2903 39 11	p	b
metüülparatioon (²)	298–00-0	206–050-1	2920 11 00	p	b
monometüüldibromodifenüülmetaan, kaubanimi: DBBT	99688-47–8	401–210-1	2903 69 90	i	b
monometüüldiklorodifenüülmetaan, kaubanimi: Ugilec 121 või Ugilec 21	—	400–140-6	2903 69 90	i	b
monometüültetraklorodifenüülmetaan, kaubanimi: Ugilec141	76253-60–6	278–404-3	2903 69 90	i	b
nikotiin	54–11-5	200–193-3	2939 99 00	p	b

Kemikaal	CASi nr	EINECSI nr	CN-kood	Kategooria (*)	Kasutuspiirang (**)
nitrofeen	1836-75-5	217-406-0	2909 30 90	p	b
nonüülfenoolid $C_6H_4(OH)C_9H_{19}$	25154-52-3 (nonüülfenool), 84852-15-3 (hargahelaga 4-nonüülfenool), 11066-49-2 (isononüülfenool), 90481-04-2 (hargahelaga nonüülfenool), 104-40-5 (p-nonüülfenool) ja muud	246-672-0 284-325-5 234-284-4 291-844-0 203-199-4 ja muud	2907 13 00	i	sr
nonüülfenooletoksülaadid $(C_2H_4O)_nC_{15}H_{24}O$	9016-45-9, 26027-38-3, 68412-54-4, 37205-87-1, 127087-87-0 ja muud		3402 13 00	i p	sr b
oktabromodifenüüleeter	32536-52-0	251-087-9	2909 30 38	i	sr
metüüloksüdemetoon	301-12-2	206-110-7	2930 90 85	p	b
parakvaat	4685-14-7 1910-42-5 2074-50-2	225-141-7 217-615-7 218-196-3	2933 39 99	p	b
perfluorooktaansulfonaadid	1763-23-1	ei kohaldada	2904 90 20	i	sr
(PFOS) $C_8F_{17}SO_2X$ (X = OH, metallisool (O-M+), halogeniid, amiid ja muud derivaadid, sealhulgas polümeerid)	2795-39-3 ja muud		2904 90 20 ja muud		
fosaloon	2310-17-0	218-996-2	2934 99 90	p	b
protsümidoon	32809-16-8	251-233-1	2925 19 95	p	b
propakloor	1918-16-7	217-638-2	2924 29 98	p	b
propisokloor	86763-47-5	ei kohaldada	2924 29 98	p	b
pürasofoss	13457-18-6	236-656-1	2933 59 95	p	b

Kemikaal	CASi nr	EINECSi nr	CN-kood	Kategooria (*)	Kasutuspiirang (**)
kintoseen	82-68-8	201-435-0	2904 90 85	p	b
simasiin	122-34-9	204-535-2	2933 69 10	p	b
teknaseen	117-18-0	204-178-2	2904 90 85	p	b
tiobenkarb	28249-77-6	248-924-5	2930 20 00	p	b
tiodikarb	59669-26-0	261-848-7	2930 90 85	p	b
tolüülfluaniid	731-27-1	211-986-9	2930 90 85	p	sr
triklorofoon	52-68-6	200-149-3	2931 00 95	p	b
tritsüklasool	41814-78-2	255-559-5	2934 99 90	p	b
trifluraliin	1582-09-8	216-428-8	2921 43 00	p	b
tina triorgaanilised ühendid, v.a tributüültina ühendid	—	—	2931 00 95 ja muud	p	sr
vinklosoliin	50471-44-8	256-599-6	2934 99 90	p	b

(*) Kategooria: p – pestitsiid; i – tööstuskemikaal.

(**) Kasutuspiirang: sr – rangelt piiratud, b – keelustatud (vastava alakategooria või vastavate alakategooriate puhul).CASi nr - Chemical Abstracts Service'i number.

(¹) Kanne ei mõjuta I lisa 3. osa kannet, milles käsitletakse metamidofossi sisaldavaid lahustuvaid vedel vorme toimeaine sisaldusega üle 600 g/l.

([#]) Kemikaal, mille suhtes kehtib täielikult või osaliselt PIC-protseduuri nõue.

Kemikaalid, mille kohta kehtib PIC-protseduuri nõue

(osutatud artiklites 13 ja 14)

(Esitatud kategooriad on samad, millele on osutatud konventsioonis)

Kemikaal	Asjaomane (asjaomased) CASi number (numbrid)	HS-kood Puhas aine	HS-kood Ainet sisaldavad segud	Kategooria
2,4,5-T ning selle soolad ja estrid	93–76-5 (#)	2918.91	3808.50	pestitsiid
aldriin (*)	309–00-2	2903.52	3808.50	pestitsiid
binapakrüül	485–31-4	2916.19	3808.50	pestitsiid
kaptafool	2425-06–1	2930.50	3808.50	pestitsiid
klordaan (*)	57–74-9	2903.52	3808.50	pestitsiid
kloordimeform	6164-98–3	2925.21	3808.50	pestitsiid
klorobensilaat	510–15-6	2918.18	3808.50	pestitsiid
DDT (*)	50–29-3	2903.62	3808.50	pestitsiid
dieldriin (*)	60–57-1	2910.40	3808.50	pestitsiid
dinitro-orto-kresool (DNOC) ja selle soolad (näiteks ammooniumsool, kaaliumsool ja naatriumsool)	534–52-1, 2980-64–5, 5787-96–2, 2312-76–7	2908.99	3808.91 3808.92 3808.93	pestitsiid
dinoseeb, selle soolad ja estrid	88–85-7 (#)	2908.91	3808.50	pestitsiid
1,2-dibromoetaan (EDB)	106–93-4	2903.31	3808.50	pestitsiid
etüleenidkloriid (1,2-dikloroetaan)	107–06-2	2903.15	3808.50	pestitsiid
etüleenoksiid	75–21-8	2910.10	3808.50 3824.81	pestitsiid
fluorootseetamiid	640–19-7	2924.12	3808.50	pestitsiid
HCH (isomeeride segu) (*)	608–73-1	2903.51	3808.50	pestitsiid
heptakloor (*)	76–44-8	2903.52	3808.50	pestitsiid

Kemikaal	Asjaomane (asjaomased) CASi number (numbrid)	HS-kood Puhas aine	HS-kood Ainet sisaldavad segud	Kategooria
heksaklorobenseen (*)	118-74-1	2903.62	3808.50	pestitsiid
lindaan (*)	58-89-9	2903.51	3808.50	pestitsiid
elavhõbeda ühendid, kaasa arvatud elavhõbeda anorgaanilised ühendid, elavhõbeda alküül-, alkoksüalküül- ja arüülühendid	10112-91-1, 21908-53-2 ja muud Vt ka: www.pic.int/	2852.00	3808.50	pestitsiid
monokrotofoss	6923-22-4	2924.12	3808.50	pestitsiid
paratioon	56-38-2	2920.11	3808.50	pestitsiid
pentaklorofenool, selle soolad ja estrid	87-86-5 (#)	2908.11 2908.19	3808.50 3808.91 3808.92 3808.93 3808.94 3808.99	pestitsiid
toksafeen (*)	8001-35-2	—	3808.50	pestitsiid
pulbrilised pestitsiidiformulatsioonid, mis sisaldavad korraga: benomüüli 7 % või rohkem, karbofuraani 10 % või rohkem ja tiraami 15 % või rohkem	17804-35-2 1563-66-2 137-26-8	—	3808.92	eriti ohtlik pestitsiidivorm
metamidofoss (lahustuvad vedelvormid toimeaine sisaldusega üle 600 g/l)	10265-92-6	2930.50	3808.50	eriti ohtlik pestitsiidivorm
metüülparatioon (emulgeeritavad kontsentratsioonid (EC) toimeaine sisaldusega 19,5 % või rohkem ja pulbrid toimeaine sisaldusega 1,5 % või rohkem)	298-00-0	2920.11	3808.50	eriti ohtlik pestitsiidivorm
fosfamidoon (lahustuvad vedelvormid toimeaine sisaldusega üle 1 000 g/l)		2924.12	3808.50	eriti ohtlik pestitsiidivorm
E- ja Z-isomeeride segu	13171-21-6			
Z-isomeer	23783-98-4			
E-isomeer	297-99-4			
asbestkiud:		2524.10 2524.90	6811.40 6812.80 6812.91 6812.92 6812.93 6812.99 6813.20	tööstuslik

Kemikaal	Asjaomane (asjaomased) CASi number (numbrid)	HS-kood Puhas aine	HS-kood Ainet sisaldavad segud	Kategooria
kroküdoliit	12001-28-4	2524.10		
aktinoliit	77536-66-4	2524.90		
antofülliid	77536-67-5	2524.90		
amosiit	12172-73-5	2524.90		
tremoliit	77536-68-6	2524.90		
polübromobifenüülid (PBB)				
— (heksa-) (*)	36355-01-8	—	3824.82	tööstuslik
— (okta-)	27858-07-7			
— (deka-)	13654-09-6			
polüklorobifenüülid (PCB) (*)	1336-36-3	—	3824.82	tööstuslik
polükloroterfenüülid (PCT)	61788-33-8	—	3824.82	tööstuslik
tetraetüülpüü	78-00-2	2931.00	3811.11	tööstuslik
tetrametüülpüü	75-74-1	2931.00	3811.11	tööstuslik
kõik tributüültina ühendid, sealhulgas:		2931.00	3808.99	pestitsiid
tributüültinaoksiid	56-35-9	2931.00	3808.99	
tributüültinafluoriid	1983-10-4	2931.00	3808.99	
tributüültinametakrülaat	2155-70-6	2931.00	3808.99	
tributüültinabensoaat	4342-36-3	2931.00	3808.99	
tributüültinakloriid	1461-22-9	2931.00	3808.99	
tributüültinalinoleaat	24124-25-2	2931.00	3808.99	
tributüültinanaftenaat	85409-17-2	2931.00	3808.99	
tris(2,3-dibromopropüül)fosfaat	126-72-7	2919.10	3824.83	tööstuslik

(*) Nende ainete suhtes kehtib ekspordikeeld vastavalt käesoleva määruse artikli 15 lõikele 2 ja V lisale.

(*) Loetelus on ainult lähteühendite CASi numbrid.

II LISA

EKSPORDITEATIS

Artikli 8 kohaselt nõutakse järgmise teabe esitamist.

1. Eksportimiseks ettenähtud aine identifitseerimisandmed:
 - a) nimetus Rahvusvahelise Puhta Keemia ja Rakenduskeemia Liidu nomenklatuuris;
 - b) muud nimetused (ISO-nimi, tavanimetused, kaubanimed, lühendid);
 - c) Euroopa kaubanduslike keemiliste ainete loetelu (Einecs) number ja *Chemical Abstracts Services*'i (CAS) number;
 - d) CUSi (Euroopa keemiliste ainete tolliloetelu) number ja kaupade kombineeritud nomenklatuuri kood;
 - e) peamised lisandid aines, kui neil on eriline tähtsus.
2. Eksportimiseks ettenähtud segu identifitseerimisandmed:
 - a) segu kaubanimi ja/või nimetus;
 - b) iga I lisas loetletud aine sisalduse protsent ja punktis 1 loetletud üksikasjad;
 - c) CUSi (Euroopa keemiliste ainete tolliloetelu) number ja kaupade kombineeritud nomenklatuuri kood.
3. Eksportimiseks ette nähtud toote identifitseerimisandmed:
 - a) toote kaubanimi ja/või nimetus;
 - b) iga I lisas loetletud aine sisalduse protsent ja punktis 1 loetletud üksikasjad.
4. Teave ekspordi kohta:
 - a) sihtriik;
 - b) päritoluriik;
 - c) konkreetse aasta esimese ekspordi oodatav kuupäev;
 - d) kemikaali hinnanguline kogus, mis eksporditakse kõnealusesse riiki sel aastal;
 - e) kui on teada, siis kasutusala sihtriigis, sealhulgas teave selle kasutusala kategooria(te) kohta vastavalt konventsioonile;
 - f) importiva füüsilise või juriidilise isiku nimi, aadress ja muud asjakohased üksikasjad;
 - g) eksportija nimi, aadress ja muud asjakohased üksikasjad.
5. Määratud riigiasutus:
 - a) liidus asuva määratud riigiasutuse nimi, aadress, telefon ja teleksi- või faksinumber või e-posti aadress täiendava teabe saamiseks;
 - b) importiva riigi määratud riigiasutuse nimi, aadress, telefon ja teleksi- või faksinumber või e-posti aadress.
6. Teave vajalike ettevaatusabinõude kohta, sealhulgas ohu ja riski kategooria ning ohutusteave.
7. Füüsikalise-keemiliste, toksikoloogiliste ja ökotoksikoloogiliste omaduste kokkuvõte.

8. Kemikaali kasutamine liidus:

- a) kasutusotstarbed ning kategooria(d) vastavalt konventsioonile ja liidu alakategooria(d), mille suhtes kehtib piirav meede (keeld või range piirang);
- b) kasutusotstarbed, mille puhul kemikaali ei keelustata ega rakendata rangeid piiranguid (kasutuskategooriad ja alakategooriad on määratletud käesoleva määruse I lisas);
- c) võimaluse korral hinnang kemikaali toodetud, imporditud, eksporditud ja kasutatud koguste kohta.

9. Teave kemikaaliga kokkupuudet ja kemikaali keskkonda heitmist vähendavate ettevaatusabinõude kohta.

10. Õiguslike piirangute kokkuvõte ja põhjendus.

11. IV lisa punkti 2 alapunktides a, c ja d täpsustatud teabe kokkuvõte.

12. Lisateave, mida eksportiv osaline on esitanud, kuna on pidanud seda oluliseks, või IV lisas täpsustatud lisateave, mida on nõudnud importiv konventsiooniosaline.

III LISA

Teave, mille liikmesriikide määratud riigiasutused esitavad komisjonile artikli 10 kohaselt

1. Eelmisel aastal eksporditud I lisa kemikaalide (puhta aine, segu või tootena) koguste kokkuvõte:

a) ekspordi toimumise aasta;

b) eksporditud kemikaalide (puhta aine, segu või tootena) kogused järgmise tabelina:

Kemikaal	Importiv riik	Aine kogus

2. Selliste juriidiliste või füüsiliste isikute nimekiri, kes impordivad kemikaale konventsiooniosalisele või muusse riiki

Kemikaal	Importiv riik	Importiv isik	Importiva isiku aadress ja muud asjakohased üksikasjad

IV LISA

Teatis konventsiooni sekretariaadile keelustatud või rangelt piiratud kasutusega kemikaali kohta

ARTIKLI 11 KOHASE TEATISE TEABENÕUDED

Teatised sisaldavad järgmist.

1. Omadused, identifitseerimisandmed ja kasutusala:

- a) tavanimetus;
- b) keemiline nimetus vastavalt rahvusvaheliselt tunnustatud nomenklatuurile (näiteks Rahvusvahelise Puhta Keemia ja Rakenduskeemia Liidu (IUPAC) nomenklatuur), kui sellist nomenklatuuri saab kasutada;
- c) kaubanimed ja segude nimed;
- d) koodnumbrid: *Chemical Abstracts Service*'i (CAS) number, kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi tollikood ja muud numbrid;
- e) teave ohuklassi kohta, kui kemikaali puhul kehtivad klassifitseerimisnõuded;
- f) kemikaali kasutusala või -alad:
 - liidus,
 - mujal (kui on teada);
- g) füüsikalisk-keemilised, toksikoloogilised ja ökotoksikoloogilised omadused.

2. Lõplik regulatiivmeede:

- a) andmed konkreetse lõpliku regulatiivmeetme kohta:
 - i) lõpliku regulatiivmeetme kokkuvõte;
 - ii) viide õigusaktile;
 - iii) lõpliku regulatiivmeetme jõustumise kuupäev;
 - iv) märge selle kohta, kas lõplik regulatiivmeede võeti riski- või ohutegurite hinnangu alusel, ja kui nii, siis teave sellise hindamise kohta, k.a viide asjakohastele dokumentidele;
 - v) inimeste, sh tarbijate ja töötajate tervise või keskkonnaga seotud põhjendused lõpliku regulatiivmeetme võtmiseks;
 - vi) kokkuvõtte ohtude ja riskide kohta, mida kemikaal kujutab inimeste, sh tarbijate ja töötajate tervisele ning keskkonnale, ja lõpliku regulatiivmeetme eeldatav mõju;
- b) kategooria või kategooriad, mille suhtes lõplik regulatiivmeede on võetud, ja iga kategooria kohta:
 - i) lõpliku regulatiivmeetmega keelustatud kasutusala või -alad;
 - ii) endiselt lubatud kasutusala või -alad;
 - iii) võimaluse korral hinnang kemikaali toodetud, imporditud, eksporditud ja kasutatud koguste kohta;

- c) võimaluste piires hinnang, kuidas lõplik regulatiivmeede võib mõjutada teisi riike ja piirkondi;
 - d) muu asjakohane teave, mis võib sisaldada järgmist:
 - i) lõpliku regulatiivmeetme sotsiaal-majandusliku mõju hinnang;
 - ii) teave muude võimalike lahenduste ja nendega seotud ohtude kohta, näiteks:
 - integreeritud kahjuritõrje strateegia;
 - tööstuses kasutatavad meetodid ja protsessid, sh puhtam tehnoloogia.
-

V LISA

Kemikaalid ja tooted, mille eksportimine on keelustatud

(osutatud artiklis 15)

1. OSA

Püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni A ja B lisas loetletud püsivad orgaanilised saasteained, ⁽¹⁾ vastavalt kõnealuses konventsioonis esitatud määratlustele.

Ekspordikeelu alla kuuluvate kemikaalide või toodete kirjeldus	Lisaandmed vajaduse korral (nt kemikaali nimi, EC-number, CASi nr jne)	
	aldriin	EC-nr 206-215-8, CASi nr 309-00-2, CN-kood 2903 52 00
	klordaani	EC-nr 200-349-0, CASi nr 57-74-9, CN-kood 2903 52 00
	kloordekoon	EC-nr 205-601-3 CASi nr 143-50-0 CN-kood 2914 70 00
	dieldriin	EC-nr 200-484-5, CASi nr 60-57-1, CN-kood 2910 40 00
	DDT (1,1,1-trikloro-2,2-bis(p-klorofenüül)etaan	EC-nr 200-024-3, CASi nr 50-29-3, CN-kood 2903 62 00
	endriin	EC-nr 200-775-7, CASi nr 72-20-8, CN-kood 2910 90 00
	heptabromodifenüüleeter C ₁₂ H ₃ Br ₇ O	EC-nr 273-031-2 CASi nr 68928-80-3 ja muud CN-kood 2909 30 38
	heptakloor	EC-nr 200-962-3, CASi nr 76-44-8, CN-kood 2903 52 00
	heksabromobifenüül	EC-nr 252-994-2 CASi nr 36355-01-8 CN-kood 2903 69 90
	heksabromodifenüüleeter C ₁₂ H ₄ Br ₆ O	EC-nr 253-058-6 CASi nr 36483-60-0 ja muud CN-kood 2909 30 38
	heksaklorobenseen	EC-nr 200-273-9, CASi nr 118-74-1, CN-kood 2903 62 00
	heksaklorotsükloheksaanid, kaasa arvatud lindaan	EC-nr 200-401-2, 206-270-8, 206-271-3, 210-168-9 CASi nr 58-89-9, 319-84-6, 319-85-7, 608-73-1 CN-kood 2903 51 00
	mireks	EC-nr 219-196-6, CASi nr 2385-85-5, CN-kood 2903 59 80

⁽¹⁾ ELT L 209, 31.7.2006, lk 3.

Ekspordikeelu alla kuuluvate kemikaalide või toodete kirjeldus	Lisaandmed vajaduse korral (nt kemikaali nimi, EC-number, CASi nr jne)	
	pentabromodifenüüleeter C ₁₂ H ₅ Br ₅ O	EC-nr 251-084-2 ja muud CASi nr 32534-81-9 ja muud CN-kood 2909 30 31
	pentaklorobenseen	EC-nr 210-172-5 CASi nr 608-93-5 CN-kood 2903 69 90
	polüklorobifenüülid (PCBd)	EC-nr 215-648-1 jt, CASi nr 1336-36-3 jt, CN-kood 2903 69 90
	tetrabromodifenüüleeter C ₁₂ H ₆ Br ₄ O	EC-nr 254-787-2 ja muud CASi nr 40088-47-9 ja muud CN-kood 2909 30 38
	toksafeen (kamfekloor)	EC-nr 232-283-3, CASi nr 8001-35-2, CN-kood 3808 50 00

2. OSA

Kemikaalid, mis ei ole püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni sätete kohaselt nimetatud konventsiooni A ja B lisas loetletud püsivad orgaanilised saasteained.

Ekspordikeelu alla kuuluvate kemikaalide või toodete kirjeldus	Lisaandmed vajaduse korral (nt kemikaali nimi, EC-number, CASi nr jne)
Elavhõbedat sisaldavad kosmeetilised seebid	CN-koodid 3401 11 00, 3401 19 00, 3401 20 10, 3401 20 90, 3401 30 00
elavhõbede ühendid, välja arvatud teadusuuringuteks, arendustegevuseks, meditsiini või analüüsi jaoks eksporditavad elavhõbede ühendid	kinavermaak, elavhõbe(I)kloriid (Hg ₂ Cl ₂ , CASi nr 10112-91-1), elavhõbe(II)oksiid (HgO, CASi nr 21908-53-2); CN-kood 2852 00 00
metalliline elavhõbe ja metallilise elavhõbede segud muude ainetega, kaasa arvatud elavhõbedasulamid, milles elavhõbedasisaldus on vähemalt 95 massiprotsenti	CASi nr 7439-97-6 CN-kood 2805 40

VI LISA

PIC-protseduuriga hõlmatud kemikaalide transiitvedude kohta teavet nõudvate konventsiooniosaliste loetelu*(osutatud artiklis 16)*

Riik	Nõutav teave

VII LISA

Vastavustabel

Määrus (EÜ) nr 689/2008	Käesolev määrus
—	Artikkel 1
Artikli 1 lõige 1	Artikli 1 lõige 1
Artikli 1 lõige 2	Artikli 1 lõige 2
—	Artikkel 2
Artikli 2 lõige 1	Artikli 2 lõige 1
Artikli 2 lõige 2	Artikli 2 lõige 2
—	Artikli 2 lõige 3
Artikkel 3	Artikkel 3
Artikkel 4	Artikkel 4
—	Artikkel 5
Artikli 5 lõige	Artikli 5 lõige 1
Artikli 5 lõige 2	Artikli 5 lõige 2
Artikli 5 lõige 3	Artikli 5 lõige 3
—	Artikkel 6
—	Artikli 6 lõige 1
—	Artikli 6 lõige 2
—	Artikkel 7
Artikli 6 lõige 1	Artikli 7 lõige 1
Artikli 6 lõige 2	Artikli 7 lõige 2
Artikli 6 lõige 3	Artikli 7 lõige 3
—	Artikkel 8
Artikli 7 lõige 1	Artikli 8 lõige 1
Artikli 7 lõige 2	Artikli 8 lõige 2
Artikli 7 lõige 3	Artikli 8 lõige 3
Artikli 7 lõige 4	Artikli 8 lõige 4
Artikli 7 lõige 5	Artikli 8 lõige 5
Artikli 7 lõige 6	Artikli 8 lõige 6
Artikli 7 lõige 7	Artikli 8 lõige 7
Artikli 7 lõige 8	Artikli 8 lõige 8
—	Artikkel 9
Artikli 8 lõige 1	Artikli 9 lõige 1
Artikli 8 lõige 2	Artikli 9 lõige 2
—	Artikkel 10
Artikli 9 lõige 1	Artikli 10 lõige 1
Artikli 9 lõige 2	Artikli 10 lõige 2
Artikli 9 lõige 3	Artikli 10 lõige 3

Määrus (EÜ) nr 689/2008	Käesolev määrus
—	Artikkel 11
Artikli 10 lõige 1	Artikli 11 lõige 1
Artikli 10 lõige 2	Artikli 11 lõige 2
Artikli 10 lõige 3	Artikli 11 lõige 3
Artikli 10 lõige 4	Artikli 11 lõige 4
Artikli 10 lõige 5	Artikli 11 lõige 5
Artikli 10 lõige 6	Artikli 11 lõige 6
Artikli 10 lõige 7	Artikli 11 lõige 7
Artikli 10 lõige 8	Artikli 11 lõige 8
Artikkel 11	Artikkel 12
—	Artikkel 13
Artikli 12 lõige 1	Artikli 13 lõige 1
Artikli 12 lõige 2	Artikli 13 lõige 2
Artikli 12 lõige 3	Artikli 13 lõige 3
Artikli 12 lõige 4	Artikli 13 lõige 4
Artikli 12 lõige 5	Artikli 13 lõige 5
Artikli 12 lõige 6	Artikli 13 lõige 6
—	Artikkel 14
Artikli 13 lõige 1	Artikli 14 lõige 1
Artikli 13 lõige 2	Artikli 14 lõige 2
Artikli 13 lõige 3	Artikli 14 lõige 3
Artikli 13 lõige 4	Artikli 14 lõige 4
Artikli 13 lõige 5	Artikli 14 lõige 5
Artikli 13 lõige 6	Artikli 14 lõige 6
Artikli 13 lõige 7	Artikli 14 lõige 7
Artikli 13 lõige 8	Artikli 14 lõige 8
Artikli 13 lõige 9	Artikli 14 lõige 9
Artikli 13 lõige 10	Artikli 14 lõige 10
Artikli 13 lõige 11	Artikli 14 lõige 11
—	Artikkel 15
Artikli 14 lõige 1	Artikli 15 lõige 1
Artikli 14 lõige 2	Artikli 15 lõige 2
—	Artikkel 16
Artikli 15 lõige 1	Artikli 16 lõige 1
Artikli 15 lõige 2	Artikli 16 lõige 2
Artikli 15 lõige 3	Artikli 16 lõige 3
Artikli 15 lõige 4	Artikli 16 lõige 4
—	Artikkel 17
Artikli 16 lõige 1	Artikli 17 lõige 1
Artikli 16 lõige 2	Artikli 17 lõige 2

Määrus (EÜ) nr 689/2008	Käesolev määrus
Artikli 16 lõige 3	Artikli 17 lõige 3
Artikli 16 lõige 4	Artikli 17 lõige 4
—	Artikkel 18
Artikli 17 lõige 1	Artikli 18 lõige 1
—	Artikli 18 lõige 2
Artikli 17 lõige 1	Artikli 18 lõige 3
—	Artikkel 19
Artikli 17 lõige 2	Artikli 19 lõige 1
—	Artikli 19 lõige 2
—	Artikli 19 lõige 3
—	Artikkel 20
Artikli 19 lõige 1	Artikli 20 lõige 1
Artikli 19 lõige 2	Artikli 20 lõige 2
Artikli 19 lõige 3	Artikli 20 lõige 3
Artikli 19 lõige 3	Artikli 20 lõige 4
Artikkel 20	Artikkel 21
—	Artikkel 22
Artikli 21 lõige 1	Artikli 22 lõige 1
Artikli 21 lõige 2	Artikli 22 lõige 2
Artikli 21 lõige 3	Artikli 22 lõige 3
—	Artikkel 23
Artikli 22 lõige 1	Artikli 23 lõige 1
Artikli 22 lõige 2	Artikli 23 lõige 2
Artikli 22 lõige 3	Artikli 23 lõige 3
Artikli 22 lõige 4	Artikli 23 lõige 4
—	Artikkel 24
—	Artikli 24 lõige 1
—	Artikli 24 lõige 2
—	Artikli 24 lõige 3
—	Artikkel 25
—	Artikkel 26
—	Artikli 26 lõige 1
—	Artikli 26 lõige 2
—	Artikli 26 lõige 3
—	Artikli 26 lõige 4
—	Artikli 26 lõige 5
—	Artikkel 27
Artikli 24 lõige 1	Artikli 27 lõige 1
Artikli 24 lõige 2	Artikli 27 lõige 2
Artikkel 18	Artikkel 28

Määrus (EÜ) nr 689/2008	Käesolev määrus
—	Artikkel 29
Artikkel 25	Artikkel 30
Artikkel 26	Artikkel 31
I lisa	I lisa
II lisa	II lisa
III lisa	III lisa
IV lisa	IV lisa
V lisa	V lisa
VI lisa	VI lisa

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 650/2012,

4. juuli 2012,

mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning otsuste tunnustamist ja täitmist, ametlike dokumentide vastuvõtmist ja täitmist pärimisasjades ning Euroopa pärimistunnistuse loomist

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 81 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁽¹⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit on seadnud eesmärgiks säilitada ning arendada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala, kus on tagatud isikute vaba liikumine. Sellise ala järkjärguliseks loomiseks peab liit piiriülese toimega tsiviilasjade osas tehtava õigusala koostöö raames võtma meetmeid, eelkõige kui see on vajalik siseturu nõuetekohaseks toimimiseks.
- (2) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 81 lõike 2 punkti c kohaselt võivad nimetatud meetmed hõlmata meetmeid, mille eesmärk on tagada liikmesriigis kohaldatavate rahvusvahelise eraõiguse normide ja kohtualluvust reguleerivate normide kokkusobivus.
- (3) 15. ja 16. oktoobril 1999. aastal Tampere toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel kinnitati, et kohtuotsuste ja õigusasutuste muude otsuste vastastikuse tunnustamise põhimõtte on tsiviilasjades tehtava õigusala koostöö nurgakivi, ning kutsuti nõukogu ja komisjoni üles võtma vastu meetmete programmi nimetatud põhimõtte rakendamiseks.
- (4) 30. novembril 2000 võtsid komisjon ja nõukogu vastu ühise meetmeprogrammi kohtuotsuste vastastikuse tunnustamise põhimõtte rakendamise kohta tsiviil- ja kaubandusajades⁽³⁾. Selles programmis määratakse

kindlaks kollisiooninormide ühtlustamisega seotud meetmed kui meetmed, mis hõlbustavad otsuste vastastikust tunnustamist, ning nähakse ette testamente ja pärimisasju käsitleva õigusakti vastuvõtmine.

- (5) Brüsselis 4.-5. novembril 2004 kokku tulnud Euroopa Ülemkogu võttis vastu uue programmi pealkirjaga „Haagi programm: vabaduse, turvalisuse ja õiguse tugevdamine Euroopa Liidus“⁽⁴⁾. Selles programmis rõhutatakse vajadust võtta vastu pärimisasju käsitlev õigusakt, milles käsitletakse eelkõige kollisiooninorme, kohtualluvust, vastastikust tunnustamist ja kohtuotsuste täitmist pärimisõiguse valdkonnas ning Euroopa pärimistunnistust.
- (6) Euroopa Ülemkogu võttis 10.-11. detsembril 2009 Brüsselis toimunud kohtumisel vastu uue mitmeaastase programmi „Stockholmi programm – avatud ja turvaline Euroopa kodanike teenistuses ja nende kaitsel“⁽⁵⁾. Selles programmis leidis Euroopa Ülemkogu, et vastastikust tunnustamist tuleks laiendada valdkondadele, mida see veel ei hõlma, kuid mis on igapäevaelus äärmiselt olulised, nagu näiteks pärimisküsimused ja testamendid, võttes samas arvesse liikmesriikide õigussüsteeme, sealhulgas avalikku korda (*ordre public*), ning traditsioone kõnealuses valdkonnas.
- (7) Tuleks edendada siseturu nõuetekohast toimimist, kaotades isikute vaba liikumist piiravad takistused, millega puutuvad praegu kokku inimesed, kes soovivad teostada oma õigusi piiriülese mõjuga pärimisasjade puhul. Euroopa õigusruumis peavad kodanikud saama aegsasti korraldada oma pärandiga seotud küsimusi. Pärijate ja annakusajate, teiste surnule lähedaste isikute ning pärandaja võlausaldajate õigusi tuleb kaitsta tõhusal viisil.
- (8) Nende eesmärkide saavutamiseks peaks käesolev määrus ühendama sätted, mis käsitlevad kohtualluvust, kohaldatavat õigust, otsuste, ametlike dokumentide ning kohtulike kokkulepete tunnustamist (või, olenevalt juhtumist, vastuvõtmist), täidetavaks tunnistamist ja täitmist ning Euroopa pärimistunnistuse loomist.

⁽¹⁾ ELT C 44, 11.2.2011, lk 148.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 13. märtsi 2012. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 7. juuni 2012. aasta otsus.

⁽³⁾ EÜT C 12, 15.1.2001, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT C 53, 3.3.2005, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT C 115, 4.5.2010, lk 1.

- (9) Käesoleva määruse kohaldamisalasse peaksid kuuluma kõik tsiviilõiguslikud pärimisega seotud aspektid, st varaesemete, õiguste ja kohustuste mis tahes vormis üleminek surma korral, olenemata sellest, kas tegemist on üleminekuga surma puhuks tehtud korralduse alusel või üleminekuga seadusjärgse pärimise teel.
- (10) Käesolevat määrust ei peaks kohaldama maksuasjadele ega avalik-õiguslikele haldusasjadele. Seepärast tuleks siseriikliku õigusega määrata kindlaks näiteks see, kuidas arvestatakse ja makstakse makse ning arvestatakse ja täidetakse muid avalik-õiguslikke kohustusi, olgu need siis maksud, mis jäid surnul tasumata surma hetkel, või pärandiga seotud maksud, mida tuleb tasuda pärandist või soodustatud isikutel. Siseriikliku õigusega tuleks samuti määrata kindlaks, kas käesoleva määruse kohase pärandvara ülemineku puhul soodustatud isikutele või pärandvara registreerimise suhtes võib kohaldada maksustamist.
- (11) Käesolevat määrust ei peaks kohaldama muudele tsiviilõiguse valdkondadele peale pärimise. Selguse huvides tuleks mitmed küsimused, mida võib seostada pärimisega, sõnaselgelt käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta.
- (12) Seega ei tuleks käesolevat määrust kohaldada abikaasade varasuhtega seotud küsimustele, sealhulgas mõnes õigussüsteemis tuntud abieluvaralepingutele, ulatuses, milles sellised kokkulepped ei käsitle pärimisasju, ning selliste suhetega seotud varasuhetele, millel on abieluga sarnane toime. Käesoleva määruse kohaselt konkreetse pärimisasjaga tegelevad asutused peaksid sellele vaatamata võtma surnud isiku pärandi ja soodustatud isikute vastavate pärandiosade kindlaksmääramisel olukorrast sõltuvalt arvesse surnu ja tema abikaasa varasuhte või samalaadse varasuhte lõpetamist.
- (13) Käesoleva määruse kohaldamisalast peaksid samuti jääma välja usaldusfondi (*trust*) loomise, tegevuse ja lõpetamisega seotud küsimused. See ei tähenda, et usaldusfondid jäetakse üldiselt kohaldamisalast välja. Kui usaldusfond luuakse testamendiga või seadusjärgse pärimisega seotud põhikirja alusel, tuleks varaesemete pärimise käigu ja soodustatud isikute kindlaksmääramisel kohaldada käesoleva määruse kohaselt pärimisele kohaldatavat õigust.
- (14) Käesoleva määruse kohaldamisalast tuleks välja jätta õigused ja varaesemed, mis tekivad või lähevad üle muul viisil kui pärimise teel, näiteks kinke teel. See, kas kinget või muud elavate isikute vahelist tehingut, millel on surmale eelnevalt asjaõiguslik mõju, tuleks pärandiosade suurendamisel või vähendamisel või soodustatud isikute pärandiosade kindlaksmääramisel arvesse võtta, tuleks kindlaks määrata käesoleva määruse alusel määratud pärimisele kohaldatava õiguse alusel.
- (15) Käesolev määrus peaks võimaldama luua kinnisasja- või vallasasjaõiguse või sellise õiguse ülemineku pärimise teel pärimisele kohaldatava õiguse kohaselt. See ei tohiks siiski mõjutada mõne liikmesriigi õiguses tuntud piiratud hulga asjaõiguste loetelu (*numerus clausus*). Liikmesriigilt ei tuleks nõuda selles liikmesriigis asuva varaga seotud asjaõiguse tunnustamist, kui selle riigi õiguses sellist asjaõigust ei tunta.
- (16) Selleks aga, et võimaldada soodustatud isikutel kasutada teises liikmesriigis õigusi, mis on neile pärimise käigus tekkinud või üle läinud, peaks käesolev määrus nägema ette vastavas liikmesriigis mitte tuntud asjaõiguse kohandamise vastavalt selle liikmesriigi õiguses ette nähtud kõige lähemale samaväärsele asjaõigusele. Sellise kohandamise puhul tuleks arvesse võtta vastava asjaõigusega taotletavaid eesmärke ja huvisid ning sellega seotud mõjusid. Riigi kõige lähema samaväärse asjaõiguse kindlakstegemiseks võib võtta ühendust selle riigi asutuse või pädeva isikuga, kelle õigus oli pärimisele kohaldatav, et saada täiendavat teavet konkreetse asjaõiguse olemuse ja toime kohta. Selleks võiks kasutada tsiviil- ja kaubandus- asjades tehtava õiguslase koostöö valdkonnas olemasolevaid võrgustikke ning muid kättesaadavaid vahendeid, mis aitavad välisriigi õigusest aru saada.
- (17) Käesoleva määrusega sõnaselgelt ette nähtud tundmatute asjaõiguste kohandamine ei tohiks välistada käesoleva määruse kohaldamisel muid kohandamise vorme.
- (18) Kinnis- või vallasasjaõiguse registreerimise nõuded tuleks käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta. Seega määratakse registrit pidava liikmesriigi õigusega (kinnisvara puhul asukohariigi õigusega) kindlaks registreerimise viis ja tingimused ning asutused, nagu kinnistusregistrid või notarid, kes vastutavad selle kontrollimise eest, et kõik nõuded on täidetud ning et esitatud või koostatud dokumendid on piisavad ja sisaldavad vajalikku teavet. Eelkõige võivad asutused kontrollida, kas surnud isiku õigus registreerimiseks esitatud dokumendis nimetatud pärandvarale on õigus, mis on sellisena registrisse kantud või muul viisil näidatud kooskõlas selle liikmesriigi õigusega, kus registrit peetakse. Dokumentide dubleerimise vältimiseks peaksid registreerivad asutused aktsepteerima selliseid teise liikmesriigi pädevate asutuste koostatud dokumente, mille kasutamine on käesolevas määru ses sätestatud. Eelkõige kehtib käesoleva määruse alusel välja antud Euroopa pärimistunnistus dokumendina,

mille alusel saab teha pärandvara käsitlevaid kandeid liikmesriigi registrisse. See ei tohiks välistada registreerimisega seotud asutuste jaoks võimalust paluda registreerimist taotleval isikul esitada sellist täiendavat teavet või selliseid täiendavaid dokumente, mis on nõutavad registrit pidava liikmesriigi õigusaktide alusel, näiteks tulude maksmisega seotud teave või dokumendid. Pädev asutus võib registreerimist taotlevat isikut teavitada sellest, kuidas puuduolevat teavet või dokumente saab esitada.

(19) Õiguse registrisse kandmise mõju tuleks samuti käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta. Seega tuleks registrit pidava liikmesriigi õigusega kindlaks määrata eelkõige see, kas registreerimisel on näiteks deklaratiivne või konstitutiivne tagajärg. Seetõttu, kui näiteks kinnisasjaõiguse omandamiseks tuleb teha registreerimine registrit pidava liikmesriigi õiguse kohaselt, et tagada registrite *erga omnes* mõju või kaitsta kohtulikku kokkulepet, reguleeritakse sellise omandamise hetke kõnealuse liikmesriigi õigusega.

(20) Käesolevas määruses tuleks arvestada liikmesriikides pärimisega seotud küsimuste lahendamisel kasutatavaid erinevaid süsteeme. Käesoleva määruse kohaldamisel tuleks mõistet „kohus” käsitada laias tähenduses, hõlmates mitte üksnes õiguslikke funktsioone täitvad kohtud ranges mõttes, vaid ka teatavate liikmesriikide notarid ja registribürood, kellel on teatud pärimisasjades kohtutega sarnased õiguslikud funktsioonid, ning notarid ja õigusala töötajad, kes mõnes liikmesriigis täidavad asjaomases pärimisasjas õiguslikke funktsioone neile kohtu poolt delegeeritud volituste alusel. Kõigi käesolevas määruses kehtestatud määratlusele vastavate kohtute suhtes peaks olema kohaldatavad selles määruses sätestatud kohtualluvuseeskirjad. Samas ei peaks mõiste „kohus” hõlmama neid liikmesriigi asutusi, mis ei ole õigusasutused, millel on siseriikliku õiguse kohaselt pädevus menetleda pärimisasju, näiteks enamikus liikmesriikides notarid, kes tavapäraselt ei täida õiguslikke funktsioone.

(21) Käesolev määrus peaks võimaldama kõigil notaritel, kellel on pädevus menetleda liikmesriikides pärimisasju, seda pädevust rakendada. See, kas käesolevas määruses sätestatud kohtualluvuse eeskirjad on asjaomase liikmesriigi notarite jaoks siduvad või mitte, peaks sõltuma sellest, kas nad vastavad määruses määratletud mõistele „kohus”.

(22) Liikmesriikide notarite pärimisasjades väljastatud dokumendid peaksid ringlema käesoleva määruse kohaselt. Kui notarid täidavad õiguslikke funktsioone, mille täitmine on neile kohtualluvuse eeskirjade kohaselt siduv, tuleks nende otsuste suhtes kohaldada tunnustamist, täidetavaks tunnustamist ja täitmist käsitlevaid sätteid.

Kui notarid ei täida selliseid õiguslikke funktsioone, mille täitmine on neile kohtualluvuse eeskirjade kohaselt siduv, peaks nende väljastatavatele ametlikele dokumentidele kohaldatama ametlike dokumente käsitlevaid sätteid.

(23) Arvestades ELi kodanike suurenevat liikuvust ning liidus nõuetekohase õigusemõistmise tagamiseks ning selleks, et tagada tegelike ühendavate tegurite olemasolu pärimise ja selle liikmesriigi vahel, mille õigust kohaldatakse, tuleks käesolevas määruses kehtestada, et nii kohtualluvuse kui ka kohaldatava õiguse kindlaksmääramise eesmärgil sätestatud üldiseks ühendavaks teguriks on surnu alaline elukoht tema surma hetkel. Alalise elukoha kindlaksmääramiseks peaks pärimisasja menetlev asutus igakülgselt hindama kõiki surnu eluga nii tema surmaeelsetel aastatel kui tema surma hetkel seotud tegureid, võttes arvesse kõiki asjakohaseid faktilisi asjaolusid, eelkõige surnu asjaomases riigis viibimise kestust ja õiguspärasust ning sellise viibimise tingimusi ja põhjuseid. Sellisel kindlaks määratud alaline elukoht peaks käesoleva määruse erieesmärke arvesse võttes tõendama tema tihedat ja kindlat seotust asjaomase riigiga.

(24) Teatud juhtudel võib surnu alalise elukoha kindlaksmääramine osutuda keeruliseks. Eelkõige võib selline olukord tekkida siis, kui surnu oli tööalastel või majanduslikel põhjustel asunud elama teise riiki seal töötamise eesmärgil, vahel ka pikaks ajaks, kuid säilitas päritoluriigiga tihedad ja stabiilsed sidemed. Sellisel juhul võib sõltuvalt juhtumi asjaoludest lugeda, et surnu alaline elukoht oli ikka veel tema päritoluriik, kus paiknes tema pere- ja ühiskondliku elu keskpunkt. Teised keerulised olukorrad võivad ilmneda, kui surnu elas vaheldumisi mitmes riigis või reisis ühest riigist teise ega asunud alaliselt elama ühtegi riiki. Kui surnu oli ühe sellise riigi kodanik või kui kogu tema põhiline vara oli ühes neist riikidest, võiks kodakondsus või vara asukoht olla eriline tegur kõigi faktiliste asjaolude üldisel hindamisel.

(25) Pärimisele kohaldatava õiguse kindlaksmääramisel võib pärimisasjaga tegelev asutus erandjuhtudel, näiteks kui surnu oli asunud elama oma alaliseks elukohaks olnud riiki üsna hiljuti enne oma surma ning kõik asjaolud osutavad sellele, et ta oli ilmselgelt olnud tihedamalt seotud teise riigiga, jõuda järeldusele, et pärimisele kohaldatav õigus ei peaks olema surnu alaliseks elukohaks olnud riigi õigus, vaid pigem selle riigi õigus, millega surnu oli ilmselgelt olnud tihedamalt seotud. Seda ilmselgelt tihedamat seost ei tohiks siiski kasutada täiendava ühendava tegurina, kui osutub keeruliseks teha kindlaks isiku alaline elukoht tema surma hetkel.

- (26) Miski käesolevas määruses ei tohiks takistada kohtul kohaldada mehhanisme, mis on mõeldud tegelemiseks seadusest kõrvalehoidumisega, nagu õiguserikkumine rahvusvahelise eraõiguse raames.
- (27) Käesoleva määruse eeskirjade eesmärk on tagada, et pärimisega tegelev asutus kohaldab enamikul juhtudest oma liikmesriigi õigust. Seetõttu nähakse käesoleva määrusega ette erinevad mehhanismid juhtudeks, kui surnu on valinud tema pärandile kohaldatavaks õiguseks selle liikmesriigi õiguse, mille kodanik ta oli.
- (28) Üks selline mehhanism peaks võimaldama pooltel sõlmida asja menetlemiseks pädeva kohtu valimise kokkuleppe selle liikmesriigi kohtute kasuks, mille õiguse surnu on valinud. Iga üksikjuhtumi korral tuleks eelkõige kohtu valimise kokkuleppe küsimusest sõltuvalt määrata eraldi kindlaks, kas kokkuleppe sõlmitakse kõigi pärimisega seotud poolte vahel või kas mõned neist võivad leppida kokku pöörduda valitud kohtusse olukorras, kus selle kohtu otsus vastavas küsimuses ei mõjutaks pärimisasja seotud teiste poolte õigusi.
- (29) Kui kohus on algatanud pärimismenetluse omal algatusel, nagu tehakse teatavates liikmesriikides, peaks nimetatud kohus menetluse lõpetama, kui pooled lepivad kokku lahendada pärimisasi vastastikusel kokkuleppel kohtuväliselt liikmesriigis, mille õiguse surnu oli valinud. Kui kohus ei ole algatanud pärimismenetlust omal algatusel, ei peaks käesolev määrus takistama pooltel lahendada pärimisasja vastastikusel kokkuleppel kohtuväliselt, näiteks notari juures, nende valitud liikmesriigis, kui see on selle liikmesriigi õiguse kohaselt võimalik. See peaks olema võimalik ka juhul, kui selle liikmesriigi õigus ei ole pärimisele kohaldatav.
- (30) Selleks et tagada, et kõigi liikmesriikide kohtud võivad samadel alustel rakendada oma pädevust sellise isiku pärimisasjas, kelle alaline elukoht surma hetkel ei olnud liikmesriigis, tuleks käesoleva määrusega kehtestada ammendav hierarhiline loetelu muudel juhtudel kohtualluvuse teostamise alustest.
- (31) Et parandada olukorda eelkõige kohtuliku arutamise mittevõimaldamise puhul, tuleks käesoleva määrusega ette näha *forum necessitatis*, mis võimaldab liikmesriigi kohtul erandjuhul teha otsuse pärimisasjas, mis on tihedalt seotud mõne kolmanda riigiga. Sellise erandjuhtumiga võib olla tegemist siis, kui menetluse läbiviimine osutub asjaomases kolmandas riigis võimatuks, näiteks kodusõja tõttu, või kui õigustatud isikult ei saa mõistlikel põhjustel oodata, et ta selles riigis menetluse algataks või seda järgiks. *Forum necessitatis*e põhimõttel rajanevat pädevust peaks saama teostada üksnes siis, kui vaidlus on piisavalt seotud selle liikmesriigiga, mille kohtusse pöörduti.
- (32) Et hõlbustada asjaajamist pärijate ja annakusaajate jaoks, kelle alaline elukoht on muus liikmesriigis kui see, kus pärimisasja menetletakse või hakatakse menetlema, peaks käesolev määrus võimaldama igal pärimisele kohaldatava õiguse kohaselt õigust omaval isikul teha pärandi, annaku või sundosa vastuvõtmise või sellest loobumise avaldus või avaldus pärandist tulenevate võlgade suhtes vastutuse piiramise kohta oma alaliseks elukohaks oleva liikmesriigi õigusega ette nähtud vormis selle liikmesriigi kohtus. See ei tohiks välistada, et niisuguseid avaldusi esitatakse teistele selle liikmesriigi asutustele, mis on siseriikliku õiguse kohaselt pädevad avaldusi vastu võtma. Oma alalise elukoha liikmesriigis avalduse esitamise võimalust kasutada soovivad isikud peaksid ise teavitama kohut või asutust, mis menetleb või hakkab menetlema pärimisasja, sellise avalduse olemasolust pärimisele kohaldatava õiguse alusel seatud tähtaja jooksul.
- (33) Isikul, kes soovib piirata oma vastutust seoses pärandist tulenevate võlgadega, ei peaks olema võimalik seda teha üksnes sellekohase avalduse esitamisega tema alaliseks elukohaks oleva liikmesriigi kohtule või muule pädevale asutusele, kui pärimisele kohaldatava õiguse kohaselt on nõutav, et pädevas kohtus algatatakse asjaomane õiguslik menetlus, näiteks pärandvara inventuur. Sellises olukorras isiku poolt tema alaliseks elukohaks oleva liikmesriigi õiguses ette nähtud vormis tehtud avaldus ei peaks seega olema käesoleva määruse kohaldamisel ametlikult kehtiv. Samuti ei tuleks käesoleva määruse kohaldamisel käsitada avaldustena dokumente, millega algatatakse kohtumenetlus.
- (34) Sujuva õigusemõistmise huvides tuleks vältida vastandlike otsuste tegemist eri liikmesriikides. Selle tagamiseks peaks käesolevas määruses sätestama üldise menetluskorra, mis sarnaneb tsiviilasjades tehtavat koostööd käsitlevates muudes liidu õigusaktides kehtestatud korraga.
- (35) Üks selline menetlusreegel on *lis pendens*'it käsitlev reegel, mida kohaldatakse, kui samas pärimisasjas pöördutakse eri liikmesriikide kohtutesse. Selle reegli alusel määratakse kindlaks, milline kohus peaks pärimisasja menetlema hakkama.

- (36) Võttes arvesse, et mõnes liikmesriigis võivad pärimisasju menetleda kohtuvälised asutused, nagu notarid, kellele ei ole käesoleva määruse kohased kohtualluvuseeskirjad siduvad, ei saa välistada, et eri liikmesriikides algatatakse paralleelselt samas pärimisasjas kohtuväline kokkuleppemenetlus ja kohtumenetlus või kaks kohtuvälist kokkuleppemenetlust. Sellises olukorras peaksid asjaomased pooled paralleelsetest menetlustest teada saades leppima omavahel kokku, kuidas küsimusega edasi tegeleda. Kui nad ei suuda omavahel kokku leppida, peaksid pärimisasja menetlema ja selles otsuse tegema kohtud, kes on käesoleva määruse kohaselt pädevad.
- (37) Et kodanikud saaksid kasutada siseturu eeliseid täielikus õiguskindluses, peaks käesolev määrus võimaldama neil ette kindlaks teha, millist õigust nende pärimisasjadele kohaldatakse. Kehtestada tuleks ühtlustatud kollisiooninormid, et hoida ära vastandlikke lahendusi. Põhireegel peaks tagama, et pärimisele kohaldatav õigus on etteaimatav, sest on pärimisega kõige tihedamalt seotud. Õiguskindluse huvides ning pärimisasja killustamise vältimiseks peaks kõnealune õigus olema kohaldatav kogu pärimisasjale, st kõikidele pärandvarasse kuuluvatele esemetele, olenemata varaeseme olemusest, ja sõltumata sellest, kas varaesemed asuvad teises liikmesriigis või kolmandas riigis.
- (38) Käesolev määrus peaks võimaldama kodanikel korraldada oma pärandiga seotud küsimusi aegsasti, valides oma pärandile kohaldatava õiguse. Nimetatud valik peaks piirduma nende kodakondsusjärgse liikmesriigi õigusega, et tagada seos surnud isiku ja valitud õiguse vahel ning vältida õiguse valimist kavatsusega petta pärandi sundosale õigust omavate isikute õigustatud ootusi.
- (39) Õiguse valik tuleks selgesõnaliselt määratleda surma puhuks tehtud korralduse vormis esitatud avalduses või see peaks nähtuma nimetatud korralduse tingimustest. Õiguse valikut võiks käsitada surma puhuks tehtud korraldusest nähtavana, kui näiteks surnu viitas korralduses oma kodakondsuse riigi õiguse konkreetsetele säatele või nimetas muul viisil seda õigust.
- (40) Käesoleva määruse alusel tehtud kohaldatava õiguse valik peaks olema kehtiv isegi siis, kui valitud õigus ei näe ette võimalust pärimisasjades õigust valida. Siiski tuleks valitud õigusega määrata kindlaks valiku tegemise toimingu sisuline kehtivus, st kas valikut tegev isik sai oma teost aru ja see vastas tema tahtele. Sama peaks kehtima õiguse valiku muutmise või tühistamise puhul.
- (41) Käesoleva määruse kohaldamise eesmärgil tuleks kõigepealt teha kindlaks isiku kodakondsus või mitmekordne kodakondsus. Isiku riigi kodanikuna käsitamise küsimus ei kuulu käesoleva määruse kohaldamisalasse ning sellele kohaldatakse riiklikku õigust, seejuures vajaduse korral rahvusvahelisi konventsioone, järgides täielikult Euroopa Liidu üldpõhimõtteid.
- (42) Pärimisele kohaldatava õigusena kindlaks määratud õigus peaks reguleerima pärimise käiku algusest lõpuni, alates pärandi avanemisest kuni pärandvarasse kuuluvate esemete üleminekuni soodustatud isikutele, nagu on määratud kindlaks kõnealuses õiguses. Pärimisele kohaldatav õigus peaks hõlmama pärandvara valitsemisega seotud küsimusi ja vastutust pärandvaral lasuvate võlgade eest. Pärandvaral lasuvate võlgade tasumise puhul võib eelkõige pärimisele kohaldatavast õigusest sõltuvalt võtta arvesse võlausaldajate spetsiifilist järjestust.
- (43) Käesoleva määrusega kehtestatud kohtualluvuseeskirjad võivad teatud juhtudel viia olukorrani, kus kohus, kel on käesoleva määruse kohaselt pädevus lahendada pärimisasju, ei kohalda oma õigust. Kui selline olukord juhtub liikmesriigis, mille õigusega nähakse ette pärandi hooldaja kohustuslik määramine, peaks käesolev määrus võimaldama selle liikmesriigi kohtutel määrata nende poole pöördumisel üks või mitu niisugust hooldajat vastavalt oma õigusele. See ei tohiks piirata poolte valikuid pärimisasja vastastikusel kokkuleppel kohtuvälisel lahendamisel teises liikmesriigis, kui see on selle liikmesriigi õiguse kohaselt võimalik. Selleks et tagada pärandile kohaldatava õiguse ja määrava kohtu liikmesriigi õiguse takistamatu koordineerimine, peaks kohtud määrama sellise(d) isiku(d), kel oleks õigus hooldada pärandit sellele kohaldatava õiguse alusel, nagu näiteks surnu testamenditäitja või pärijad ise või, kui see on nõutav pärimisele kohaldatava õiguse kohaselt, pärandi kolmandast isikust hooldaja. Kohtud võivad siiski määrata erijuhtudel, kui seda nõuab nende õigus, hooldajaks kolmanda isiku, isegi kui see ei ole ette nähtud pärandile kohaldatava õigusega. Kui surnu oli määranud testamenditäitja, ei tohi seda isikut volitustest ilma jätta, välja arvatud juhul, kui pärandile kohaldatav õigus võimaldab tema volituse lõpetada.
- (44) Hooldajate volitused selles liikmesriigis, kus pöörduti kohtusse, peaksid olema volitused pärandvara valitseda, mida nad võivad kasutada pärandile kohaldatava õiguse alusel. Seega, kui hooldajaks määratakse näiteks pärija, peaks tal olema sellised volitused pärandi valitsemiseks, mis pärijal on kohaldatava õiguse alusel. Kui pärandvara valitsemise volitustest, mida võib kasutada pärimisele

kohaldatava õiguse alusel, ei piisa selleks, et säilitada pärandvara või kaitsta võlausaldajate või muude surnu võlakohustusi taganud isikute õigusi, võib/võivad selle liikmesriigi poolt määratud hooldaja(d), kus pöörduti kohtusse, kasutada täiendavalt sel eesmärgil nimetatud liikmesriigi õigusaktidega ette nähtud muid pärandvara valitsemise volitusi. Sellised täiendavad volitused võivad näiteks hõlmata varade ning pärandist tulenevate võlgade loetelu koostamist, võlausaldajate teavitamist pärandi avanemisest ja neile esitatud palvet teha nõuded teatavaks ning mis tahes ajutiste meetmete, sealhulgas kaitsemeetmete võtmist, mille eesmärk on pärandvara säilitamine. Täiendavate volituste alusel tegutsev hooldaja peaks oma toimingutes järgima pärimisele kohaldatavat õigust seoses pärandvara omandiõiguse üleminekuga, sealhulgas seoses kõigi soodustatud isikute tehingutega, mis tehti enne hooldaja määramist, vastutusega pärandist tulenevate võlgade eest ning soodustatud isikute õigustega, sealhulgas vajaduse korral õigusega pärand vastu võtta või pärandist keelduda. Sellised toimingud võiksid näiteks piirduda varade võõrandamise või võlgade tasumisega, kui see on lubatud pärimisele kohaldatava õigusega. Kui pärimisele kohaldatava õiguse alusel kolmandast isikust hooldaja määramine muudab pärijate vastutust, tuleks niisugust vastutuse muutust järgida.

(45) Käesolev määrus ei tohiks takistada võlausaldajatel võtta näiteks esindaja kaudu selliseid täiendavaid meetmeid, mis on võimaldatud siseriikliku õigusega vastavalt asjakohastele liidu õigusaktidele, et vajaduse korral kaitsta oma õigusi.

(46) Käesolev määrus peaks võimaldama teavitada pärandi avanemisest võimalikke võlausaldajaid teistes liikmesriikides, kus varad asuvad. Käesoleva määruse kohaldamisel tuleks seepärast kaaluda võimalust kehtestada mehhanism, vajaduse korral e-õiguskeskkonna portaali kaudu, et võimaldada võimalikele teistes liikmesriikides asuvatele võlausaldajatele juurdepääs asjakohasele teabele ja teha oma nõuded teatavaks.

(47) Pärimisele kohaldatav õigus peaks määrama iga pärimisasja puhul kindlaks, kes on soodustatud isikud. Enamiku riikide õiguse kohaselt hõlmab mõiste „soodustatud isikud” pärijaid ja annakusaajaid ning isikuid, kellel on õigus pärandi sundosale, kuigi annakusaajate seisund ei ole kõigi riikide õiguses kehtestatud ühtmoodi. Mõne riigi õiguse kohaselt võib annakusaaja saada otseselt pärandiosa, samas võib teiste riikide õiguse kohaselt annakusaaja omandada üksnes nõude pärijate vastu.

(48) Selleks et tagada õiguskindlus oma pärandiküsimusi aegsasti kavandada soovivatele isikutele, tuleks käesolevas määruses sätestada konkreetset kollisiooninorme, mis käsitlevad surma puhuks tehtud korralduste nõuetekohasust ja sisulist kehtivust. Nimetatud kollisiooninormide ühtse kohaldamise tagamiseks tuleks käesolevas määruses loetleda elemendid, mida tuleks käsitada sisulise kehtivuse põhielementidena. Surma puhuks tehtud korralduse sisulise kehtivuse kontrollimine võib viia järelduseni, et surma puhuks tehtud korraldus ei ole õiguslikult kehtiv.

(49) Pärimisleping on surma puhuks tehtud korralduse üks vorm, mille nõuetekohasus ja vastuvõtmine on liikmesriigiti erinev. Selleks et muuta lihtsamaks pärimislepingu tulemusena omandatud pärimisõiguste heakskiitmine liikmesriikides, tuleks käesolevas määruses kindlaks määrata, milline õigus reguleerib niisuguste lepingute nõuetekohasust, sisulist kehtivust ning siduvust lepinguosalistele, sealhulgas lepingute lõpetamise tingimusi.

(50) Õigus, mis käesoleva määruse alusel reguleerib surma puhuks tehtud korralduse nõuetekohasust ja sisulist kehtivust ning pärimislepingute puhul siduvust lepinguosalistele, ei tohiks mõjutada ühegi isiku õigust, kellel on pärimisele kohaldatava õiguse kohaselt õigus sundosale või muu õigus, millest ei saa teda ilma jätta isik, kelle pärandiga on tegemist.

(51) Kui käesolevas määruses viidatakse õigusele, mida oleks kohaldatud surma puhuks korralduse teinud isiku pärandi suhtes, kui ta oleks surnud päeval, mil, olenevalt juhtumist, korraldus kas tehti, seda muudeti või see tühistati, tuleks niisugust viidet käsitleda viitena selle riigi õigusele, kus sel päeval oli isiku alaline elukoht, või kui ta oli valinud kohaldatava õiguse käesoleva määruse alusel, siis selle riigi õigusele, mille kodanik ta sel päeval oli.

(52) Käesoleva määrusega tuleks reguleerida 5. oktoobri 1961. aasta testamendi vormile kohaldatava õiguse Haagi konventsiooniga kooskõlas olevate reeglite kohaselt surma puhuks tehtud kõigi kirjalike korralduste vormilist kehtivust. Kui määratakse kindlaks, kas asjaomane surma puhuks tehtud korraldus on käesoleva määruse alusel vormiliselt kehtiv, peaks pädev asutus jätma arvestamata pettuse teel loodud rahvusvahelise ulatusega asjaolu, mille eesmärk oli hoida kõrvale vormilise kehtivuse alaste eeskirjade täitmisest.

- (53) Käesoleva määruse kohaldamisel käsitatakse mis tahes sätet, millega piiratakse surma puhuks tehtud korralduse lubatud vorme, viidates teatavatele korraldust tegeva isikuga seotud omadustele, nagu tema vanus, vormiküsimusi käsitleva sättena. Seda ei tuleks tõlgendada nii, nagu peaks käesoleva määruse alusel surma puhuks tehtud korralduse vormilisele kehtivusele kohaldatav õigus määrama kindlaks, kas alaealisel on surma puhuks tehtava korralduse tegemise võime või mitte. Kõnealune õigus peaks määrama kindlaks üksnes selle, kas isikuga seotud omadus, näiteks alaealisus, peaks takistama isikul teha teatavas vormis surma puhuks tehtavat korraldust.
- (54) Teatavat liiki kinnisvarale, teatavatele äriühingutele ja muudele teatavat liiki varaesemetele kohaldatakse nende asukohaliikmesriigis erieeskirju majanduslikel, perekondlikel või ühiskondlikel kaalutlustel, kehtestades piirangud kõnealuste varade pärimisele või mõjutades selliste varade pärimist. Käesolev määrus peaks tagama niisuguste erieeskirjade kohaldamise. Kõnealust erandit pärimisele kohaldatava õiguse kohaldamisest tuleb aga tõlgendada väga kitsalt, et säiliks selle kooskõla käesoleva määruse üldeesmärgiga. Seetõttu ei saa erisäteteks, millega kehtestatakse piirangud teatud liiki vara pärimisele või mis mõjutavad teatud liiki vara pärimist, pidada ei kollisiooninorme, mille kohaselt kinnisvarale kohaldatakse muud õigust kui vallasvarale, ega ka sätteid, millega nähakse ette suurem pärandi sundosa kui see, mis nähakse ette käesoleva määruse alusel pärimisele kohaldatava õigusega.
- (55) Selleks et tagada ühtne toimimine olukorras, kus ei ole kindel, millises järjekorras on surnud kaks või enam isikut, kelle pärimisaja reguleeritaks eri õigustega, tuleks käesoleva määrusega näha ette eeskiri, mis sätestab, et ühelgi surnud isikul ei tohiks olla õigusi teise isiku või teiste isikute pärimisasjas.
- (56) Mõnes olukorras võivad pärijad puududa. Eri õigustes reguleeritakse niisuguseid olukordi erinevalt. Mõne õiguse alusel on näiteks riigil õigus esitada pärijana nõue vabale pärandvarale, olenemata vara asukohast. Mõne õiguse alusel aga on riigil õigus omandada üksnes oma territooriumil asuvaid varasid. Seetõttu tuleks käesoleva määrusega näha ette eeskiri, milles sätestatakse, et pärimisele kohaldatava õiguse kohaldamine ei tohiks välis- tada seda, et liikmesriik võib omandada siseriikliku õiguse alusel oma territooriumil asuvaid varasid. Tagamaks seda, et kõnealune eeskiri ei kahjusta pärandaja võlausaldajaid, tuleks siiski lisada tingimus, mille alusel oleks pärandaja võlausaldajatel õigus taotleda oma nõuete rahuldamist kogu pärandvarast, olenemata selle asukohast.
- (57) Käesolevas määruses sätestatud kollisiooninormid võivad viia kolmanda riigi õiguse kohaldamiseni. Sellistel juhtudel tuleks võtta arvesse selle riigi rahvusvahelise eraõiguse norme. Kui nende normidega nähakse ette tagasisaade ja edasiviide kas liikmesriigi õigusele või kolmanda riigi õigusele, mis kohaldab oma siseriiklikku pärimisele kohaldatavat õigust, tuleb niisugune tagasisaade ja edasiviide heaks kiita, et tagada rahvusvahelise õiguse ühtsus. Tagasisaade ja edasiviide tuleks siiski välis- tada olukordades, kus surnud isik oli valinud kolmanda riigi õiguse.
- (58) Avaliku huviga seotud kaalutlustel peaks liikmesriikide kohtutel ja teistel pärimisasjadega tegelevatel pädevatel asutustel olema õigus erandkorras eirata välisriigi õiguse teatavaid sätteid, kui vastaval konkreetset juhul oleks nende sätete kohaldamine ilmselgelt vastuolus asjaomase liikmesriigi avaliku korraga (*ordre public*). Siiski ei tohiks kohtud ega teised pädevad asutused kohaldada avaliku korra kaalutlustel põhinevat erandit selleks, et vältida teise liikmesriigi õiguse kohaldamist või keelduda tunnustamast või, olenevalt juhtumist, vastu võtmast, või täit- mast teises liikmesriigis tehtud otsust, ametlikku doku- menti või kohtulikku kokkulepet, kui see keeldumine oleks vastuolus Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga ning eriti selle artikliga 21, mis keelab diskrimineerimise kõik vormid.
- (59) Arvestades, et käesoleva määruse üldeesmärgiks on liik- mesriikides pärimisasjades tehtud otsuste vastastikune tunnustamine, olenemata sellest, kas need otsused tehti õigusvaidlust hõlmavate või mittehõlmavate menetluste käigus, tuleks määrusega ette näha otsuste tunnustamist, täidetavaks tunnustamist ja täitmist käsitlevad eeskirjad, mis sarnanevad tsiviilasjades tehtava õigusalaalse koostöö valdkonnas kehtestatud liidu õigusaktides sätestatud eeskirjadega.
- (60) Käesoleva määrusega tuleks tagada pärimisasjades amet- like dokumentide vastuvõtmine ja täidetavus kõigis liik- mesriikides, et võtta arvesse liikmesriikide erinevusi päri- misega seotud küsimuste lahendamise süsteemides.
- (61) Ametlikul dokumendil peaks olema teises liikmesriigis sama tõendusjõud nagu dokumendi päritoluliikmesriigis või võimalikult samalaadne toime. Ametliku dokumendi tõendusjõu kindlaksmääramisel teises liikmesriigis või võimalikult samalaadse toime kindlaksmääramisel tuleks lähtuda sellest, milline on kõnealuse ametliku dokumendi tõendusjõu laad ja ulatus selle päritoluliikmesriigis. Seega sõltub ametliku dokumendi tõendusjõud teises liikmes- riigis päritoluliikmesriigi õigusest.

- (62) Ametliku dokumendi „autentsus” peaks olema auto- noomne mõiste, mis hõlmab selliseid küsimusi nagu dokumendi ehtsus, dokumendi suhtes kehtivad vormi- nõuded, dokumenti koostanud asutuse volitused ning menetlus, mille kohaselt dokument koostatakse. Autentsus peaks hõlmama samuti asjaomase asutuse poolt ametlikus dokumendis kajastatud faktilisi asjaolu- sid, näiteks asjaolu, et osutatud pooled ilmusid osutatud kuupäeval nimetatud asutusse ja tegid osutatud avaldu- sed. Pool, kes soovib vaidlustada ametliku dokumendi autentsust, peaks pöörduma ametliku dokumendi pärit- oluliikmesriigi pädevasse kohtusse päritoluliikmesriigi õiguse alusel.
- (63) Mõistet „ametlikus dokumendis kajastatud õigustoi- mingud või õigussuhted” tuleks tõlgendada viitena amet- likus dokumendis sisalduvatele sisulistele aspektidele. Ametlikus dokumendis kajastuv õigustoi- ming võib olla näiteks pooltevaheline kokkulepe pärandi jagamise kohta või testament, pärimisleping või muu tahteavaldus. Õigussuhteks võib olla näiteks pärimisele kohaldatava õiguse alusel pärijate ja teiste soodustatud isikute, nende vastavate pärandiosade ja pärandi sundosa kind- laksmääramine või mõne muu pärimisele kohaldatava õiguse kohaselt kindlaks tehtud asjaolu. Pool, kes soovib vaidlustada ametlikus dokumendis kajastatud õigustoi- mingut või õigussuhet, peaks pöörduma kohtutesse, millel on pädevus vastavalt käesolevale määrusele ning kes peaksid tegema otsuse vaidlustamise kohta kooskõlas pärimisele kohaldatava õigusega.
- (64) Kui liikmesriigi kohtus toimivas menetluses tõstatatakse ametlikus dokumendis kajastatud õigustoi- mingute või õigussuhetega seotud küsimus eelkõige, peaks sellel kohtul olema pädevus kõnealuses küsimuses.
- (65) Vaidlustatud ametlikul dokumendil ei tohiks olla tõen- dusjõudu muus liikmesriigis kui päritoluliikmesriigis seni, kuni vaidlustamist menetletakse. Kui vaidlustamine puudutab üksnes ametlikus dokumendis kajastatud õigus- toimingute või õigussuhetega seotud konkreetset küsi- must, ei tohiks vaidlustatud ametlikul dokumendil olla tõendusjõudu muus liikmesriigis kui päritoluliikmesriik seoses vaidlustatud küsimusega niikaua, kuni vaidlus- tamist menetletakse. Ametlik dokument, mis on tunnis- tatud vaidlustamise tõttu kehtetuks, kaotab igasuguse tõendusjõu.
- (66) Asutus, kellele käesoleva määruse rakendamise kontekstis esitatakse kaks omavahel vastuolus olevat ametlikku dokumenti, peaks hindama, kumba ametlikku dokumenti tuleks eelistada, või ei peaks eelistama kumbagi, võttes arvesse konkreetse juhtumi asjaolusid. Kui nendest asjaoludest lähtudes ei ole selge, kumba ametlikku doku- menti peaks eelistama, või ei peaks eelistama kumbagi, peaksid küsimuse lahendama käesoleva määruse kohaselt pädevad kohtud, või kui küsimus tõstatatakse käimas- oleva menetluse käigus eelkõige, peaks küsimuse lahendama kohus, kuhu vastavas asjas on pöördutud. Kui esineb vastuolu ametliku dokumendi ja otsuse vahel, tuleks arvesse võtta käesoleva määruse kohaseid otsuste tunnustamata jätmise aluseid.
- (67) Piiriülese mõjuga pärimisasja kiireks, sujuvaks ja tõhusaks lahendamiseks liidus peavad pärijad, annakusaajad, testamenditäitjad ja pärandi hooldajad saama hõlpsasti tõendada oma staatust ja/või õigusi ja volitusi muus liik- mesriigis, näiteks pärandvara asukohaliikmesriigis. Et võimaldada neil seda teha, tuleks käesoleva määrusega ette näha, et luuakse ühtne tunnistus – Euroopa pärimis- tunnistus (edaspidi „tunnistus”) –, mis väljastatakse kasu- tamiseks teises liikmesriigis. Subsidaarsuse põhimõtte järgimise tagamiseks ei peaks nimetatud tunnistus asen- dama siseriiklikke dokumente, mis võivad liikmesriikides samalaadsel eesmärgil olemas olla.
- (68) Tunnistust välja andev asutus peaks järgima vorminõu- deid, mida nõutakse kinnisvara registreerimisel registrit pidavas liikmesriigis. Seepärast tuleks käesoleva määrusega näha ette liikmesriikide vahel vorminõuete- alane teabevahetus.
- (69) Tunnistuse kasutamine ei peaks olema kohustuslik. See tähendab, et isikutel, kellel on õigus tunnistust taotleda, ei peaks olema kohustust seda teha, vaid nad võivad kasutada ka käesoleva määrusega võimaldatavaid muid vahendeid (otsuseid, ametlikke dokumente ja kohtulikke kokkuleppeid). Siiski ei tohiks ühelgi asutusel või isikul, kellele esitatakse teises liikmesriigis välja antud tunnistus, olla õigust nõuda, et tunnistuse asemel esitataks otsus, ametlik dokument või kohtulik kokkulepe.
- (70) Tunnistus tuleks väljastada selles liikmesriigis, mille kohtud on käesoleva määruse alusel pädevad. Iga liikmes- riik peaks määrama oma siseriiklikes õigusaktides kind- laks, millistel asutustel on pädevus tunnistust välja anda, kusjuures sellisteks asutusteks võivad olla käesolevas määruses määratletud kohtud või muud pärimisasjades pädevad asutused, nagu näiteks notarid. Samuti peaks iga liikmesriik saama oma õiguses määrata, kas tunnistust välja andev asutus võib tunnistuse andmise menetluse

käigus kaasata teisi pädevaid asutusi, näiteks asutusi, kes on pädevad vastu võtma vande asemel esitatavaid kinnitavaid avaldusi. Liikmesriigid peaksid esitama komisjonile asjakohase teabe oma tunnistusi välja andvate asutuste kohta, et selle teabe saaks üldsusele kättesaadavaks teha.

Käesoleva määruse üldeesmärke silmas pidades on määrus liikmesriikidevahelistes suhetes ülimuslik konventsioonide suhtes, mis on sõlmitud üksnes kahe või enama liikmesriigi vahel, kui konventsioonid käsitlevad käesoleva määrusega reguleeritud küsimusi.

(71) Tunnistusel peaks olema kõigis liikmesriikides sama õiguslik toime. Tunnistus ei peaks ise olema täitedokument, kuid sellel peaks olema tõendusjõud, ning tuleks eeldada, et tunnistusel kajastatud asjaolud, mis on kindlaks tehtud kooskõlas pärimisele kohaldatava õigusega või kooskõlas mis tahes muu õigusega, mida kohaldatakse konkreetsetele asjaoludele, näiteks surma puhuks tehtud korralduste sisuline kehtivus, vastavad tegelikku-
sele. Tunnistuse tõendusjõud ei tohiks laieneda elementidele, mida ei reguleerita käesoleva määrusega, nagu näiteks sugulusküsimus või küsimus, kas teatav varaese kuulus surnule. Iga isiku suhtes, kes teeb makseid või annab pärandvara üle isikule, kellel on tunnistuse kohaselt õigus makseid või vara pärija või annakusaajana saada, peaks kehtima nõuetekohased kaitsetsätted, eeldusel et ta tegutses heas usus, tuginedes tunnistusega tõendatud teabe õigsusele. Samasugune kaitse tuleks tagada ka isikutele, kes tunnistusega tõendatud teabe õigsusele tuginedes ostavad või saavad pärandvara isikult, kellel tõendi kohaselt on õigus seda vara käsutada. Kaitse tuleks tagada kehtiva tõestatud koopia esitamisel. Käesolev määrus ei peaks ette nägema seda, kas kõnealune vara omandamine kolmanda isiku poolt kehtib või mitte.

(72) Pädev asutus peaks väljastama tunnistuse taotluse põhjal. Tunnistuse originaal peaks jääma tunnistusi välja andvale asutusele, kes peaks väljastama taotlejale ja õigustatud huvi omavale isikule ühe või mitu tõestatud koopiat. See ei tohiks välistada seda, et liikmesriik võib lubada tunnistuse koopia väljaandmist elanikele kooskõlas siseriiklike eeskirjadega, mis käsitlevad üldsuse juurdepääsu dokumentidele. Käesoleva määrusega tuleks ette näha väljaandva asutuse otsuste vaidlustamine, sealhulgas otsused tunnistuse väljaandmisest keeldumise kohta. Kui tunnistust parandatakse, muudetakse või see võetakse tagasi, peaks väljaandev asutus teavitama isikuid, kellele on väljastatud tunnistuse tõestatud koopiaid, et vältida koopia väärkasutamist.

(73) Austus liikmesriikide poolt võetud rahvusvaheliste kohustuste vastu tingib selle, et käesolev määrus ei tohiks mõjutada rahvusvaheliste konventsioonide kohaldamist, mille osaliseks üks või mitu liikmesriiki on käesoleva määruse vastuvõtmise ajal. Eelkõige peaks Haagi 5. oktoobri 1961. aasta testamendi vormile kohaldatava õiguse konventsiooni osalisteks olevatel liikmesriikidel olema võimalik kohaldada testamendi ja vastastikuse testamendi vormilisele kehtivusele käesoleva määruse sätete asemel jätkuvalt kõnealuse konventsiooni sätteid.

(74) Käesolev määrus ei tohiks takistada Islandi, Norra, Rootsi, Soome ja Taani vahelise 19. novembri 1934. aasta konventsiooni, mis sisaldab rahvusvahelise eraõiguse sätteid pärimise, testamentide ja pärandvara valitsemise kohta, osalisteks olevatel liikmesriikidel kohaldada jätkuvalt nimetatud konventsiooni teatavaid sätteid, nagu seda on muudetud konventsiooni osaliste riikide valitsuste vahel sõlmitud lepinguga.

(75) Käesoleva määruse kohaldamise hõlbustamiseks peaksid liikmesriigid olema kohustatud edastama teavet oma riigi pärimisega seotud õigusaktide ja menetluste kohta nõukogu otsusega 2001/470/EÜ⁽¹⁾ loodud tsiviil- ja kaubandusasju käsitleva Euroopa kohtute võrgu raames. Selleks et Euroopa Liidu Teatajas oleks võimalik õigeaegselt avaldada kogu käesoleva määruse praktiliseks kohaldamiseks asjakohane teave enne selle kohaldamist, peaksid liikmesriigid esitama niisuguse teabe ka komisjonile enne selle määruse kohaldamise alguskuupäeva.

(76) Selleks et hõlbustada käesoleva määruse kohaldamist ja võimaldada kaasaegse sidetehnoloogia kasutamist, tuleks näha ette standardvormid tõendite jaoks, mis esitatakse koos otsust, ametlikku dokumenti või kohtulikku kokkulepet käsitleva täidetavaks tunnistamise taotlusega, samuti Euroopa pärimistunnistuse taotluse ja tunnistuse enda jaoks.

(77) Käesolevas määruses sätestatud ajavahemike ja tähtaegade arvutamisel tuleks kohaldada nõukogu 3. juuni 1971. aasta määrust (EMÜ, Euratom) nr 1182/71 (millega määratakse kindlaks ajavahemike, kuupäevade ja tähtaegade suhtes kohaldatavad eeskirjad)⁽²⁾.

(78) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused otsuste, kohtulike kokkulepete ja ametlike dokumentide täidetavaks tunnistamisega ja Euroopa pärimistunnistusega seonduvate tõendite ja vormide kehtestamiseks ja muutmiseks. Neid volitusi tuleks teostada

⁽¹⁾ EÜT L 174, 27.6.2001, lk 25.

⁽²⁾ EÜT L 124, 8.6.1971, lk 1.

kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrusega (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes ⁽¹⁾.

(79) Käesoleva määrusega ette nähtud tõendite ja vormide koostamiseks ja hilisemaks muutmiseks mõeldud rakendusaktide vastuvõtmiseks tuleks kasutada nõuandemenetlust kooskõlas määruse (EL) nr 182/2011 artiklis 4 sätestatud menetlusega.

(80) Kuna käesoleva määruse eesmärke, nimelt isikute vaba liikumine, liidu kodanike võimalus korraldada aegsasti oma pärandiga seotud küsimusi ning pärijate, annakusajate ning teiste surnuga lähedaste isikute ja pärandaja võlausaldajate õiguste kaitse, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning käesoleva määruse ulatuse ja toime tõttu on neid parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(81) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid. Liikmesriikide kohtud ja muud pädevad asutused peavad käesolevat määrust kohaldama nimetatud õigusi ja põhimõtteid järgides.

(82) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale kõnealused liikmesriigid käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole nende suhtes siduv ega kohaldatav. See ei piira siiski Ühendkuningriigi ja Iirimaa võimalust teatada oma kavatsusest nõustuda käesoleva määrusega pärast selle vastuvõtmist vastavalt nimetatud protokolli artiklile 4.

(83) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

KOHALDAMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse pärimisele. Seda ei kohaldata maksu-, tolli- ega haldusasjadele.

2. Käesoleva määruse kohaldamisalast jäetakse välja:

a) perekonnaseis, perekonnasuhted ja suhted, millel on kõnealusele suhtele kohaldatava õiguse kohaselt perekonnasuhtega samalaadne toime;

b) füüsilise isiku õigus- ja teovõime, ilma et see piiraks artikli 23 lõike 2 punkti c ning artikli 26 kohaldamist;

c) küsimused, mis on seotud füüsilise isiku teadmata kadumise, eemaloleku või oletatava surmaga;

d) küsimused, mis on seotud abikaasade varasuhetega ja sellistest suhetest tulenevate varasuhetega, millel on kõnealusele suhtele kohaldatava õiguse kohaselt abieluga sarnane toime;

e) muud kui surmast tulenevad ülalpidamiskohustused;

f) surma puhuks tehtud suuliste korralduste vormiline kehtivus;

g) õigused ja varaesemed, mis tekivad või lähevad üle muul viisil kui pärimise teel, näiteks kinkimine, ühine vara, mis läheb üle üleelanud isikule, pensioniskeemid ning kindlustus- ja muud samalaadsed lepingud, ilma et see piiraks artikli 23 lõike 2 punkti i kohaldamist;

h) küsimused, millele kohaldatakse äriühingutele ja muudele juriidilistele isikutele või organiseeritud ühendustele kohaldatavat õigust, näiteks äriühingute ja muude juriidiliste isikute või organiseeritud ühenduste asutamislepingute ja põhikirjade sätteid, mis reguleerivad osaluse või liikmelisuse üleminekut osaniku, aktsionäri või liikme surma korral;

⁽¹⁾ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

- i) äriühingute ja muude juriidiliste isikute või organiseeritud ühenduste lõpetamine, lõppemine ja ühinemine;
- j) usaldusfondi (trust) loomine, tegevus ja lõpetamine;
- k) asjaõiguste olemus ning
- l) kinnis- või vallasasjaõiguse registrisse kandmine, sealhulgas kande tegemise õiguslikud nõuded, ning õiguse registrisse kandmise või kandmata jätmise õiguslikud tagajärjed.
- g) „otsus” – liikmesriigi kohtus pärimisasjas tehtud otsus, olenev selle nimetusest, sealhulgas kohtuametniku otsus kohtukulude suuruse kohta;
- h) „kohtulik kokkulepe” – pärimisasjas saavutatud kokkulepe, mille kohus on kinnitanud või mis on sõlmitud kohtumenetluse käigus;
- i) „ametlik dokument” – pärimisasja käsitlev dokument, mis on liikmesriigis ametlikult koostatud või ametliku dokumendina registreeritud ning

Artikkel 2

Liikmesriigisene pädevus pärimisasjades

Käesolev määrus ei mõjuta liikmesriikide asutuste pädevust pärimisasjade menetlemisel.

Artikkel 3

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:
 - a) „pärimine” – isiku vara, õiguste ja kohustuste mis tahes vormis üleminek tema surma korral, olenemata sellest, kas üleminek toimub surma puhuks tehtud korralduse alusel või seadusjärgse pärimise teel;
 - b) „pärimisleping” – leping, sealhulgas vastastikusest testamendist tulenev kokkulepe, millega vastutatu eest või ilma selleta luuakse, muudetakse või lõpetatakse õigusi ühe või mitme lepinguosalise tulevase pärandi suhtes;
 - c) „ühine testament” – kahe või enama isiku testament, mis on koostatud ühe dokumendina;
 - d) „surma puhuks tehtud korraldus” – testament, ühine testament või pärimisleping;
 - e) „päritoluliikmesriik” – liikmesriik, kus on tehtud otsus, kinnitatud või sõlmitud kohtulik kokkulepe, koostatud ametlik dokument või välja antud Euroopa pärimistunnistus;
 - f) „täitmise liikmesriik” – liikmesriik, kus taotletakse otsuse, kohtuliku kokkuleppe või ametliku dokumendi täidetavaks tunnistamist või täitmist;
 - i) mille allkiri ja sisu on autentsed ning
 - ii) mille autentsust on kinnitanud päritoluliikmesriigi avaliku võimu kandja või muu pädev asutus.
2. Käesoleva määruse kohaldamisel hõlmab mõiste „kohus” kõiki kohtuasutusi ning kõiki teisi asutusi ja õigusala töötajaid, kellel on pädevus menetleda pärimisasju ning kes täidavad kohtulikke ülesandeid või tegutsevad kohtuasutuse poolt delegeeritud volituste alusel või tegutsevad kohtuasutuse alluvuses, tingimusel et tagatud on kõnealuste asutuste ja õigusala töötajate erapooletus ja poolte õigus olla ära kuulatud ning et kõnealuste asutuste poolt nende asukohaliikmesriigi õiguse alusel tehtud otsused vastavad järgmistele tingimustele:
 - a) otsuse võib kohtuasutusele edasi kaevata või läbivaatamiseks esitada ning
 - b) otsusel on samas küsimuses tehtud kohtuasutuse otsusega võrreldav õigusjõud ja -mõju.

Liikmesriigid teatavad komisjonile esimeses lõigus osutatud muud asutused ja õigusala töötajad vastavalt artiklile 79.

II PEATÜKK

KOHTUALLUVUS

Artikkel 4

Üldine kohtualluvus

Pärimisasja tervikuna lahendamiseks on pädevad isiku surma hetkel tema alaliseks elukohaks olnud liikmesriigi kohtud.

Artikkel 5

Kohtualluvuse kokkulepe

1. Kui surnu oli artikli 22 kohaselt valinud oma pärandile kohaldatavaks õiguseks mõne liikmesriigi õiguse, võivad puudutatud isikud kokku leppida, et selle liikmesriigi kohtul või kohtutel on pärimisasjas ainupädevus.

2. Kohtualluvuse kokkulepe sõlmitakse kirjalikus vormis, sellel märgitakse kokkuleppe sõlmimise kuupäev ja see peab olema asjaomaste poolte poolt allkirjastatud. Elektrooniliselt edastatud avaldused, mida on võimalik püsivalt säilitada, on võrdsustatud kirjaliku vormiga.

Artikkel 6

Asja arutamisest keeldumise õiguse valiku korral

Kui surnu oli artikli 22 kohaselt valinud oma pärandile kohaldatavaks õiguseks mõne liikmesriigi õiguse, siis võib kohus, kuhu pöörduti artikli 4 või artikli 10 kohaselt, keelduda asja arutamisest:

- a) kui ta leiab menetlusosalise taotluse alusel, et arvestades pärimisasja asjaolusid, näiteks poolte alalist elukohta ja vara asukohta, on pärimisasja lahendamiseks sobivamad selle liikmesriigi kohtud, mille õigus valiti, või
- b) kui menetlusosalised on kooskõlas artikliga 5 leppinud kokku selle liikmesriigi kohtu või kohtute pädevuses, mille õigus oli valitud.

Artikkel 7

Pädevus õiguse valiku korral

Selle liikmesriigi kohtud, mille õiguse oli surnu artikli 22 kohaselt valinud, on pädevad pärimisasja lahendama, kui

a) kohus, kuhu eelnevalt pöörduti, on samas asjas vastavalt artiklile 6 asja arutamisest keeldunud;

b) menetlusosalised on kooskõlas artikliga 5 leppinud kokku pädevuse üleandmise kõnealuse liikmesriigi kohtule või kohtutele või

c) menetlusosalised on sõnaselgelt tunnustanud menetleva kohtu pädevust.

Artikkel 8

Kohtu algatatud menetluse lõpetamine õiguse valiku korral

Artikli 4 või artikli 10 alusel omal algatusel pärimismenetluse algatanud kohus lõpetab menetluse, kui menetlusosalised on leppinud kokku pärimisasja lahendamises vastastikusel kokkuleppel kohtuväliselt liikmesriigis, mille õiguse surnu oli artikli 22 kohaselt valinud.

Artikkel 9

Pädevus kohtusse ilmumise alusel

1. Kui artikli 7 kohaselt pädevas liikmesriigi kohtus ilmneb asja arutamise käigus, et kohtualluvuse kokkuleppe sõlmimisel ei osalenud kõik asjaomase menetluse osalised, on kohus jätkuvalt pädev, kui menetlusosalised, kes kokkuleppe sõlmimisel ei osalenud, ilmuvad kohtusse kohtu pädevust vaidlustamata.

2. Kui menetlusosalised, kes kokkuleppe sõlmimisel ei osalenud, vaidlustavad lõikes 1 osutatud kohtu pädevuse, keeldub kohus asja arutamisest.

Sellisel juhul on pärimisasja lahendamiseks pädevad artikli 4 või 10 kohaselt pädevad kohtud.

Artikkel 10

Kohtualluvus muudel juhtudel

1. Kui isiku surma hetkel ei asu tema alaline elukoht liikmesriigis, on pädevus lahendada pärimisasi tervikuna siiski selle liikmesriigi kohtutel, kus asuvad pärandvarasse kuuluvad esemed, juhul kui

a) surnu oli surma hetkel selle liikmesriigi kodanik või

- b) selles liikmesriigis asus surnu eelmine alaline elukoht ning kohtusse pöördumise ajaks ei ole alalise elukoha muutmisest möödunud rohkem kui viis aastat.

2. Kui ühelgi liikmesriigi kohtul ei ole pädevust lõike 1 alusel, on selle liikmesriigi kohtutel, kus pärandvarasse kuuluv esed asub, pädevus teha otsuseid kõnealuse eseme kohta.

Artikkel 11

Forum necessitatis

Kui ühelgi liikmesriigi kohtul ei ole pädevust käesoleva määruse alusel, võivad liikmesriigi kohtud erandkorras pärimisasja lahendada, kui kohtuasjaga tihedalt seotud kolmandas riigis ei saa mõistlikult eeldada menetluse algatamist või läbiviimist või see osutub võimatuks.

Kohtuasi peab olema asja menetleva kohtu asukohaliikmesriigi-ga piisavalt seotud.

Artikkel 12

Menetluse piiramine

1. Kui pärandvara hulka kuulub kolmandas riigis asuv vara, võib kohus, kuhu pärimisasja lahendamiseks pöörduti, jätta menetlusosalise taotlusel kõnealuse vara kohta otsuse tegemata, kui võib eeldada, et vara kohta tehtud kohtuotsust kolmandas riigis ei tunnustata või, kui on vajalik otsuse täitmine, ei tunnista seda täidetavaks.

2. Lõike 1 kohaldamine ei mõjuta osaliste õigust piirata menetluse ulatust vastavalt selle liikmesriigi õigusele, mille kohtusse pöörduti.

Artikkel 13

Pärandi, annaku või sundosa vastuvõtmine või sellest loobumine

Lisaks käesoleva määruse kohaselt pärimisasja lahendamiseks pädevatele kohtutele on selle liikmesriigi kohtutel, kus on selle isiku alaline elukoht, kes pärimisasjale kohaldatava õiguse kohaselt võib esitada kohtule avalduse pärandi, annaku või sundosa vastuvõtmiseks või sellest loobumiseks või avalduse asjaomase isiku vastutuse piiramise kohta pärandil lasuvate võlgade eest, pädevus võtta vastu selliseid avaldusi, kui selle liikmesriigi õiguse kohaselt võib selliseid avaldusi kohtule esitada.

Artikkel 14

Kohtusse pöördumine

Käesoleva peatüki kohaldamisel loetakse kohtusse pöördumine toimunuks:

- a) ajal, mil kohtule esitatakse menetluse algatamist käsitlev või võrdväärne dokument, tingimusel et hageja astub pärast seda vajalikud sammud, et dokument kostjale kätte toimetada;
- b) kui dokument tuleb kätte toimetada enne kohtule esitamist, siis ajal, mil kättetoimetamise eest vastutav asutus selle kätte saab, tingimusel et hageja astub pärast seda vajalikud sammud, et dokument kohtule esitada, või
- c) kui kohus algatab menetluse omal algatusel, siis ajal, mil kohus teeb otsuse algatada menetlus, või juhul, kui sellist otsust ei nõuta, siis ajal, mil asi kohtus registreeritakse.

Artikkel 15

Kohtualluvuse kontrollimine

Kui liikmesriigi kohtusse on pöördutud pärimisasjas, mis käesoleva määruse kohaselt ei ole tema pädevuses, keeldub kohus omal algatusel asja arutamisest.

Artikkel 16

Nõuetekohasuse kontrollimine

1. Kui kostja alaline elukoht on muus riigis kui hagi esitamise kohaks olev liikmesriik ning ta ei ilmu asja arutamisele, peatab pädev kohus menetluse, kuni on tõendatud, et kostjal on olnud võimalus menetluse algatamist käsitlev või võrdväärne dokument kätte saada piisavalt aegsasti, et korraldada enda kaitset, või kui on tõendatud, et selleks on võetud kõik vajalikud meetmed.

2. Käesoleva artikli lõike 1 asemel kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta määruse (EÜ) nr 1393/2007 (kohtu- ja kohtuväliste dokumentide liikmesriikides kättetoimetamise kohta tsiviil- ja kaubandusajades) ⁽¹⁾ artiklit 19, kui menetluse algatamist käsitlev või võrdväärne dokument tuli nimetatud määruse kohaselt edastada ühest liikmesriigist teise.

⁽¹⁾ ELT L 324, 10.12.2007, lk 79.

3. Kui määrus (EÜ) nr 1393/2007 ei ole kohaldatav ning kui menetluse algatamist käsitlev või võrdväärne dokument tuli tsiviil- ja kaubandusajade kohtu- ja kohtuväliste dokumentide välismaal kättetoimetamist käsitleva 15. novembri 1965. aasta Haagi konventsiooni kohaselt edastada välismaale, kohaldatakse nimetatud konventsiooni artiklit 15.

Artikkel 17

Lis pendens

1. Kui eri liikmesriikide kohtutes on algatatud menetlused samade poolte vahel sama eseme kohta samal alusel esitatud hagide põhjal, peatab kohus, kuhu pöörduti hiljem, poolelioleva menetluse omal algatusel seniks, kuni on kindlaks tehtud selle kohtu pädevus, kuhu esimesena pöörduti.

2. Kui on kindlaks tehtud selle kohtu pädevus, kuhu pöörduti esimesena, keelduvad ülejäänud kohtud asja arutamisest selle kohtu kasuks

Artikkel 18

Seotud kohtuasjad

1. Kui eri liikmesriikide kohtutes on lahendamisel seotud kohtuasjad, võivad kõik kohtud peale kohtu, kuhu pöörduti esimesena, oma menetlused peatada.

2. Kui kohtuasjad on pooleli esimese astme kohtus, võivad kõik kohtud peale kohtu, kuhu esimesena pöörduti, menetlusosalise taotlusel asja arutamisest keelduda, kui kohus, kuhu pöörduti esimesena, on kõnealustes asjades pädev ja kui selle riigi õigusaktid võimaldavad neid kohtuasju liita.

3. Kohtuasjad loetakse käesoleva artikli tähenduses seotuks, kui nad on omavahel sedavõrd tihedalt seotud, et eraldi menetlustest tulenevate vastuoluliste otsuste ohu vältimiseks oleks soovitav neid menetleda ning otsuseid teha üheskoos.

Artikkel 19

Ajutised meetmed, sealhulgas kaitsemeetmed

Liikmesriigi kohtutelt võib taotleda asjaomase riigi õigusega ette nähtud ajutiste meetmete, sealhulgas kaitsemeetmete kehtestamist isegi juhul, kui teise liikmesriigi kohtud on käesoleva määruse kohaselt pädevad asja sisuliseks arutamiseks.

III PEATÜKK

KOHALDATAV ÕIGUS

Artikkel 20

Ühetaoline kohaldamine

Käesolevas määruses nimetatud õigust kohaldatakse olenemata sellest, kas tegemist on liikmesriigi õigusega või mitte.

Artikkel 21

Üldreegel

1. Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse pärimisasjale tervikuna selle riigi õigust, kus asus surnu alaline elukoht tema surma hetkel.

2. Kui erandina on juhtumi kõigist asjaoludest tulenevalt selge, et surma ajal oli surnu ilmselgelt tihedamalt seotud teise riigiga kui sellega, mille õigus kohalduks lõike 1 kohaselt, kohaldatakse pärimisele selle teise riigi õigust.

Artikkel 22

Õiguse valik

1. Isik võib pärimisasjale kui tervikule kohaldatavaks õiguseks valida selle riigi õiguse, mille kodanik ta on valiku tegemise ajal või surma hetkel.

Isik, kellel on mitu kodakondsust, võib valida ükskõik millise riigi õiguse, mille kodanik ta on valiku tegemise ajal või surma hetkel.

2. Valik tehakse sõnaselgelt surma puhuks tehtud korralduse vormis või see peab nähtuma kõnealuse korralduse tingimustest.

3. Kohaldatava õiguse valiku kui tehingu sisulisele kehtivusele kohaldatakse valitud õigust.

4. Õiguse valiku muutmine või tühistamine peab vastama surma puhuks tehtud korralduste muutmise või tühistamise kohta kehtivatele vorminõuetele.

Artikkel 23

Kohaldatava õiguse ulatus

1. Artikli 21 või 22 kohaselt kindlaks määratud õigust kohaldatakse pärimisasjale kui tervikule.

2. Eelkõige kohaldatakse nimetatud õigust järgmisele:

- a) pärandi avanemise põhjused, aeg ja koht;
- b) soodustatud isikute kindlaksmääramine, nende pärandiosade ja kohustuste kindlaksmääramine, mille pärandaja on neile võinud määrata, ning muude pärandiga seotud õiguste, sealhulgas üleelanud abikaasa või partneri pärimisõiguse kindlaksmääramine;
- c) pärimisvõime;
- d) pärandist ilmajätmine ja pärimiskõlbmatust;
- e) pärandvara hulka kuuluvate esemete, õiguste ja kohustuste üleminek pärijatele ja olemasolu korral annakusaajatele, sealhulgas pärandi või annaku vastuvõtmise või sellest loobumise tingimused ja tagajärjed;
- f) pärijate, testamenditäitjate ja muude pärandi hooldajate volitused eelkõige seoses vara müügi ning võlausaldajate nõuete rahuldamisega, ilma et see piiraks artikli 29 lõigetes 2 ja 3 osutatud volitusi;
- g) vastutus pärandvarasse kuuluvate võlgade eest;
- h) pärandvara vabalt kasutatav osa, sundosa ja muud testeerimisvabaduse piirangud ning nõuded, mida surnu lähedased võivad esitada pärandi või pärijate vastu;
- i) kohustus tagastada tasuta saadu või võtta seda arvesse soodustatud isikute pärandiosade kindlaksmääramisel ja
- j) pärandvara jagamine.

Artikkel 24

Surma puhuks tehtud korraldused, mis ei ole pärimislepingud

1. Surma puhuks tehtud korralduse, välja arvatud pärimislepingu lubatavusele ja sisulisele kehtivusele kohaldatakse õigust, mida käesoleva määruse kohaselt oleks kohaldatud korralduse teinud isiku pärandile juhul, kui ta oleks surnud korralduse tegemise päeval.

2. Olenemata lõikest 1, võib isik valida oma surma puhuks tehtud korralduse lubatavusele ja sisulisele kehtivusele kohaldatavaks õiguseks õiguse, mille ta oleks võinud valida vastavalt artiklile 22 selles esitatud tingimustel.

3. Vajaduse korral kohaldatakse lõiget 1 surma puhuks tehtud muu korralduse kui pärimislepingu muutmise või tühistamise suhtes. Kui kohaldatav õigus valitakse lõike 2 kohaselt, kohaldatakse muutmisele ja tühistamisele valitud õigust.

Artikkel 25

Pärimisleping

1. Ühe isiku pärandi kohta sõlmitud pärimislepingu lubatavusele, sisulisele kehtivusele ja siduvusele, sealhulgas lõpetamise tingimustele, kohaldatakse õigust, mida käesoleva määruse kohaselt oleks kohaldatud selle isiku pärandile juhul, kui ta oleks surnud lepingu sõlmimise päeval.

2. Mitme isiku pärandi kohta pärimislepingu sõlmimine on lubatud üksnes juhul, kui see on lubatud vastavalt kõikide riikide õigustele, mida käesoleva määruse kohaselt oleks tulnud kohaldada kõikide asjaomaste isikute päranditele juhul, kui nad oleksid surnud lepingu sõlmimise päeval.

Kui pärimislepingu sõlmimine on esimese lõigu kohaselt lubatud, kohaldatakse selle sisulisele kehtivusele ja siduvusele, sealhulgas lõpetamise tingimustele, seda õigust esimeses lõigus osutatud õiguste hulgast, millega leping on kõige tihedamalt seotud.

3. Vaatamata lõigetes 1 ja 2 sätestatule võivad pooled valida pärimislepingu lubatavusele, sisulisele kehtivusele ja siduvusele, sealhulgas lõpetamise tingimustele, kohaldatavaks õiguseks õiguse, mille isik või üks isikutest, kelle pärand on lepingu objektiks, oleks võinud vastavalt artiklile 22 valida selles esitatud tingimustel.

Artikkel 26

Surma puhuks tehtud korralduste sisuline kehtivus

1. Artiklite 24 ja 25 kohaldamisel hõlmab sisuline kehtivus

- a) surma puhuks korraldust tegeva isiku võimet teha sellist korraldust;

b) konkreetseid põhjuseid, mis takistavad korraldust tegeval isikul teha korraldust teatud isikute kasuks või mis takistavad isikul pärida korraldust tegevalt isikult;

c) surma puhuks tehtud korralduse tegemise lubatavust esindaja kaudu;

d) korralduse tõlgendamist;

e) pettust, ähvardust, eksimust ja muud korraldust tegeva isiku tahte või kavatsusega seonduvat.

2. Kui isik on testeermisvõimeline selle õiguse kohaselt, mida kohaldatakse vastavalt artiklile 24 või artiklile 25, ei mõjuta kohaldatava õiguse edaspidine muutmine tema võimet tehtud korraldusi muuta või tühistada.

Artikkel 27

Surma puhuks tehtud kirjalike korralduste vormiline kehtivus

1. Surma puhuks tehtud kirjalik korraldus on vormiliselt kehtiv, kui korraldus vastab selle riigi õiguse vorminõuetele:

a) kus korraldus tehti või pärimisleping sõlmiti;

b) mille kodakondsus oli testatoril või vähemalt ühel isikul, kelle pärandi kohta on sõlmitud pärimisleping, kas korralduse tegemise või lepingu sõlmimise ajal või surma hetkel;

c) kus oli testatori või vähemalt ühe sellise isiku, kelle pärandi kohta on sõlmitud pärimisleping, peamine elukoht kas korralduse tegemise või lepingu sõlmimise ajal või surma hetkel;

d) kus oli testatori või vähemalt ühe sellise isiku, kelle pärandi kohta on sõlmitud pärimisleping, alaline elukoht kas korralduse tegemise või lepingu sõlmimise ajal või surma hetkel, või

e) kus – kinnisvara korral – kinnisvara asub.

Selle kindlaksmääramisel, kas testatori või vähemalt ühe sellise isiku, kelle pärimisasja kohta on sõlmitud pärimisleping, peamine elukoht oli konkreetses riigis, kohaldatakse kõnealuse riigi õigust.

2. Lõiget 1 kohaldatakse samuti selliste surma puhuks tehtud korralduste suhtes, millega muudetakse varasemat korraldust või millega see tühistatakse. Muutmine või tühistamine on vormiliselt kehtiv ka siis, kui see vastab õigusele, mille kohaselt oli muudetud või tühistatud korraldus lõike 1 kohaselt kehtiv.

3. Käesoleva artikli kohaldamisel käsitatakse vorminõudena mis tahes sätet, millega piiratakse surma puhuks tehtud korralduse lubatud vorme sõltuvalt testatori või selle isiku, kelle pärandi kohta on sõlmitud pärimisleping, vanusest, kodakondsusest või muust isikuga seonduvast tegurist. Sama kehtib surma puhuks tehtud korralduse kehtivuseks tunnistajale esitatavate nõuete kohta.

Artikkel 28

Vastuvõtmis- ja loobumisavalduse vormiline kehtivus

Pärandi, annaku või sundosa vastuvõtmise või sellest loobumise avaldus ning avaldaja vastutuse piiramise avaldus on vormiliselt kehtiv, kui see vastab nõuetele, mis on sätestatud

a) pärimisele vastavalt artiklile 21 või 22 kohaldatavas õiguses või

b) avaldaja alalise elukoha riigi õiguses.

Artikkel 29

Pärandi hooldaja määramist ja tema volitusi teatavates olukordades käsitlevad erisätted

1. Kui pärandi hooldaja määramine on kohustuslik või kohustuslik taotluse alusel selle liikmesriigi õiguse kohaselt, mille kohtud on käesoleva määruse kohaselt pädevad pärimisasja lahendamaks, ning pärimisele kohaldatakse välisriigi õigust, võivad kõnealuse liikmesriigi kohtud, kui nende poole pöörduakse, määrata oma õiguse kohaselt pärandile ühe või mitu hooldajat vastavalt käesolevas artiklis sätestatud tingimustele.

Selle lõike kohaselt määratud hooldaja(d) on isik(ud), kellel on õigus täita surnud isiku testamenti ja/või valitseda surnud isiku pärandit vastavalt pärimisele kohaldatavale õigusele. Kui kõnealuses õiguses ei ole ette nähtud, et pärandit valitseb isik, kes ei ole soodustatud isik, võivad selle liikmesriigi kohtud, kus hooldaja tuleb määrata, määrata selles liikmesriigis kehtiva õiguse kohaselt kolmandast isikust hooldaja, kui see on selle liikmesriigi õiguse kohaselt nõutav ning kui soodustatud isikute või soodustatud isikute ja võlausaldajate või surnud isiku võlgade tagajatest muude isikute vahel on tõsine huvide konflikt, soodustatud isikud on eri arvamusel pärandvara valitsemise küsimuses või pärandvara valitsemine on vara olemuse tõttu keeruline.

Ainult käesoleva lõike kohaselt määratud hooldaja(te)l on lõigete 2 või 3 kohased volitused.

2. Lõike 1 kohaselt pärandi hooldajaks määratud isik kasutab volitusi pärandit valitseda vastavalt pärimisele kohaldatavale õigusele. Hooldajat määrav kohus võib määratleda otsuses kõnealuste volituste kasutamise konkreetset tingimused vastavalt pärimisele kohaldatavale õigusele.

Kui pärimisele kohaldatava õigusega ei ole antud piisavaid volitusi, et säilitada pärandvara või kaitsta võlausaldajate või muude surnu võlakohustusi taganud isikute õigusi, võib hooldajat määrav kohus otsustada lubada pärandi hooldajal kasutada täiendavalt sel eesmärgil oma riigi õigusega antud volitusi ja võib määrata oma otsusega kindlaks konkreetset tingimused selliste volituste kasutamiseks vastavalt sellele õigusele.

Kõnealuseid täiendavaid volitusi kasutades järgib pärandi hooldaja siiski pärimisele kohaldatavat õigust seoses pärandvara omandiõiguse üleminekuga, vastutusega pärandist tulenevate võlgade eest ning soodustatud isikute õigustega, sealhulgas vajaduse korral õigusega pärand vastu võtta või pärandist keelduda ning, kui see on asjakohane, testamenditäitja volitustega.

3. Vaatamata lõikes 2 sätestatule võib lõike 1 kohaselt ühe või mitu pärandi hooldajat määrav kohus erandkorras, kui pärimisele kohaldatav õigus on kolmanda riigi õigus, otsustada anda hooldajatele kõik volitused pärandvara valitseda, mis on ette nähtud selle liikmesriigi õigusega, kus nad hooldajaks määratakse.

Kõnealuseid volitusi kasutades arvestavad pärandi hooldajad siiski pärimisele kohaldatava õigusega eelkõige soodustatud

isikute ning nende pärandiga seotud õiguste, sealhulgas sundosaõiguse või pärandi suhtes või pärijate vastu esitatavate nõuete kindlaksmääramisel.

Artikkel 30

Teatud liiki vara pärimist piiravad või mõjutavad erisätted

Kui selle riigi õigusega, kus asub teatud liiki kinnisvara, äriühingud või muu erilist liiki vara, on ette nähtud erisätted, millega seatakse majanduslikel, perekondlikel või ühiskondlikel kaalutlustel piirangud sellise vara pärimisele või mis mõjutavad sellise vara pärimist, kohaldatakse pärimisele neid erisätteid, kui selle riigi õiguse kohaselt kuuluvad need sätted kohaldamisele olenemata sellest, millist õigust pärimisele kohaldatakse.

Artikkel 31

Asjaõiguse kohandamine

Kui isik tugineb asjaõigusele, millele tal on õigus vastavalt pärimisele kohaldatavale õigusele, ning selle liikmesriigi õiguses, kus kõnealusele õigusele tuginetakse, on see asjaõigus tundmatu, kohandatakse vajaduse korral ja võimaluse piires seda asjaõigust kõnealuse riigi õiguses ette nähtud kõige lähema samaväärse asjaõigusega, võttes arvesse konkreetse asjaõigusega taotletavaid eesmärgi ja huve ning sellega seotud mõjusid.

Artikkel 32

Samaaegsed surmajuhtumid

Kui kaks või enam isikut, kelle pärandile kohaldatakse eri riikide õigust, surevad tingimustes, kus nende suremise järjekord on teadmata ning nimetatud riikide õiguses reguleeritakse sellist olukorda erinevalt või on selline olukord reguleerimata, ei ole ühelgi surnutest õigust teise surnu järel pärida.

Artikkel 33

Pärijate puudumine

Kui käesoleva määruse alusel pärimisele kohaldatava õiguse kohaselt ei ole surma puhuks tehtud korralduse kohaselt pärijaid või annakusaajaid ning puuduvad füüsilistest isikutest seadusjärgsed pärijad, ei takista sel viisil kindlaks määratud õiguse kohaldamine liikmesriigil või selle liikmesriigi poolt sel otstarbel määratud asutusel kasutada õigust omandada oma õigust kohaldades liikmesriigi territooriumil asuvat pärandvara, tingimusel et võlausaldajatel on õigus taotleda oma nõuete rahuldamist kõikide pärandvarasse kuuluvate esemete arvelt.

Artikkel 34

Tagasisaade ja edasiviide

1. Käesolevas määruses osutatud mis tahes kolmanda riigi õiguse kohaldamine tähendab, et kohaldatakse selles riigis kehtivaid õigusnorme, sealhulgas rahvusvahelise eraõiguse norme, kui nende õigusnormidega nähakse ette tagasisaade või edasiviide

a) liikmesriigi õigusele või

b) teise kolmanda riigi õigusele, kes kohaldaks oma õigust.

2. Tagasisaadet ega edasiviidet ei kohaldata artikli 21 lõikes 2, artiklis 22, artiklis 27, artikli 28 punktis b ja artiklis 30 osutatud õiguse korral.

Artikkel 35

Avalik kord (*ordre public*)

Käesolevas määruses osutatud riigi õiguse sätte kohaldamisest võib keelduda üksnes siis, kui selle kohaldamine on ilmselgelt vastuolus kohtu asukohariigi avaliku korraga (*ordre public*).

Artikkel 36

Mitme õiguskorraga riigid – territoriaalsed õiguste kollisioonid

1. Kui käesolevas määruses osutatud õigus on sellise riigi õigus, mis koosneb mitmest territoriaalsusest, millest igaüks kehtivad pärimisasjades oma õigusnormid, määratakse kõnealuse riigi kollisiooninormidega kindlaks see territoriaalsus, mille õigusnorme kohaldatakse.

2. Kollisiooninormide puudumisel käsitatakse:

a) surnu alalisele elukohale viitavate sätete kohaselt kohaldatava õiguse kindlaksmääramisel viiteid lõikes 1 osutatud riigi õigusele viidetenä selle territoriaalsuse õigusnormidele, kus oli isiku alaline elukoht tema surma hetkel;

b) surnu kodakondsusele viitavate sätete kohaselt kohaldatava õiguse kindlaksmääramisel viiteid lõikes 1 osutatud riigi õigusele viidetenä selle territoriaalsuse õigusnormidele, millega surnu oli kõige lähemalt seotud;

c) muudele ühendavateks teguriteks olevatele asjaoludele viitavate mis tahes muude sätete kohaselt kohaldatava õiguse kindlaksmääramisel viiteid lõikes 1 osutatud riigi õigusele viidetenä selle territoriaalsuse õigusnormidele, millega asjaomane asjaolu on seotud.

3. Vaatamata lõikes 2 sätestatule käsitatakse artikli 27 kohaselt kohaldatava õiguse kindlaksmääramisel mis tahes viiteid lõikes 1 osutatud riigi õigusele selle riigi kollisiooninormide puutumisel viidetenä selle territoriaalsuse õigusnormidele, millega testator või isikud, kelle pärimisasja kohta on sõlmitud pärimisleping, olid kõige tihedamalt seotud.

Artikkel 37

Mitme õiguskorraga riigid – isikute gruppidele kohaldatav õigus

Kui pärimisele kohaldatakse kahte või enam õigussüsteemi või normistikku, mis on kohaldatavad erinevatesse gruppidesse kuuluvate isikute suhtes, käsitatakse viiteid selle riigi õigusele viidetenä õigussüsteemile või normistikule, mis on määratud kindlaks selles riigis kehtivate eeskirjadega. Selliste eeskirjade puudumisel kohaldatakse õigussüsteemi või normistikku, millega surnu oli kõige tihedamalt seotud.

Artikkel 38

Käesoleva määruse kohaldamata jätmine, kui kohaldada võib mitu siseriiklikku õigussüsteemi

Liikmesriik, mis koosneb mitmest territoriaalsusest, millest igaüks kehtivad pärimisasjade kohta oma õigusnormid, ei ole kohustatud kohaldama käesolevat määrust, et määrata, millise territoriaalsuse õigust kohaldada.

IV PEATÜKK

OTSUSTE TUNNUSTAMINE, TÄIDETAVUS JA TÄITMINE

Artikkel 39

Tunnustamine

1. Liikmesriigis tehtud otsust tunnustatakse teistes liikmesriikides ilma erimenetluseta.

2. Huvitatud isik, kes vaidluse põhiküsimusena tõstatab otsuse tunnustamise küsimuse, võib taotleda otsuse tunnustamist artiklites 45–58 ette nähtud menetluse kohaselt.

3. Kui tunnustamisest kui eelküsimumest sõltub liikmesriigi kohtu menetluses oleva asja lahendamine, on see kohus pädev tegema tunnustamist käsitlevat otsust.

Artikkel 40

Tunnustamata jätmise alused

Otsus jäetakse tunnustamata, kui:

- a) tunnustamine oleks ilmselgelt vastuolus selle liikmesriigi avaliku korraga (*ordre public*), kus tunnustamist taotletakse;
- b) otsus on tehtud tagaselja ning kostjale ei olnud menetluse algatamist käsitlevat dokumenti või võrdväärset dokumenti kätte toimetatud piisavalt aegsasti ja sellisel viisil, et ta oleks saanud korraldada enda kaitset, välja arvatud juhul, kui kostja ei kaevanud otsust edasi siis, kui tal oli selleks võimalus;
- c) tunnustamine on vastuolus menetluse tulemusel tehtud kohtuotsusega, mis on tehtud samade poolte vahelises asjas liikmesriigis, kus tunnustamist taotletakse;
- d) tunnustamine on vastuolus kohtuotsusega, mis on varem tehtud samade poolte vahelises, sama eseme ja sama alusega menetluses teises liikmesriigis või kolmandas riigis, kui varasem otsus vastab tunnustamise tingimustele liikmesriigis, kus tunnustamist taotletakse.

Artikkel 41

Sisulise läbivaatamise keeld

Mingil juhul ei vaadata liikmesriigis tehtud otsust sisuliselt läbi.

Artikkel 42

Tunnustamismenetluse peatamine

Selle liikmesriigi kohus, kus taotletakse teises liikmesriigis tehtud otsuse tunnustamist, võib menetluse peatada, kui kohtuotsus on päritoluliikmesriigis tavalises korras edasi kaevatud.

Artikkel 43

Täidetavus

Otsused, mis on tehtud liikmesriigis ning mis on selles riigis täidetavad, on täidetavad teises liikmesriigis, kui nad on tunnustatud huvitatud poole taotlusel teises liikmesriigis täidetavaks vastavalt artiklites 45–58 sätestatud menetlusele.

Artikkel 44

Peamise elukoha kindlaksmääramine

Et teha kindlaks, kas artiklites 45–58 sätestatud menetluse kohaldamisel on poole peamine elukoht kohtuotsuse täitmise liikmesriigis, kohaldab kohus, kuhu pöörduti, selle liikmesriigi siseriiklikku õigust.

Artikkel 45

Kohalike kohtute pädevus

1. Täidetavaks tunnustamise taotlus esitatakse kohtuotsuse täitmise liikmesriigi kohtule või pädevale asutusele, millest kõnealune liikmesriik on teavitanud komisjoni vastavalt artiklile 78.

2. Kohalik kohtualluvus määratakse selle poole peamise elukoha alusel, kelle suhtes täitmist taotletakse, või täitmiskoha alusel.

Artikkel 46

Menetlus

1. Taotlemiskorda reguleeritakse täitmise liikmesriigi seadusega.

2. Taotlejal ei pea olema täitmise liikmesriigis postiaadressi ega volitatud esindajat.

3. Taotlusele lisatakse järgmised dokumendid:

a) otsuse koopia, mis vastab selle õigsuse kindlakstegemiseks vajalikele tingimustele;

b) tõend, mille on väljastanud päritoluliikmesriigi kohus või pädev asutus, kasutades artikli 81 lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt kehtestatud vormi, ilma et see piiraks artikli 47 kohaldamist.

*Artikkel 47***Tõendi esitamata jätmine**

1. Kui artikli 46 lõike 3 punktis b märgitud tõendit ei esitata, võib kohus või pädev asutus määrata selle esitamise tähtaja, tunnustada võrdväärseid dokumente või kui ta leiab, et tal on piisavalt teavet, selle esitamise nõudmisest loobuda.

2. Kui kohus või pädev asutus seda nõuab, esitatakse nime-
tatud dokumentide tõlge. Tõlke teeb isik, kes on selleks pädev
ühes liikmesriigis.

*Artikkel 48***Täidetavaks tunnistamine**

Otsus tunnistatakse täidetavaks kohe pärast artikli 46 nõuete
täitmist ilma artikli 40 kohase läbivaatamiseta. Poolel, kelle
suhtes täitmist taotletakse, ei ole menetluse selles staadiumis
õigust teha taotluse kohta esildisi.

*Artikkel 49***Täidetavaks tunnistamise taotluse kohta tehtud otsusest
teatamine**

1. Täidetavaks tunnistamise taotluse kohta tehtud otsusest
teatakse taotluse esitajale viivitamata vastavalt korrale, mis
on sätestatud selle liikmesriigi õiguses, kus täitmist taotletakse.

2. Täidetavaks tunnistamise otsus toimetatakse kätte poolele,
kelle suhtes täitmist taotletakse, koos otsusega, kui seda pole
talle juba kätte toimetatud.

*Artikkel 50***Täidetavaks tunnistamise taotluse kohta tehtud otsuse
edasikaebamine**

1. Kumbki pool võib täidetavaks tunnistamise taotluse kohta
tehtud otsuse edasi kaevata.

2. Edasikaebus esitatakse kohtusse, millest asjaomane liik-
mesriik on teavitanud komisjoni vastavalt artiklile 78.

3. Edasikaebust menetletakse kontradiktoorse kohtuasjade
menetlemise korra kohaselt.

4. Kui pool, kelle suhtes täitmist taotletakse, ei ilmu taotluse
esitaja algatatud menetluseks kohtusse, kuhu edasikaebus esitati,
kohaldatakse artiklit 16 ka siis, kui kõnealuse poole peamine
elukoht ei ole üheski liikmesriigis.

5. Edasikaebus täidetavaks tunnistamise peale tuleb esitada
30 päeva jooksul alates otsuse kättetoimetamisest. Kui selle
poole peamine elukoht, kelle suhtes täitmist taotletakse, on
muus liikmesriigis kui selles, kus otsus täidetavaks tunnistati,
on kaebuse esitamise tähtaeg 60 päeva alates kuupäevast, mil
see toimetati isikule kätte või saadeti tema elukohta. Tähtaega ei
saa kauguse tõttu pikendada.

*Artikkel 51***Edasikaebuse kohta tehtud otsuse vaidlustamise menetlus**

Edasikaebuse kohta tehtud otsust saab vaidlustada üksnes
menetluse teel, millest asjaomane liikmesriik on teavitanud
komisjoni vastavalt artiklile 78.

*Artikkel 52***Täidetavaks tunnistamisest keeldumine või selle
tühistamine**

Kohus, kuhu esitatakse artikli 50 või artikli 51 alusel edasikae-
bus, keeldub kohtuotsuse täidetavaks tunnistamisest või tühistab
selle ainult artiklis 40 sätestatud alustel. Kohus teeb oma otsuse
viivitamata.

*Artikkel 53***Menetluse peatamine**

Kohus, kuhu esitati edasikaebus artikli 50 või artikli 51 alusel,
peab menetluse peatama selle poole taotlusel, kelle suhtes täit-
mist taotletakse, kui kohtuotsuse teinud liikmesriigis on otsuse
täidetavus peatatud edasikaebamise tõttu.

*Artikkel 54***Ajutised meetmed, sealhulgas kaitsemeetmed**

1. Kui kohtuotsust tuleb tunnustada käesoleva peatüki koha-
selt, ei takista miski taotluse esitajat nõudmast ajutiste meet-
mete, sealhulgas kaitsemeetmete rakendamist vastavalt selle liik-
mesriigi õigusele, kus täitmist taotletakse, ilma et kohtuotsust
oleks vaja artikli 48 kohaselt täidetavaks tunnistada.

2. Täidetavaks tunnistamisega kaasneb seadusest tulenevalt
luba võtta kaitsemeetmeid.

3. Artikli 50 lõike 5 kohaselt ette nähtud täidetavaks tunnistamise otsuse peale edasikaebuse esitamise tähtaja jooksul ning kuni kaebuse kohta otsuse tegemiseni ei tohi teha muid täite- toiminguid kui kohaldada kaitsemeetmeid selle poole vara suhtes, kelle suhtes täitmist taotletakse.

Artikkel 55

Osaline täidetavus

1. Kui otsus on tehtud mitmes asjas ning nende kõikide kohta ei saa täitmiseks luba anda, annab kohus või pädev asutus loa täita otsust ühes või mitmes asjas.

2. Taotluse esitaja võib nõuda, et täidetavaks tunnistatakse vaid teatud osa otsusest.

Artikkel 56

Õigusabi

Taotlejal, kes on saanud päritoluliikmesriigilt täies ulatuses või osaliselt õigusabi või kes oli vabastatud kulude tasumisest, on täidetavaks tunnistamise menetluses õigus saada kõige soodsamat õigusabi või ulatuslikumat vabastust kuludest, mis on kohtuotsuse täitmise liikmesriigi õigusega ette nähtud.

Artikkel 57

Tagatise või deposiidi nõudmise keeld

Pooletl, kes ühes liikmesriigis taotleb mõnes muus liikmesriigis tehtud otsuse tunnustamist, täidetavaks tunnustamist või täitmist, ei tohi nõuda mis tahes kujul tagatist ega deposiiti põhjusel, et ta on välisriigi kodanik või et tema peamine või alaline elukoht ei ole otsuse täitmise liikmesriigis.

Artikkel 58

Maksu, tasu või lõivu nõudmise keeld

Täidetavaks tunnistamise menetluses ei tohi otsuse täitmise liikmesriigis nõuda mingit asja väärtuse alusel arvutatavat maksu, tasu ega lõivu.

V PEATÜKK

AMETLIKUD DOKUMENDID JA KOHTULIKUD KOKKULEPPED

Artikkel 59

Ametliku dokumendi vastuvõtmine

1. Liikmesriigis koostatud ametlikul dokumendil on teises liikmesriigis sama tõendusjõud nagu dokumendi päritoluliikmesriigis, või võimalikult samalaadne toime, tingimusel et see ei ole ilmselgelt vastuolus asjaomase liikmesriigi avaliku korraga (*ordre public*).

Isik, kes soovib kasutada ametlikku dokumenti teises liikmesriigis, võib paluda asutusel, kes koostas ametliku dokumendi päritoluliikmesriigis, täita artikli 81 lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt kehtestatud vorm, milles kirjeldatakse ametliku dokumendi tõendusjõudu päritoluliikmesriigis.

2. Ametliku dokumendi autentsuse vaidlustamiseks pöördu- takse päritoluliikmesriigi kohtutesse ning otsus tehakse päritolu- liikmesriigi õiguse alusel. Vaidlustatud ametlikul dokumendil puudub teises liikmesriigis tõendusjõud niikaua, kuni pädev kohus menetleb sellist vaidlustamist.

3. Ametlikus dokumendis kajastatud õigustoimingute või õigussuhete vaidlustamiseks pöördu- takse kohtutesse, millel on pädevus vastavalt käesolevale määrusele, ning otsus tehakse III peatüki kohaselt kohaldatava õiguse alusel. Vaidlustatud ametlikul dokumendil puudub muus liikmesriigis kui päritolu- liikmesriiki tõendusjõud seoses vaidlustatud küsimusega niikaua, kuni pädev kohus menetleb sellist vaidlustamist.

4. Kui liikmesriigi kohtus toimuva menetluse tulemus sõltub pärimisasja kohta koostatud ametlikus dokumendis kajastuva õigustoimingu või õigussuhete kui eelküsümuse lahendamisest, on kõnealusel kohtul selles küsimuses pädevus.

Artikkel 60

Ametliku dokumendi täidetavus

1. Ametlik dokument, mis on päritoluliikmesriigis täidetav, tunnistatakse teises liikmesriigis täidetavaks huvitatud poole taotlusel vastavalt artiklites 45–58 sätestatud menetlusele.

2. Artikli 46 lõike 3 punkti b kohaldamisel väljastab ametliku dokumendi koostanud asutus huvitatud poole taotlusel tõendi, kasutades artikli 81 lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt kehtestatud vormi.

3. Kohus, kuhu esitatakse artikli 50 või artikli 51 alusel edasikaebus, keeldub otsuse täidetavaks tunnistamisest või tühistab selle ainult juhul, kui ametliku dokumendi täitmine on ilmses vastuolus otsuse täitmise liikmesriigi avaliku korraga (*ordre public*).

Artikkel 61

Kohtulike kokkulepete täidetavus

1. Kohtulikud kokkulepped, mis on päritoluliikmesriigis täidetavad, tunnistatakse teises liikmesriigis täidetavaks huvitatud poole taotlusel vastavalt artiklites 45–58 sätestatud menetlusele.

2. Artikli 46 lõike 3 punkti b kohaldamisel väljastab kohus, kes kokkuleppe kinnitas või kus kokkulepe sõlmiti, huvitatud poole taotlusel tõendi, kasutades artikli 81 lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt kehtestatud vormi.

3. Kohus, kuhu esitatakse edasikaebus artikli 50 või artikli 51 alusel, keeldub otsuse täidetavaks tunnistamisest või tühistab selle ainult juhul, kui kohtuliku kokkuleppe täitmine on ilmses vastuolus otsuse täitmise liikmesriigi avaliku korraga (*ordre public*).

VI PEATÜKK

EUROOPA PÄRIMISTUNNISTUS

Artikkel 62

Euroopa pärimistunnistuse loomine

1. Käesoleva määrusega luuakse Euroopa pärimistunnistus (edaspidi „tunnistus”), mis antakse välja kasutamiseks teises liikmesriigis ja millel on artiklis 69 määratletud õiguslik toime.

2. Tunnistuse kasutamine ei ole kohustuslik.

3. Tunnistus ei asenda liikmesriikides samal eesmärgil kasutatavaid siseriiklikke dokumente. Sellegipoolest on teises liikmesriigis kasutamiseks väljastatud tunnistusel artiklis 69 määratletud õiguslik toime ka liikmesriigis, mille asutus on selle käesoleva peatüki kohaselt välja andnud.

Artikkel 63

Tunnistuse eesmärk

1. Tunnistus on ette nähtud kasutamiseks pärijatele, annakusaajatele, kellel on vahetu õigus pärandile, ning testamenditajatele või pärandi hooldajatele, kes peavad teises liikmesriigis kasutama oma õiguslikku seisundit või teostama oma õigusi pärijana või annakusaajana ja/või testamenditajana või pärandi hooldaja volitusi.

2. Eelkõige võib tunnistust kasutada selleks, et tõendada järgmist:

- a) tunnistuses märgitud iga pärija või, kui see on asjakohane, annakusaaja õiguslik seisund ja/või õigused ning nende pärandiosad;
- b) teatava pärandvara hulka kuuluva eseme määramine tunnistuses märgitud pärija(te)le või olemasolu korral annakusaaja(te)le;
- c) tunnistuses märgitud isiku volitused testamenti täita või pärandit hooldada.

Artikkel 64

Tunnistuse väljaandmise pädevus

Tunnistus antakse välja liikmesriigis, mille kohtud on pädevad artikli 4, 7, 10 või 11 kohaselt. Tunnistust välja andev asutus on

- a) artikli 3 lõikes 2 määratletud kohus või
- b) muu asutus, millel on siseriikliku õiguse kohaselt pädevus pärimisasju menetleda.

Artikkel 65

Tunnistuse väljaandmise taotlus

1. Tunnistus antakse välja artikli 63 lõikes 1 osutatud isiku (edaspidi „taotleja”) taotlusel.

2. Taotleja võib taotluse esitamisel kasutada artikli 81 lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt kehtestatud vormi.

3. Taotluses esitatakse allpool loetletud teave, mis on taotlejale teada ja mis on vajalik selleks, et tunnistust välja andev asutus saaks tõendada nende asjaolude olemasolu, mille tõendamist taotleja soovib, ning taotlusele lisatakse kõikide asjakohaste dokumentide originaalid või koopiad, mis vastavad dokumentide õigsuse kindlakstegemiseks vajalikele tingimustele, ilma et see piiraks artikli 66 lõike 2 kohaldamist:

- a) andmed surnud isiku kohta: perekonnanimi (sünninimi, kui see on asjakohane), eesnimi (eesnimed), sugu, sünnikuupäev ja -koht, perekonnaseis, kodakondsus, isikukood (kui see on asjakohane), aadress surma hetkel, surmakuupäev ja -koht;
- b) andmed taotleja kohta: perekonnanimi (sünninimi, kui see on asjakohane), eesnimi (eesnimed), sugu, sünnikuupäev ja -koht, perekonnaseis, kodakondsus, isikukood (kui see on asjakohane), aadress ning olemasolu korral sugulus- või hõimlussuhe surnud isikuga;

- c) kui see on asjakohane, taotleja esindaja andmed: perekonnanimi (sünninimi, kui see on asjakohane), eesnimi (eesnimed), aadress ja esindaja pädevus;
- d) surnud isiku abikaasa või partneri ning, kui see on asjakohane, endis(t)e abikaasa(de) või endis(t)e partneri(te) andmed: perekonnanimi (sünninimi, kui see on asjakohane), eesnimi (eesnimed), sugu, sünnikuupäev ja -koht, perekonnaseis, kodakondsus, isikukood (kui see on asjakohane) ja aadress;
- e) teiste võimalike surma puhuks tehtud korralduse kohaste ja/või seadusjärgsete soodustatud isikute andmed: perekonnanimi ja eesnimi (eesnimed) või organisatsiooni nimi, isikukood (kui see on asjakohane) ja aadress;
- f) tunnistuse kavandatud eesmärk kooskõlas artikliga 63;
- g) pärimisasja lahendava või selle lahendanud kohtu või muu pädeva asutuse kontaktandmed, kui see on asjakohane;
- h) asjaolud, mis on aluseks taotleja nõudele saada pärandvara suhtes soodustatud isiku õigused ja/või õigusele täita surnud isiku testamenti ja/või õigusele hooldada surnud isiku pärandit;
- i) teave selle kohta, kas surnud isik oli teinud surma puhuks korraldusi; kui dokumendi originaali või koopiat ei ole lisatud, siis teave originaali asukoha kohta;
- j) teave selle kohta, kas surnud isik oli sõlminud abieluvaralepingu või lepingu seoses sellise suhtega, millel võib olla abieluga sarnane toime; kui sellise lepingu originaali või koopiat ei ole lisatud, siis teave originaali asukoha kohta;
- k) teave selle kohta, kas mõni soodustatud isik on teinud avalduse seoses pärandi vastuvõtmisega või sellest loobumisega;
- l) avaldus, milles kinnitatakse, et taotlejale teadaolevalt ei ole tunnistuses kinnitatavate asjaoludega seoses pooleli kohtuvaidlust;
- m) muu teave, mida taotleja peab tunnistuse väljaandmiseks vajalikuks.

Artikkel 66

Taotluse läbivaatamine

1. Tunnistust välja andev asutus kontrollib pärast taotluse saamist taotleja poolt esitatud teavet ja avaldusi ning dokumente ja muid tõendeid. Asutus teostab selliseks kontrolliks vajalikku uurimist omal algatusel, kui see on nõutav või lubatud tunnistust välja andva asutuse riigi õiguse kohaselt, või palub taotlejal esitada täiendavaid asjakohaseid tõendeid.

2. Kui taotlejal ei ole olnud võimalik esitada asjakohaste dokumentide koopiaid, mis vastavad nende õigsuse kindlakstegemiseks vajalikele tingimustele, võib tunnistust välja andev asutus otsustada aktsepteerida teist liiki tõendeid.

3. Kui see on tunnistust välja andva asutuse asukohariigi õiguse kohaselt ette nähtud ja vastab selles esitatud tingimustele, võib tunnistust välja andev asutus nõuda andmete esitamist vande all või vannet asendava kinnitusega.

4. Tunnistust välja andev asutus võtab kõik vajalikud meetmed, et teavitada kõiki soodustatud isikuid tunnistuse taotlemisest. Kui see on vajalik tõendatavate asjaolude kindlakstegemiseks, kuulab tunnistust välja andev asutus ära kõik huvitatud isikud ning testamenditäitjad või pärandi hooldajad ning teeb avaldused, mille eesmärk on kutsuda muid võimalikke soodustatud isikuid üles kasutama oma õigusi.

5. Käesoleva artikli kohaldamisel annab liikmesriigi pädev asutus taotluse korral teise liikmesriigi tunnistust välja andvale asutusele teavet, mida säilitatakse eelkõige kinnistusraamatutes, perekonnaseisuregistrites ning surnu pärandit või surnuga seotud abikaasade varasuhet või võrdväärset varasuhet käsitlevaid dokumente või andmeid sisaldavates registrites, kui pädev asutus on siseriikliku õiguse kohaselt volitused anda teisele riiklikule asutusele sellist teavet.

Artikkel 67

Tunnistuse väljaandmine

1. Tunnistust välja andev asutus annab tunnistuse välja viivitamata vastavalt käesolevas peatükis kehtestatud korrale, kui tõendamist vajavad asjaolud on tõendatud kooskõlas õigusega, mida kohaldatakse pärimisele, või kooskõlas muu õigusega, mida kohaldatakse konkreetsetele asjaoludele. Asutus kasutab artikli 81 lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt kehtestatud vormi.

Tunnistust välja andev asutus ei anna tunnistust välja eelkõige järgmistel juhtudel:

- a) kinnitatavad asjaolud on vaidlustatud või
 - b) tunnistus ei vastaks samu asjaolusid käsitlevale kohtuotsusele.
2. Tunnistust välja andev asutus võtab kõik vajalikud meetmed, et teavitada soodustatud isikuid tunnistuse väljaandmisest.

Artikkel 68

Tunnistuse sisu

Tunnistus sisaldab järgmist teavet ulatuses, mis on vajalik tunnistuse välja andmise eesmärgi täitmiseks:

- a) tunnistuse välja andnud asutuse nimi ja aadress;
- b) toimiku viitenumber;
- c) asjaolud, mille alusel tunnistuse välja andnud asutus loeb ennast pädevaks tunnistust välja andma;
- d) väljaandmise kuupäev;
- e) andmed taotleja kohta: perekonnanimi (sünninimi, kui see on asjakohane), eesnimi (eesnimed), sugu, sünnikuupäev ja -koht, perekonnaseis, kodakondsus, isikukood (kui see on asjakohane), aadress ning olemasolu korral sugulus- või hõimlussuhe surnud isikuga;
- f) andmed surnud isiku kohta: perekonnanimi (sünninimi, kui see on asjakohane), eesnimi (eesnimed), sugu, sünnikuupäev ja -koht, perekonnaseis, kodakondsus, isikukood (kui see on asjakohane), aadress surma hetkel, surmakuupäev ja -koht;
- g) andmed soodustatud isikute kohta: perekonnanimi (sünninimi, kui see on asjakohane), eesnimi (eesnimed) ja isikukood (kui see on asjakohane);
- h) teave surnud isiku poolt sõlmitud abieluvaralepingu kohta või vajaduse korral lepingu kohta, mille surnud isik sõlmis seoses sellise suhtega, millel on kohaldatava õiguse kohaselt abieluga sarnane toime, ning teave abikaasade varasuhte või võrdväärse varasuhte kohta;
- i) pärimisele kohaldatav õigus ning kõnealuse õiguse kindlakstegemise aluseks olnud asjaolud;

- j) teave selle kohta, kas pärimine on seadusjärgne või toimub pärimine surma puhuks tehtud korralduse alusel, sealhulgas teave asjaolude kohta, millel põhinevad pärijate, annakusajate, testamenditäitjate või pärandi hooldajate õigused ja/või volitused;
- k) vajaduse korral andmed iga soodustatud isiku tahteavalduse kohta seoses pärandi vastuvõtmisega või sellest loobumisega;
- l) iga pärija pärandiosa ning vajaduse korral iga pärija õiguste ja/või talle kuuluva vara nimekiri;
- m) iga annakusaja õiguste ja/või talle kuuluva vara nimekiri;
- n) pärija(te) ja vajaduse korral annakusaja(te) õiguste piirangud, mis tulenevad pärimisele kohaldatavast õigusest ja/või surma puhuks tehtud korraldusest;
- o) testamenditäitja ja/või pärandi hooldaja volitused ning volituste piirangud, kooskõlas pärimisele kohaldatava õiguse ja/või surma puhuks tehtud korraldusega.

Artikkel 69

Tunnistuse õiguslik toime

1. Tunnistusel on õiguslik toime kõikides liikmesriikides ilma ühegi erimenetluseta.
2. Eeldatakse, et tunnistusel näidatud asjaolud, mis on kindlaks tehtud kooskõlas pärimisele kohaldatava õigusega, või kooskõlas mis tahes muu õigusega, mida kohaldatakse konkreetsetele asjaoludele, vastavad tegelikkusele. Isikul, kes on tunnistuses märgitud pärija, annakusaja, testamenditäitja või pärandi hooldajana, eeldatakse olevat tunnistuses märgitud õiguslik seisund ja/või tunnistuses nimetatud õigused või volitused, ilma ühegi muu nende õiguste või volitustega seotud tingimuse ja/või piiranguta peale tunnistuses märgitute.
3. Iga isik, kes tunnistuses esitatud teabe alusel teeb makse või annab vara üle isikule, kes on tunnistuse kohaselt volitatud makset või vara vastu võtma, loetakse astunuks tehingusse makset või vara vastu võtma volitatud isikuga, välja arvatud juhul, kui ta teadis, et tunnistuse sisu ei vasta tegelikkusele, või ei teadnud sellest mittevastavusest raske hooletuse tõttu.

4. Kui tunnistuses nimetatud isik, kellel on tunnistuse kohaselt õigus pärandvara käsutada, käsutab sellist vara teise isiku kasuks, loetakse see teine isik, kui tegutsetakse tunnistuses tõendatud teabe alusel, astunuks tehingusse asjaomase vara kasutamiseks volitatud isikuga, välja arvatud juhul, kui ta teadis, et tunnistuse sisu ei vasta tegelikkusele, või ei teadnud sellest mittevastavusest raske hooletuse tõttu.

5. Tunnistus on kehtiv dokument, mille alusel võib teha pärandvara käsitlevaid kandeid liikmesriigi asjakohasesse registrisse, ilma et see piiraks artikli 1 lõike 2 punktide k ja l kohaldamist.

Artikkel 70

Tunnistuse tõestatud koopiad

1. Tunnistust välja andev asutus säilitab tunnistuse originaali ning väljastab taotlejale ja õigustatud huvi omavale isikule ühe või mitu tõestatud koopiat.

2. Tunnistust välja andev asutus peab artikli 71 lõike 3 ja artikli 73 lõike 2 kohaldamisel nende isikute nimekirja, kellele on lõike 1 kohaselt väljastatud tõestatud koopiad.

3. Välja antud tõestatud koopiad kehtivad kuue kuu jooksul ning nende kehtivusaeg on tõestatud koopias märgitud kehtivusaja lõppemise kuupäeva kujul. Nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel võib tunnistust välja andev asutus erandkorras otsustada, et kehtivusaeg on pikem. Nimetatud tähtaja möödumisel peab isik, kelle valduses on tõestatud koopia, selleks et ta saaks kasutada tunnistust artiklis 63 nimetatud eesmärkidel, taotlema tõestatud koopia kehtivusaja pikendamist või taotlema tunnistuse välja andnud asutuselt uut tõestatud koopiat.

Artikkel 71

Tunnistuse parandamine, muutmine või tagasivõtmine

1. Tunnistust välja andev asutus parandab iga õigustatud huvi omava isiku taotlusel või omal algatusel tunnistuses esinevad tehnilised vead.

2. Tunnistust välja andev asutus, tegutsedes kas õigustatud huvi omava isiku taotlusel või omal algatusel, kui see on siseriikliku õiguse kohaselt võimalik, muudab tunnistust või võtab selle tagasi, kui on kindlaks tehtud, et tunnistus või selle üksikud andmed ei vasta tegelikkusele.

3. Tunnistust välja andev asutus teavitab tunnistuse parandamisest, muutmisest või tagasivõtmisest viivitamata kõiki isikuid, kellele on vastavalt artikli 70 lõikele 1 väljastatud tunnistuse tõestatud koopiad.

Artikkel 72

Vaidlustamismenetlused

1. Tunnistust välja andva asutuse poolt vastavalt artiklile 67 tehtud otsuse võib vaidlustada iga isik, kellel on õigus tunnistust taotleda.

Tunnistust välja andva asutuse poolt vastavalt artiklile 71 ja artikli 73 lõike 1 punktile a tehtud otsuse võib vaidlustada iga õigustatud huvi omav isik.

Vaie esitatakse tunnistuse välja andva asutuse asukohaliikmesriigi õigusasutusele kooskõlas kõnealuse riigi õigusega.

2. Kui lõikes 1 osutatud vaidlustamise tulemusena tehakse kindlaks, et väljaantud tunnistus ei vasta tegelikkusele, siis pädev kohtuasutus parandab, muudab või võtab tunnistuse tagasi või tagab tunnistuse parandamise, muutmise või tagasivõtmise tunnistuse välja andnud asutuse poolt.

Kui lõikes 1 osutatud vaidlustamise tulemusena tehakse kindlaks, et tunnistuse väljaandmisest keeldumine oli põhjendamatult, tagab pädev kohtuasutus selle, et tunnistust välja andev asutus vaatab juhtumi uuesti läbi või teeb uue otsuse.

Artikkel 73

Tunnistuse õigusliku toime peatamine

1. Tunnistuse õigusliku toime võib peatada

a) tunnistuse välja andnud asutus, tegutsedes õigustatud huvi omava isiku taotlusel, kuni tunnistuse artikli 71 kohase muutmise või tagasivõtmiseni, või

b) kohtuasutus, tegutsedes selle isiku taotlusel, kellel on õigus vaidlustada tunnistust välja andva asutuse poolt vastavalt artiklile 72 tehtud otsus, kui selline vaidlustamine on menetlemisel.

2. Tunnistuse välja andnud asutus või vajaduse korral kohtuasutus teavitab tunnistuse õigusliku toime mis tahes peatamisest viivitamata kõiki isikuid, kellele on vastavalt artikli 70 lõikele 1 väljastatud tunnistuse tõestatud koopiad.

Selle aja jooksul, mil tunnistuse õiguslik toime on peatatud, ei või välja anda ühtegi tunnistuse tõestatud koopiat.

VII PEATÜKK

ÜLD- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 74

Legaliseerimine või muu samalaadne formaalsus

Käesoleva määruse kohaselt liikmesriikides välja antud dokumentide suhtes ei nõuta legaliseerimist ega muu samalaadse formaalsuse täitmist.

Artikkel 75

Seos kehtivate rahvusvaheliste konventsioonidega

1. Käesolev määrus ei piira selliste rahvusvaheliste konventsioonide kohaldamist, mille osalisteks käesoleva määruse vastuvõtmise ajal on üks liikmesriik või mitu liikmesriiki ning mis käsitlevad käesoleva määrusega reguleeritud küsimusi.

Eelkõige kohaldavad Haagi 5. oktoobri 1961. aasta testamendi vormile kohaldatava õiguse konventsiooni osalisteks olevad liikmesriigid testamendi, sealhulgas vastastikuse testamendi vormilisele kehtivusele käesoleva määruse artikli 27 asemel jätkuvalt kõnealuse konventsiooni sätteid.

2. Olenemata lõikest 1 on käesolev määrus liikmesriikidevahelistes suhetes ülimuslik konventsioonide suhtes, mis on sõlmitud üksnes kahe või enama liikmesriigi vahel, sellisel määral, mil need konventsioonid käsitlevad käesoleva määrusega reguleeritud küsimusi.

3. Käesolev määrus ei takista Islandil, Norral, Rootsil, Soomel ja Taanil kohaldada nendevahelist 19. novembri 1934. aasta konventsiooni, mis sisaldab rahvusvahelise eraõiguse sätteid pärimise, testamentide ja pärandvara valitsemise kohta, nagu seda on muudetud nende riikide valitsuste vahel 1. juunil 2012. aastal sõlmitud lepinguga, niivõrd kuivõrd konventsiooniga nähakse ette

a) pärandvara valitsemise (nagu see on määratletud nimetatud konventsioonis) menetluslikke aspekte ja konventsiooniga ühinenud riikide asutuste poolt sellega seotud abi andmist käsitlevad eeskirjad, ning

b) lihtsustatud ja kiirendatud menetlused pärimisasju käsitlevate kohtuotsuste tunnustamiseks ja täitmiseks.

Artikkel 76

Seos nõukogu määrusega (EÜ) nr 1346/2000

Käesolev määrus ei mõjuta nõukogu 29. mai 2000. aasta määruse (EÜ) nr 1346/2000 (maksejõuetusmenetluse kohta) ⁽¹⁾ kohaldamist.

Artikkel 77

Avalikustamisele kuuluv teave

Liikmesriigid esitavad komisjonile lühikese kokkuvõtte pärimist käsitlevatest siseriiklikest õigusaktidest ja menetlustest eesmärgiga teha see teave üldsusele kättesaadavaks tsiviil- ja kaubandusajaga käsitleva Euroopa õigusala koostöö võrgustiku kaudu; selline teave hõlmab muu hulgas teavet selle kohta, millised asutused on pädevad menetlema pärimisasju, ning teavet selle kohta, millistel asutustel on pädevus võtta vastu avaldusi pärandi, annaku või pärandi sundosa vastuvõtmise või sellest loobumise kohta.

Liikmesriigid esitavad samuti teabelehed, milles on loetletud kõik dokumendid või teave, mis on nende territooriumil asuva kinnisvara registreerimiseks tavaliselt nõutavad.

Liikmesriigid ajakohastavad seda teavet pidevalt.

Artikkel 78

Teave kontaktandmete ja menetluste kohta

1. Liikmesriigid teatavad 16. jaanuaril 2014 komisjonile:
 - a) selliste kohtute ja asutuste nimed ja kontaktandmed, kes on pädevad menetlema kohtuotsuse täidetavaks tunnistamise taotlusi vastavalt artikli 45 lõikele 1 ja selliste taotluste kohta tehtud otsuste edasikaebusi vastavalt artikli 50 lõikele 2;
 - b) artiklis 51 osutatud edasikaebuse kohta tehtud otsuse vaidlustamise menetlused;
 - c) asjakohase teabe asutuste kohta, kes on pädevad välja andma tunnistust vastavalt artiklile 64, ning
 - d) artiklis 72 osutatud vaidlustamismenetlused.

Liikmesriigid teatavad komisjonile kõikidest hilisematest muudatustest kõnealuses teabes.

⁽¹⁾ EÜT L 160, 30.6.2000, lk 1.

2. Komisjon avaldab lõike 1 kohaselt edastatud teabe *Euroopa Liidu Teatajas*, välja arvatud lõike 1 punktis a osutatud kohtute ja asutuste aadressid ning muud kontaktandmed.

3. Komisjon teeb lõike 1 kohaselt saadud teabe avalikult kättesaadavaks kõikide muude asjakohaste vahendite abil, kasutades eelkõige tsiviil- ja kaubandusajades tehtava Euroopa õigusala koostöö võrgustikku.

Artikkel 79

Artikli 3 lõikes 2 osutatud loetelu koostamine ja hilisem muutmine

1. Komisjon koostab liikmesriikidelt saadud teadete alusel artikli 3 lõikes 2 osutatud muude asutuste ja õigusala töötajate loetelu.

2. Liikmesriigid teatavad komisjonile kõikidest hilisematest muudatustest kõnealuses loetelus. Komisjon muudab loetelu sellele vastavalt.

3. Komisjon avaldab loetelu ja kõik selles edaspidi tehtud muudatused *Euroopa Liidu Teatajas*.

4. Komisjon teeb lõigete 1 ja 2 kohaselt saadud teabe avalikult kättesaadavaks kõikide muude asjakohaste vahendite abil, kasutades eelkõige tsiviil- ja kaubandusajades tehtava Euroopa õigusala koostöö võrgustikku.

Artikkel 80

Artiklites 46, 59, 60, 61, 65 ja 67 osutatud tõendite ja vormide koostamine ja hilisem muutmine

Komisjon võtab vastu rakendusaktid artiklites 46, 59, 60, 61, 65 ja 67 osutatud tõendite ja vormide koostamiseks ja hilisemaks muutmiseks. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artikli 81 lõikes 2 osutatud nõuandemenetluses.

Artikkel 81

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

Artikkel 82

Läbivaatamine

Komisjon esitab 18. augustiks 2025 Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele aruande käesoleva määruse kohaldamise kohta, sealhulgas hinnangu praktilistele probleemidele, mis on esinenud eri liikmesriikides pärimisasjades samaaegselt sõlmitud kohtuvälise kokkulepetega või ühes liikmesriigis sõlmitud kohtuvälise kokkuleppega samal ajal teises liikmesriigis sõlmitud kohtuliku kokkuleppega. Vajaduse korral lisatakse aruandele ettepanekud käesoleva määruse muutmiseks.

Artikkel 83

Üleminekusätted

1. Käesolevat määrust kohaldatakse 17. augustil 2015 või hiljem surnud isikute vara pärimisele.

2. Kui surnu oli enne 17. augustit 2015 valinud oma pärandile kohaldatava õiguse, on valik kehtiv, kui see vastab III peatükis sätestatud tingimustele või kui valik on kehtiv rahvusvahelise eraõiguse sätete kohaldamisel, mis kehtisid valiku tegemise ajal riigis, kus oli surnu alaline elukoht, või mis tahes riigis, mille kodakondsus surnul oli.

3. Enne 17. augustit 2015 surma puhuks tehtud korraldus on lubatud ning sisuliselt ja vormiliselt kehtiv, kui see vastab III peatükis sätestatud tingimustele või kui korraldus on lubatud ning sisuliselt ja vormiliselt kehtiv rahvusvahelise eraõiguse sätete kohaldamisel, mis kehtisid korralduse tegemise ajal riigis, kus oli surnu alaline elukoht, või mis tahes riigis, mille kodakondsus surnul oli, või selles liikmesriigis, mille asutus menetleb pärimisasja.

4. Kui korraldus surma puhuks tehti enne 17. augustit 2015 õiguse kohaselt, mille surnu võinuks valida käesoleva määruse kohaselt, loetakse see valituks pärandile kohaldatavaks õiguseks.

*Artikkel 84***Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub kahekümnenädal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 17. augustist 2015, välja arvatud artiklid 77 ja 78, mida kohaldatakse alates 16. jaanuarist 2014, ning artiklid 79, 80 ja 81, mida kohaldatakse alates 5. juulist 2012.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja aluslepingute kohaselt liikmesriikides vahetult kohaldatav.

Strasbourg, 4. juuli 2012

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
A. D. MAVROYIANNIS

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 651/2012,

4. juuli 2012,

euromüntide emiteerimise kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 133,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust ⁽¹⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu 23. novembri 1998. aasta ja 5. novembri 2002. aasta järelustes euro meenemüntide kohta, komisjoni 19. detsembri 2008. aasta soovitus 2009/23/EÜ (mis käsitleb ühiseid suuniseid euro käibemüntide liikmesriike tähistavate külgede ja kõnealuste müntide emiteerimise kohta), ⁽³⁾ mis kiideti heaks nõukogu 10. veebruari 2009. aasta järelustes, ning komisjoni 22. märtsi 2010. aasta soovitus 2010/191/EL (euro pangatähtede ja müntide seadusliku maksevahendi staatuse ulatuse ja mõju kohta) ⁽⁴⁾ soovitatakse tavaliselt seoses euro käibemüntide (sh euro mälestusmündid) emiteerimise ning kasutuskõlblike euro käibemüntide hävitamisele eelneva konsultatsiooniga ning euro meenemüntide kasutamisega.

(2) Euromüntide emiteerimise kohustuslike sätete puudumise tõttu võivad asjaomased tavad liikmesriikides erineda ning see ei võimalda luua ühisraha jaoks piisavalt integreeritud raamistikku. Läbipaistvuse ja õiguskindluse seisukohast on seepärast vaja kehtestada euromüntide emiteerimise siduvad eeskirjad.

(3) Vastavalt nõukogu 3. mai 1998. aasta määrusele (EÜ) nr 974/98 (euro kasutuselevõtu kohta) ⁽⁵⁾ kehtivad nimiväärtusele ja nõukogu sätestatud tehnilistele kirjeldustele vastavad euros ja sendis vääringustatud mündid seadusliku maksevahendina kõigis liikmesriikides, mille rahaühik on euro. Euromüntide nimiväärtused ja tehnilised kirjeldused on sätestatud nõukogu 3. mai 1998. aasta määrmuses (EÜ) nr 975/98 ringlusse lastavate euromüntide nimiväärtuste ja tehniliste näitajate kohta ⁽⁶⁾.

(4) Samuti peaks liikmesriikidel, mille rahaühik on euro, olema võimalik teatavate teemade jäädvustamiseks emiteerida 2-euroseid mälestusmüntide, järgides piiranguid, mis on kehtestatud selliste müntide emiteerimise arvule aasta ja emiteeriva liikmesriigi kohta. Mälestusmüntide koguse suhtes on vaja kehtestada teatavad piirangud tagamaks, et sellised mündid moodustaksid ringluses olevate 2-euroste müntide koguhulgast jätkuvalt väikese osa. Kõnealused koguselised piirangud peaksid siiski võimaldama emiteerida piisaval hulgal müntide, et tagada euro mälestusmüntide tõhus ringlus.

(5) Liikmesriikidel, mille rahaühik on euro, peaks ka olema võimalik emiteerida euro meenemüntide, mida ei lasta ringlusse ning mis peaksid olema selgesti eristatavad käibemüntidest. Euro meenemüntidel peaks olema seadusliku maksevahendi staatus üksnes emiteerivas liikmesriigis ning neid ei tohiks emiteerida ringlusse laskmise eesmärgil.

(6) On asjakohane, et euro meenemüntide emiteerimist võetakse arvesse Euroopa Keskpanga kinnitatavas mündikoguses, kuid pigem koondalusel kui iga üksiku emiteerimise puhul eraldi.

(7) Pädevad institutsioonid peaksid perioodiliselt ja hoolikalt läbi vaatama euromüntide ja euro rahatähtede eri nimiväärtuste senise kasutamise lähtuvalt maksumuse ja avalikkuse poolt omaksvõtmise kriteeriumidest. Eelkõige peaks komisjon tegema mõjuhinnangu 1- ja 2-sendiste müntide emiteerimise jätkamise kohta.

(8) Selleks et üks liikmesriik ei hävitaks kasutuskõlblikke euro käibemüntide, kui neid võib vaja minna teises liikmesriigis, peaksid liikmesriigid enne selliste müntide hävitamist üksteisega konsulteerima,

⁽¹⁾ ELT C 273, 16.9.2011, lk 2.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 22. mai 2012. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 26. juuni 2012. aasta otsus.

⁽³⁾ ELT L 9, 14.1.2009, lk 52.

⁽⁴⁾ ELT L 83, 30.3.2010, lk 70.

⁽⁵⁾ EÜT L 139, 11.5.1998, lk 1.

⁽⁶⁾ EÜT L 139, 11.5.1998, lk 6.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „käibemündid” – ringlusse lastavad euromündid, mille nimiväärtused ja tehniline kirjeldus on sätestatud määruses (EÜ) nr 975/98;
- 2) „mälestusmündid” – käibemündid, mille eesmärk on jäädvustada teatavat teemat, nagu on määratletud määruse (EÜ) nr 975/98 artiklis 1h;
- 3) „meenemündid” – kogumiseks mõeldud euromündid, mis ei ole väljastatud nende ringlusse laskmise eesmärgil.

Artikkel 2

Euromüntide liigid

1. Liikmesriigid võivad emiteerida kahte liiki euromünt: käibemünt ja meenemünt.
2. Komisjon teeb mõjuhinnangu 1- ja 2-sendiste müntide emiteerimise jätkamise kohta. Mõjuhinnang sisaldab kulude-tulude analüüsi, milles võetakse arvesse nimetatud müntide tootmise tegelikke kulusid võrreldes nende väärtuse ja neist tuleneva kasuga.

Artikkel 3

Käibemüntide emiteerimine

1. Käibemündid emiteeritakse ja lastakse ringlusse nimiväärtusega.
2. Väikese osa, mis ei ületa 5 % liikmesriigi poolt emiteeritud käibemüntide kumuleeritud netoväärtusest ja kogusest kokku, võttes arvesse ainult aastaid, mil netoemiteerimine oli positiivne, võib lasta turule nimiväärtusest suurema väärtusega, kui seda õigustab müntide eriline kvaliteet, eripakend või muud pakutavad teenused.

Artikkel 4

Mälestusmüntide emiteerimine

1. Iga liikmesriik, mille rahaühik on euro, võib aastas emiteerida üksnes kaks mälestusmünti, v.a järgmistel juhtudel:
 - a) kõik liikmesriigid, mille rahaühik on euro, emiteerivad mälestusmündid ühiselt, või

- b) mälestusmünt emiteeritakse seoses sellega, et riigipea ametikoht on ajutiselt täitmata või riigipea ülesandeid täidetakse ajutiselt.

2. Iga üksiku emiteerimise käigus ringlusse lastavate mälestusmüntide koguarv ei ületa kahest järgmisest ülemmäärast suuremat:

- a) 0,1 % kõigi nende 2-euroste müntide kumuleeritud netoarvust kokku, mille kõik liikmesriigid, mille rahaühik on euro, on lasknud ringlusse mälestusmündi emiteerimise aastale eelneva aasta alguse seisuga. Kõnealust ülemmäära võib suurendada 2,0 protsendini kõigi nende liikmesriikide poolt, mille rahaühik on euro, ringlusse lastud 2-euroste müntide kumuleeritud netoarvust kokku, kui jäädvustatakse laialdaselt tuntud ja väga sümboolset teemat, ning sel juhul ei peaks emiteeriv liikmesriik nelja järgneva aasta jooksul emiteerima kõnealuse suurema ülemmäära alusel uut mälestusmünti ja ta peaks põhjendama suurema ülemmäära kasutamise vajadust, või

- b) 5,0 % kõigi nende 2-euroste müntide kumuleeritud netoarvust kokku, mille asjaomane liikmesriik on lasknud ringlusse mälestusmündi emiteerimise aastale eelneva aasta alguse seisuga.

3. Otsuse, kas ühise kujundusega mälestusmündi emiteerivad ühiselt kõik liikmesriigid, mille rahaühik on euro, teeb nõukogu. Kõnealuse otsuse vastuvõtmiseks peatatakse nende liikmesriikide hääleõigus, mille rahaühik ei ole euro.

Artikkel 5

Meenemüntide emiteerimine

1. Meenemüntidel on seadusliku maksevahendi staatus üksnes emiteerivas liikmesriigis.

Emiteeriv liikmesriik on mündil selgesti ja hõlpsasti eristatav.

2. Selleks et meenemündid oleksid käibemüntidest selgesti eristatavad, vastavad meenemündid kõigile järgmistele kriteeriumidele:

- a) nende nimiväärtus erineb käibemüntide nimiväärtusest;
 - b) neil esitatud kujutised ei tohi olla sarnased käibemüntide ühise külje kujutistega ning kui nende kujutised on sarnased käibemüntide mis tahes liikmesriiki tähistava küljega, saab nende üldist välimust endiselt lihtsalt eristada;

c) vähemalt kaks järgmisest kolmest omadusest – värvus, läbimõõt ja kaal – erinevad oluliselt käibemüntide vastavatest omadustest; olulise erinevusena käsitatakse seda, kui väärtused koos lubatavate hälvetega jäävad käibemüntide jaoks kehtestatud lubatud väärtuste vahemikust väljapoole, ning

d) neil ei ole tihedalt hammastatud serva või „Hispaania lille” kuju.

3. Meenemüntide võib lasta turule nimiväärtusega või sellest suurema väärtusega.

4. Meenemüntide emiteerimist võetakse Euroopa Keskpanga kinnitatavate emiteeritavate müntide koguses arvesse koondalusel.

5. Liikmesriigid võtavad kõik asjakohased meetmed, et hoida ära meenemüntide kasutamist maksevahendina.

Artikkel 6

Konsulteerimine enne käibemüntide hävitamist

Enne muude selliste käibemüntide hävitamist kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2010. aasta määruse (EL) nr 1210/2010 (euromüntide autentimise ja ringlusse kõlbmatute euromüntide käitlemise kohta) ⁽¹⁾ artikli 2 punkti b kohased ringlusse kõlbmatud mündid konsulteerivad liikmesriigid üksteisega majandus- ja rahanduskomitee asjakohase allkomitee kaudu ning teavitavad nende liikmesriikide rahapajade juhatajaid, mille rahaühik on euro.

Artikkel 7

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

See on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Strasbourg, 4. juuli 2012

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
A. D. MAVROYIANNIS

⁽¹⁾ ELT L 339, 22.12.2010, lk 1.

PARANDUSED

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2010. aasta määruse (EL) nr 1235/2010 (millega muudetakse inimtervishoius kasutatavate ravimite ohutuse järelevalve osas määrust (EÜ) nr 726/2004, milles sätestatakse ühenduse kord inim- ja veterinaarravimite lubade andmise ja järelevalve kohta ning millega asutatakse Euroopa Ravimiamet, ning määrust (EÜ) nr 1394/2007 uude ravimite kohta) parandus

(Euroopa Liidu Teataja L 348, 31. detsember 2010)

Leheküljel 6 artikli 1 lõikes 7

asendatakse „7) Artikkel 16 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 16

(...)

3. Müügiloo omanik tagab, et tooteinfot ajakohastatakse vastavalt uusimatele teaduslikele teadmistele, kaasa arvatud hindamiste tulemused ja soovitused, mis on avaldatud artikli 26 kohaselt loodud Euroopa ravimite veebiportaalis.

4. Selleks et saada pidevalt hinnata riski ja kasu suhet, võib amet nõuda igal ajal müügiloo omanikult selliste andmete esitamist, mis tõendavad, et riski ja kasu suhe on endiselt positiivne. Müügiloo omanik täidab kõik sellised nõuded täielikult ja viivitamata.

Amet võib müügiloo omanikult igal ajal nõuda tema ravimiohutuse järelevalve süsteemi peatoimiku koopiast. Müügiloo omanik esitab kõnealuse koopia hiljemalt seitsme päeva jooksul pärast nõude esitamist.”

järgmisega: „7) Artikli 16 lõiked 1, 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 16

(...)

3. Müügiloo omanik tagab, et tooteinfot ajakohastatakse vastavalt uusimatele teaduslikele teadmistele, kaasa arvatud hindamiste tulemused ja soovitused, mis on avaldatud artikli 26 kohaselt loodud Euroopa ravimite veebiportaalis.

3a. Selleks et saada pidevalt hinnata riski ja kasu suhet, võib amet nõuda igal ajal müügiloo omanikult selliste andmete esitamist, mis tõendavad, et riski ja kasu suhe on endiselt positiivne. Müügiloo omanik täidab kõik sellised nõuded täielikult ja viivitamata.

Amet võib müügiloo omanikult igal ajal nõuda tema ravimiohutuse järelevalve süsteemi peatoimiku koopiast. Müügiloo omanik esitab kõnealuse koopia hiljemalt seitsme päeva jooksul pärast nõude esitamist.”

Tellimishinnad aastal 2012 (ilma käibemaksuta, sisaldavad tavalise saatmise kulusid)

<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELi 22 ametlikus keeles	1 200 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria paberkandjal + DVD-l aastane väljaanne	ELi 22 ametlikus keeles	1 310 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELi 22 ametlikus keeles	840 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria igakuiselt ja kumulatiivselt DVD-l	ELi 22 ametlikus keeles	100 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) kord nädalas DVD-l	mitmekeelne: ELi 23 ametlikus keeles	200 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> C-seeria – värbamiskonkursid	konkursside keeled	50 eurot aastas

Euroopa Liidu Teatajat saab tellida Euroopa Liidu 22 ametlikus keeles. Teataja on jaotatud L-seeriaks (õigusaktid) ja C-seeriaks (teave ja teatised).

Iga keeleversioon tuleb tellida eraldi.

Vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 920/2005, mis avaldati ELTs L 156 18. juunil 2005 ja milles sätestatakse, et Euroopa Liidu institutsioonid ei ole ajutiselt kohustatud koostama ja avaldama kõiki õigusakte iiri keeles, müüakse ELT iirikeelseid väljaandeid eraldi.

Euroopa Liidu Teataja lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) tellimus sisaldab kõiki 23 keeleversiooni ühel mitmekeelsel DVD-l.

Soovi korral saab koos *Euroopa Liidu Teataja* tellimusega mitmesuguseid *Euroopa Liidu Teataja* kaasandeid. Kaasannete ilmumisest teavitatakse tellijaid teadaande vahendusel, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Müük ja tellimused

Erinevate tasuliste perioodikaväljaannete tellimusi, k.a *Euroopa Liidu Teataja* tellimust, saab vormistada meie edasimüüjate kaudu. Edasimüüjate nimekiri on kättesaadav järgmisel veebilehel:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_et.htm

EUR-Lexi (<http://eur-lex.europa.eu>) kaudu pakutakse otsest ja tasuta juurdepääsu Euroopa Liidu õigusaktidele. Nimetatud veebilehel saab tutvuda *Euroopa Liidu Teatajaga* ning ka lepingute, õigusaktide, kohtupraktika ja ettevalmistatavate õigusaktidega.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab veebilehelt <http://europa.eu>

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

ET